

KALLELSE / UNDERRÄTTELSE

KOMMUNSTYRELSEN

Plats: Kommunhuset i Lomma, Stora Sessionssalen

Tid: 2018-04-25 klockan 16:00

Ärende

- 1 Upprop
- 2 Val av justeringsperson
- 3 Meddelanden och delegationsbeslut
- 4 Uppföljning av Säkerhetspolicy, godkännande av reviderade Säkerhetsanvisningar och godkännande av ny Säkerhetsskyddsanalys
Säkerhetschef Anders Åkesson deltar.
- 5 Månadsrapport för kommunövergripande verksamhet (kvartalsrapport) 2018
Ärendet behandlas av kommunstyrelsens arbetsutskott 2018-04-25.
- 6 Kvartalsrapport för Lomma kommun 2018
Ärendet behandlas av kommunstyrelsens arbetsutskott 2018-04-25. Handlingar skickas senare.
- 7 Godkännande av tekniska nämndens slutredovisning av avslutade KF-projekt
- 8 Uppföljning av energiförbrukning 2017
- 9 Val av ny ersättare till planledningsgruppen efter avsägelse från Conny Bäck (S)
- 10 Motion om kommunens närvaro i Bjärred centrum
- 11 Utseende av dataskyddsombud för kommunstyrelsen
- 12 Utseende av Lomma kommuns representant i styrgruppen för utveckling av Alnarpområdet kring ny tågstation
- 13 Beslut om prissättning samt bemyndigande beträffande försäljning av fribyggartomter i Lomma
- 14 Beslut om samråd för Detaljplan för del av Bjärred 37:1 i Bjärred, Lomma kommun (BOJK)
- 15 Yttrande över samråd inom vattenförvaltningen för Södra Östersjöns vattendistrikt
- 16 Antagande av befolkningsprognos för Lomma kommun 2018-2023 med utblick mot 2030

- 17 Uppdragsbeskrivning för verksamhetsområde mellan Malmövägen och Motorvägen E6, Lomma kommun
- 18 Uppföljning av intern kontroll för Lomma kommun 2017
- 19 Beslut avseende förvärv av fastigheten Bjärred 11:5 i Bjärred, Lomma kommun

Anmäl förhinder till Maria Franzén Waljenäs, maria.franzen.waljenas@lomma.se eller tfn 040-641 16 45.

Lomma 2018-04-20

Välkommen!

Ordföranden

Gruppmöten

Med anledning av kommundialogen den 25 april samlas de politiska grupperna kl. 15.00.

3

KOMMUNLEDNINGSKONTORET
Kansliavdelningen

2018-04-16

Vår referens: Ingrid Grönkvist
Direkttel: /RedigerareTelefon/
E-post: ingrid.gronkvist@lomma.se
Diariernr: /Ärendebeteckning/
Er referens:

Meddelanden och delegationsbeslut KS 2018-04-25

Ärendebeskrivning

Föreligger förteckning över beslut fattade på grund av delegationsuppdrag:

Delegationsbeslut fattade av kommunstyrelsens ordförande

- nr 3/18 Beslut om förtroendemens deltagande i konferens, kurs etc.
KS/KF 2016:375.002
- nr 4/18 Komplettering av överklagande och angivande av skäl för prövningstillstånd i mål nr
M 11385-17
KS/KF 2016:59.410
- nr 5/18 Uppdrag till ombud inför förestående årsstämma i AB Malmöregionens Avlopp, ABMA
KS/KF 2018:74.042
- nr 6/18 Uppdrag till ombud inför förestående årsstämma i SYSAV
KS/KF 2018:76.042
- nr 7/18 Uppdrag till ombud inför förestående årsstämma i Kraftringen AB
KS/KF 2018:77.042
- nr 8/18 Bemyndigande att hantera bankmedel på kommunens plus- och bankgiroräkningar
KS/KF 2018:78.002
- nr 9/18 Uppdrag till ombud inför förestående årsstämma i Lomma Uthyrningsfastigheter AB
KS/KF 2018:91.042

Delegationsbeslut fattade av kanslichefen

- nr 35-48/18 Beslut om inhämtande av yttranden från övriga nämnder och
styrelser och beslut om överlämnande för handläggning

Protokoll från sammanträde 2018-03-14, 2018-03-21, 2018-04-04 och 2018-04-11 med
kommunstyrelsens arbetsutskott.

Protokoll från sammanträde 2018-04-11 med planledningsgruppen.

Föreligger förteckning över meddelanden:

Protokoll från sammanträde 2018-03-15 med kommunfullmäktige.

Protokoll från barn- och utbildningsnämnden, § 21/18, angående godkännande av lokalbehovsplan
2018.

Protokoll från kultur- och fritidsnämnden, § 18/18, angående godkännande av lokalbehovsplan 2018.

Protokoll från socialnämnden, § 22/18, angående plan för intern kontroll 2018.

Protokoll från socialnämnden, § 26/18, angående bostads- och lokalförsörjningsplan för socialnämnden 2018-2030.

Protokoll från sammanträde 2018-02-22 med kommunala pensionärsrådet.

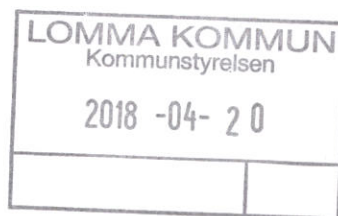
Minnesanteckningar från sammanträde 2018-02-01 med rådet för trygghet och folkhälsa.

Förslag till beslut:

- Kommunstyrelsen lägger delegationsbesluten och meddelandena till handlingarna.

Ingrid Grönkvist
Assistent

5

2018-04-18

KOMMUNLEDNINGSKONTORET
Ekonomiavdelningen

Vår referens: Annica Walker
Direkttel: 040-641 12 22
E-post: Annica.walker@lomma.se
Diariernr:
Er referens:

Månadsrapport till kommunövergripande verksamhet (kvartalsrapport) 2018

Ärendebeskrivning

Föreligger kvartalsrapport för kommunövergripande verksamhet januari-mars 2018.

Förslag till beslut

- Att kommunstyrelsen godkänner föreliggande månadsrapport för kommunövergripande verksamhet, januari – mars 2018.

Jan Sohlmer
Kommundirektör

Annica Walker
Ekonom

Månadsrapport för kommunövergripande verksamhet (januari - mars) 2018

Kommunstyrelsen

Innehållsförteckning

Ekonomisk sammanställning	3
Personaluppföljning.....	4
Sammanfattning	5
Verksamhet.....	5
Driftredovisning - Utfall / Prognos.....	6
Investeringsredovisning.....	6
Exploateringsredovisning.....	6
Viktiga förändringar under året.....	7
Uppföljningstema: Analys och konsekvens av mätningar	7

Ekonomisk sammanställning

Driftredovisning

Tkr	UTFALL FÖR AKTUELL PERIOD			HELÄRSFÖRUTSÄTTNING			UTFALL Fg helår
	Budget	Utfall	Avvikelse	Budget	Prognos	Avvikelse	
Kommunstyrelse	-21 237	-19 043	2 194	-80 960	-75 960	5 000	-74 197
Valnämnd	-89	-24	65	-302	-302	0	-14
Överförmyndare	-306	-111	195	-1 222	-1 222	0	-456
Revision	-238	-50	188	-950	-950	0	-877
S:a kommunövergripande verksamhet	-21 870	-19 228	2 642	-83 434	-78 434	5 000	-75 544

Investeringsredovisning

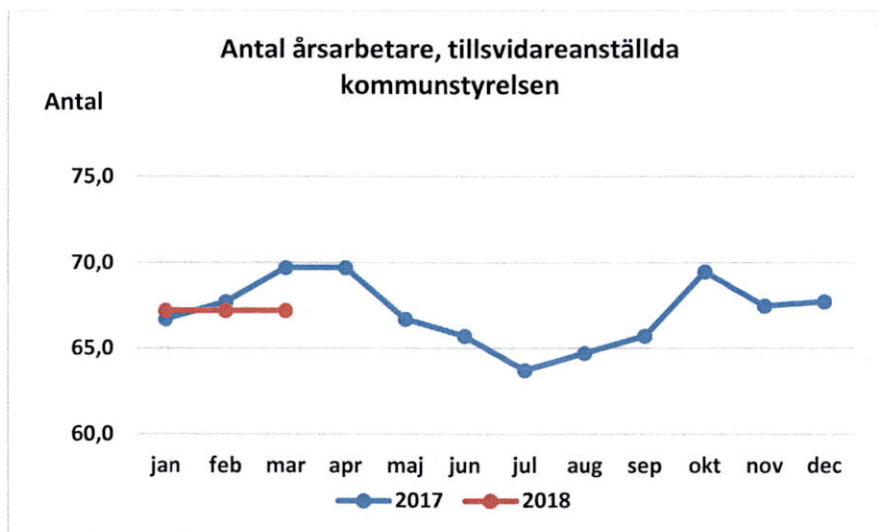
Tkr	UTFALL FÖR AKTUELL PERIOD			HELÄRSFÖRUTSÄTTNING			UTFALL Fg helår
	Budget	Utfall	Avvikelse	Budget	Prognos	Avvikelse	
Inköp del av Borgeby 15:68	4	0	-4	17	17	0	
Inköp av Staffanstorps Knästorps 1:6	13	0	-13	53	53	0	
Inköp av Staffanstorps Knästorps 2:7	36	0	-36	144	144	0	
Inköp av Lomma Borgeby 15:21	0	0	0	0	0	0	
Mindre investeringar:							
IT-telefoni 2017	-113	0	113	-450	-450	0	
Nät - Switchar	-75	-71	4	-300	-300	0	
Nät - Trådlöst	-33	-19	14	-130	-130	0	
Nät - Controller	-50	0	50	-200	-200	0	
Nät - Core	-200	0	200	-800	-800		
San - Hårddiskar	-200	-389	-189	-800	-800		
ITs - oförutsett	-175	0	175	-700	-700	0	
Strandduk 2017	-15	0	15	-60	-60	0	
Upprustn. anlägg. miljöproj.	-38	0	38	-150	-150	0	
Övriga mindre investeringar	-75	0	75	-300	-300	0	
S:a Mindre investeringar	-974	-479	495	-3 890	-3 890	0	
Investeringar (alla), utgift	-919	-480	439	-3 676	-3 676	0	-2 899

Driftredovisning verksamheter, Kommunstyrelsen

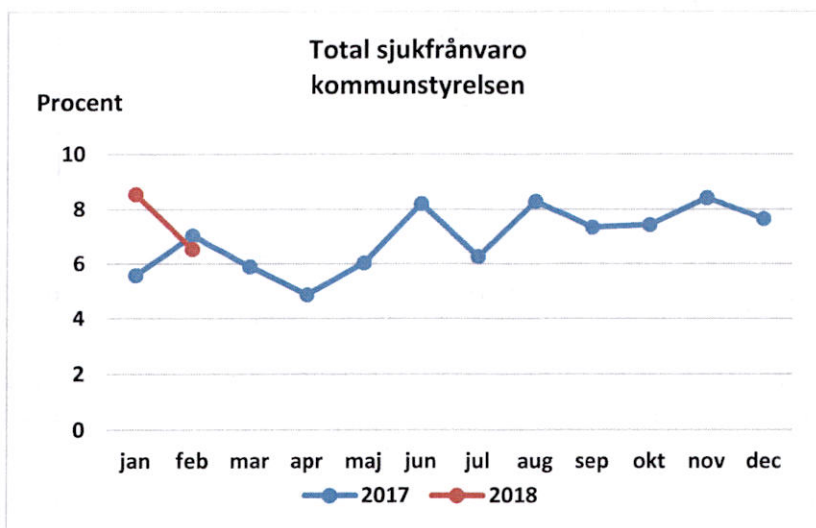
Tkr	UTFALL FÖR AKTUELL PERIOD			HELÄRSFÖRUTSÄGELSE			UTFALL Fg helår
	Budget	Utfall	Avvikelse	Budget	Prognos	Avvikelse	
Kommunledning	101	146	42	475	475	0	590
Utvecklingsavdelning	-2 106	-1 612	494	-7 946	-7 946	0	-7 052
Kansliavdelning	-2 725	-2 610	115	-9 993	-9 993	0	-9 865
Räddningstjänst	-2 583	-2 516	67	-10 333	-10 333	0	-9 913
Politisk verksamhet	-1 567	-1 645	-78	-5 394	-5 394	0	-5 262
Planeringsavdelning	-4 010	-2 828	1 185	-14 934	-14 934	0	-11 202
Markförvaltning/ Exploatering	-572	-374	199	-1 626	3 374	5 000	-817
Ekonomiavdelning	-2 576	-2 780	-204	-9 980	-9 980	0	-9 630
Serviceavdelning	-1 907	-1 999	-93	-7 438	-7 438	0	-8 838
IT-verksamhet	-58	-19	39	0	0	0	66
HR-avdelning	-3 234	-2 806	427	-13 791	-13 791	0	-12 274
Summa kommunstyrelsen	-21 237	-19 043	2 194	-80 960	-75 960	5000	-74 197

Personaluppföljning

Antal medarbetare har varit stabilt sedan i höstas med cirka 67 medarbetare.

När det gäller sjukfrånvaro ses en minskning under årets första två månader men den korta tidsaspekten gör det svårt att dra några slutsatser om resten av året.

Sammanfattning (till kommunens kvartalsrapport)

Efter årets första kvartal så visar kommunövergripande verksamhet en positiv avvikelse på ca 2,6 mnkr. Den positiva avvikelsen härrör främst från ännu ej genomförda projekt, evenemang, ej utbetalt friskvårdsbidrag med mera.

Nya statsbidragsregler till gode män för ensamkommande barn gör prognosen för intäkterna svårbedömda inom överförmyndaren.

Prognosen för kommunövergripande verksamheter är +5,0 mnkr på grund av kommande markförsäljningar inom kommunstyrelsens exploateringsverksamhet.

Verksamhet

För kansliavdelningen är förberedelser inför ikraftträdandet av Dataskyddsförordningen och angränsande regelverk en stor arbetsuppgift under året. Med anledning av hot och trakasserier har åtgärder inom säkerhetsverksamheten vidtagits för att stärka säkerhetssituationen i kommunhuset.

Utvecklingsavdelningen arbetar under året med kommunens styr- och kvalitetssystem. Förslag till kommunfullmäktige sker i juni 2018. Kommunikationsverksamheten tar fram en plan för införandet av ett nytt intranät och förslag till en kommungemensam kommunikationspolicy är under bearbetning.

En arbetsgivarpolitisk strategi ska levereras i maj utifrån resultat i projektet "jobba@Lomma". EU-projektet PEPP går under året in i en genomförandefas. Projektet ska stärka ett hälsofrämjande ledarskap, engagerat medarbetarskap och hållbart arbetsliv. Dessutom har en uppdaterad värdegrund lanserats.

På ekonomiavdelningen har förstudien kring implementering av E-handel som påbörjades i höstas slutförts. Med hjälp av konsultstöd har processgenomgång av befintliga inköpsrutiner genomförts, prioriterade varugrupper samt former för implementering tagits fram.

Planeringsavdelningen ska under våren utlysa en arkitekttävling för att utveckla området mellan Bjärred och Borgeby. En vinnare beräknas vara utsedd i slutet av året. Införandet av jojo seniorkort, som ger medborgare 75 år och över fria resor inom kommunen, pågår. Planeringsavdelningen kommer under året arbeta intensivt med den nya översiktplanen som planeras att antas år 2020.

Vid trafikplats Flädie har Circle K tillträtt sin tomt och bygglovshandlingar håller på att tas fram. Detaljplanen för Bjärred centrum fortsätter tillsammans med förhandlingar rörande genomförandeavtal med Mjöbäck/Järngrinden. Framtagande av Start-PM för exploateringsprojekt Lomma C norra pågår. Fyra markanvisningar har gjorts på Nian.

Driftredovisning - Utfall / Prognos

Efter årets första kvartal visar kommunstyrelsens verksamheter en positiv avvikelse på cirka 2,2 mnkr. Större positiva avvikelser är:

- Utvecklingsavdelningen visar +0,5 mnkr vilket beror på att flertalet större kostnader som avser evenemang, utveckling av nytt intranät, digital plattform för medborgardialog och medborgarundersökningar ännu inte är utförda aktiviteter.
- Kansliavdelningen visar en liten positiv avvikelse +0,1 mnkr men flaggar för att kostnaderna inom säkerhetsverksamhet och gemensamma överförmyndarverksamheten är höga.
- Planeringsavdelningen visar +1,2 mnkr vilket beror på att många projekt ännu inte börjat att generera kostnader.
- HR-avdelningen visar +0,4 mnkr vilket beror på att friskvårdsbidrag ännu inte begärts och att företagshälsovård och rehab/omställning inte nyttjats i samma omfattning som budgeterat.

Negativ avvikelse är:

- Ekonomiavdelningen visar en negativ avvikelse på -0,2 mnkr vilket beror på kostnader i samband med personalomsättning samt att förstudien för E-handel belastar 2018 medan budgetmedel fanns år 2017.
- Serviceavdelningen visar en liten negativ avvikelse på -50 tkr vilket beror på högre kostnader för porto än budgeterat samt upplupna intäkter. IT-verksamheten förväntas få något högre kostnader för licenser.

Helårsprognos

Prognosen för kommunstyrelsen är +5,0 mnkr på grund av kommande markförsäljningar inom exploateringsverksamheten.

Kostnaderna för nödvändiga säkerhetsåtgärder i kommunhuset är oplanerade och svårbedömda. För närvarande bedöms kostnaderna kunna hanteras inom ordinarie budget men en ny bedömning och eventuell åtgärdsplan görs inför delårsrapporten.

Investeringsredovisning

Strandduk, ett skyddsredskap som kan användas vid en eventuell oljeolycka vid kusten, upphandlas under våren till krisberedskapsverksamheten hos Kansliavdelningen.

Samtliga investeringar inom IT och serviceavdelningen har påbörjats och inga avvikelser beräknas.

Exploateringsredovisning

Markförsäljningar under 2018 beräknas ske på följande områden:

- Området kring Rutsborgsvägen
- Borgeby verksamhetsområde
- Hamntorget i Lomma (tilläggsköpeskilling, tidigare såld mark)
- Nians verksamhetsområde

Viktiga förändringar under året

Kansliavdelningens kommer under året att påverkas av ikraftträdandet av Dataskyddsförordningen, behov av utökade personalresurser inom den kommungemensamma överförmyndarverksamheten samt genomförandet av allmänna val hösten 2018.

Personalförändringar på utvecklingsavdelningen finansierar tillsammans med samhällsbyggnadsförvaltningen och socialförvaltningen en kommunikatörstjänst under ett års tid. Då möjliggörs resurser att stötta förvaltningarna i operativt och strategiskt kommunikationsarbete.

HR-avdelningen förväntas under våren få ett obudgeterat statsbidrag för att stödja arbetet med feriearbetare.

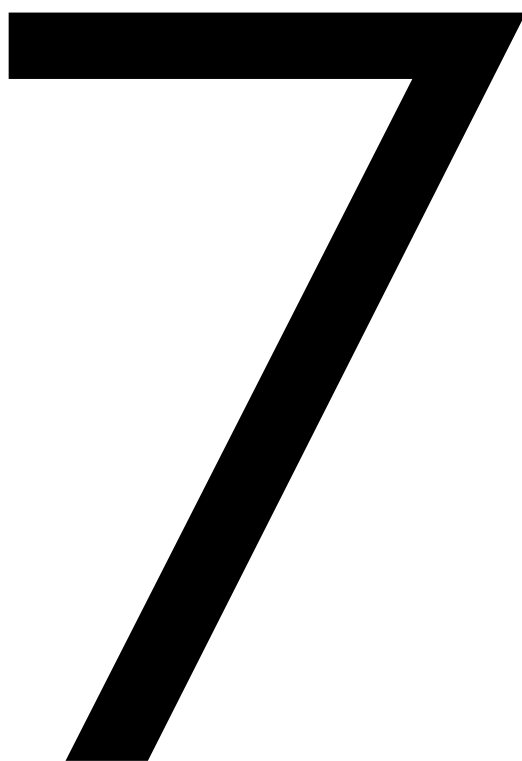
Under året ska ekonomiavdelningen förbereda för en förändrad lagstiftning avseende ny kommunal redovisningslag 1 januari 2019 samt krav på att alla fakturor till offentlig sektor ska vara elektroniska. Avdelningen ska även arbeta för att kommunens kundfakturerings av företag och andra organisationer kan ske elektroniskt.

Uppföljningstema: Analys och konsekvens av mätningar

Kommunen erhöll 2017 en förstaplacering i riket, i SKL:s och MSB:s årliga mätning "Öppna jämförelser, Trygghet och säkerhet". Även 2018 kommer inriktningen av säkerhetsarbetet att ha fokus på det brottsförebyggande arbetet. Exempelvis kommer informationsmöten om grannsamverkan mot brott och om "märk-DNA" att genomföras tillsammans med polisen och "Trygghetsdagar" i skolan vidareutvecklas.

Som en effekt av alla undersökningar som görs i kommunen behöver utvecklingsavdelningen utveckla metoder för tillvarata resultatet. Undersökningar ska i större utsträckning användas och få genomslag i nämndernas målarbete.

Planeringsavdelningen kan genom undersökningar se att kollektivtrafik och medborgardialog är det som kommunens medborgare efterlyser. Den pågående tågtrafikutbyggnaden kommer att erbjuda nya möjligheter för medborgarna att på ett effektivt sätt använda sig av kollektivtrafiken. I den högaktuella översiktplanprocessen kommer medborgardialogen denna gång att vara utöver det som lagen kräver. Förutom de traditionella lagstiftade mötena kommer möten att hållas med specifika intressegrupper, såsom ungdomar och näringsliv. Därutöver kommer delar av dialogen denna gång utföras i nya media, och inte bara som fysiska möten.

KS AU § 49

KS KF/2015:186 - 041

Förslag till godkännande av tekniska nämndens slutredovisning av avslutade KF-projekt**Ärendebeskrivning**

Tekniska nämnden har 2018-02-26, § 4, överlämnat en slutredovisning av ett flertal avslutade investeringsprojekt till kommunfullmäktige.

Ekonomiavdelningen har gått igenom slutredovisningarna som innehåller övergripande presentation av projekten och förklaringar till avvikelser, och konstaterar att de negativa avvikelserna sammantaget är betydligt större än de positiva, vilket innebär att ett beslut om ytterligare finansiering krävs.

I skrivelse 2018-03-15 föreslår budgetekonom Elisabet Andersson att kommunstyrelsen ska föreslå kommunfullmäktige besluta följande:

- Slutredovisningen godkänns
- Kvarstående medel om sammantaget 901 tkr återlämnas
- Negativa avvikelser uppgående till 3.856 tkr godkänns
- Finansiering av totalt 2.955 tkr görs genom att belasta rörelsekapitalet

Beslutsunderlag

- Skrivelse 2018-03-21 från budgetekonomen
- Protokoll från tekniska nämnden 2018-02-26 § 4

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen rekommendera kommunfullmäktige besluta följande:

- Slutredovisningen av avslutade KF-projekt godkänns.
- Kvarstående medel om sammantaget 901 tkr ska återlämnas.
- Negativa avvikelser uppgående till 3.856 tkr godkänns.
- Finansiering av totalt 2.955 tkr görs genom att belasta rörelsekapitalet.

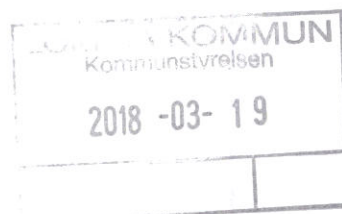
Sändlista

- Kommunstyrelsen

Utdragsbestyrkande

A.S.

PP

2018-03-15

KOMMUNLEDNINGSKONTORET
Ekonomiavdelningen

Vår referens: Elisabet Andersson
 Direkttel: 040-641 1453
 E-post: elisabet.andersson@lomma.se
 Diariernr:
 Er referens:

Yttrande över slutredovisning från tekniska nämnden av avslutade KF-projekt

Tekniska nämnden överlämnar i TN § 4/18 en slutredovisning av ett flertal avslutade investeringsprojekt till kommunfullmäktige.

Ekonomiavdelningen har gått igenom slutredovisningarna som innehåller övergripande presentation av projekten och förklaringar till avvikelser. Efter sammanställning av projekten kan konstateras att de negativa avvikelserna sammantaget är betydligt större än de positiva, vilket innebär att ett beslut om ytterligare finansiering krävs.

Kf-proj		Total- utgift	Ack. utfall	B-avv
1212	Trafiklösning vid Brohus / Slättängsdammarna	10 250	10 285	-35
1326	Gatubelysningsanläggningar	3 750	3 688	62
1408	Reningsanläggning Pilängsbadet	6 000	5 228	772
1409	Ventilationsanläggning Karstorps förskola	2 500	3 938	-1 438
1412	Kylanläggningar Lomma bibliotek och Vega	3 000	3 140	-140
1517	Strandängarna, etapp 2	13 500	14 255	-755
1519	Förvärv av tomt för kommunal verksamhet (Nians område)	11 000	11 342	-342
1525	Båttvätt Varvstorget	3 800	3 940	-140
1528	N Karstorpskolan om-/tillbyggn. inkl. gy-sal	61 000	61 865	-865
1612	Pilängskolans matsal, ombyggnad	3 700	3 836	-136
1613	GC-väg Bjärred-Lund (Flädie) / kommunens anlägg.	1 950	1 955	-5
1622	Dp alla Lomma hamn, gångbro Oscars bro	6 500	6 433	67
1532	Inköp av Lomma 35:120, Stationen (SR-17)	1 400	1 400	0
1539	Förvärv av Lomma:Flädie 2:38	5 100	5 100	0
				-2 955
	Positiva avvikelser, föreslås återlämnas:			901
	Negativa avvikelser, föreslås godkännas:			-3 856
				-2 955

Förslag till beslut:

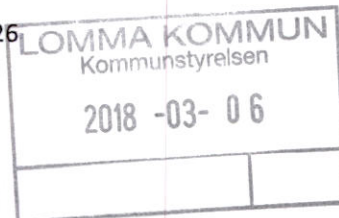
Ekonomiavdelningen föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige

- att slutredovisningen godkänns
- att kvarstående medel om sammantaget 901 tkr återlämnas
- att negativa avvikelser uppgående till 3.856 tkr godkänns
- att finansiering av totalt 2.955 tkr görs genom att belasta rörelsekapitalet

Lomma 2018-03-15

A handwritten signature in blue ink, reading "Elisabet Andersson". The signature is written in a cursive, flowing style.

Elisabet Andersson
Budgetekonom

TN § 4

TN/2018:41 - 042

Slutredovisning av avslutade KF-projekt**Ärendebeskrivning**

Större investeringsprojekt har en beslutad *totalutgift* vilket innebär att såväl budget som utfall kan sträcka sig över mer än ett år. Så länge projektet pågår kommer årliga avvikelser mot budget att föras över till nästkommande år. När projektet slutredovisas kommer kvarstående avvikelser att återföras till finansieringen.

KF-projekt 1212/TN-projekt 1645 Trafiklösning vid Brohus/Slättängsdammarna

tkr	Till och med 2017 DEC			Beräknad slutlig avvikelse
Totalutgift	Ackumulerad Budget	Ackumulerat Utfall	Ackumulerad Avvikelse	
10 250	10 250	10 285	-35	-35

Projektet utfördes 2015-2016 och ingick tidigt i planeringen av trafiken från utbyggnaden i Lomma hamn. Vägkorsningen mellan väg 905 mot Lund och Södra Västkustvägen byggdes om till cirkulationsplats med Seglet som utsmyckning. Säkrare passager för cykeltrafik tillskapades. GC-väg längs Slättängsgatan ingick i projektet. Projektet erhöll statlig medfinansiering med 2 000 tkr.

KF-projekt 1326/TN-projekt 1667 Gatubelysningsanläggningar

tkr	Till och med 2017 DEC			Beräknad slutlig avvikelse
Totalutgift	Ackumulerad Budget	Ackumulerat Utfall	Ackumulerad Avvikelse	
3 750	3 750	3 688	62	62

Projektet utfördes 2013-2017 och omfattade utflyttning av 85 belysningscentraler från elnätstationerna. Åtgärderna är ett led i ökad styrning och kontroll och möjligheter till energieffektivisering av belysningen.

KF-projekt 1408/TN-projekt 1235 Reningsanläggning Pilängsbadet

tkr	Till och med 2017 DEC			Beräknad slutlig avvikelse
Totalutgift	Ackumulerad Budget	Ackumulerat Utfall	Ackumulerad Avvikelse	
6 000	6 000	5 228	772	772

Utdragsbestyrkande

4
TN ~~AJ § 6~~ (forts.)

TN/2018:41 - 042

Skrev fel rättat 180306/AF

Projektet utfördes under 2014. Reningsanläggningen i stora bassängen var uttjänt och kunde inte uppfylla reningskraven. Upphandlingen var gynnsam och den slutliga avvikelser blev positiv.

KF-projekt 1409/TN-projekt 1236 Ventilationsanläggning Karstorps förskola

Totalutgift	Till och med 2017 DEC			Beräknad slutlig avvikelse
	Ackumulerad Budget	Ackumulerat Utfall	Ackumulerad Avvikelse	
2 500	2 500	3 938	- 1 438	- 1 438

Projektet budgeterades 2014 och utfördes 2014-2017. Vid upphandlingstillfället var marknadsläget ogynnsamt och det var svårt att få in anbud. Vid genomförandet utgjorde sanering av asbest en försvårande omständighet och bidrog till avvikelser med cirka 500 tkr. Asbestsaneringen gjorde det nödvändigt att evakuera verksamheten till inhyrda paviljonger vilket bidrog ytterligare till avvikelser med cirka 600 tkr.

KF-projekt 1412/TN-projekt 1238, 1235 Kylanläggningar Lomma bibliotek och Vega

Totalutgift	Till och med 2017 DEC			Beräknad slutlig avvikelse
	Ackumulerad Budget	Ackumulerat Utfall	Ackumulerad Avvikelse	
3 100	3 000	3 140	-140	-140

Den ursprungliga tanken var att grundvattenvärme ur Alnarpsströmmen skulle kunna värma och kyla biblioteket och vårdboendet Vega. Då detta misslyckades blev det nödvändigt att koppla in konventionell fjärrvärme med kylanläggningar i de båda fastigheterna.

KF-projekt 1517/TN-projekt 1700 Strandängarna etapp 2

Totalutgift	Till och med 2017 DEC			Beräknad slutlig avvikelse
	Ackumulerad Budget	Ackumulerat Utfall	Ackumulerad Avvikelse	
13 500	13 500	14 372	-872	-755

Projektet utfördes 2016-2017 längs strandlinjen i södra Lomma. Bakgrunden till projektet var att stormarna tidigare skapat stora skador på infrastrukturen i området. Miljödom erhöles för att restaurera strandskoningen och anlägga en cirka 1 km lång

Utdragsbestyrkande

TN 4 § 6 (forts.)

TN/2018:41 - 042

skriv fel rättat 180306/AE

skyddsvall mot havet. Projektet uppmärksammades i bokslut 2016 men avvikelser kunde inte riktigt förutses förrän under 2017 och rapporterades i delårsrapporten. Projektering, ansökan om miljödom och myndighetshandling har varit omfattande och kostsam. Själva genomförandet belastades bland annat av hantering av större mängder farligt avfall och tillkommande material till stenskoningen. Den slutliga avvikelserna beräknas till -755 tkr efter 117 tkr överförts till annat projekt.

KF-projekt 1519/TN-projekt 1040 Förvärv av tomt till Nians verksamhetsområde

tkr	Till och med 2017 DEC			Beräknad slutlig avvikelse
Totalutgift	Ackumulerad Budget	Ackumulerat Utfall	Ackumulerad Avvikelse	
11 000	11 000	11 342	-342	-342

Tomten förvärvades under 2015 för att kunna bygga Lerviks förskola. Förvärvet är en del av exploateringen av Nians verksamhetsområde. Avvikelsen består i stämpelskatt med 165 tkr samt en avtalad indexering av köpeskillingen med 177 tkr. Tillämpning av index på köpeskillingen följer principerna i det övergripande exploateringsavtalet.

KF-projekt 1525/TN-projekt 1057 Båttvätt Varvstorget

tkr	Till och med 2017 DEC			Beräknad slutlig avvikelse
Totalutgift	Ackumulerad Budget	Ackumulerat Utfall	Ackumulerad Avvikelse	
3 800	3 800	3 940	-140	-140

Projektet med båttvätt föranleddes av krav på att minska utsläppet av miljöfarliga kemikalier från fritidsbåtar. Anläggningen som också inkluderar lyftanordning har uppförts på Varvstorget i Lomma. Anläggningen togs i drift 2017 och förvaltas i samarbete med Lommabuktens seglarklubb. Avvikelsen beror i huvudsak på oförutsedda hinder i mark vid grundläggningsarbetena.

KF-projekt 1528/TN-projekt 1264 Norra Karstorpskolan om- och tillbyggnad inkl. gymnastiksal

tkr	Till och med 2017 DEC			Beräknad slutlig avvikelse
Totalutgift	Ackumulerad Budget	Ackumulerat Utfall	Ackumulerad Avvikelse	
61 000	61 000	61 865	-865	-865

Utdragsbestyrkande

TN ⁴ § 8 (forts.)

TN/2018:41 - 042

slutligt rättat 180306/AB

Projektet utfördes 2016-2017 och innebar uppförande av ny byggnad med 9 klassrum och ny byggnad för gymnastik. Projektet inkluderade också ombyggnad av den gamla delen. Avvikelserna är koncentrerade till ändringar i den gamla delen. Framför allt gäller detta större ingrepp i befintlig ventilation och brandskydd. Projektavvikelsen har rapporterats under 2017 till tekniska nämnden.

KF-projekt 1612/TN-projekt 1279 Pilängskolans matsal, ombyggnad

tkr	Till och med 2017 DEC			Beräknad slutlig avvikelse
Totalutgift	Ackumulerad Budget	Ackumulerat Utfall	Ackumulerad Avvikelse	
3 700	3 700	3 836	-136	-136

Projektet utfördes 2016 och hade som mål att skapa en lugnare matsituation för de yngre eleverna från Alléskolan som äter i den gemensamma matsalen tillsammans med högstadieläverna. Avvikelsen består i huvudsak på att fler ljudabsorbenter än beräknat krävdes.

KF-projekt 1613/TN-projekt 1729 Åtgärder i anslutning till GC-väg Bjärred-Flädie

tkr	Till och med 2017 DEC			Beräknad slutlig avvikelse
Totalutgift	Ackumulerad Budget	Ackumulerat Utfall	Ackumulerad Avvikelse	
1 950	1 950	1 955	-5	-5

Projektet utfördes 2016-2017 och innebar åtgärder i anslutning till ny GC-väg längs väg 913 mellan Bjärred och Flädie: breddning och möjlighet till ridväg under väg 913 samt upprustning och belysning av gång- och cykelvägen på Björkallén.

KF-projekt 1622/TN-projekt 1740 Gångbro Oskars bro

tkr	Till och med 2017 DEC			Beräknad slutlig avvikelse
Totalutgift	Ackumulerad Budget	Ackumulerat Utfall	Ackumulerad Avvikelse	
6 500	6 500	6 433	67	67

Under 2016-2017 lades en separat gångbro i direkt anslutning till befintlig Oskars bro med syfte att separera gång- och cykeltrafik och öka trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter i förhållande till biltrafiken på Oskars bro.

Utdragsbestyrkande

TN ⁴ § 6 (forts.)

TN/2018:41 - 042

*skriftligt rättat 180306 /AE***KF-projekt 1532/TN-projekt 1032 Inköp av Lomma 35:120 Stationen**

tkr	Till och med 2017 DEC			Beräknad
Totalutgift	Ackumulerad Budget	S Utfall	Ackumulerad Avvikelse	slutlig avvikelse
1 400	1 400	1 400	0	0

Förvärvat 2015 av Lomma Uthyrningsfastigheter AB, LUFAB

KF-projekt 1539/TN-projekt 1063 Förvärv av Flädie 2:38

tkr	Till och med 2017 DEC			Beräknad
Totalutgift	Ackumulerad Budget	Ackumulerat Utfall	Ackumulerad Avvikelse	slutlig avvikelse
5 100	5 100	5 100	0	0

Förvärvat 2016 med syfte att skapa möjligheter till bostäder för nyanlända.

Ärendet har behandlats av tekniska nämndens arbetsutskott 2018-02-12 § 6.

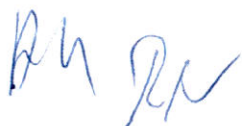
Beslutsunderlag

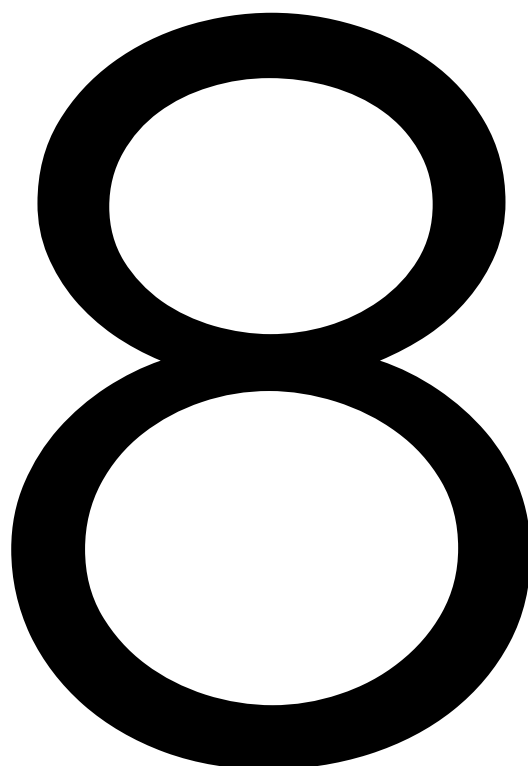
- Skrivelse från samhällsbyggnadsförvaltningen, 2018-02-06
- Beslut från tekniska nämndens arbetsutskott, 2018-02-12 § 6

Tekniska nämnden beslutar följande:

- Tekniska nämnden överlämnar slutredovisning av avslutade KF-projekt till kommunfullmäktige.

Sändlista

Utdragsbestyrkande

KS AU § 52

KS KF/2018:62 - 225

Uppföljning av energiförbrukning 2017**Ärendebeskrivning**

Kommunstyrelsen har under § 32/09 beslutat uppdra åt tekniska nämnden att efter varje kalenderår redovisa åtgärder och uppnådda resultat i arbetet med energieffektivisering.

Tekniska nämnden har 2018-02-26, § 11, överlämnat en rapport avseende energiförbrukning 2017 inom kommunala fastigheter och fastigheter inom Lomma Service Bostäder AB, samt gatubelysning och reningsverk.

Vid arbetsutskottets sammanträde lämnar fastighetschef Göran Samuelsson en redogörelse.

Beslutsunderlag

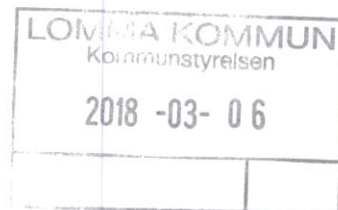
- Protokoll från tekniska nämnden 2018-02-26 § 11
- Skrivelse 2018-02-06 från fastighetschefen och tekniska chefen
- Rapport avseende energiförbrukning 2017, daterad 2018-02-06

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen beslutar följande:

- Kommunstyrelsen har tagit del av informationen.

Sändlista

- Kommunstyrelsen

TN § 11

TN/2018:47 - 225

Uppföljning av energiförbrukning 2017 inom kommunala fastigheter och fastigheter inom Lomma Servicebostäder AB samt gatubelysning och reningsverk**Ärendebeskrivning**

Uppföljning av energiförbrukning under 2017 inom kommunala fastigheter, fastigheter inom Lomma Servicebostäder AB samt gatubelysning och reningsverk redovisas i rapport daterad 2018-02-06.

Rapporten redovisar en total minskning av den normalårskorrigerade energiförbrukningen (el och värme) inom kommunala fastigheter under 2017 med ca 2,3 %. För fastigheter inom Lomma Servicebostäder AB har dock den normalårskorrigerade energiförbrukningen ökat med ca 6,4 %. Utredning av orsaken till den ökade förbrukningen pågår. Rapporten redovisar vidare en total minskning av energiförbrukningen avseende gatubelysningen med ca 2,4 %. Inom reningsverket redovisas en ökad energiförbrukning med ca 8 %.

Ärendet har behandlats av tekniska nämndens arbetsutskott 2018-02-12 § 13

Beslutsunderlag

- Skrivelse från samhällsbyggnadsförvaltningen, 2018-02-06
- Bilaga: Energiförbrukning 2017, 2018-02-06
- Beslut från tekniska nämndens arbetsutskott 2018-02-12 § 13

Tekniska nämnden beslutar följande:

- Tekniska nämnden godkänner rapport avseende energiförbrukning 2017 inom kommunala fastigheter och fastigheter inom Lomma Servicebostäder AB samt gatubelysning och reningsverk och skickar rapporten till kommunstyrelsen.

Sändlista

Utdragsbestyrkande

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN
FASTIGHETSAVDELNINGEN/TEKNISKA AVDELNINGEN

2018-02-06

Vår referens: Göran Samuelsson

Direkttel:

Tekniska nämndens arbetsutskott

E-post:

Diariernr:

TN 2018-47.225

Er referens:

Uppföljning av energiförbrukning 2017 inom kommunala fastigheter och fastigheter inom Lomma Servicebostäder AB samt gatubelysning och reningsverk.

Ärendebeskrivning

Uppföljning av energiförbrukning under 2017 inom kommunala fastigheter och fastigheter inom Lomma Servicebostäder AB samt gatubelysning och reningsverk enligt rapport daterad 2018-02-06.

Yttrande

Rapporten redovisar en total minskning av den normalårskorrigerade energiförbrukningen (el och värme) inom kommunala fastigheter under 2017 med ca 2,3 %. För fastigheter inom Lomma Servicebostäder AB har dock den normalårskorrigerade energiförbrukningen ökat med ca 6,4 %. Utredning till orsaken till den ökade förbrukningen inom fastigheter tillhörande Lomma Servicebostäder AB pågår.

Rapporten redovisar vidare en total minskning av energiförbrukningen avseende gatubelysningen med ca 2,4 %. Inom reningsverket redovisas en ökad energiförbrukning med ca 8 %.

Förslag till beslut

Tekniska nämndens arbetsutskott föreslår tekniska nämnden besluta godkänna föreliggande rapport, daterad 2018-02-06, avseende energiförbrukning under 2017 inom kommunala fastigheter och fastigheter inom Lomma Servicebostäder AB samt gatubelysning och reningsverk.

Uppföljningen skickas till kommunstyrelsen.

Göran Samuelsson
Fastighetschef

Mattias Persson
Teknisk chef

Bilagor : energiförbrukning 2017, dat 2018-02-06

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN
FASTIGHETSAVDELNINGEN /
TEKNISKA AVDELNINGEN

RAPPORT
UPPFÖLJNING AV ENERGIFÖRBRUKNING 2017

2018-02-06

INNEHÅLL

Sidan 1	Kommunala fastigheter och LSAB
Sidan 2	Gatubelysning och reningsverket

Göran Samuelsson
Fastighetschef

Mattias Persson
Teknisk chef

RAPPORT

UPPFÖLJNING AV ENERGIFÖRBRUKNING 2017

KOMMUNALA FASTIGHETER SAMT LSAB

2018-02-06

KOMMUNALA FASTIGHETER

Energislag	2014	2015	2016	2017	Avvikelse 2016-2017	
					kwh/kvm	%
Värme (fjv+gas+el) kwh	11655080	11190133	11456884	11265493		
Area kvm	99587	102170	105111	108526		
Förbrukning kwh/kvm	117,03	109,52	108,99	103,8	- 5,19	- 4,76
El (verks+fastigh) kwh	7115577	7205085	7385595	7742676		
Area kvm	99587	102170	105111	108526		
Förbrukning kwh/kvm	71,45	70,52	70,26	71,34	+ 1,08	+ 1,54
Summa förbrukning kwh	1894458	18395218	18842479	19008169		
Area kvm	99587	102170	105111	108526		
Förbrukning kwh/kvm	188,48	180,04	179,26	175,15	-4,11	- 2,3

Angiven värmeförbrukning är normalårskorrigerad.

LSAB (LOMMA SERVICEBOSTÄDER AB)

Energislag	2014	2015	2016	2017	Avvikelse 2016-2017	
					Kwh/kvm	%
Värme (fjv+gas) kwh	958483	1006219	1006375	1142157		
Area kvm	9312	12690	12690	12690		
Förbrukning kwh/kvm	102,93	79,29	79,30	90	+ 10,7	+ 13,5
El (verks + fastigh) kwh	76274	911848	893847	879878		
Area kvm	9312	12690	12690	12690		
Förbrukning kwh/kvm	82,5	71,85	70,43	69,33	-1,1	-1,56
Summa förbrukning kwh	1726757	1918067	1900222	2022035		
Area kvm	9312	12690	12690	12690		
Förbrukning kwh/kvm	185,43	151,15	149,74	159,34	+ 9,6	+ 6,41

Angiven värmeförbrukning är normalårskorrigerad.

Samhällsbyggnadsförvaltningen
Fastighetsavdelningen

Göran Samuelsson
Fastighetschef

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN

TEKNISKA AVDELNINGEN

Handläggare : Mattias Persson / Karolina Jensen

Sidan 2

RAPPORT

2018-02-06

UPPFÖLJNING AV ENERGIFÖRBRUKNING 2017

GATUBELYSNING OCH RENINGSVERKET

TEKNISKA AVDELNINGEN

Förbrukningsställe	2014	2015	2016	2017	Avvikelse 2016-2017	
	kWh	kWh	kWh		kWh	%
Gatubelysning kWh	2617000	2389000	2611762	2618000		
Belysningspunkter st			6913	7100		
Förbrukning kWh/st			377,8	368,7	-9,1	-2,4
Reningsverk	675000	637200	645600	697132	+ 51532	+ 8

Angivna förbrukningar avser totalförbrukningar.

Samhällsbyggnadsförvaltningen
Tekniska avdelningen

Mattias Persson
Teknisk chef

10

KS AU § 57

KS KF/2017:268 - 259

Motion om kommunens närvaro i Bjärred centrum**Ärendebeskrivning**

Lars Carlén (S) har inkommit med en motion om kommunens närvaro i Bjärred centrum. I motionen föreslår Lars Carlén att kommunfullmäktige ska låta kommunstyrelsen arbeta fram en handlingsplan för att få balans mellan kommundelarna i kommunens utbud av service och aktiviteter genom en egen exploatering av Vikingavägen 2 i Bjärred.

Motionären framför att fastigheten Vikingavägen 2 i Bjärred i dag inte ingår i planeringsarbetet för Bjärred centrum, och att befintlig byggnad där ska rivas inom kort. Vidare framför motionären att möjligheten därmed uppstår för kommunen att exploatera tomten i egen regi till gagn för allmänheten.

Socialnämnden har 2018-01-30, § 4, lämnat ett yttrande. Vidare har förvaltningschefen för samhällsbyggnadsförvaltningen i skrivelse 2018-03-19 lämnat ett yttrande.

Beslutsunderlag

- Skrivelse 2018-03-19 från samhällsbyggnadschefen
- Protokoll från socialnämnden 2018-01-30 § 4
- Motion (S) angående kommunens närvaro i Bjärred centrum, daterad 2017-09-06

Överläggning

Ordförande Robert Wenglén yrkar att kommunstyrelsens arbetsutskott ska föreslå kommunstyrelsen rekommendera kommunfullmäktige att besluta avslå motionen med hänvisning till inkomna yttranden.

Lisa Bäck yrkar att kommunstyrelsens arbetsutskott ska föreslå kommunstyrelsen rekommendera kommunfullmäktige att besluta bifalla motionen.

Beslutsgång

Ordföranden ställer proposition på frågan om bifall respektive avslag på sitt yrkande, varefter arbetsutskottet bifaller detsamma.

Därefter ställer ordförande proposition på frågan om bifall respektive avslag på Lisa Bäck's yrkande, varefter arbetsutskottet avslår detsamma.

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen rekommendera kommunfullmäktige beslutar följande:

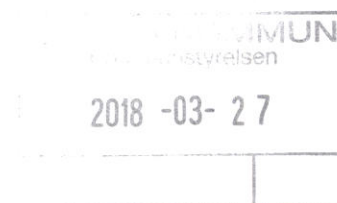
- Kommunfullmäktige avslår motionen med hänvisning till inkomna yttranden.

Reservation

Lisa Bäck (S) reserverar sig mot beslutet till förmån för sitt eget yrkande.

Sändlista

– Kommunstyrelsen

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN

2018-03-19

Vår referens: Tommy Samuelsson
Direkttel: 040-6411092
E-post: tommy.samuelsson@lomma.se
Diariernr:
Er referens:

Angående inlämnad motion avseende kommunens närvaro i Bjärreds centrum

Ärendebeskrivning

Lars Carlén har i en motion, daterad 2017-09-06, framfört följande:

Fastigheten med adress Vikingavägen 2 i Bjärred ingår idag inte i planeringsarbetet för Bjärreds centrum. Befintlig byggnad ska inom kort rivas. Därmed uppstår möjligheten för kommunen att exploatera den centralt belägna tomten i egen regi till gagn för allmänheten.

Boende i norra kommundelen har tålmodigt inväntat balans mellan kommunens satsningar i norr och söder. Centralt lokaliserad seniorträffpunkt som Havsblick, bibliotek, kontaktcenterservice....

Jag föreslår kommunfullmäktige låta kommunstyrelsen:

Arbeta fram handlingsplan för att få balans mellan kommundelarna i kommunens utbud av service och aktiviteter genom egen exploatering av Vikingavägen 2 i Bjärred.

Jag har beretts tillfälle att inkomma med yttrande avseende motionen.

För närvarande pågår ett intensivt arbete för att, i samarbete med bla Järngrinden och Mjöbäcks entreprenad, utveckla Bjärreds Centrum. Arbetet har föregåtts av en markanvisningstävling samt markförhandlingar med Cirkle K.

Detaljplanearbete pågår och Cirkle K arbetar för en etablering av sin verksamhet vid Flädie trafikplats, samtidigt som det pågår förhandlingar om ett genomförandeavtal mellan kommunen och exploatörerna.

Aktuell fastighet, på Vikingavägen 2, ingår inte i detta projekt och på fastigheten fanns tidigare en byggnad som nu är riven.

Med anledning av den planerade omdaning av Bjärred Centrum, som kommer att pågå under flera år, så anser jag att kommunen i nuläget bör ha kvar rådigheten över aktuell fastighet och för närvarande inte påbörja någon exploatering av denna.

Bjärreds centrum kan må väl av ett beslut om aktuell fastighet avvaktar utvecklingen av nuvarande centrums hopkoppling med kommunens eget projekt. Dessutom kommer de planerade utbyggnaderna av både infrastruktur och bostäder i centrum sannolikt kräva utrymme för både exploatörer och kommunens egna entreprenörer att hantera personal, byggbodar och byggmaterial. Aktuell fastighet på Vikingavägen 2 är lämplig för detta ändamål.

Tommy Samuelsson
Samhällsbyggnadschef

SN § 4

SN/2017:240 - 214

**Yttrande avseende inkommen motion om kommunens närvaro i
Bjärred centrum****Ärendebeskrivning**

Lars Carlén (S) har i motion, inkommen 2017-09-07, föreslagit kommunfullmäktige låta kommunstyrelsen arbeta fram en handlingsplan för att få balans mellan kommundelarna i kommunens utbud av service och aktiviteter genom egen exploatering av Vikingavägen 2 i Bjärred.

Motionären framför att befintlig fastighet med adress Vikingavägen 2 i Bjärred i dag inte ingår i planeringsarbetet för Bjärred centrum och ska rivas. Vidare framför motionären att möjligheten därmed uppstår för kommunen att exploatera tomten i egen regi, t.ex. genom en centralt lokaliserad träffpunkt för seniorer likt den verksamhet som idag bedrivs vid Havsblick i Lomma.

Socialnämnden har av kommunstyrelsen beretts tillfälle att inkomma med yttrande avseende motionen.

Socialförvaltningen har i skrivelse daterad 2017-12-06 lämnat ett förslag till yttrande.

Ärendet har behandlats av socialnämndens arbetsutskott 2017-12-14, § 265.

Beslutsunderlag

- Skrivelse från socialförvaltningen, 2017-12-06
- Remiss från kommunstyrelsen, 2017-09-12
- Motion (S) angående kommunens närvaro i Bjärred centrum, 2017-09-06
- Beslut från socialnämndens arbetsutskott 2017-12-14 § 265

Överläggning

Pia Johnson (S), Conny Bäck (S) och Per Bengtsson (S) yrkar bifall till motionen.

Ordförande Sofia Forsgren-Böhmer (M) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag till beslut.

Propositionsordning

Sedan överläggningen förklarats avslutad avser ordförande Sofia Forsgren-Böhmer (M) att ställa proposition på bifall respektive avslag till sitt eget yrkande. Därefter kommer

Utdragsbestyrkande

SOCIALNÄMNDEN

2018-01-30

SN § 4 (forts.)

SN/2017:240 - 214

proposition att ställas på bifall respektive avslag till Pia Johnsons (S), Conny Bäck (S) och Per Bengtssons (S) yrkande.

Propositionsordningen godkänns.

Ordföranden ställer proposition på bifall respektive avslag till sitt eget yrkande varefter socialnämnden bifaller detsamma.

Därefter ställer ordföranden proposition på bifall respektive avslag till Pia Johnsons (S), Conny Bäck (S) och Per Bengtssons (S) yrkande varefter socialnämnden avslår detsamma.

Socialnämnden beslutar följande:

- Socialnämnden överlämnar följande svar till motion (S) angående kommunens närvaro i Bjärred centrum till kommunstyrelsen:

Socialnämnden kan konstatera att det sedan tidigare har pågått ett arbete att undersöka möjligheterna till att starta en verksamhet i form av träffpunkt för seniorer i Bjärred, likt den som idag bedrivs vid Havsblick i Lomma.

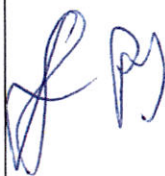
Detta arbete har utmynnat i starten av projektet Mötesplats Bjärred vid Jonasgården, som bedömdes ha de rätta förutsättningarna för att utgöra en centralt belägen träffpunkt för seniorer i Bjärred. För att ytterligare förbättra förutsättningarna för Mötesplats Bjärred, och för att förbättra atmosfären generellt på Jonasgården, har en tillbyggnad till Jonasgården beställts. Denna tillbyggnad beräknas vara färdigställd under hösten 2018.

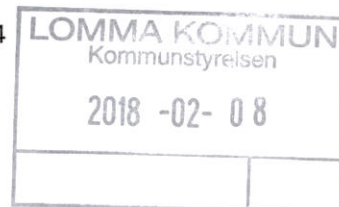
Reservation

Pia Johnson (S), Conny Bäck (S) och Per Bengtsson (S) reserverar sig mot beslutet till förmån för sitt eget yrkande.

Sändlista

Utdragsbestyrkande

SN AU § 265

SN/2017:240 - 214

Förslag till yttrande avseende inkommen motion om utveckling av Bjärred centrum**Ärendebeskrivning**

Lars Carlén (S) har i motion, inkommen 2017-09-07, föreslagit kommunfullmäktige låta kommunstyrelsen arbeta fram en handlingsplan för att få balans mellan kommundelarna i kommunens utbud av service och aktiviteter genom egen exploatering av Vikingavägen 2 i Bjärred.

Motionären framför att befintlig fastighet med adress Vikingavägen 2 i Bjärred i dag inte ingår i planeringsarbetet för Bjärred centrum och ska rivas. Vidare framför motionären att möjligheten därmed uppstår för kommunen att exploatera tomten i egen regi, t.ex. genom en centralt lokaliserad träffpunkt för seniorer likt den verksamhet som idag bedrivs vid Havsblick i Lomma.

Socialnämnden har av kommunstyrelsen beretts tillfälle att inkomma med yttrande avseende motionen.

Socialförvaltningen har i skrivelse daterad 2017-12-06 lämnat ett förslag till yttrande.

Beslutsunderlag

- Skrivelse från socialförvaltningen, 2017-12-06
- Remiss från kommunstyrelsen, 2017-09-12
- Motion (S) angående kommunens närvaro i Bjärred centrum, 2017-09-06

Socialnämndens arbetsutskotts föreslår socialnämnden besluta följande:

- Socialnämnden överlämnar följande svar till motion (S) angående kommunens närvaro i Bjärred centrum till kommunstyrelsen:

Socialnämnden kan konstatera att det sedan tidigare har pågått ett arbete att undersöka möjligheterna till att starta en verksamhet i form av träffpunkt för seniorer i Bjärred, likt den som idag bedrivs vid Havsblick i Lomma.

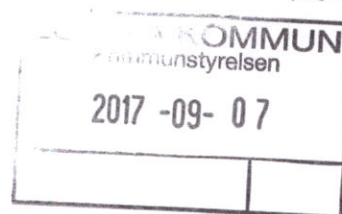
Detta arbete har utmynnat i starten av projektet Mötesplats Bjärred vid Jonasgården, som bedömdes ha de rätta förutsättningarna för att utgöra en centralt belägen träffpunkt för seniorer i Bjärred. För att ytterligare förbättra förutsättningarna för Mötesplats Bjärred, och för att förbättra atmosfären generellt på Jonasgården, har en tillbyggnad till Jonasgården beställts. Denna tillbyggnad beräknas vara färdigställd under hösten 2018.

Sändlista

Utdragsbestyrkande

Socialdemokraterna Lomma

Remiss KS
Viggen JS
AB

Till Lomma kommunfullmäktige

Motion

Kommunens närvaro i Bjärreds centrum

*Kommunen äger det markerade området
i norra delen av Bjärreds centrum*

Fastigheten med adress Vikingavägen 2 i Bjärred ingår i dag inte i planeringsarbetet för Bjärreds centrum. Befintlig byggnad där ska inom kort rivas. Därmed uppstår möjligheten för kommunen att exploatera den centralt belägna tomten i egen regi till gagn för allmänheten.

Boende i norra kommundelen har tålmodigt inväntat balans mellan kommunens satsningar i norr och söder. Centralt lokaliserad seniorträffpunkt som Havsblick, bibliotek, kontaktcenterservice...

Jag föreslår kommunfullmäktige låta kommunstyrelsen

**arbeta fram handlingsplan för att få balans
mellan kommundelarna i kommunens utbud av
service och aktiviteter genom egen exploatering
av Vikingavägen 2 i Bjärred**

Bjärred 2017-09-06

Lars Carlén (S)

11

KS AU § 64

KS KF/2018:87 - 100

Utseende av dataskyddsombud för kommunstyrelsen**Ärendebeskrivning**

Dataskyddsförordningen som 2018-05-25 ersätter personuppgiftslagen, innebär bland annat ett krav på personuppgiftsansvariga att utse s.k. dataskyddsombud. Varje nämnd är personuppgiftsansvarig inom sitt ansvars-/verksamhetsområde. Tillsynsmyndighet är Datainspektionen. Datainspektionen byter under år 2018 namn till Integritetsskyddsmyndigheten.

Dataskyddsombudets uppgifter och ställning framgår av Dataskyddsförordningen artikel 37-39. Dataskyddsombudet ska kontrollera att personuppgifter behandlas på ett korrekt och lagligt sätt hos nämnden, informera och ge råd om dataskyddsförordningen och angränsande regler. Dataskyddsombudet ska fungera som en kontaktpunkt för tillsynsmyndigheten och för registrerade personer. Ombudet ska ha en självständig roll i organisationen och rapportera till ledningen.

I uppdraget som dataskyddsombud ingår att:

- vara ett kunskapsstöd inom nämndens verksamhetsområde gällande dataskyddsförordningen och annan tillämplig dataskyddslagstiftning,
- övervaka den interna efterlevnaden av dataskyddsförordningen och annan tillämplig dataskyddslagstiftning,
- rapportera till organisationens ledning om dataskyddsfrågor och organisationens brister och utvecklingsbehov,
- tillsammans med sakkunniga inom nämndens verksamhetsområden kravställa och arbeta för att införa säkerhetsskyddsåtgärder enligt lagstiftning inom dataskydd,
- identifiera kompetensutvecklingsbehov, planera och genomföra utbildningar avseende dataskyddsförordningen och angränsande lagstiftning,
- övervaka den interna efterlevnaden av organisationens strategi för dataskydd,
- bistå i utredning av misstänkta dataintrång,
- ge råd vid genomförande av konsekvensbedömning av dataskydd och övervaka genomförandet av den,
- omvärldsbevaka och nätverka/inhämta kunskap rörande, dataskyddsförordningen och angränsande regler och fungera som kontaktpunkt för tillsynsmyndigheten och vid behov genomföra förhandssamråd.

Dataskyddsombudet har en oberoende ställning och ska rapportera direkt till förvaltningschefen. Den personuppgiftsansvarige ska offentliggöra dataskyddsombudets kontaktuppgifter och meddela dessa till tillsynsmyndigheten.

Kanslichef Eva Elfborg föreslår i skrivelse 2018-04-09 att kommunstyrelsen ska besluta utse kommunsekreterare Maria Franzén Waljenäs till kommunstyrelsens dataskyddsombud.

Beslutsunderlag

- Skrivelse 2018-04-09 från kanslichefen

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta följande:

- Kommunstyrelsen utser kommunsekreterare Maria Franzén Waljenäs till kommunstyrelsens dataskyddsombud.

Sändlista

Kommunledningskontoret
Kansliavdelningen

2018-04-09

Vår referens: Eva Elfborg

Direkttel:

E-post:

Diariernr:

Er referens:

Kommunstyrelsen
Socialnämnden
Barn- och utbildningsnämnden
Kultur- och fritidsnämnden
Tekniska nämnden
Miljö- och byggnadsnämnden
Valnämnden

Förslag om utseende av dataskyddsombud

Bakgrund

Dataskyddsförordningen, som 2018-05-25, ersätter personuppgiftslagen, innebär bland annat ett krav på personuppgiftsansvariga att utse s.k. dataskyddsombud. Varje nämnd är personuppgiftsansvarig inom sitt ansvars-/verksamhetsområde.

Tillsynsmyndighet är Datainspektionen. Datainspektionen byter under år 2018 namn till Integritetsskyddsmyndigheten.

Dataskyddsombudets uppgifter

Dataskyddsombudets uppgifter och ställning framgår av Dataskyddsförordningen artikel 37-39. Dataskyddsombudet ska kontrollera att personuppgifter behandlas på ett korrekt och lagligt sätt hos nämnden och informera och ge råd om dataskyddsförordningen och angränsande regler.

Dataskyddsombudet ska fungera som en kontaktpunkt för tillsynsmyndigheten och för registrerade personer. Ombudet ska ha en självständig roll i organisationen och rapportera till ledningen.

I uppdraget som dataskyddsombud ingår att

- vara ett kunskapsstöd inom nämndens verksamhetsområde gällande dataskyddsförordningen och annan tillämplig dataskyddslagstiftning,
- övervaka den interna efterlevnaden av dataskyddsförordningen och annan tillämplig dataskyddslagstiftning,
- rapportera till organisationens ledning om dataskyddsfrågor och organisationens brister och utvecklingsbehov,
- tillsammans med sakkunniga inom nämndens verksamhetsområden kravställa och arbeta för att införa säkerhetsskyddsåtgärder enligt lagstiftning inom dataskydd,
- identifiera kompetensutvecklingsbehov, planera och genomföra utbildningar avseende dataskyddsförordningen och angränsande lagstiftning,
- övervaka den interna efterlevnaden av organisationens strategi för dataskydd,
- bistå i utredning av misstänkta dataintrång,
- ge råd vid genomförande av konsekvensbedömning av dataskydd och övervaka genomförandet av den,
- omvärldsbevaka och nätverka/inhämta kunskap rörande, dataskyddsförordningen och angränsande regler och

- fungera som kontaktpunkt för tillsynsmyndigheten och vid behov genomföra förhandssamråd.

Dataskyddsombudet har en oberoende ställning och ska rapportera direkt till förvaltningschefen. Den personuppgiftsansvarige ska offentliggöra dataskyddsombudets kontaktuppgifter och meddela dessa till tillsynsmyndigheten.

Förslag till beslut

Undertecknad föreslår, efter samråd med förvaltningscheferna, att respektive nämnd utser dataskyddsombud enligt följande.

Kommunstyrelsen – Maria Franzén Waljenäs

Tekniska nämnden – Adam Edvinsson

Miljö- och byggnadsnämnden – Jennie Raneke

Barn- och utbildningsnämnden – Kristina Liljenström

Kultur- och fritidsnämnden – Kristina Liljenström

Socialnämnden – Adam Edvinsson

Valnämnden – Eva Elfborg

Eva Elfborg
Kanslichef

12

KS AU § 65

KS KF/2017:369 - 210

Utseende av Lomma kommuns representant i styrgruppen för utveckling av Alnarsområdet kring ny tågstation**Ärendebeskrivning**

Enligt den avsiktsförklaring som finns mellan Lomma kommun, Sveriges lantbruksuniversitet i Alnarp och Akademiska Hus AB om utveckling av Alnarsområdet kring ny tågstation, ska parterna bilda en gemensam styrgrupp för detta arbete. Antalet representanter för vardera part har inte angetts i avsiktsförklaringen, men det som har diskuterats är att vardera part representeras av en person. Bakgrunden till avsiktsförklaringen är att parterna framför allt vill studera hur en tågstation ska kunna anläggas och finansieras i Alnarsområdet.

Beslutsunderlag

- Skrivelse 2018-04-05 från stadsarkitekten/tf. planeringschefen och samhällsplaneraren
- Avsiktsförklaring avseende utveckling av Alnarsområdet kring ny tågstation

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta följande:

- Kommunstyrelsen utser kommunstyrelsens ordförande, Anders Bergarn, till Lomma kommuns representant i styrgruppen för utveckling av Alnarsområdet kring ny tågstation.

Sändlista

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN
Planeringsavdelningen

2018-04-05

Vår referens: Anders Nyquist
Direkttel: 040-641 11 05
E-post: anders.nyquist@lomma.se
Diariernr:
Er referens:

Kommunstyrelsen

Utseende av representant i styrgruppen för utveckling av Alnarpområdet kring ny tågstation

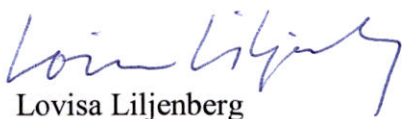
Ärendebeskrivning

Enligt den avsiktsförklaring som finns mellan Lomma kommun, Sveriges Lantbruksuniversitet i Alnarp och Akademiska Hus AB om utveckling av Alnarpområdet kring ny tågstation, ska parterna bilda en gemensam styrgrupp för detta arbete. Antalet representanter för vardera part har inte angetts i avsiktsförklaringen, men det som har diskuterats är att vardera part representeras av en person.

Bakgrunden till avsiktsförklaringen är att parterna framför allt vill studera hur en tågstation ska kunna anläggas och finansieras i Alnarpområdet. Se vidare den bilagda avsiktsförklaringen.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att utse representant i styrgruppen för utveckling av Alnarpområdet kring ny tågstation.

Lovisa Liljenberg
Stadsarkitekt/tf avdelningschef

Anders Nyquist
Samhällsplanerare

Bilaga: Avsiktsförklaring avseende utveckling av Alnarpområdet kring ny tågstation

Avsiktsförklaring

avseende utveckling av Alnarpsområdet kring ny tågstation

Bakgrund och syfte

Enligt nu gällande tidsplan ska Lommabanan börja trafikeras av persontåg med stationsuppehåll i Furulund och Lomma från december 2020. Diskussioner förs nu inom ramen för Sverigeförhandlingen-storstadssatningen för ytterligare utbyggnad av Lommabanan för att medge halvtimmetrafik med persontåg. En sådan utbyggnad ger också möjlighet att öppna nya stationer för persontrafik längs banan. I Lomma kommuns översiktsplan anges att två nya tågstationer ska uppföras på sikt, en i Alnarp och en i Flädie.

Staten eller Region Skåne är för närvarande inte beredda att medverka till finansiering av lokala tågstationer längs Lommabanan genom de normala anslagen såsom de redovisas i de nationella och regionala transportinfrastrukturplanerna. Det kan dock finnas möjlighet till statlig finansiering via det så kallade stadsmiljöavtalet. Syftet med dessa medel är att främja hållbara stadsmiljöer där en större andel persontransporter sker med kollektivtrafik. För närvarande finns beslut om sådana medel till och med år 2018, men förlängning har diskuterats. Mycket talar således för att kommunen, eventuella exploatörer, befintliga fastighetsägare eller andra med intressen i stationen i Alnarp får svara för huvuddelen av kostnaderna för att uppföra densamma.

Det bebyggda området öster om det tänkta stationsläget förvaltas av Akademiska Hus och det obebyggda området väster om det tänkta stationsläget förvaltas av Sveriges Lantbruksuniversitet. En statlig utredning har nyligen genomförts angående möjligheterna att uppföra bostadsbebyggelse på statlig mark. Avsikten är att aktuella kommuner ska förvärva statlig mark för att där kunna uppföra bostäder. Akademiska Hus har angivit att man har för avsikt att på egen mark uppföra bostäder för studenter och forskare i enlighet med uppdraget från ägaren svenska staten. Därutöver är Sveriges Lantbruksuniversitets mark i Alnarpsområdet intressant i sammanhanget. Såväl Lomma kommun som Akademiska Hus och Sveriges Lantbruksuniversitet ställer sig positiva till att hitta lösningar som leder till att bostäder kan uppföras i anslutning till en ny tågstation i Alnarp.

En tågstation på Lommabanan bedöms generellt som viktig för att kunna utveckla dagens verksamheter i Alnarpsområdet i form av utbildning och forskning samt företagande.

Avsiktsförklaring

Översiktlig studie

1. En översiktlig studie av området kring det kommande stationsläget ska inledningsvis genomföras med syfte att studera
 - a. lämplig lokalisering av ny tågstation med kringtytor för till exempel parkering för cykel och bil,
 - b. ungefärlig omfattning och lokalisering av ny bostadsbebyggelse för såväl forskare som studenter och andra boendegrupper såväl öster som väster om järnvägen,
 - c. eventuella andra markbehov som den nya bebyggelsen kan kräva, som till exempel grönytor, ytor för infrastruktur (behov av planskildhet för biltrafik och gång/cykel) mm, samt

- d. de ekonomiska förutsättningarna för ny bebyggelse att bidra till uppförandet av en ny tågstation.
2. Lomma kommun tar fram en översiktlig projektplan som ska godkännas av parterna.
3. Lomma kommun svarar för projektledning inklusive upphandling av lämplig konsult.
4. Parterna bildar en gemensam styrgrupp för arbetet.
5. Lomma kommun samordnar kontakterna med andra intressenter som till exempel länsstyrelsen, Trafikverket och Skånetrafiken/Region Skåne.
6. De tre parterna svarar för var sin tredjedel av kostnaderna för att ta fram studien. Bedömd budget för den översiktliga studien är cirka 300 000 kronor.
7. Målet med studien är att arbetet ska inledas under november månad och vara slutfört senast mars/april 2018.

Parallellt arbete - markfrågor

De tre parterna är överens om att parallellt med den översiktliga studien gemensamt arbeta för att hitta en finansieringslösning för ny tågstation i Alnarpområdet. Detta arbete får överenskommas om i separat ordning.

Fortsatt arbete efter den översiktliga studien.

Efter att den översiktliga studien har genomförts ska parterna gemensamt ta ställning till eventuellt fortsatt arbete i form till exempel av detaljplanearbete och upprättande av exploateringsavtal innehållande frågor om ekonomi, markförvärv mm.

Möjlig/önskvärd tidsplan i det fortsatta arbetet

Våren 2018	- Färdigställande av översiktlig studie, avstämning med olika externa intressenter som t ex Trafikverket, länsstyrelsen, Skånetrafiken samt intern avstämning för parterna. - Inledande av markförhandlingar mellan SLU och Lomma kommun. - Inledande av förhandlingar mellan Lomma kommun och Akademiska Hus om möjlig medfinansiering.
Hösten 2018	- Trafikverket inleder planeringen för utbyggnad av mötesspår i Alnarpområdet inkl. ny tågstation. - Lomma kommun inleder detaljplanearbete för ny tågstation med bostadsbebyggelse väster om järnvägen. - Lomma kommun inleder detaljplanearbete för campusområdet. - Akademiska Hus och SLU färdigställer Campusplanen.
2019	- Principiella överenskommelser om hur tågstationen ska finansieras är klara. - Trafikverket arbetar med järnvägsplan för utbyggnad av mötesspår med mera.
2020	Detaljplan för tågstation med bostadsbebyggelse väster om järnvägen antas.
2021	- Detaljplan för campusområdet antas. - Trafikverket inleder byggandet av nytt mötesspår med tågstation.
2022	- Bostadsbyggande inleds väster om järnvägen. - Bebyggelsekomplettering inleds i campusområdet.
2023 (december)	Mötesspår och tågstation invigs.

Den presenterade tidsplanen kommer att behöva ses över kontinuerligt och särskilt stämmas av med Trafikverket och Skånetrafiken/Region Skåne efter att såväl den nationella som den regionala transportplanen antagits, vilket kommer att ske under 2018.

För Lomma kommun

För Sveriges Lantbruksuniversitet
i Alnarp

För Akademiska Hus AB

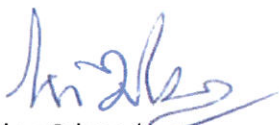
Lomma den 2017-12-12

Alnarp den 2017-12-12

Lund den 2017-12-12

Anders Bergarn
Kommunstyrelsens
ordförande

Håkan Schroeder
Dekan LTV-fakulteten

Birgitta van Dalen
Marknadsområdes-
direktör

13

KS AU § 66

KS KF/2018:85 - 250

Förslag till prissättning samt bemyndigande beträffande försäljning av fribyggartomter i Lomma**Ärendebeskrivning**

Lomma kommun antog detaljplan för del av Vinstorp 31:1 och Karstorp 27:3 2015-04-23. Detaljplanen innehåller mark för bostäder, park (lekplats), samt yta för tekniska anläggningar (transformatorstation). Detaljplanen reglerar att minsta tomtstorlek ska vara 450 m². En avstyckning om sex tomtor har genomförts, Lomma Vinstorp 31:3 – 31:8.

Kommunen har låtit genomföra tre värderingar av tomtmarken inom detaljplanen. En värdering är gjord våren 2015 av värderingsman och två är gjorda i februari 2018 av lokala mäklare. Resultatet av värderingarna visar att en differentierad prissättning beroende på läge är lämplig.

Samhällsbyggnadschef Tommy Samuelsson och exploateringsingenjör Urban Linse föreslår i skrivelse 2018-04-10 att kommunstyrelsen ska besluta bemyndiga samhällsbyggnadschefen att sälja fastigheterna Lomma Vinstorp 31:3 - 31:8 via kommunens tomt- och småhuskö till följande priser:

Vinstorp 31:3 - 3.190.000 kr
Vinstorp 31:4 - 3.390.000 kr
Vinstorp 31:5 - 3.090.000 kr
Vinstorp 31:6 - 3.290.000 kr
Vinstorp 31:7 - 2.990.000 kr
Vinstorp 31:8 - 2.890.000 kr

Beslutsunderlag

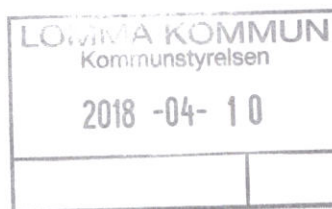
- Skrivelse 2018-04-10 från samhällsbyggnadschefen och exploateringsingenjören
- Bilaga: Prislista, daterad 2018-04-10

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta följande:

- Kommunstyrelsen bemyndigar samhällsbyggnadschefen att sälja fastigheterna Lomma Vinstorp 31:3 - 31:8 via kommunens tomt- och småhuskö till föreslagna priser.

Sändlista

Utdragsbestyrkande

2018-04-10

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN
Mark- och exploateringsenheten

Vår referens: Urban Linse
Direkttel: 040-641 11 07
E-post: urban.linse@lomma.se
Diariennr: KS/KF 2018:85.250
Er referens:

Kommunstyrelsen

Förslag till prissättning samt bemyndigande beträffande försäljning av fribyggartomter i Lomma, (fd Vattenverkstomten)

Lomma kommun antog detaljplanen för del av Vinstorp 31:1 och Karstorp 27:3 (DP 15/01) 2015-04-23 som sen vann laga kraft 2015-05-29. Planen innehåller mark för bostäder, park (lekplats) samt yta för tekniska anläggningar (transformatorstation). Detaljplanen reglerar att minsta tomtstorlek ska vara 450 m² vilket innebär att en avstyckning om sex tomter har genomförts, Lomma Vinstorp 31:3 – 31:8, se bilaga 1. Vilka föreslås att försäljas genom kommunens tomt- och småhuskö.

Kommunen har låtit genomföra tre värderingar av tomtmarken inom detaljplanen. En värdering är gjord våren 2015 av värderingsman och två är gjorda i februari 2018 av lokala mäklare. Resultatet av värderingarna visar att en differentierad prissättning beroende på läge är lämplig och redovisas nedan och på bilaga 1.

Vinstorp 31:3 – 3.190.000 kr
Vinstorp 31:4 – 3.390.000 kr
Vinstorp 31:5 – 3.090.000 kr
Vinstorp 31:6 – 3.290.000 kr
Vinstorp 31:7 – 2.990.000 kr
Vinstorp 31:8 – 2.890.000 kr

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen att besluta om ett bemyndigande för samhällsbyggnadschefen att sälja fastigheterna Lomma Vinstorp 31:3 – 31:8 via kommunens tomt- och småhuskö enligt de priser som redovisas ovan och på bilaga 1.

Tommy Samuelsson
Samhällsbyggnadschef

Urban Linse
Exploateringsingenjör

Vattenverkstomten

14

KS AU § 68

KS KF/2015:381 - 214

Förslag till beslut om samråd för Detaljplan för del av Bjärred 37:1 i Bjärred, Lomma kommun (BOJK)**Ärendebeskrivning**

Kommunstyrelsen beslutade 2015-10-28, § 172, att uppdra till planeringsavdelningen att upprätta förslag till detaljplan, för restaurangverksamhet och båtklubb, för Bjärred 37:1 m.fl. i Bjärred, Lomma kommun.

Detaljplanens syfte är att pröva lämpligheten för restaurangverksamhet och båtklubb inom planområdet samt att säkra den fria passagen utmed kusten. Ny bebyggelse ska ansluta till befintlig bebyggelse på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stads- och landskapsbilden, kulturvärdena och naturvärdena i området. Tillgången till strandområdet ska säkras för allmänheten samtidigt som Bjärreds Optimist Jolle Klubb (BOJK) och dess idrottsverksamhet för ungdomar ska kunna fortgå och utvecklas.

Planeringsavdelningen har upprättat ett förslag till detaljplan. Till detaljplaneförslaget har en geoteknisk utredning tagits fram för att undersöka befintligt erosionsskydds skick, hur väl det kan klara klimatförändringar och för att gå igenom geotekniska förutsättningar för grundläggning av byggnader. Utredningen visar på att erosionsskyddet är i gott skick idag. Den beskriver även vilka problem som kan uppkomma i framtiden med hänsyn till bland annat framtida havsnivåhöjningar och våguppsköljning. Om dessa problem åtgärdas förväntas erosionsskyddet även i framtiden ge ett fullgott skydd.

Tf. planeringschef Lovisa Liljenberg och planarkitekt Peter Hultin föreslår i skrivelse 2018-04-11 att kommunstyrelsen ska besluta godkänna att föreliggande detaljplaneförslag för del av Bjärred 37:1 i Bjärred, Lomma kommun, sänds ut på samråd.

Vid arbetsutskottets sammanträde lämnar planarkitekt Peter Hultin en redogörelse.

Beslutsunderlag

- Skrivelse 2018-04-11 från tf. planeringschefen och planarkitekten
- Plan- och genomförandebeskrivning, Detaljplan för del av fastigheten Bjärred 37:1 m.fl. i Bjärred, Lomma kommun (Bojk), daterad 2018-04-11
- Plankarta, Detaljplan för del av fastigheten Bjärred 37:1 m.fl. i Bjärred, Lomma kommun (Bojk), daterad 2018-04-11
- Sigma Civil AB, PM Geoteknik, daterat 2018-04-06
- Sigma Civil AB, Markteknisk undersökningsrapport, daterad 2018-04-06

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta följande:

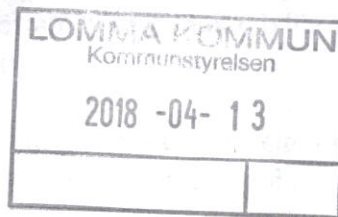
- Kommunstyrelsen godkänner att föreliggande detaljplaneförslag för del av Bjärred 37:1 i Bjärred, Lomma kommun, sänds ut på samråd.
- Kommunstyrelsen delar tjänstemännens bedömning att föreliggande detaljplaneförslag inte medför betydande miljöpåverkan.

Sändlista

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN
Planeringsavdelningen

Vår referens: Peter Hultin
 Direkttel: 040-6411044
 E-post: Peter.hultin@lomma.se
 Diariennr: KS/KF 2015:381.214
 Er referens:

2018-04-11

Kommunstyrelsen

Detaljplan för del av Bjärred 37:1 i Bjärred, Lomma kommun
– beslut om samråd
(BOJK)

Ärendebeskrivning

- Detaljplaneuppdrag 2015-10-28 (KS §172)

Detaljplanens syfte är att pröva lämpligheten för restaurangverksamhet och båtklubb inom planområdet samt att säkra den fria passagen utmed kusten. Ny bebyggelse ska ansluta till befintlig bebyggelse på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stads- och landskapsbilden, kulturvärdena och naturvärdena i området. Tillgången till strandområdet ska säkras för allmänheten samtidigt som Bjärreds Optimist Jolle Klubb (BOJK) och dess idrottsverksamhet för ungdomar ska kunna fortgå och utvecklas.

Planeringsavdelningen har samrått med Länsstyrelsen Skåne om behov av miljöbedömning 2016-02-08 och 2018-01-17. Vid första tillfället bedömde Länsstyrelsen att planen kan komma att medföra betydande miljöpåverkan och att Länsstyrelsen inte kunde se några särskilda skäl till att upphäva strandskyddet. Vid andra tillfället (då remissen redovisade en annan placering än tidigare remiss) svarade inte Länsstyrelsen på om planen kan komma att medföra betydande miljöpåverkan, men de bedömde att den föreslagna exploateringen av fastigheten inte är en lämplig utveckling av fastigheten då de ansåg att platsen har betydande svårigheter avseende havsnivåhöjning, erosion, extrem nederbörd och hantering av dessa. De beskrev också att de kommer att ställa mycket höga krav på att säkerställa markens lämplighet för föreslagna exploatering.

Till samrådsförslaget har en geoteknisk utredning tagits fram för att undersöka befintligt erosionsskydds skick, hur väl det kan klara klimatförändringar och för att gå igenom geotekniska förutsättningar för grundläggning av byggnader. Utredningen visar på att erosionsskyddet är i gott skick idag. Den beskriver även vilka problem som kan uppkomma i framtiden med hänsyn till bland annat framtida havsnivåhöjningar och våguppsköljning. Om dessa problem åtgärdas förväntas erosionsskyddet även i framtiden ge ett fullgott skydd.

Planprocessen sker med utökat förfarande.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att detaljplaneförslag för del av Bjärred 37:1 i Lomma, upprättad 2018-04-11 godkänns för att sändas ut på samråd.

Kommunstyrelsen delar tjänstemännens bedömning att föreliggande planförslag inte medför betydande miljöpåverkan.

Lovisa Liljenberg
Tf. Planeringschef

Peter Hultin
Planarkitek

Detaljplan för del av Bjärred 37:1 i Bjärred, Lomma kommun (Bojk)

HANDLINGAR

Till detaljplanen hör följande handlingar:

- Plankarta med planbestämmelser
- Plan- och genomförandebeskrivning (denna handling)

Utredningar och underlag (tillgängliga på kommunledningskontorets kansli):

- Behovsbedömning 2018-04-10
- PM Geoteknik Lomma geo och erosionsskydd, Lomma kommun 2018-04-06
- Markteknisk undersökningsrapport Lomma geo och erosionsskydd, Lomma kommun 2018-04-06
- Ritningar till *PM Geoteknik Lomma geo och erosionsskydd* och *Markteknisk undersökningsrapport Lomma geo och erosionsskydd*: G-10-1-001, G-10-1-002, G-10-2-001 och G-10-2-002.
- Utredning för behovet av antalet bilplatser till restaurang på fastigheten Bjärred 37:1 parkeringsutredning Bojk, lomma kommun", 2016-11-04

•

PLANBESKRIVNING

PLANENS SYFTE OCH HUVUDDRAG

Detaljplanens syfte är att pröva lämpligheten för restaurangverksamhet och båtklubb inom planområdet samt att säkra den fria passagen utmed kusten. Ny bebyggelse ska ansluta till befintlig bebyggelse på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stads- och landskapsbilden, kulturvärdena och naturvärdena i området. Tillgången till strandområdet ska säkras för allmänheten samtidigt som Bjärreds Optimist Jolle Klubb (BOJK) och dess idrottsverksamhet för ungdomar ska kunna fortgå och utvecklas.

Planförslaget innefattar:

- Kvartersmark för restaurang-, café-, kiosk- och båtklubsverksamhet.
- Kvartersmark för båtklubsverksamhet.
- Allmän platsmark för natur.

PLANDATA

Läge, avgränsning, areal

Området för planområdet ligger i sydvästra Bjärred och avgränsas av Öresund i västra delen av planområdet, parkering och område för båtklubb i nordöstra delen, gatumark i sydöstra delen och villabebyggelse i den södra delen av planområdet.

Planområdet omfattar ca 2447 kvadratmeter, varav ca 1546 kvadratmeter är naturmark, ca 708 kvadratmeter är quartersmark för båtklubsändamål och ca 270 kvadratmeter är quartersmark för restaurang-, café-, kiosk- och båtklubsverksamhet.

Markägare

Hela planområdet ligger inom fastigheten Bjärred 37:1 som ägs av Lomma kommun.

TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN

Planuppdrag

Kommunstyrelsen (KS) uppdrog 2015-10-28 åt planeringsavdelningen att upprätta förslag till detaljplan, för restaurangverksamhet och båtklubb, för Bjärred 37:1 m.fl.

Översiktsplan

Planområdet är inte specifikt utpekad på plankartan för mark i Lomma kommuns Översiktsplan 2010, men på plankartan för kustvatten är området närmast kusten utpekad som hänsynsområde, bad och friluftsliv. Längs med kusten väster om Bjärred finns också ett grönt stråk/ekologisk korridor utpekad.

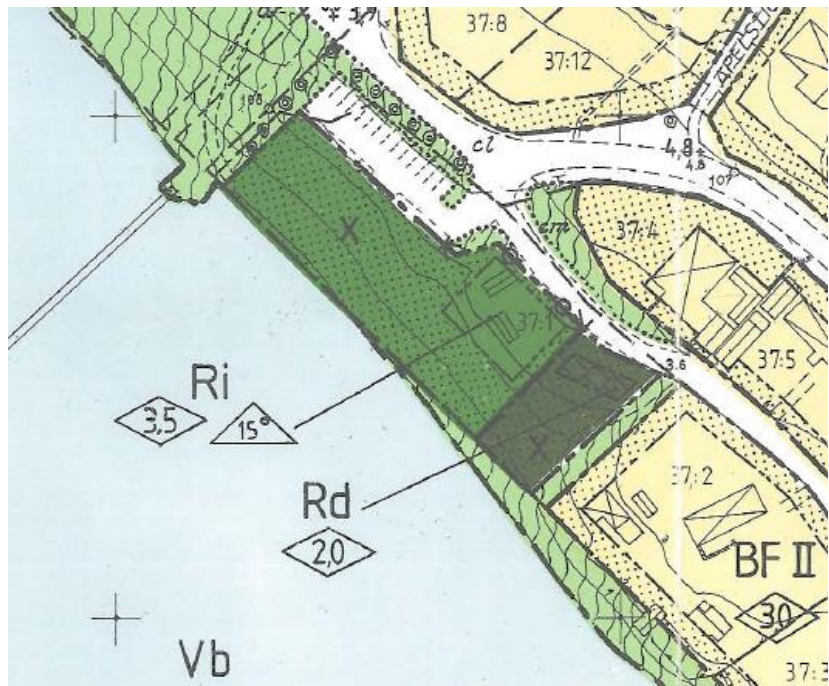
Detaljplaner

För området gäller *Förslag till ändring och utvidgning av stadsplan för Bjärred 38:10 m.fl. (Gamla Bjärred) Lomma kommun, Malmöhus län* som vann laga kraft 1986-02-20. Stadsplanen saknar genomförandetid.

Inom gällande stadsplan medges, inom området för detta planförslag, användningarna båtklubb, fiskebodas och öppet vattenområde, med möjlighet att anlägga mindre bryggor där så prövas lämpligt. Planområdet omfattar även en tre meter bred remsa naturmark mellan närmsta bostadsfastighet och kvartersmarken för fiskebodas samt en smal kil naturmark nedanför kvartersmarken i sydväst.

Byggrätten för båtklubb omfattar ca 300 kvadratmeter (området som inte är bortprickat uppgår till ca 300 kvadratmeter). Planbestämmelserna i stadsplanen medger en byggnadshöjd om 3,5 meter och en 20 meter lång och 15 meter bred byggrätt för båtklubb. Nockhöjden är inte bestämd, men högsta takvinkel är 15 grader.

Byggrätten för fiskebodas är totalt 36 kvadratmeter och varje byggnad får uppgå till högst 12 kvadratmeter. (6 §, mom. 5, planbeskrivningen för stadsplanen). Byggrätten för dessa är 36 kvadratmeter totalt och området där de får placeras är cirka 5x14 meter. Varje bod får vara högst 12 kvadratmeter stor. Planbestämmelserna i stadsplanen medger en byggnadshöjd om 2 meter. Området för användningen fiskebodas har ingen bestämmelse om högsta takvinkel.

Utsnitt ur gällande stadsplan "Förslag till ändring och utvidgning av stadsplan för Bjärred 38:10 m.fl. (Gamla Bjärred)"

FÖRUTSÄTTNINGAR

Mark

Nuvarande användning

Idag används planområdet av Bjärreds Optimist Jolle Klubb (BOJK). Stranden och det strandnära området används för rekreation av allmänheten så väl som för mer specifika användningar så som optimistjolleklubbens verksamhet.

Direkt norr om planområdet har Bjärreds båtklubb en båtbygga och en ramp för sjösättning av mindre fritidsbåtar.

Geoteknik

Jordarten i området är sand. Det område inom vilket planförslagets byggrätt ligger är idag bebyggd.

En geoteknisk undersökning av planområdet har gjorts (se utredningar och underlag) med syfte att klargöra de geotekniska förutsättningarna för byggnation. Den geotekniska undersökningen innefattar även en utredning av det befintliga erosionsskyddets lämplighet med avseende på klimatförändringar och strandförskjutning.

Den geotekniska utredningen visar på att enligt dagslägets förutsättningar bedöms inte åtgärder krävas gällande det befintliga erosionsskyddets kvalité och att sättningsbenägenheten i området är låg då lasten beräknas vara låg. Utredningen rekommenderar även en liten marknivåhöjning i samband med grundläggning av nybyggnation.

Vatten

Planområdet avvattnar direkt till Lommabukten (SE554040-125750). Ekologisk status för Lommabukten är i dagsläget måttlig, medan den kemiska statusen är god, exklusive kvicksilver (som är ett överallt överskridande ämne).

Planområdet ingår i grundvattenförekomsten Alnarpsströmmen och Sydvästra Skånes kalkstenar. Förekomsten har både god kemisk och kvantitativ status. Risk finns att god kemisk status inte bibehålls till 2021.

Strandskydd

Strandskyddet är i gällande stadsplan upphävt inom planförslagets planområde.

Om området upphör att omfattas av detaljplan eller om en ny detaljplan ersätter befintlig detaljplan återinträder strandskyddet (7 kap. 18 g §, miljöbalken (1998:808)). Detta gäller även om generalplan, stadsplan eller byggnadsplan upphävs eller ersätts med en detaljplan (10 a §, lagen om införande av miljöbalken (1998:811)). En planändring medför alltså återinträdande strandskydd i de delar där de inte aktivt upphävs i den nya detaljplanen.

Luft

Enligt beräkningar; *Emissioner och luftkvalitet i Skånes kommuner, rapport från Skånes luftvårdsförbund och Malmö stad (2009)*; innehålls riktvärdena för miljö kvalitetsnormen för luft (kvävedioxider och PM 10) i Lomma kommun.

Natur

Naturmiljöprogram med grönplan

Lomma kommuns naturmiljöprogram, antaget av kommunfullmäktige 2008-12-11, pekar ut grönområdet "Strandpromenaden" som sträcker sig från Bjersund i söder till Gyllins ängar i norr och därmed sammanfaller med planområdet. Beskrivning av strandpromenaden från naturmiljöprogrammet: "Längs hela strandpromenaden finns ett gångstråk som till större del är belyst med låga pollare. Mellan gångstråket och stranden finns varierad växtlighet dominerad av pil och vass men med inslag av buskar och oxel. Längs den östra sidan av strandpromenaden löper, från Gyllins ängar, en rad med hamlade pilar som sen övergår i en oxelrad vid Västra Kennelvägen. De angränsande stora tomterna med parklika trädgårdar ger strandpromenaden en unik karaktär."

Beskrivning av hur strandpromenadens värden kan utvecklas tagen ur naturmiljöprogrammet: "Strandpromenadens nuvarande utseende bör bevaras med vegetation av varierad öppenhet ut mot Öresund. Bebyggelsen längs Norra Villavägen, Bjärreds saltsjöbad och Bjersund är viktiga inslag längs strandpromenaden. För att bebyggelsen längs Norra Villavägen skall fortsätta vara synlig från strandpromenaden bör ingen ytterligare vegetation planteras mellan gångstråket och tomterna. Sträckan som leder förbi Bjärreds saltsjöbad bör gestaltas tillsammans med resten av saltsjöbadet, likaså delen förbi Bjersund. Baskaraktärer som bör förstärkas är Det rofyllda och Kulturen."

I naturmiljöprogrammet finns även naturområdet Lommabukten, som angränsar till planområdet, utpekad. Ur naturmiljöprogrammet: "Lommabukten är en skyddad, grund bukt med stora naturvärden, här finns bland annat ålgräsängar som har en ekologiskt viktig funktion som skydd för marina organismer av många slag och som "barnkammare" för fisk. I de grunda områdena med mjuka bottenar och sandrevlar finns också mycket viktiga rast-, övervintrings- och födosöksplatser för många fåglar. Lommabukten har ett tillrinningsområde på 1973 km², medeldjupet är 9 m och volymen uppskattas till 1,1 km³."

Lomma kommuns marina naturmiljöprogram, antaget 2010-06-10, som omfattar Lommabukten ska fungera som en kunskapsbas för arbetet med kusten och havsmiljön i Lomma kommun. I programmet står bland annat "Lomma kommun arbetar med att utveckla ett strandstråk längs hela kusten från Lödde å i norr till Spillepeng i söder. Syftet är främst att öka tillgängligheten till det kustnära området och att bland annat skapa promenadmöjligheter längs hela sträckan. Strandstråksarbetet omfattar även att öka tillgängligheten längs Höje å och Kävlingeån. Det finns önskemål om en gångbro över Lödde å till Kävlinge kommun."

Naturvärden

Inför granskningen ämnar kommunen göra en naturvärdesinventering. När samrådsförslaget arbetats fram har det varit vinterförhållanden och därmed svårt att göra en naturvärdesinventering.

Biotopskydd

Befintlig allé söder om Strandvägen, strax norr om planområdet, är skyddad enligt det generella biotopskyddet för allé.

Landskapsbildskydd

Planområdet omfattas ej av, eller ligger i närheten av, område med landskapsbildskydd.

Naturreservat

Planområdet omfattas ej av, eller ligger i närheten av naturreservat.

Miljökompensation

Miljökompensation är en metod som ska användas i exploateringsprocessen för att uppnå god hushållning med naturresurser enligt beslut av kommunstyrelsen 2014-06-18. Miljökompensation utgår från att alla fysiska förändringar påverkar miljön och att negativ påverkan ska kompenseras. I första hand ska negativ påverkan undvikas och i andra hand minimeras. De negativa effekter som kvarstår därefter ska kompenseras.

Trafik

Biltrafik

Planområdet ansluter till Strandvägen och parkeringen strax utanför planområdet. Planområdet och det intilliggande villaområdet trafikmatas genom Öresundsvägen.

Kommunen har låtit göra trafikmätningar på Öresundsvägen. Utifrån mätningarna uppskattar kommunen att årsdygnstrafiken ligger på ca 400 fordon och att andelen tung trafik är cirka 2–3%.

Gång- och cykeltrafik

Längs med Öresundsvägen finns trottoarer, men ingen separering av cykeltrafik. Blandtrafiken med cykel och bil tycks dock fungera bra då trafiken är relativt begränsad och hastighetsgränsen är 30 km/h.

Längs med kusten norrut finns en gång- och cykelväg som går från planområdet upp till och in i naturreservatet för Lödde å mynning för att sedan ansluta till Strömnäsvägen/Västanvägen. Söder om planområdet finns inga cykelvägar, men cirka 100 meter söder om planområdet finns Bjärreds saltsjöbad med bokskog och gångslingor.

Uppe vid Södra och Norra Västkustvägen finns separerade cykelbanor. Mellan Bjärred och Lomma finns bitvis separerade cykelbanor och bitvis är cykeltrafiken blandad med biltrafiken.

Kollektivtrafik

Närmaste busshållplats är *Bjärred Medborgarhuset*, cirka 600 meter från planområdet. Turtätheten är god med flera avgångar i timmen till både Malmö och Lund.

Parkering och angöring

Särskild parkeringsutredning har gjorts i enlighet med Lomma kommuns parkeringsnorm, antagen av kommunstyrelsen 2013-11-20. Enligt parkeringsnormen ska parkeringsbehovet lösas inom respektive fastighet.

Det finns en allmän parkering som kan rymma ca 16 bilplatser (15 vanliga och 1 för rörelsehindrade). Parkeringen ligger på allmän platsmark och utnyttjas både av båtklubbens medlemmar och allmänheten som vill röra sig längs med kusten. Se parkering och angöring under planförslagsdelen i detta dokument för vidare resonemang och hantering av parkering.

Parkeringsnorm bil (inklusive besöksparkering)		
Bostäder	Bilplatser/lägenhet	Bilplatser/1000 m² BTA
Enbostadshus, egen p-plats	2,0	-
Enbostadshus, gemensam p-plats	1,3	13
Flerbostadshus, gemensam p-plats	1,0	10
Äldreboende, gemensam p-plats	Särskild utredning	-
Fastigheter med planerad bilpool	Särskild utredning	-
Arbetsplatser/Samlingslokaler	Bilplatser/1000 m² BTA	
Kontor		
• centrala delar	16	
• övriga delar	30	
Handel		
• central delar	31	
• övriga delar	47	
Industri	14	
För- och grundskola	8,0	
Hotell	Särskild utredning	
Restaurang	Särskild utredning	
Samlingslokaler	Särskild utredning	
Parkeringsnorm cykel		cykelplats/1000 m² BTA
Flerbostadshus	25	
Kontor	13	
Handel	20	
Förskola	20	
Grundskola	45	
ANTAGEN AV KS 2013-11-20		

Tabell från Lomma kommuns parkeringsnorm, antagen av kommunstyrelsen 2013-11-20

Teknisk försörjning

Energiförsörjning

Området ingår i el-område Lund som ägs av Kraftringen AB.

Vatten och spillvatten

Området är kommunalt verksamhetsområde för vatten- och spillvatten. Inom och strax utanför planområdet finns ledningar för vatten och spillvatten.

Dagvattenhantering

Området är kommunalt verksamhetsområde för dagvatten. Det finns dagvattenledningar i gatan utanför planområdet från vilka en servis kan dras.

Renhållning

Avfallshantering ska ske på kvartersmark samt enligt den för tidpunkten gällande kommunala renhållningsordningen. Planförslaget förutsätter inte nya allmännyttiga anläggningar för avfallshantering.

Kommunikationer

Utanför planområdet finns ledningar för tele- och datatrafik.

Hälsa och säkerhet

Vägrafikbuller; tågtrafikbuller

Byggrätten gäller bara restaurang, kiosk och båtklubb, således gäller inte förordning 2015:216 om trafikbuller vid bostadsbyggnader för trafikbuller från omgivningen mot planområdets byggrätter då förordningen enbart gäller vid bostadsbyggnader. Förordningen skall dock följas avseende de verkningar planförslaget kan ha gentemot omkringliggande bostäder, se *tillkommande buller genom planen* i konsekvensdelen av denna planbeskrivning.

Markradon

Baserat på genomförda radonmätningar klassificeras planområdet som lågriskområde (ca <25 Bq/kg för morän, sand och grus eller ca <80 Bq/kg för lera).

Markföroreningar

Inga kända markföroreningar finns inom planområdet.

Översvämning (regn eller högvatten)

Både Länsstyrelsen Skåne och Vattenatlas.se (en webbaserad karttjänst som har tagits fram i ett samarbete mellan Sege å, Höje å och Kävlingeåns vattenråd) har tagit fram lågpunktskarteringar med sänkor i landskapet där vatten inte kan rinna bort. Enligt de två karteringarna finns inga lokala lågpunkter inom planområdet eller i planområdets omgivning. Länsstyrelsen Skåne har gjort en skyfallskarteringen som visar ytor som kan svämmas över vid skyfall då systemen för att ta hand om dagvatten och övrig infrastruktur, så som vägar med kulvertar är mättad. Enligt karteringen finns inga lokala lågpunkter inom planområdet eller i planområdets omgivning.

Planområdet består av jordarten sand och lutar ned mot Öresund. Villaområdet nordväst om planområdet lutar mot planområdet. Den översiktliga hydrologiska beräkning av ytavrinning som Vattenatlas.se har tagit fram visar på att dagvatten vid ett haveri/en överbelastning av dagvattensystemet främst skulle rinna över planområdets norra del i vilken planförslaget anger att det ska vara naturmark.

Cirka 18 meter norr om planområdet finns ett hårdgjort dike för dagvatten med tillhörande kupolbrunn. Mellan planområdet, lokalgatan och diket finns dock en mindre grönyta som torde ha en bromsande effekt vid eventuellt haveri av dagvattenbrunnen.

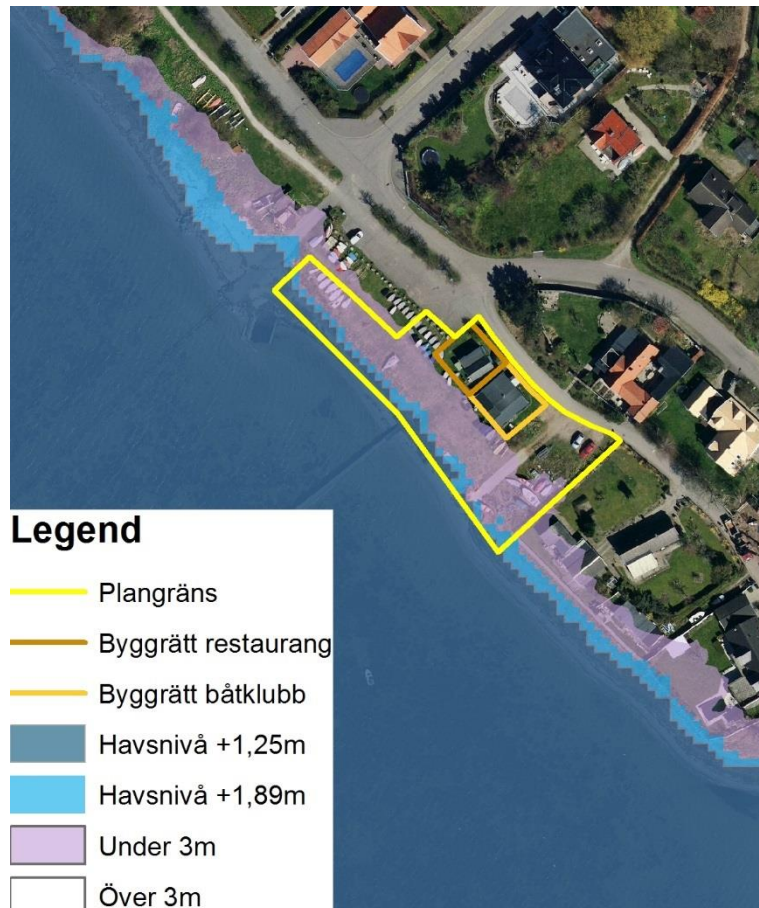
Havsnivåhöjning (långsiktig)

Lomma kommun har tagit fram en översvämningskartering som utgjorde underlag för kommunens översiktsplan (ÖP 2010). Ett av syftena med utredningen var att visa den översvämning som kan uppstå vid dagens 100-årshögvatten och framtida 100-årshögvatten (år 2100). Den genomförda utredningen visar att vid dessa vattenstånd kommer den västra delen av planområdet att drabbas.

För Lomma kommun bedöms klimatförändringarna, enligt översiktsplanen, innebära både ökade nederbördsmängder och mer extremt väder med ökade översvämningar som följd (de klimatscenarier som redovisas har tagits fram av SMHI vid Rossby Centre). Beräkningar visar att för Öresunds del kommer havsnivån att kunna stiga med upp till 66 cm mellan åren 2070 och 2100 jämfört med dagens medelvattenyta. Samtidigt blir också högvattenstånden högre och oftare förekommande.

För nybyggnation i kommunen gäller i enlighet med översiktsplanen från 2010 tre meter som lägsta höjd från medelvattenstånd till golv. Vid den höjden anser kommunen att, med dagens kunskapsunderlag, riskerna med framtida klimat är hanterat.

Länsstyrelsen Skåne har också gått ut med denna rekommendation om att inte planlägga för ny bebyggelse på lägre nivåer än 3,0 meter över havet. (Regional handlingsplan för klimatanpassning för Skåne 2014 – Insatser för att stärka Skånes väg mot ett robust samhälle, Rapport 2014:7, Länsstyrelsen Skåne).

Utdrag ur Lomma kommuns översvämningskartering: ljusblå markering visar vilka områden som översvämmas vid havsnivå + 1,89, mörkblå markering visar vilka områden som översvämmas vid havsnivå + 1.25. Lila färg visar vilka områden som ligger under 3 meter över havet.

Erosion

Planområdet ligger i ett kustområde där det finns befintliga skydd för erosion i form av betonghålsten från början av 1990-talet. Erosionsskyddet finns i dagsläget längs hela planområdet upp till den nivå där befintligt klubbhus för båtklubben och parkeringen ligger.

Den geotekniska utredningen visar att erosionsskyddet fungerar väl i dagsläget. Med de problem som rapporten tar upp åtgärdade beräknas det även fungera väl även i framtiden baserat på den rapport som SMHI har tagit fram med våguppsköljning med 50 års återkomsttid för en prognos av framtida havsnivåhöjning samt olika släntlutningar. Åtgärder för de problem som lyfts upp i rapporten är något höjda marknivåer vid byggnader så att man har lite marginal till 3 meter över havet, etablering av vegetation och återförande av material som eroderar genom skyddets håligheter. Kommunen har även för avsikt att se över kuststräckans skydd genom andra projekt.

Kulturmiljö

Kulturmiljöprogram

Området omfattas av Lomma kommuns kulturmiljöprogram (Bjärred Borgeby delområde 14), antaget av kommunfullmäktige 2005-11-24.

I kulturmiljöprogrammet ingår planområdet i ” Villor norr och söder om Öresundsvägen” och här ligger villor av varierande ålder och karaktär. Trädgårdarna är ofta lummiga och tomterna relativt stora, vilket ger området en sammanhållen karaktär trots bebyggelsens varierade uttryck. Gatorna är slingrande och havets närhet är påtaglig då det finns viktiga siktlinjer mot väster, exempelvis i Öresundsvägen. De första villorna i området började byggas i slutet av 1910-talet och området fick en gatustruktur typisk för 1910–20-talets villaområden, med lätt svängda gator och små platsbildningar. I kulturmiljöprogrammet pekas området ut som en miljö med kulturvärden att värna om. För att bibehålla områdets karaktär av lummigt villaområde ska ny bebyggelse anpassas till befintlig bebyggelse vad gäller volym och placering på tomten. Tomterna bör inte styckas av eller på annat sätt delas. Om avstyckning ska kunna medges förutsätter det att de kulturhistoriska värdena inte äventyras.

Fornlämningar

Inom eller i anslutning till planområdet finns inga kända fornlämningar. Kommunen har samrått med Länsstyrelsen Skåne enligt 2 kap. 10 § kulturmiljölagen och fick då reda på att det är av intresse att notera att ca 450 meter norrut längs stranden har iakttagelser gjorts som tolkats som rester efter en stenåldersboplats. 250 respektive 500 meter söderut har uppgifter om försvunna gravhögar registrerats.

Båda dessa lämningskategorier är av den naturen att förekomsten av okända, under mark dolda fornlämningar av denna natur inte kan uteslutas inom det aktuella planområdet, även om sannolikheten inte är särdeles stor. Framtida markingrepp inom området ska föregås av ett samråd med Länsstyrelsen Skåne, Kulturmiljöenheten.

Om en fornlämning påträffas under grävning eller annat arbete, ska arbetet omedelbart avbrytas till den del fornlämningen berörs. Den som leder arbetet ska omedelbart anmäla förhållandet till Länsstyrelsen Skåne. (Kulturmiljölagen 2 kap. 10 § andra stycket)

Riksintresse

Kustzon

Planområdet ligger inom riksintresse för högexploaterad kustzon (4 kap. 1 & 4 §§, miljöbalken).

Enligt 4 kap. 1 §, miljöbalken får exploateringsföretag endast komma till stånd i de utpekade områdena om det inte möter något hinder enligt 2–7 § och om det kan ske på ett sätt som inte påtagligt skadar områdets natur- och kulturvärden.

Om åtgärden påtagligt skadar områdets natur- och kulturvärden får den ändå komma till stånd om den behövs för utveckling av befintliga tätorter, utveckling av det lokala näringslivet, utförande av anläggningar som behövs för totalförsvaret, eller om det finns särskilda skäl, utvinning av riksintressanta fyndigheter av ämnen material (4 kap. 1 § andra stycket, miljöbalken).

Paragraf 4, som pekar ut riksintresset för högexploaterad kustzon, anger att fritidsbebyggelse endast får komma till stånd i form av kompletteringar till befintlig bebyggelse och att anläggningar som avses i 17 kap. 1 § 1 samt 4 a § 1–6, 9 och 10 komma till stånd endast på platser där det redan finns anläggningar som omfattas av bestämmelserna i 17 kap. 1 och 4 a §§.

Yrkesfiske

Planområdet angränsar till riksintresse för yrkesfiske. Kommunal och kommersiell service finns i Bjärred.

PLANFÖRSLAG

Struktur och huvuddisposition

Planområdets struktur och huvuddisposition baseras på avvägandet mellan intresset av att skapa möjlighet för en restaurang, möjligheten för båtklubben att bedriva och utveckla sin verksamhet (idrottslig ungdomsverksamhet) och att ge allmänheten en fri passage utmed kusten.

Planområdets struktur baseras också på att befintlig siktlinje från Öresundsvägen ner mot havet behålls och bebyggelsen hålls låg för att inte dominera kustlandskapet.

Befintlig bebyggelse och vegetation

Inom planområdet finns klubbstuga för Bjärreds optimistjolleklubb samt deras materialbod. Byggrätten för båtklubb har anpassats för att klubbstugan och materialbodar ska kunna ligga kvar. Vegetationen inom planområdet bedöms inte hysa några större värden, men de kan utvecklas genom att området närmst vattnet övergår till naturmark och kommunalt huvudmannaskap.

Tillkommande bebyggelse

Restaurang, café eller kiosk

Föreslagen planbestämmelse innebär att restaurang eller kiosk får byggas inom den västra halvan av byggrätten. Byggrätten blir 153 kvadratmeter vid fristående byggnad. Vid sammanbyggnad med hus för båtklubbsändamålet blir byggrätten istället 179 kvadratmeter för restaurangdelen.

Byggnaden som verksamheten ligger i får sammanbyggas med båtklubben/ inrymmas i samma byggnad som båtklubben. Om man väljer att inte bygga samman restaurang och båtklubb ska byggnader för restaurangändamålet ligga minst 2 meter ifrån användningsgränsen mot R –Båtklubb.

U-området i den nordöstra delen av byggrätten säkerställer läge för och åtkomst till allmännyttiga ledningar.

Nockhöjden är bestämd till högst +7,75 meter över nollplan (RH 2000). Gatan ligger på ca +3,7 meter över nollplan vid byggrätten. Bestämmelsen är satt med avsikt att anpassa kommande bebyggelse till befintlig med avseende på höjd och volym, men även havsutsikt för bakomvarande bostadshus.

Gällande stadsplan har ingen bestämmelse om högsta nockhöjd, utan istället en bestämmelse om högsta byggnadshöjd på 3,5 meter och högsta takvinkel på 15 grader (i kombination med en 15 meter bred byggrätt). Den gällande stadsplanen medger således en betydligt högre nockhöjd än +7,75 meter över nollplanet. Planförslaget innebär alltså en begränsning av nockhöjden jämfört med den gällande stadsplanen.

Båtklubb

Byggrätten anpassas så att befintlig klubblokal inte ska bli planstridig. Byggrätten blir 187 kvadratmeter vid fristående byggnad. Vid sammanbyggnad med hus för restaurangändamålet blir byggrätten istället 200 kvadratmeter.

Byggnaden som verksamheten ligger i får sammanbyggas med båtklubben eller inrymmas i samma byggnad som båtklubben. Om man väljer att inte bygga samman restaurang och båtklubb ska byggnader för båtklubbsändamålet ligga minst 1 meter ifrån användningsgränsen mot CR –restaurang, café eller kiosk och båtklubb.

Avståndet mellan byggnader för de olika ändamålen blir därmed minst 3 meter om de inte sammanbyggs i gränsen mellan användningarna.

Gällande stadsplan har ingen bestämmelse om högsta nockhöjd, utan istället en bestämmelse om högsta byggnadshöjd på 3,5 meter och högsta takvinkel på 15 grader (i kombination med en 15 meter djup byggrätt). Den gällande stadsplanen medger således en betydligt högre nockhöjd än +7,75 meter över nollplanet. Planförslaget innebär alltså en begränsning av nockhöjden jämfört med den gällande stadsplanen.

Användning och byggrätt som tas bort

Fiske

I gällande detaljplan för området finns en byggrätt för tre fiskebodar på totalt 36 kvadratmeter. Eftersom det inte finns något behov av dessa tas byggrätten bort till förmån för naturmark och ett återinträdande strandskydd samt kvartersmark för båtklubbsändamål.

Skydd

Erosionsskydd

För att tydliggöra att även erosionsskydd ingår i användningen natur läggs en egenskapsbestämmelse om att erosionsskydd ska finnas på naturmarken. Bestämmelsen innebär att kommunen som huvudman för allmän platsmark har ett ansvar att underhålla erosionsskyddet som ligger inom naturområdet.

För att skydda de hus som planen medger under användningen båtklubb så läggs en bestämmelse om att erosionsskydd ska finnas även på kvartersmark där erosionsskyddet finns idag. Då erosionsskyddet redan är uppfört ger bestämmelsen verkan att det ska finnas kvar och underhållas.

Grundläggning

En bestämmelse sätts om att byggnader ska vara utförda så att översvämmande vatten inte skadar byggnaden. Nivån 3,5 meter över nollplan är satt med tanke på Länsstyrelsen Skånes rekommendation om en minsta nivå på tre meter samt kommunens ställningstagande i översiktsplanen om att inte bygga under 3 meter över havet som svar på prognostiserade havsnivåhöjning.

För att dagvatten från gatan inte ska kunna rinna in i byggnaderna sätts en lägsta golvhöjd om 3,8 meter över nollplan. Bestämmelsen är satt som ett försiktighetsmått om befintlig infrastruktur för bortledning av dagvatten från allmän platsmark utanför planområdet skulle falla.

Det befintliga erosionsskyddet ska hindra markerosion som havet ger upphov till och kommunen ämnar ha kvar skyddet och även underhålla det. Genom att lägga till bestämmelsen om att byggnad ska utföras så att konstruktionen inte skadas av erosion ner till 2,4 meter ovan nollplanet säkerställs att kommunen hinner åtgärda skador på erosionsskyddet innan erosionen sprids och kan ge upphov till skador på byggnaden.

Den geotekniska rapport som gjorts inom ramen för planarbetet tar upp vissa rekommendationer vid grundläggning som byggherren bör förhålla sig till vid projektering av byggnader. Den säger bland annat att grundläggningen måste vara skyddad mot tjällyft, vilket också har lagts in som en egenskapsbestämmelse.

Inför granskningen ska kompletterande fältundersökning göras för att ytterligare klargöra förhållandena med avseende på de lager av siltig lera samt lerig silt som finns i området och lerans deformationsegenskaper.

I övrigt säger den geotekniska rapporten att byggnader bedöms kunna grundläggas på kant- och mittförstyvad platta direkt mot mark. Förhållandena måste klargöras mer i detalj vid projektering för nybyggnation.

Radonskydd

En planbestämmelse införs om att grundläggning ska utföras radonskyddad/radonsäkrad. Radonboken – Förebyggande åtgärder i nya byggnader, Formas, kan användas som vägledning. (BFS 2014:3).

Markförorening

Påträffas markförorening i samband med markarbete ska detta, i enlighet med 10 kap 11 § miljöbalken, omedelbart avbrytas och tillsynsmyndigheten underrättas.

Fornlämningar

Framtida markingrepp inom området ska föregås av ett samråd med Länsstyrelsen Skåne, Kulturmiljöenheten. Påträffas fornlämningar i samband med markarbete ska detta, i enlighet med 2 kap 10 § kulturminneslagen, omedelbart avbrytas och Länsstyrelsen Skåne underrättas.

Kommunen har samrått med Länsstyrelsen Skåne enligt 2 kap. 10 § kulturmiljölagen och fick följande svar: I fastighetens omedelbara närhet saknas registrerade fornlämningar. Det är emellertid av intresse att notera att ca 450 meter norrut längs stranden har iakttagelser gjorts som tolkats som rester efter en stenåldersboplats. 250 respektive 500 meter söderut har uppgifter om försvunna gravhögar registrerats.

Båda dessa lämningskategorier är av den naturen att förekomsten av okända, under mark dolda fornlämningar av denna natur inte kan uteslutas inom det aktuella planområdet, även om sannolikheten inte är särdeles stor. Framtida markingrepp inom området ska föregås av ett samråd med Länsstyrelsen Skåne, Kulturmiljöenheten.

Grönstruktur och offentliga rum

Natur och parker

Området närmast stranden får användningen NATUR och omfattas av strandskydd (återinträder vid beslut om att anta en ny detaljplan och kommunen väljer att inte upphäva det inom detta område). Genom att planlägga området som naturmark och låta strandskyddet återinträda säkras en fri passage utmed strandlinjen.

Tanken med planförslaget är dock att naturmarken i sin helhet fortfarande ska kunna nyttjas av optimistjolleklubben när de tränar eller tävlar.

Lomma kommun har antagit lokala ordningsföreskrifter (Författningssamling, E. 4 Lokala ordningsföreskrifter för Lomma kommun). Dessa har beslutats med stöd av Förordning (1993:1632) med bemyndigande för kommuner och länsstyrelser att meddela lokala föreskrifter enligt ordningslagen (1993:1617).

I de lokala ordningsföreskrifterna föreslås föras in en bestämmelse om att naturmarken inom planområdet ska få tas i anspråk under pågående tränings- eller tävlingsverksamhet samt i anslutning till denna för uppläggning av mindre segelbåtar och motorförsedda båtar som behövs för att bedriva tränings- eller tävlingsverksamhet med segelbåtarna.

Enligt ordningslagen kan det ändå krävas tillstånd för tävlingsverksamhet om det är en offentlig tillställning. Tillstånd söks hos polismyndigheten som även kan svara på om det krävs anmälan eller tillstånd beroende på verksamhet.

Strandskydd

Strandskyddet syftar till att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden, och bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. (kap. 7, 13 §, miljöbalken)

Strandskyddet avses förstärkas genom att kommunen låter det återinträda på naturmarken och därigenom skapar en fri passage utmed vattnet samt kopplingar ner till området längs strandlinjen från Strandvägen. Området är idag planlagt för båtklubbsändamål med villkoret att det ska hållas öppet för gångtrafik och att det inte får bebyggas.

Strandskyddet avses upphävas inom kvartersmarken. En naturvärdesinventering ska göras till granskningen för att bland annat utreda om det finns några större naturvärden inom planområdet och om upphävandet av strandskyddet därmed riskerar att medföra att goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten inte kan uppfyllas.

Den mark som tas i anspråk för restaurangverksamhet är redan ianspråktagen på ett sätt som gör att den saknar betydelse för strandskyddets intressen då den idag är bebyggd med bodar som hör till båtklubben och är knutna till verksamheten. Området bedöms inte kunna utgöra ett område där rekreation eller allemansrättslig tillgång till strandområden kan utövas. Kommunen beslutar därför att upphäva strandskyddet för kvartersmark för användningen restaurang/kiosk med stöd av 4 kap. 17 §, plan- och bygglagen och 7 kap. 18c §, punkt 1, miljöbalken.

För användningen båtklubb är det en nödvändighet att ligga nära vattnet och behovet kan därmed inte tillgodoses utanför området. Byggrätten där byggnader får uppföras är begränsad till området kring klubbhuset som båtklubben har idag och marken är därigenom ianspråktaget på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets intressen.

Lokaliseringen av kvartersmark baseras dels med tanke på båtklubbens behov av att ungdomar och barn själva ska kunna bära ner mindre segelbåtar (optimistjollar) ner till vattnet och dels med tanke på att det ska finnas en fri passage mellan strandlinjen och byggrätterna. Då klubben bedriver barn- och ungdomsverksamhet är det nödvändigt att ha en båt för följebåtar som kan hjälpa barnen vid behov och därmed behövs en mindre befintlig båtramp, vilken planläggs som kvartersmark för båtklubbssändamål. Kommunen beslutar därför att upphäva strandskyddet för kvartersmark med användningen båtklubb med stöd av 4 kap. 17 §, plan- och bygglagen och 7 kap. 18c §, punkt 1, 3 och 4, miljöbalken.

Miljökompensation

Den grönyta som försvinner ska i exploateringsskedet kompenseras genom att förlorade livsmiljöer ersätts i eller i närheten av planområdet. Såväl areal som funktion och kvalitet av förlorad grönstruktur ska kompenseras. Om inte arealen ryms inom planen ska compensation ske på annan plats i kommunen. Med funktion och kvalitet avses de ekosystemtjänster och den biologiska mångfald som idag ryms inom ytan. En inventering och analys av värden som riskerar

att försvinna och hur dessa ersätts tas fram av miljöstrateg. Kompensation regleras i exploateringskedet.

Trafik

Biltrafik

Befintliga vägar i anslutning till planområdet bedöms räcka till för trafikmatning.

Gång- och cykeltrafik

Genom att planlägga området närmast stranden som natur och låta strandskyddet återinträda ämnar kommunen öppna upp området för fotgängare.

Parkering och angöring

Parkeringsutredningen visar på att behov av cirka 3 bilplatser för tillkommande restaurang och 6–12 bilplatser för optimistjolleklubbens idrottsutövare. Sammanlagt finns alltså ett parkeringsbehov på 9–15 bilplatser, vilket rymms inom befintlig parkering.

För att restaurangens parkeringsplatser ska ligga inom samma fastighet och inte på allmän platsmark planläggs en del av befintlig parkering som kvartermark med begränsningen att den bara får användas för parkering och inte får inhägnas. Detta område rymmer tre vanliga parkeringsplatser och en för rörelsehindrade.

Möjligheterna att samutnyttja parkering för båtklubb och allmänheten som vill gå längs med kusten bedöms som goda. Respektive användningsområde bedöms kunna rymma nödvändiga cykelparkeringar.

Teknisk försörjning

Planförslaget innebär inget behov av utbyggnad av teknisk försörjning.

Energiförsörjning

Elledningar finns idag framdraget till planområdet och möjlighet finns att lägga elledning fram till tillkommande verksamheter.

Vatten och spillvatten

Servis skapas från existerande vatten- och spillvattenledningar i Strandvägen. Planförslaget innebär inget behov av utbyggnad av vatten- och spillvattennätet i övrigt.

Dagvattenhantering

Servis skapas från existerande dagvattenledningar i strax utanför planområdet. Planförslaget innebär inget behov av utbyggnad av dagvattennätet i övrigt.

Renhållning

Avfallshantering ska ske på den egna fastigheten.

Kommunikationer

Teleledningar finns idag i närheten av planområdet och möjlighet finns att lägga teleledning fram till tillkommande verksamheter.

KONSEKVENSER

Mark

Planförslaget innehåller i princip enbart ianspråktagen mark och varken naturområde eller jordbruksmark tas i anspråk.

Vatten

Kvaliteten på recipient och grundvatten bedöms inte påverkas nämnvärt vid ett plangenomförande. Tillkommande hårdgjorda ytor inom planområdet är främst taktor och tillkommande trafik/parkering bedöms inte av sådan mängd eller art att det påverkar kvaliteten på recipient och grundvatten.

Strandskydd

Planens genomförande medför att strandskyddet återinträder utmed strandlinjen och att marken närmst strandlinjen blir allmän platsmark, därmed blir det lättare att röra sig längs kusten. Upphävandet av strandskyddet inom kvartersmark sker på ianspråktagen mark. Strandskyddets syften bedöms sammantaget förstärkas av planförslaget jämfört med gällande stadsplan.

Luft

Trafiktillskottet som planförslaget innebär bedöms inte leda till överskridande av riktvärdena i miljökvalitetsnormerna för luft vid befintlig eller tillkommande bebyggelse.

Natur

Planförslaget innebär inte att någon naturmark tas i anspråk. En naturvärdesinventering ska tas fram till granskningen av detaljplanen för att säkerställa att inte några större naturvärden kan påverkas av planförslaget på ett negativt sätt.

Planförslaget kan stärka naturvärden och allemansrättsliga värden på platsen genom att marken närmast vattnet övergår i kommunalt huvudmannaskap och därmed förvaltas av kommunen.

Miljökompensation

Värden och funktioner som ej kan kompenseras för inom planområdet ska företrädevis kompenseras på mark i anslutning till planområdet.

Trafik

Biltrafik

Planförslaget bedöms medföra en måttlig trafikökning i närområdet. Byggrätten är begränsad till sin storlek och gäller enbart restaurang, café, kiosk och båtklubb. Således bedöms sammantaget att trafikökningen som planförslaget kan ge upphov till är mycket begränsad i förhållande till den årsdygnstrafik på 400 fordon som finns på Öresundsvägen idag. Planförslaget förväntas inte heller ge upphov till mer än några enstaka tunga transporter i veckan.

Gång- och cykeltrafik

Planförslaget öppnar upp för gångtrafik längs med stranden och möjliggör en passage mellan byggrätten för båtklubben/restaurangen och den kraftiga slänten ned mot stranden.

Kollektivtrafik

Planförslaget förväntas inte få några konsekvenser för kollektivtrafiken.

Parkering och angöring

Den parkeringsutredning som gjorts visar på att restaurangen kommer att behöva cirka 3 bilplatser och därför förväntas parkeringsplatsens kapacitet räcka till.

Angöring från parkeringsplats och bilplats reserverad för rörelsehindrade personer inom 25 meter bedöms kunna ordnas inom den befintliga parkeringen.

Teknisk försörjning

Energiförsörjning

Ny transformator/nätstation behövs inte. Det finns idag ström framdraget till planområdet.

Vatten och spillvatten

Med undantag av tillkommande eller ändrade serviser krävs inte några nya vatten- eller avloppsledningar.

Dagvattenhantering

Utanför planområdet kommer kommunen behöva ta om hand det dagvatten som gatan ger upphov till då gatan har ett snedfall mot byggrätterna inom planområdet. Detta kan ske exempelvis genom en rännal eller ett kantstöd som leder dagvattnet till en dagvattenbrunn. Åtgärden faller inom användningen gata vilket gatan idag är planlagd som.

Med undantag av tillkommande eller ändrade serviser krävs i övrigt inga nya dagvattenanläggningar.

Befintlig dagvattenanläggning utanför planområdet bedöms ha tillräcklig kapacitet och funktion i övrigt med tanke på att tillkommande dagvatten är takvatten och att planområdet avvattnar ut i Öresund. Planområdet lutar också mot recipienten Öresund och marken bedöms ha god infiltrationsförmåga.

Renhållning

Avfallshantering ska ske på kvartersmark samt enligt den för tidpunkten gällande kommunala renhållningsordningen. Renhållningsfordon kan angöra via Strandvägen/ parkeringsplatsen.

Kommunikationer

Planförslaget förutsätter inga nya anläggningar för tele/datatrafik. Ledning för telekommunikation finns i gatan som ansluter till kvartersmarken inom planområdet.

Hälsa och säkerhet

Tillkommande buller genom planen

Trafiktillskottet som planförslaget innebär bedöms inte leda till överskridande av riktvärdena för trafikbuller vid befintlig bebyggelse (Bedömningen tar sitt stöd i "Hur mycket bullrar vägtrafiken? Information från Boverket och Sveriges Kommuner och Landsting om hur du enkelt och snabbt kan beräkna utbredningen av buller från vägtrafik", Boverket, januari 2016).

Tillkommande skuggning genom planen

Skuggning som planförslaget medför bedöms inte innebära en påtaglig olägenhet för befintlig bebyggelse.

Annan störning genom planen

En etablering av en restaurangverksamhet kan medföra störningar i form av exempelvis ljud från samtal eller musik. Det saknas riktlinjer i fysisk planering för denna typ av omgivningsbuller, men generellt sett kan sägas att verksamheten inte får medföra en olägenhet för de kringboende och att om den gör det så kan den bli föremål för kommunens tillsyn enligt miljöbalken.

Tillkommande risker genom planens genomförande

Den förändring som planförslaget innebär bedöms inte förändra nivåerna för befintlig bebyggelse.

Kultur

Genom att planförslaget har en begränsad byggrätt och att nockhöjden bestäms till en låg höjd bedöms inte planförslaget ha en betydande inverkan på kulturmiljön.

Riksintressen

Kustzon

Planområdet ligger inom riksintresse för kustzon (4 kap. 1 & 4 §§, miljöbalken).

Enligt 4 kap. 1 §, miljöbalken får exploateringsföretag endast komma till stånd i de utpekade områdena om det inte möter något hinder enligt 2–7 § och om det kan ske på ett sätt som inte påtagligt skadar områdets natur- och kulturvärden.

Paragraf 4, som pekar ut riksintresset för kustzon, anger att fritidsbebyggelse endast få komma till stånd i form av kompletteringar till befintlig bebyggelse och att anläggningar som avses i 17 kap. 1 § 1 samt 4 a § 1–6, 9 och 10 komma till stånd endast på platser där det redan finns anläggningar som omfattas av bestämmelserna i 17 kap. 1 och 4 a §§.

Planförslaget föreslår användningarna restaurang, café eller kiosk och båtklubb och inte fritidsbebyggelse eller anläggningar som avses i 17 kap. 1 § 1 samt 4 a § 1–6, 9 och 10. Planförslaget utgör ett komplement till permanent bebyggelse. Därmed återstår att bedöma om exploateringsföretaget kan ske utan att påtagligt skada områdets natur- och kulturvärden.

Planförslaget bedöms inte påtagligt skada de kultur-, eller miljövärden som finns på platsen. Genom att säkerställa en fri passage med användningen naturmark ger man snarare en möjlighet att sköta marken för att gynna naturen på platsen. En naturvärdesinventering ska genomföras till granskningen så att miljövärdena är helt klarlagda.

De kulturvärden som finns i området är väl beskrivna i kulturmiljöprogrammet. Planförslaget bedöms inte ha en betydande effekt på de värden som beskrivs i kulturmiljöprogrammet. Planförslaget har en bestämmelse om högsta nockhöjd från nollplanet om +7,75 meter och gatan ligger på cirka +3,7 meter, vilket alltså betyder att höjden mot

gatan som högst kan bli cirka 4 meter. Den gällande stadsplanen för villabebyggelsen bakom planområdet medger två våningar och många av de äldre villorna har en hög byggnadshöjd ochnockhöjd. Planförslaget medger en ganska modest byggrätt och ett lågt byggnadssätt vilket gör att tillåten bebyggelse blir underordnad den befintliga.

Yrkesfiske

Planförslaget bedöms inte kunna påverka yrkesfisket.

Sociala konsekvenser

Planens genomförande förväntas öka trygghetsupplevelsen i området då genomförandet av planen förväntas ge fler människor i rörelse under kvällstid i området.

Att tryggheten ökar i området kan i sin tur ge en ökad jämställdhet. Att en service i form av restaurang läggs i anslutning till befintligt bostadsområde, samt att detta skapar en mötesplats, kan också öka jämställdheten. De rekreativa värdena ökar på platsen genom att mark mot havet planläggs som naturmark.

BEDÖMNING OM BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN

Behov av miljöbedömning

Om genomförandet av detaljplanen antas medföra betydande miljöpåverkan ska, enligt 4 kap 34 § PBL (2010:900), bestämmelserna om miljöbedömningar och miljökonsekvensbeskrivningar av planer och program, enligt 6 kap 11–18 § och 22 § MB, tillämpas. Kriterierna som anges i förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar (1998:905), bilaga 2 och 4, ska beaktas vid den behovsbedömning om betydande miljöpåverkan som kommunen upprättar. I arbetet med behovsbedömningen har tjänstemän från miljöenheten, detaljplaneenheten samt miljöstrategiska enheten deltagit.

Motiverat ställningstagande

Den samlade bedömningen är att planförslagets genomförande inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan. En miljöbedömning och framtagande av miljökonsekvensbeskrivning är därför inte nödvändig. Övriga miljöfrågor redovisas i planbeskrivningen.

GENOMFÖRANDEBESKRIVNING

Organisatoriska och ekonomiska frågor

Ansvarsfördelning

Kommunen äger idag fastigheten Bjärred 37:1 och arrenderar ut stora delar av den till Bjärreds optimistjolleklubb (Bojk). Huvudexploatör för den tillkommande bebyggelsen är i dagsläget inte bestämt.

Kommunen ansvarar för genomförandet/ utbyggnaden av de delar av detaljplanen som utgör allmän platsmark. Respektive exploatör ansvarar för utbyggnaden inom de delar som utgörs av kvartersmark. Kommunen ansvarar för att tillsammans med exploatör samordna frågor om markköp, fastighetsbildning, ledningsrätter och avtal.

Huvudmannaskap för allmänna platser

Lomma kommun ska vara huvudman för allmänna platser inom planområdet. Den allmänna platsmarken inom planområdet (naturmark) ämnas dock upplåtas åt optimistjolleklubben när de har träningsverksamhet och tävlingsverksamhet, se *grönstruktur och offentliga rum* under planförslagsdelen.

Avtal

I dagsläget finns inget markanvisningsavtal eller något exploateringsavtal.

Administrativa bestämmelser

Genomförandetid

Planen har en genomförandetid på 5 år från det datum den vinner laga kraft.

Strandskydd

Strandskyddet upphävs på nytt inom kvartersmark, men återinträder inom naturmark. Vattenområdet utanför planområdet är planlagt i *Förslag till ändring och utvidgning av stadsplan för Bjärred 38:10 m.fl. (Gamla Bjärred) Lomma kommun, Malmöhus län* som vann laga kraft 1986-02-20 och är planlagt som öppet vattenområde med möjlighet att anlägga mindre bryggor där så provas lämpligt. Strandskyddsdispens krävs således för anläggningar och åtgärder inom detta område. Inom mark som planläggs för användningen natur i detta planförslag krävs också strandskyddsdispens också strandskyddsdispens för anläggningar och åtgärder.

Tekniska åtgärder

Övriga tekniska åtgärder

Ledningsflytt och flytt av anslutningspunkt bekostas av respektive exploatör.

Den geotekniska rapport som gjorts inom ramen för planarbetet tar i sin PM-del upp vissa rekommendationer vid grundläggning som byggherren bör förhålla sig till vid projektering av byggnader. I övrigt måste förhållandena klargöras mer i detalj vid projektering för nybyggnation, något som även den geotekniska rapporten tar upp.

Renhållning

Avfallshantering ska ske på kvartersmark samt enligt den för tidpunkten gällande kommunala renhållningsordningen. I bygglovet redovisas lämplig lösning för avfallshantering.

Renhållningsfordon kan angöra via Strandvägen/ parkeringsplatsen.

Fornlämningar

Framtida markingrepp inom området ska föregås av ett samråd med Länsstyrelsen Skåne, Kulturmiljöenheten. Påträffas fornlämningar i samband med markarbete ska detta, i enlighet med 2 kap 10 § kulturminneslagen, omedelbart avbrytas och Länsstyrelsen Skåne underrättas.

Grundläggning

Den geotekniska rapport som tagits fram inom ramen för detta planarbete säger att byggnader bedöms kunna grundläggas på kant- och mittförstyvad platta direkt mot mark om grundläggningen ligger på frostfritt djup eller på annat sätt skyddas mot tjällyft, genom t.ex. tjälisolering. Den geotekniska rapporten ger vidare rekommendationer för grundläggning, men förhållandena måste även klargöras mer i detalj vid projektering för nybyggnation.

Fastighetsrättsliga åtgärder

Fastighetsbildning

Lomma kommun äger all mark inom planområdet. Planförslaget innebär att avstyckning inom och försäljning av kvartersmark blir möjlig.

Ledningsrätt mm

Rätt att framdra ledningar inom planområdet ska regleras med ledningsrätt eller servitut. Upplåtelse av ledningsrätt och servitut måste ske på initiativ av ledningshavaren.

Fastighetsägare har rätt till ersättning för ledningsrätt, om överenskommelse inte kan träffas gäller expropriationslagens regler.

Inom planområdet läggs ett markreservat för underjordiska ledningar med syfte att säkra de allmännyttiga vatten- och spillvattenledningar som finns där. I övrigt går allmännyttiga ledningar i gatumark (kommunalt huvudmannaskap och ägarskap) utanför planområdet.

Ansökan om fastighetsbildning m m

Det ankommer på berörda fastighetsägare att hos Lantmäterimyndigheten i Malmö ansöka om erforderlig fastighetsbildning och inrättande av gemensamhetsanläggning.

PLANERINGSÄVDELNINGEN

Lovisa Liljenberg
Tf. planeringschef

Peter Hultin
planarkitekt

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar. Endast angiven användning och utformning är tillåten. Bestämmelser utan beteckning gäller inom hela planområdet.

GRÄNSER	
	Planområdesgräns
	Användningsgräns
	Egenskapsgräns
	Administrativ och egenskapsgräns

Användning av allmän platsmark

NATUR Natur

Användning av kvartersmark

C₁ Restaurang, café och kiosk

R₁ Båtklubb

Egenskapsbestämmelser för utformning av allmän platsmark

erosion₁ Erosionsskydd ska finnas

Egenskapsbestämmelser för kvartersmark

Prickmark – marken får inte förses med byggnad

parkering Marken får enbart användas för parkering och får inte inhägnas

Högsta nockhöjd i meter över nollplan

p₁ Byggnad ska placeras minst 2 meter ifrån användningsgräns mot användningen enbart båtklubb (R₁).
Byggnad får dock sammanbyggas i denna gräns oavsett ovanstående.

p₂ Byggnad ska placeras minst 1 meter ifrån användningsgräns mot användningen restaurang, café, kiosk och båtklubb (C₁ R₁).
Byggnad får dock sammanbyggas i denna gräns oavsett ovanstående

f₁ Tak ska ha matt taktäckning

f₂ Fasad ska vara av trä

v₁ Nivå för färdigt golv i byggnad eller byggnadsdel uppförd efter antagandet av denna detaljplan ska vara minst 3,8 meter över nollplan

v₂ Markens höjd invid byggnad eller byggnadsdel som uppförs efter antagandet av denna detaljplan ska vara minst 3,2 meter över nollplan

b₁ Byggnad ska utföras så att översvämmande vatten upp till 3,5 meter över nollplan inte skadar byggnaden

b₂ Byggnad ska utföras så att sättningsskador inte kan uppstå på grund av erosion ner til 2,4 meter över nollplan

b₃ Grundläggning ska utföras så att tjällyft inte kan uppstå

b₄ Byggnad ska utföras radonskyddad

m₁ Erosionsskydd ska finnas

Administrativa bestämmelser

Kommunen är huvudman för allmän plats

Genomförandetiden är 5 år från det datum detaljplanen vinner laga kraft

Strandskyddet är upphävt inom kvartersmark

x Området ska vara tillgänglig för allmännyttig gångtrafik

u Underjordiska ledningar – området ska vara tillgängligt för allmännyttiga underjordiska ledningar

Grundkarta över Bjärred 37:1 m fl - Bojk

Upprättad 2018-04-03
Lomma kommun
Samhällsbyggnadsförvaltningen
Kart - Mät - GIS-enheten

Christel Nilsson
Karttekniker

Johan Rickardsson
Mätningssingenjör

Skala 1:1000
Koordinatsystem: SWEREF 99 13.30
Höjdsystem: RH2000

GRUNDKARTEBETECKNINGAR

Fastighetsgräns

GA-anläggning

Servitut

BJÄRRED Traktnamn

37:1 Fastighetsbeteckning

Bostads- resp uthus karterat efter takkontur

Skärmtak

Bostads- resp uthus karterat efter husliv

Vägkant

Gångbana

Kantsten

Erosionsskydd

Strandlinje

Brygga

Häck

Staket

Belysningsstolpe

Lövträd

Rutnätpunkt

Plushöjd

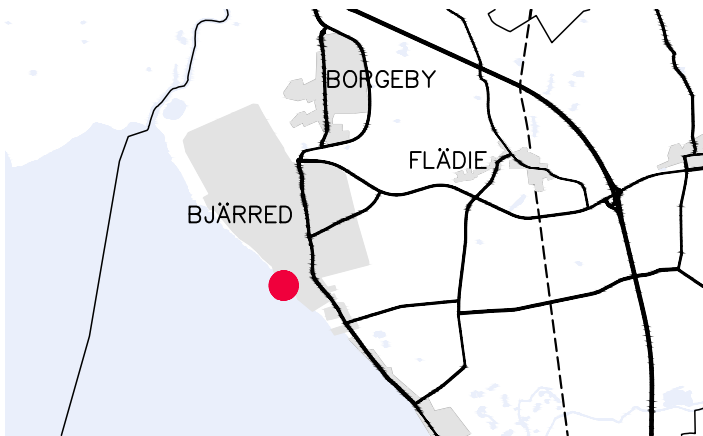
Polygonpunkt

Höjdfixpunkt

0 100 m

SKALA 1:1000 (i A3-format)

ÖVERSIKTSKARTA

PLANKARTA

Detaljplan för
Bjärred 37:1 m fl
i Bjärred, Lomma kommun (Bojk)
Samrådshandling, upprättad 2018–04–11

Lovisa Liljenberg
Tf. Planeringschef

Peter Hultin
PLANARKITEKT

PM GEOTEKNIK

LOMMA GEO OCH EROSIONSSKYDD, LOMMA KOMMUN

UPPRÄTTAD: 2018-04-06

Upprättad av

Martin Burefalk Strauss

Granskad av

Fredrik Andersson
Anders Janzon

Godkänd av

Fredrik Andersson

Kund:	Lomma Kommun
Konsult:	Sigma Civil AB
Uppdragsansvarig:	Fredrik Andersson
Handläggare:	Martin Burefalk Strauss, Fredrik Andersson
Konsultens objektnummer:	124238

Innehållsförteckning

1	Uppdrag.....	3
1.1	Inledning	3
1.2	Blivande anläggning/ Planerad byggnation	3
2	Syfte och Geoteknisk kategori.....	4
3	Underlag	4
3.1	Tidigare utförda utredningar	4
3.2	Nu utförda undersökningar	4
3.3	Övrigt material.....	4
4	Styrande dokument	4
5	Markförhållanden.....	5
5.1	Topografi och ytbeskaffenhet	5
5.2	Befintliga anläggningar/konstruktioner.....	5
5.3	Jordlager/ Geologisk beskrivning.....	6
5.4	Tjälfarlighet, schaktbarhet och materialtyp	6
6	Sammanställning av härledda egenskaper	6
6.1	Hållfasthet- och deformationsegenskaper	6
7	Erosionsförhållanden	7
8	Rekommendationer	7
8.1	Grundläggning	7
8.2	Schakt.....	7
8.3	Stabilitet	8
8.4	Sättning	9
8.5	Anläggning av hårdgjorda ytor och lokalgator	9
8.6	Anläggning av VA-ledningar	9
8.7	LOD- Lokalt omhändertagande av dagvatten.....	9
9	Fortsatta utredningar.....	10

1 Uppdrag

1.1 Inledning

Sigma Civil AB har på uppdrag av Lomma kommun utfört en geoteknisk undersökning inför projektering av ett nytt klubbhus samt restaurang vid Bjärred strand. Undersökningen innefattar även en utredning av det befintliga erosionsskyddets lämplighet med avseende på klimatförändringar och strandförskjutning.

Denna PM avser beskrivning av de geotekniska förutsättningarna inom aktuellt område samt rekommendationer för fortsatt planering och projektering.

Figur 1. Undersökningsområde för nytt klubbhus samt restaurang inom röd ram. Grön ram innefattar även inmätning av erosionsskydd. Bild tagen från Hitta.se 2018-02-26

1.2 Blivande anläggning/ Planerad byggnation

I dagsläget planeras enligt detaljplan (180110), 2 konstruktioner i området. Ett nytt klubbhus som ersätter det redan befintliga samt en restaurang.

2 Syfte och Geoteknisk kategori

Syftet med undersökningen är att klargöra de geotekniska förutsättningarna för byggnation genom kartläggning av förekommande jordarters mäktighet, utvärdering av jordens deformations- och hållfasthetsegenskaper för bland annat stabilitets- och grundläggningsutredning samt mäta in erosionsskyddets utbredning och bedöma eventuella åtgärds punkter.

Samtliga konstruktioner inom objektet bedöms kunna tillhöra Geoteknisk Kategori 2 (GK2) och Säkerhetsklass 2 (SK2).

Samtliga nivåer i denna PM avser nivåer i RH 2000 om inget annat anges.

3 Underlag

3.1 Tidigare utförda utredningar

- *Uppskattning av våguppskölningshöjd i området mellan Bjärred och Haboljung. Upprättad av SMHI. Daterad: 2014-05-26.*
 - Inkluderar uppskattning av våguppskölningshöjder samt extremvattenvärden vid 50 års återkomsttid för en prognos av framtida havsnivåhöjning samt olika släntlutningar.

3.2 Nu utförda undersökningar

- *Markteknisk undersökningsrapport (MUR). Upprättad av Sigma Civil AB. Daterad: 2018-04-05.*
 - Inkluderar Skruvprovtagning, Hejarsondering samt inmätning av erosionsskydd.

3.3 Övrigt material

- Jordartskarta, www.sgu.se 2018-03-12
- Jorddjupskarta, www.sgu.se 2018-03-12
- Genomsläpplighetskarta, www.sgu.se 2018-02-26

4 Styrande dokument

De styrande dokumenten för framtagande av projekterings PM - Geoteknik

Tabell 1, Standarder eller andra styrande dokument

Typ	Årtal
AMA-Anläggning	2017
TK Geo 13	2013
BFS 2015:6, EKS 10	2016, 1 januari

5 Markförhållanden

5.1 Topografi och ytbeskaffenhet

Topografin i området varierar med en sluttning av olika grad mot hav. Ytbeskaffenheten domineras av gräs med enstaka buskar ovan erosionsskydd samt sand närmast vattenlinjen Figur 3, Figur 4.

Figur 3. Topografin samt ytbeskaffenheten inom aktuellt område. Källa: Lomma Kommun.

Figur 4. Topografin samt ytbeskaffenheten för aktuellt område. Källa: Lomma Kommun.

5.2 Befintliga anläggningar/konstruktioner

Befintliga anläggningar inom området inkluderar klubbhus, en mindre bod i anslutning till huset samt mindre båtar på uppläggningsplats. Befintligt erosionsskydd utbreder sig enligt Figur 1 och består av ca 10 cm tjocka cementplattor med håligheter som fäster i närliggande plattor.

5.3 Jordlager/ Geologisk beskrivning

Jordlagerföljden inom området kan generaliseras till följande stratigrafi baserat på resultaten från skruvproverna samt hejarsonderingarna:

- Organiskt ytskikt
- Erosionsskydd - Flexplattor
- Friktionsjord med inslag av kohesionsjord
- Kohesionsjord
- Friktionsjord
- Förmodat berg

Vid ytan finns ett lager av humushaltig sand med en mäktighet på ca 0,3 meter. Mellan ca 0,3 – 2 meters djup övergår sedimenten till sand med ställvisa inslag av grus, silt och ler. Detta stämmer överens med siktanalysen från laboratoriet. Under sanden finns lager av siltig lera samt lerig silt som sträcker sig ner till provtagningsstopp vid 6 meter. Hejarsonderingen tyder på att friktionsjord återkommer under silten vid ca 7,5m. Djup till berg är större än undersökningsdjup på samtliga undersökningspunkter.

5.4 Tjälfarlighet, schaktbarhet och materialtyp

Siltig Lera

Materialtyp: 5A

Tjälfarlighetstyp: 4

Schaktbarhetsklass: 3

Sand med inslag av silt

Materialtyp: 3B

Tjälfarlighetstyp: 2

Schaktbarhetsklass: 2

6 Sammanställning av härledda egenskaper

6.1 Hållfasthet- och deformationsegenskaper

Tabell 2, Valda härledda värden, X

Jordart/ material	Djup under m.y	Tunghet γ (γ') (kN/m ³)	Hållfasthetsegenskaper	Deformationsegenskaper
Sand m. inslag av silt	0 - 2 m	18 (10)*	$\phi' = 33^\circ$	E = 10 MPa
Friktionsjord	7,5 -	20 (13)*	$\phi' = 35^\circ$	E = 25 MPa

* Värden erhållna från TK Geo 13.

Tabell 3, Partialkoefficienter

Egenskap	γ_m
Friktionsvinkel (ϕ') och dränerad skjuvhållfasthet (c')	1,3
Odränerad skjuvhållfasthet (c_u)	1,5
Deformationsegenskaper	1,0
Tunghet	1,0

Fasta partialkoefficienter för jordparametrar enligt boverket (EKS 10).

7 Erosionsförhållanden

Stranderosion är starkt förknippat med vågintensitet då högre energi hos vågor klarar av att transportera större partiklar och längre sträckor.

Det befintliga erosionsskyddet sträcker sig enligt inmätningen ca 200 meter längs med stranden mellan plushöjderna +0 och +3 samt har en area ovan hav på 3457 m². Befintlig släntlutning varierar marginellt över området och ligger mellan 1/3,5 till 1/4.

Det som kan komma att bli problematiskt i framtiden är ökande vågintensitet vid fortsatt strandförskjutning och varmare klimat. Då ligger frågan dels i att nuvarande marknivå kan ligga för lågt och vågor kan komma att skölja upp längre mot land, samt att material kan erodera genom skyddets håligheter.

Vid en fortsatt strandförskjutning kan marken som ligger ovanför erosionsskyddet vid släntens överkant komma att bli mer sårbar. Förekomst av vegetation minskar dock den påverkan som kan komma att ske. Enligt dagslägets förutsättningar bedöms att inga åtgärder krävs gällande det befintliga erosionsskyddets kvalité. Notera att denna bedömning inte är baserad på några erhållna värden från erosionsanalys som ej ingått i uppdraget vilket krävs för att identifiera erosionsgrad över tid.

Enligt Lomma Kommun är rekommendationen att ej bygga under marknivå +3 m. Enligt genomförd höjdmätning i fält ligger denna gräns precis i kant med befintlig byggnad på vissa ställen, se planritning G-10-1-001. Marknivåer rekommenderas därför höjas något i samband med grundläggning av nybyggnation.

En möjlig åtgärd vid kraftiga stormar är att placera ut en vågbrytare längre ut i havet parallellt med kusten för att minska vågenergin in mot stranden och därmed den potentiella erosionsfaktorn.

8 Rekommendationer

8.1 Grundläggning

Området består till stor del av sand som underlagras av siltig lera följt av återkommande friktionsjord ner till berg. Vid provtagningspunkt 18SC03 där restaurang planeras anläggas består jordlagren av grusig sand med sandmorän identifierat vid 1,5–2,0 meter enligt siktningsanalys. D60 visar grov sand med fraktionen 1,5 mm, d10 visar finsand med fraktionen 0,1 mm. Byggnaden bedöms kunna grundläggas på kant- och mittförstyvad platta direkt mot mark. I och med förekomst av silt inom området bör grundläggningen ligga på frostfritt djup eller på annat sätt skyddas mot tjällyft, genom t.ex. tjälisolering.

Uppfyllningar skall ske i lager med störst kornstorlek enligt AMA Anläggning 17, avsnitt CEB.2 med tillhörande undernummer. Uppfyllnadstjocklek skall anpassas efter tillgänglig packningsutrustning. Packning utförs enligt AMA anläggning 17, tabell CE/4. Hus skall dräneras. Dräneringsrör föreslås omslutas av makadam, fraktion 8-16 eller likvärdigt, samt geotextil för förhindrande av siltinträngning i dräneringssystem.

8.2 Schakt

Lokala schakter för exempelvis VA kan utföras med släntlutning 1:1,5 i friktionsjord ovan grundvatten. Se typsektioner i schakta säkert, 2015, svensk byggtjänst. Schakter som ej faller inom ramen för typsektioner skall dimensioneras av geotekniker.

I siltiga jordlager bör schaktslänter säkras för förhindrande av flytjord samt minimering av schaktens livslängd genom exempelvis etappvis schakt med återfyll.

I tillägg till ovanstående rekommenderas att ytvattnet avleds från byggnadsområdet då ytvatten kan orsaka flytjord och erosion av såväl permanenta slänter som temporära schaktslänter. Schaktslänter rekommenderas även täckas med geotextil (min bruksklass N1) som förankras mot vind.

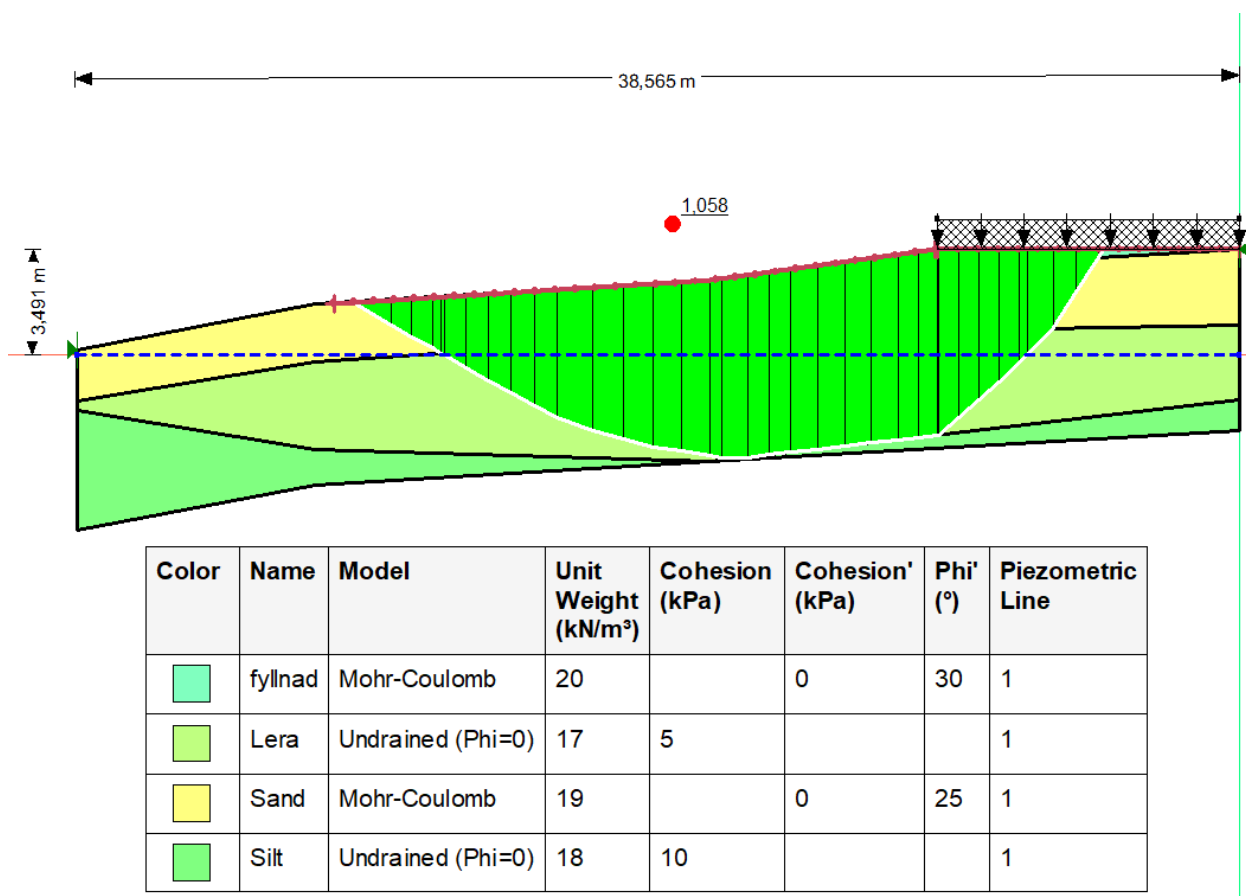
Permanent slänter i siltiga material rekommenderas utföras med erosionsskydd.

Vid schakt i silt under grundvatten rekommenderas en lokal grundvattensänkning med direkt utläggning av ledningsbädd efter schakt för att reducera risken för flytjord och schaktbottenstabilitet.

Schakter skall hållas läns.

8.3 Stabilitet

Stabilitet har modellerats inom ramen för vad de erhållna parametrarna som fältundersökningen resulterat i. Alla nödvändiga parametrar har dock ej erhållits från fältundersökningen på grund av förekomst av lera vilka antas till låga värden. Beräkningen har modellerats med en uppfyllnad på 0-0,5m för att plana ut marknivån. Enligt beräkningen förekommer inga problem med stabilitet.

Figur 5. Stabilitetsmodellering inkl tabell med använda parametrar. Krav 1.0

8.4 Sättning

Området består enligt utförda undersökningar av friktionsjord, huvudsakligen av sand som underlagras av siltig lera. Utifrån jordlagerföljden bedöms sättningsbenägenheten vara mycket liten då lasten beräknas vara låg.

8.5 Anläggning av hårdgjorda ytor och lokalgator

Materialtyp och tjälfarlighetsklass vid förväntad terrass enligt avsnitt 5.4. Hårdgjorda ytor och lokalgator bedöms kunna förläggas utan förstärkningsåtgärder.

8.6 Anläggning av VA-ledningar

VA-ledningar bedöms kunna läggas direkt i mark utan speciella förstärkningsåtgärder. Dock ska särskild hänsyn till påfört materials tunghet tas. Lastökningar kan orsaka sättningar.

8.7 LOD- Lokalt omhändertagande av dagvatten

Lokalt omhändertagande av dagvatten har ej kontrollerats inom ramen för projektet. Enligt SGU:s genomsläpplighetskarta indikerar området en hög genomsläpplighet av dagvatten, vilket symboliseras av den röda färgen i Figur .

Figur 6. Genomsläpplighetskarta indikerar hög genomsläpplighet (Röd färg) inom aktuellt område. Kartan hämtad från sgu.se 2018-02-26

9 Fortsatta utredningar

Sättning

En kompletterande sättningsberäkning bör genomföras vid fortsatt projektering då lera påträffats i området och inga värden på deformationsegenskaper har erhållits för leran i denna undersökning. Utförs vid detaljprojektering.

Stabilitet

En kompletterande stabilitetsberäkning bör genomföras vid fortsatt projektering då lera påträffats i området och inga värden på skjuvhållfasthet har erhållits för leran i denna undersökning. Utförs vid detaljprojektering.

Kompletterande geotekniska fältundersökning

För att erhålla värden på leran rekommenderas 2-3 st CPT- sonderingar genomföras för att fastställa lerans deformationsegenskaper samt skjuvhållfasthet.

LOD- Lokalt omhändertagande av grundvatten

Enligt SGU:s genomsläpplighetskarta uppvisar området hög genomsläpplighet, vilket indikerar möjlighet till lokalt omhändertagande av dagvatten.

Erosion

För att erhålla ett detaljerat värde på befintliga erosionshastigheter i området bör en kompletterande undersökning genomföras över tid samt för att kunna bedöma om det befintliga erosionsskyddets kvalité avtar med en havsnivåhöjning och kraftigare stormar. Detta kan genomföras med olika metoder att mäta andel material som transporteras bort över tid.

MARKTEKNISK UNDERSÖKNINGSRAPPORT

LOMMA GEO OCH EROSIONSSKYDD, LOMMA KOMMUN

UPPRÄTTAD: 2018-04-06

Upprättad av

Martin Burefalk Strauss

Granskad av

Fredrik Andersson, Anders
Janzon

Godkänd av

Fredrik Andersson

Innehållsförteckning

1	Objekt	4
1.1	Inledning.....	4
1.2	Blivande anläggning.....	4
2	Syfte, begränsningar och geoteknisk kategori	5
3	Underlag.....	5
3.1	Tidigare utförda utredningar.....	5
3.2	Övrigt material.....	5
4	Styrande dokument.....	7
5	Utsättning och inmätning	7
5.1	Allmänna uppgifter positionering.....	7
6	Befintliga förhållanden	8
6.1	Topografi och ytbeskaffenhet.....	8
6.2	Befintliga anläggningar och konstruktioner	8
6.3	Övrigt.....	8
7	Geotekniska undersökningar.....	8
7.1	Fältundersökningar	8
7.2	Laboratorieundersökningar	9
8	Härledda värden	9
8.1	Geologi/ Jordartsbeskrivning.....	9
8.2	Hållfasthets- och deformationsegenskaper.....	10
8.3	Erosionsskydd.....	12
9	Värdering av undersökning.....	12
10	Övrigt.....	12

Kund: Lomma Kommun
Kundens kontaktperson: Peter Hultin

Konsult: Sigma Civil AB
Projektansvarig: Fredrik Andersson
Handläggare: Martin Burefalk Strauss
Konsultens projektnummer: 124238

Bilagor:

Nr	Antal sidor	Namn	Datum
1	3	Fältrapport	2018-02-21
2	3	Laborationsrapport	2018-03-20

Ritningsförteckning

Ritnings-nummer	Typ	Skala	Format	Datum
G-10-1-001	Plan	1:400	A1	2018-04-05
G-10-1-002	Plan Inm. Erosionsskydd	1:400	A1	2018-04-05
G-10-2-001	Sektion A-A, B-B	1:100	A1	2018-04-05
G-10-2-002	Sektion C-C, D-D och E-E	1:100	A1	2018-04-05

1 Objekt

1.1 Inledning

Sigma Civil AB har på uppdrag av Lomma kommun utfört en geoteknisk undersökning inför projektering av ett nytt klubbhus samt restaurang vid Bjärred strand. Undersökningen innefattar även en utredning av det befintliga erosionsskyddets lämplighet med avseende på klimatförändringar och strandförskjutning.

Figur 1. Aktuellt undersökningsområde för geotekniska parametrar inom rött område, utredningsområde för erosionsskydd innefattar både röda och gröna området. Hämtad från google maps: 2018-02-28

1.2 Blivande anläggning

I dagsläget planeras enligt detaljplan (180110), 2 konstruktioner i området. Ett nytt klubbhus som ersätter det redan befintliga samt en restaurang.

Figur 2. Exploateringsskiss tagen från detaljplan 2018-01-09.

2 Syfte, begränsningar och geoteknisk kategori

Syftet med undersökningen är att klargöra de geotekniska förutsättningarna för byggnation genom kartläggning av förekommande jordarters mäktighet, utvärdering av jordens deformations- och hållfasthetsegenskaper för bland annat stabilitets- och grundläggningsutredning samt mäta in erosionsskyddets utbredning och bedöma eventuella åtgärdsplaner.

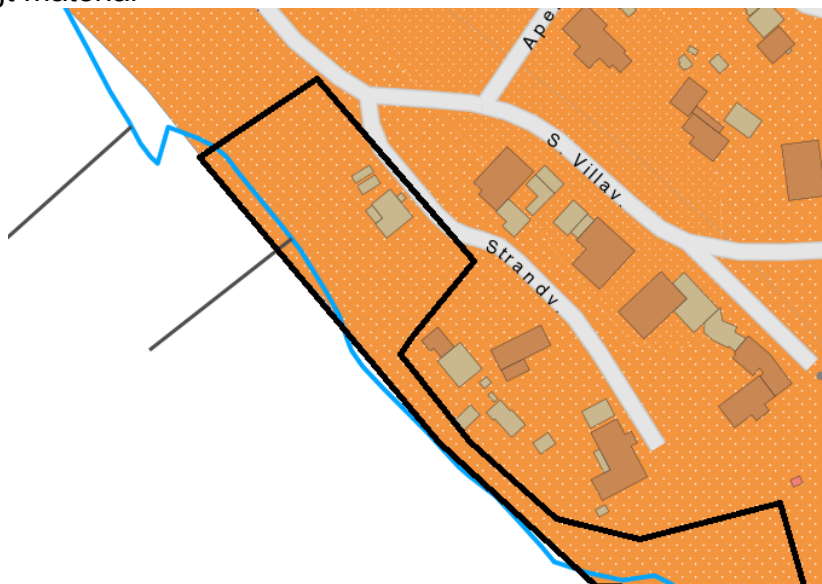
Samtliga konstruktioner inom objektet bedöms kunna tillhöra Geoteknisk Kategori 2 (GK2) och Säkerhetsklass 2 (SK2).

3 Underlag

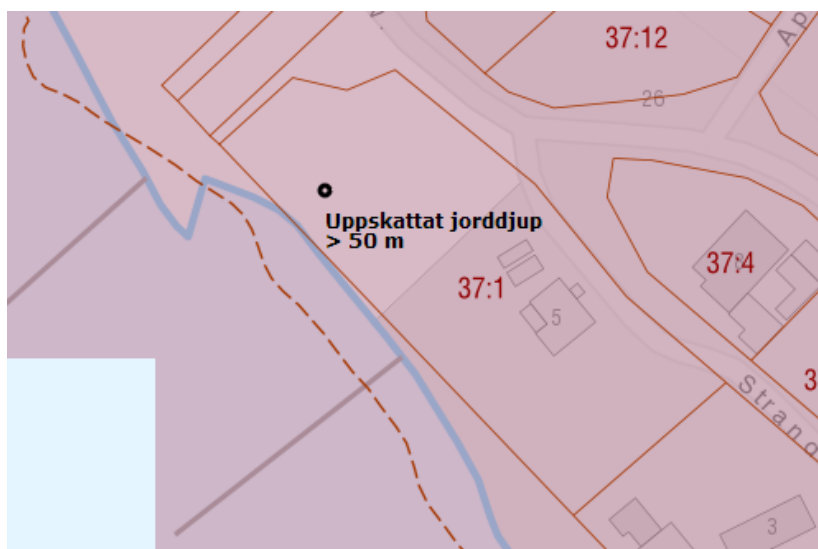
3.1 Tidigare utförda utredningar

- *Uppskattning av våguppsköljningshöjd i området mellan Bjärred och Haboljung. Upprättad av SMHI. Daterad: 2014-05-26.*
 - Inkluderar uppskattning av våguppsköljningshöjder samt extremvattenvärden vid 50 års återkomsttid för en prognos av framtida havsnivåhöjning samt olika släntlutningar.

3.2 Övrigt material

Figur 3. Jordartskartan från SGU påvisar att aktuell jordart i området är postglacial sand. Hämtad: 2018-03-12

Figur 4. Jorddjupskartan från SGU påvisar att djup till berg inom aktuellt område överstiger 50 m. Hämtad: 2018-03-12

Figur 5. Sjökort från Eniro för kusten som visar havsdjup. Hämtad: 2018-03-28

4 Styrande dokument

De styrande dokumenten för de olika delmomenten; planerings- och redovisningsskedet samt fält- och laboratorieundersökningar redovisas i nedanstående tabeller.

Tabell 1. Planering och redovisning

Användningsområde	Styrande dokument
Allmänt	TK Geo 13
Fältplanering	SS-EN 1997-2
Fältutförande	SS-EN-ISO 22475-1 SGF Rapport 1:2013 Fälthandbok Geoteknik
Beteckningssystem	SGF/BGS beteckningssystem 2001:2 Beteckningsblad SS-EN 14688-1

Tabell 2. Fältundersökningar

Undersökningsmetod	Styrande dokument
Skruvprovtagning (Skr)	SS-EN ISO 22476-2
Hejarsondering (Hfa)	SS-EN ISO 22476-2
Provtagningar	Styrande dokument
Kategori B	EN ISO 22475-1:2006/ SGF Rapport 1:2013

Tabell 3. Laboratorieundersökningar

Metod	Styrande dokument
Klassificering	SS-EN/ISO 14688-1

5 Utsättning och inmätning

5.1 Allmänna uppgifter positionering

Tabell 4. Positioneringsuppgifter

Koordinatsystem/ Höjdsystem	Sweref 99 13:30 / RH 2000
Företag/ Namn på utförare	PG Borringar AB/ Johan Larsson & Martin Burefalk Strauss
Mätutrustning	Trimble Geo7X
Mätklass A, B eller C enligt SGF Rapport 1:2013	B
Antal geotekniska punkter	Totalt 98 st inkl inmätningpunkter av erosionsskydd

6 Befintliga förhållanden

6.1 Topografi och ytbeskaffenhet

Topografin i området varierar med en sluttning av olika grad mot hav. Ytbeskaffenheten domineras av gräs med enstaka buskar ovan erosionsskydd samt sand närmast vattenlinjen.

Figur 6. Område fotograferat i sydlig riktning. Foto: Martin Burefalk Strauss

6.2 Befintliga anläggningar och konstruktioner

Befintliga anläggningar inom området inkluderar klubbhus, en mindre bod i anslutning samt mindre båtar på uppläggningsplats.

6.3 Övrigt

I närhet av området har fornlämningar från stenåldern påträffats och riskerar att återfinnas även vid detta område. Inga fynd har påträffats vid fältundersökningen.

7 Geotekniska undersökningar

7.1 Fältundersökningar

7.1.1 Fältpersonal

Tabell 5. Fältpersonal och undersökningsperiod

Företag	Fältpersonal	Undersökningsperiod
PG Borming AB	Johan Larsson/ Willy Hylander	2018-02-21- 2018-02-23
Sigma Civil AB	Martin Burefalk Strauss	2018-02-21

7.1.2 Sondering och provtagning

Tabell 6. Provtagningsmetoder, utförande och kalibrering för fältundersökning

Sonderingsmetod	Antal	Utrustning	Kalibrering
Hejarsondering (HfA)	7	Borrbandvagn 607	2017-02-16, Geotech
Provtagningsmetod			
Skruvprovtagning (Skr), störd provtagning	6	Borrbandvagn 607	2017-02-16, Geotech

Samtliga prover har klassificerats i fält. Ingen avvikande lukt eller färg noterades vid provtagningen.

Se bilaga 1 för resultat av fältundersökningen.

7.2 Laboratorieundersökningar

7.2.1 Laboratorium

Tabell 7. Laboratorium

Laboratorium/ Plats	Person	Datum för laboration
LabTek/Malmö	Magnus Salmi/ Peter Hedborg	2018-03-10 – 2018-03-12

Tabell 8. Laboratorieundersökningar

Undersökning	Antal
Benämning	6
Vätsiktning	2

Provhantering av störda geotekniska prover har utförts enligt SGF Rapport 1:2013 Fälthandbok Geoteknik. Proverna sparas i 6 månader efter fältundersökningens avslut.

Se Bilaga 2 för laborationsresultat.

8 Härledda värden

8.1 Geologi/ Jordartsbeskrivning

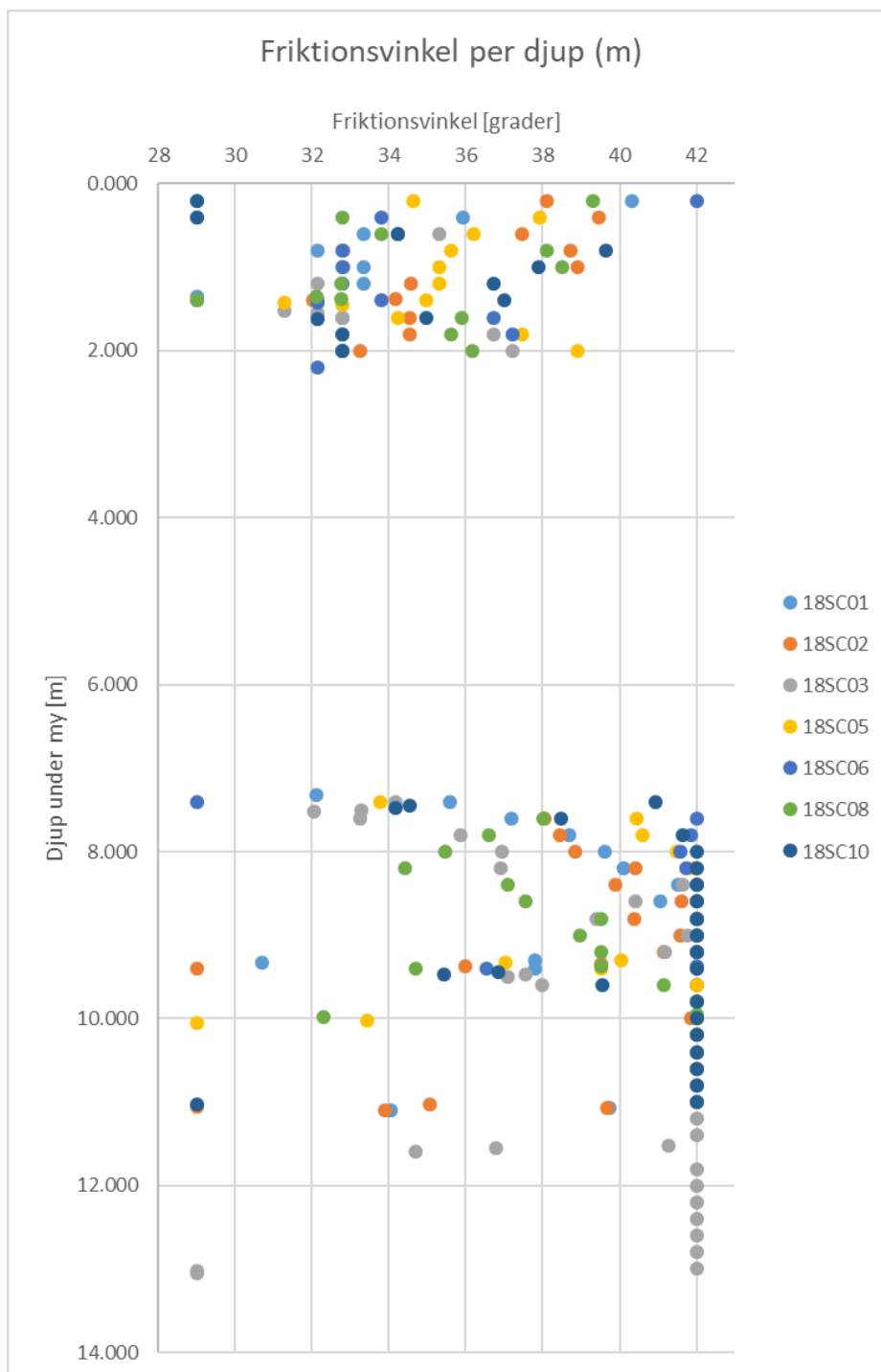
Jordlagerföljden inom området kan generaliseras till följande stratigrafi baserat på resultaten från skruvproven samt hejarsonderingarna:

- Organiskt ytskikt
- Erosionsskydd - Flexplattor
- Friktionsjord med inslag av kohesionsjord
- Kohesionsjord
- Friktionsjord
- Förmodat berg

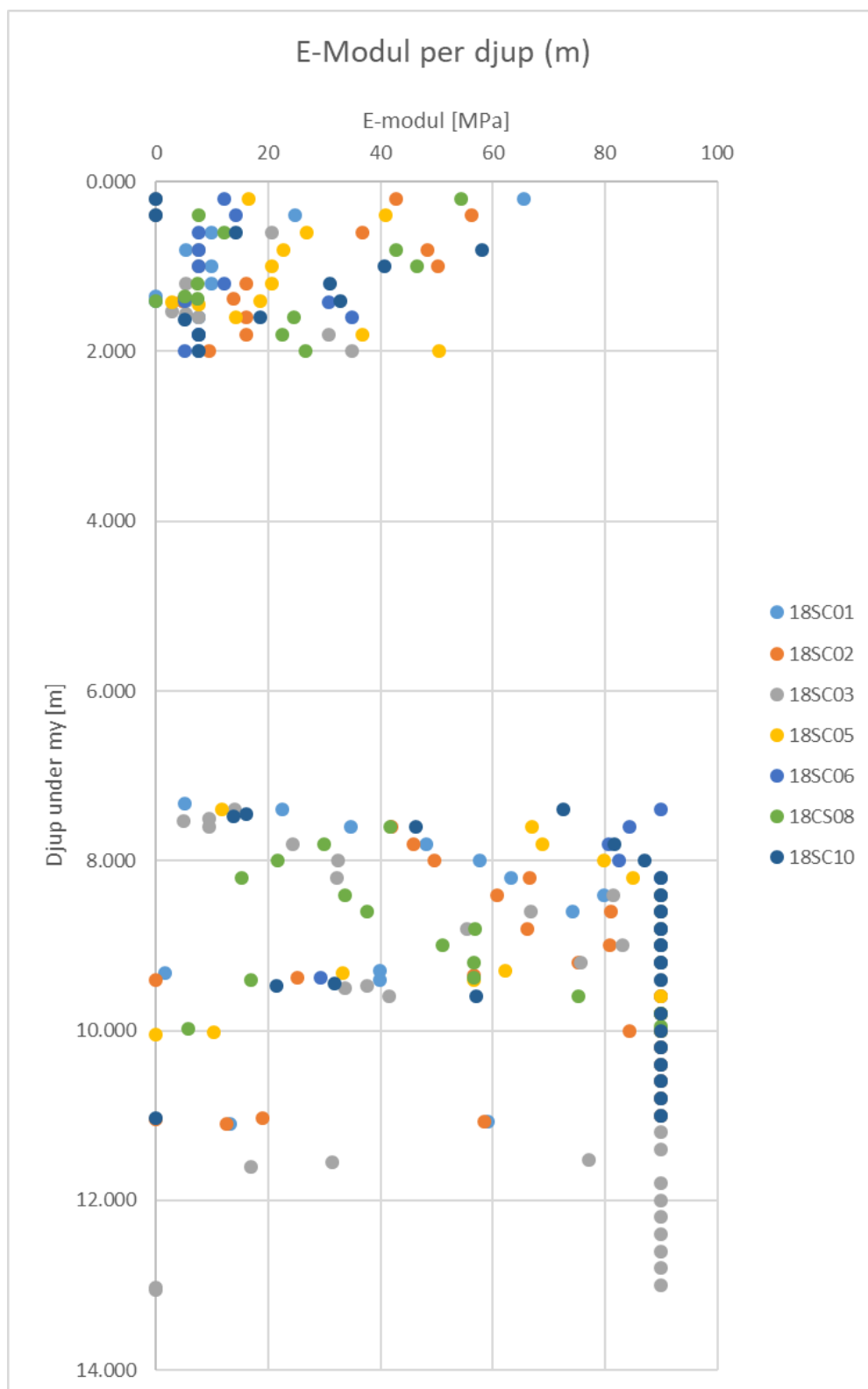
Vid ytan finns ett lager av humushaltig sand med en mäktighet på ca 0,3 meter. Mellan ca 0,3 – 2 meters djup övergår sedimenten till sand med ställvisa inslag av grus, silt och ler. Detta stämmer överens med siktanalysen från laboratoriet. Under sanden finns lager av siltig lera

samt lerig silt som sträcker sig ner till provtagningsstopp vid 6 meter. Hejarsonderingen tyder på att friktionsjord återkommer under silten vid ca 7,5m. Djup till berg är större än undersökningsdjup på samtliga undersökningspunkter.

8.2 Hållfasthets- och deformationsegenskaper

Figur 7. Erhållna värden av Friktionsvinkel mot djup efter beräkning. Varje färg representerar en provpunkt.

Figur 8. Erhållna värden av E-modul mot djup efter beräkning. Varje färg representerar en provpunkt.

Härledda värden för friktionsvinkel och elasticitetsmodul har för naturligt lagrad sand utvärderats manuellt med stöd av TK Geo 13. Intervallet 2-7,5m består av siltig lera och kan ej utvärderas genom hejarsondering.

8.3 Erosionsskydd

Det befintliga erosionsskyddet sträcker sig enligt inmätningen ca 200 meter längs med stranden mellan plushöjderna +0 och +3 samt har en area ovan hav (vid tillfället för inmätning) på 3457 m². Befintlig släntlutning varierar marginellt över området och ligger mellan 1/3,5 till 1/4.

Havsvattenstånd från Barsebäck mätstation indikerar att högsta vattenstånd sedan 1982-04-26 ligger på +1,623, medelvattenstånd på +0,113 och lägsta vattenstånd på -0,813.

9 Värdering av undersökning

Inga avvikelser eller brister noterades i samband med den geotekniska undersökningen.

10 Övrigt

I närheten av området har spår av bosättningar från stenålder påträffats. Under fältundersökningen påträffades inga fynd inom aktuellt område.

BETECKNINGAR ENLIGT SGF/BGS BETECKNINGAR
(www.sgf.net) VERSION 2001:2

18SC01-18SC10 ÄR UTFÖRDA AV PG BORR
FEBRUARI 2018

MARKYTAN MELLAN UNDERSÖKNINGSPUN FRÅN TERRÄNGMODELL

SE TILLHÖRANDE MARKTEKNISK UNDERSÖKNING FÖR YTTERLIGARE DETALJER

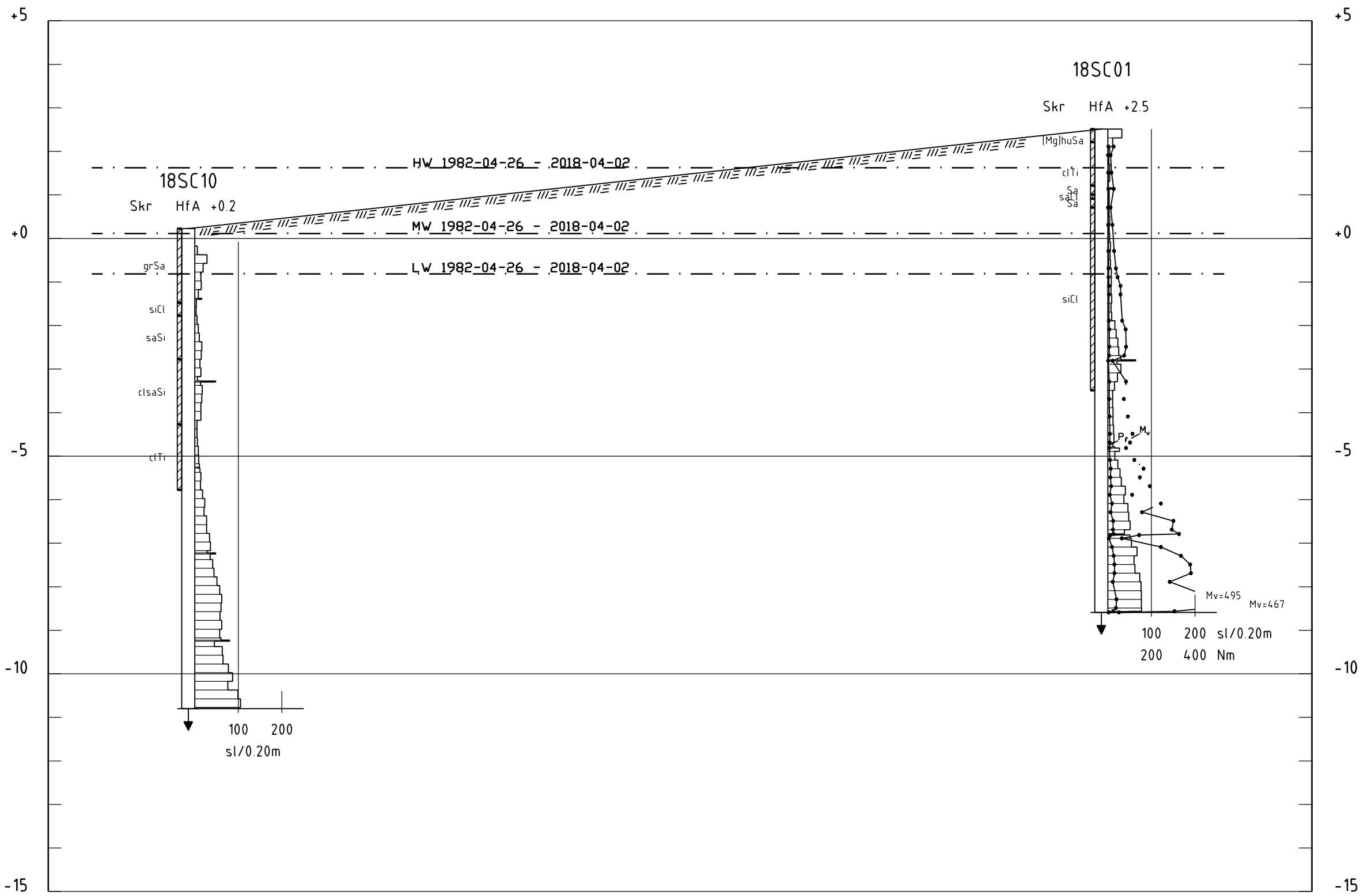
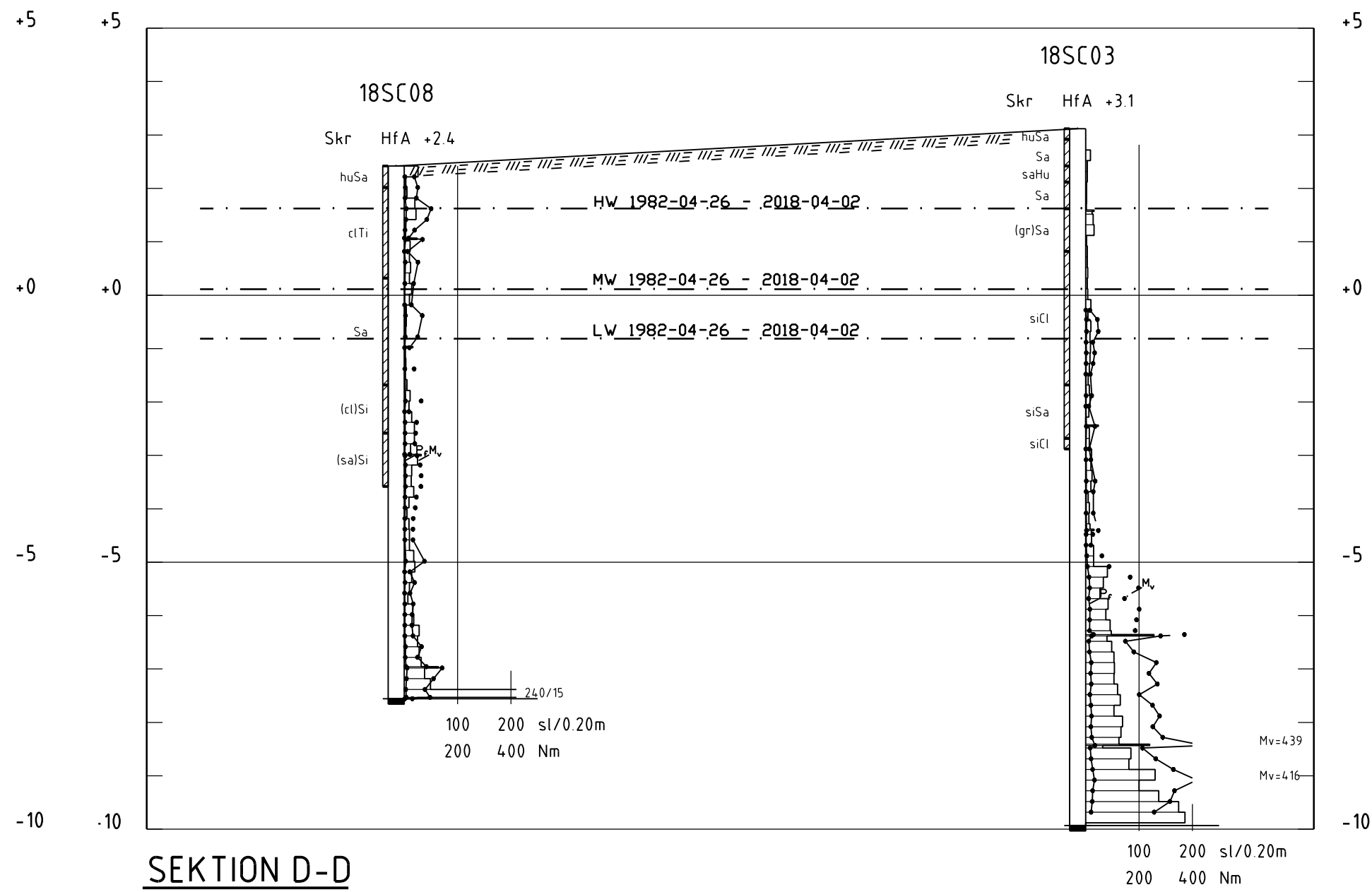
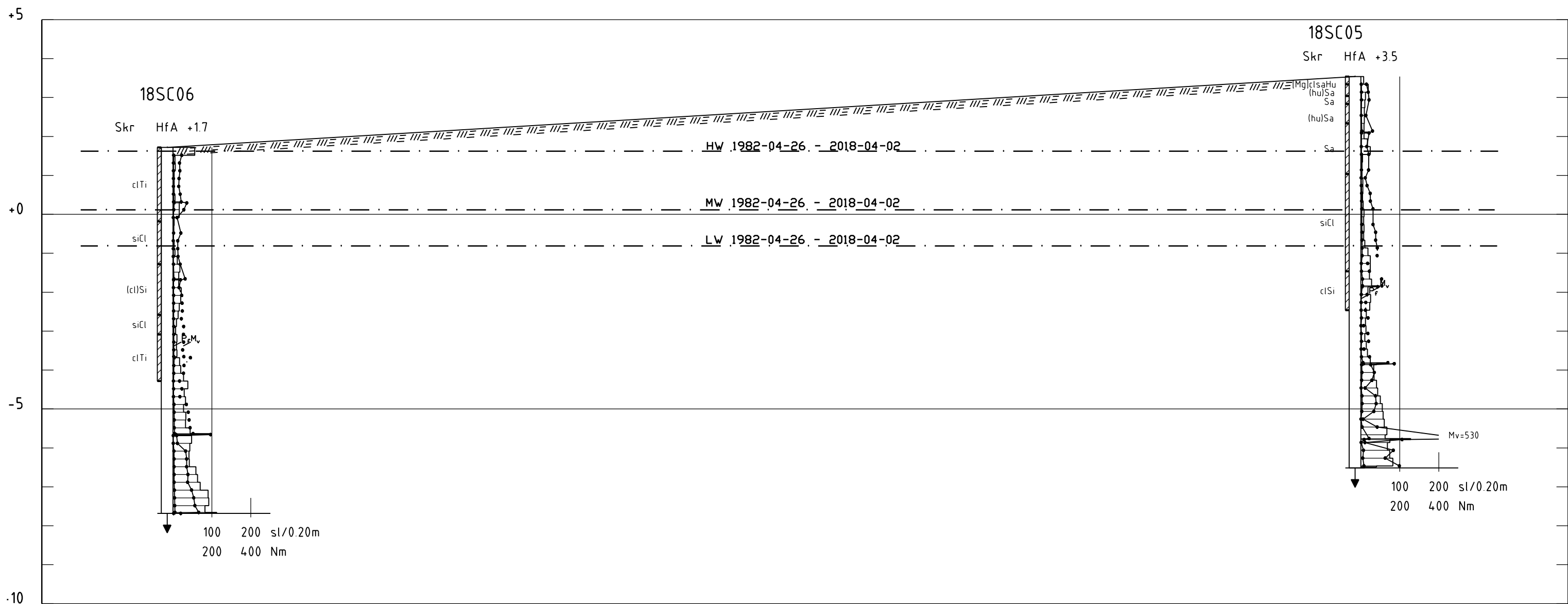

BET	ANT	ÄNDRINGEN AVSER	DATUM	SIGN
LOMMA				
LOMMA KOMMUN				
 Sigma Civil				
UPPGORD NR 124238	RITAD / KONSTRUERAD AV M BUREFALK	HANDLIGGARE M BUREFALK		
DATUM 2018-04-05	FREDRIK ANDERSSON			
GEOTEKNISK UNDERSÖKNING				
SEKTION A-A				
SEKTION B-B				
SKALA A1: 1:100	NUMMER G-10-2-001			BET

\\Model\\G-10-P-001.dwg
\\Model\\P-01-P-010.dwg
U\\Uppdrag\\124238\\05 Teknik\\G\\Model\\G-10-S-001.dwg
U\\Uppdrag\\124238\\05 Teknik\\G\\Model\\G-10-S-002.dwg

XREFS

Ritning U\\Uppdrag\\124238\\05 Teknik\\G\\Ritning\\G-10-2-002.dwg Skapad av: Martin Burefalk Strauss Plottad: 2018-04-05 Sigma.ctb

KOORDINATSYSTEM

PLANSYSTEM: SWEREF 99 13 30
HÖJDSYSTEM: RH 2000

FÖRKLARINGAR

BETECKNINGAR ENLIGT SGF/BGS BETECKNINGSSYSTEM
(www.sgf.net) VERSION 20012

UNDERSÖKNINGAR

18SC01-18SC10 ÄR UTFÖRDA AV PG BORRNING AB UNDER
FEBRUARI 2018

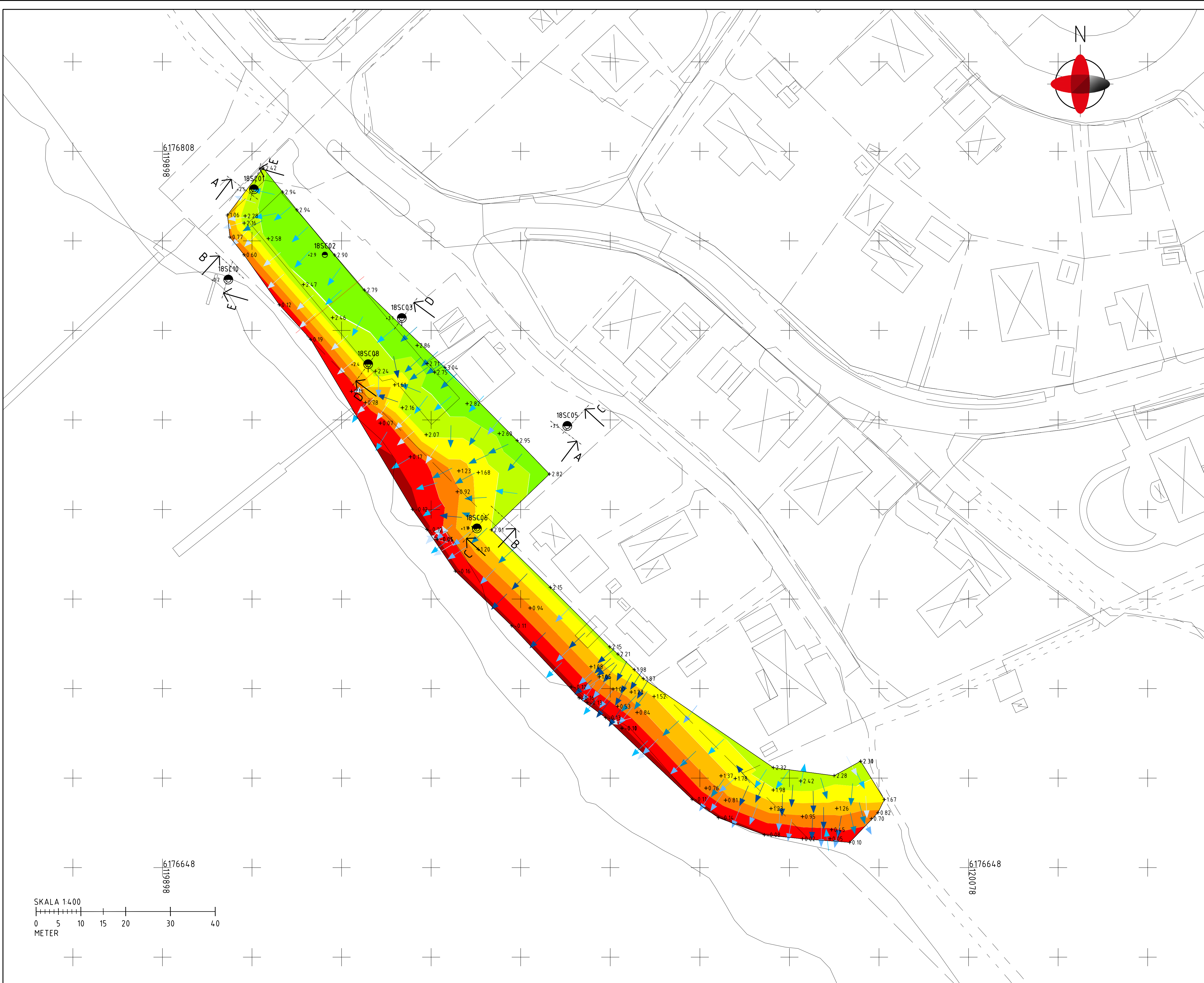
ANMÄRKNINGAR

MARKYTAN MELLAN UNDERSÖKNINGSPUNKTERNA ÄR SKAPAD
FRÅN TERRÄNGMODELL

SE TILLHÖRANDE MARKTEKNISK UNDERSÖKNINGSRAPPORT (MUR)
FÖR YTTRELLIGARE DETALJER

BET	ANT	ÄNDRINGEN AVSER	DATUM	SIGN
LOMMA LOMMA KOMMUN				
				
UPPDRAG NR	124238	RITAD / KONSTRUERAD AV	M BUREFALK	HANDLAGGARE M BUREFALK
DATUM	2018-04-05	ANSVARIG	FREDRIK ANDERSSON	
GEOTEKNISK UNDERSÖKNING SEKTION C-C, SEKTION D-D SEKTION E-E				
SKALA	A1: 1:100	NUMMER	G-10-2-002	BET

XREFS
..\\X\\Model\\X-01-P-001.dwg
..\\Model\\G-10-P-001.dwg
..\\X\\Model\\P-01-P-001.dwg
U:\\Uppdrag\\124238\\02 Underlag\\Original\\SIGWAY\\101 In Från Lomma Kommun\\dwg\\Baskarte\\utdrag 2017-11-07.dwg
U:\\Uppdrag\\124238\\05 Teknik\\G\\Arbetsarea\\Erosionsskydd.dwg
Ritning U:\\Uppdrag\\124238\\05 Teknik\\G\\Rit\\G-10-1-001.dwg Skapad av: Martin Burefalk Srauss Plottad: 2018-04-05 12:32:39, Sigma.ctb

KOORDINATSYSTEM
PLANSYSTEM: SWEREF 99 13 30
HÖJDSYSTEM: RH 2000

FÖRKLARINGAR
BETECKNINGAR ENLIGT SGF/BGS BETECKNINGSSYSTEM
(www.sgf.net) VERSION 20012

UNDERSÖKNINGAR
18SC01-18SC10 ÄR UTFÖRDA AV PG BORRNING AB UNDER
FEBRUARI 2018
91 ST HÖJDINMÄTNINGAR ÄR UTFÖRDA AV SIGMA CIVIL AB UNDER
FEBRUARI 2018 FÖR INMÄTNING AV EROSIONSSKYDD

ANMÄRKNINGAR:
SE TILLHÖRANDE MARKTEKNISK UNDERSÖKNINGSRAPPORT (MUR)
FÖR YTTRELLIGARE DETALJER

Nivå			
Nummer	Min Z	Max Z	Färg
1	-0.16	0.00	Red
2	0.00	0.50	Red
3	0.51	1.00	Orange
4	1.01	1.50	Yellow
5	1.51	2.00	Yellow
6	2.01	2.50	Light Green
7	2.51	3.00	Green
8	3.01	3.50	Dark Green

BET	ANT	ÄNDRINGEN AVSER	DATUM	SIGN

LOMMA
LOMMA KOMMUN

Sigma
CIVIL

UPPDRAG NR: 124238	RITAD / KONSTRUERAD AV: M BUREFALK	HANDLÄGGARE: M BUREFALK
DATUM: 2018-04-05 FREDRIK ANDERSSON		
GEOTEKNISK UNDERSÖKNING		
PLAN		
SKALA: A1: 1:400	NUMMER: G-10-1-001	BET:

15

PLANLEDNINGSGRUPPEN

2018-04-04

PLG § 20

Dnr KS/KF 2017:309.106

**Yttrande över samråd inom vattenförvaltningen för
Södra Östersjöns vattendistrikt****Ärendebeskrivning**

Vattenförvaltningen är inne i sin andra sexårs-cykel och samråden har nu börjat för att ta fram underlag till den tredje cykeln (2021-2027). Vattenmyndigheterna har därför skickat förslag på nytt arbetsprogram där särskilda frågor man önskar svar på är framtagna. Utöver detta har man också skickat ut nya tillkommande åtgärdsprogram för en rad prioriterade ämnen i nuvarande förvaltningscykel (2018-2021). Att detta tillkommer under pågående cykel beror på skärpta krav inom EU.

Miljöstrategiska samordnaren har lämnat förslag på yttrande.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse från planeringsavdelningen 2018-04-03.
- Följebrev från Vattenmyndigheterna 2017-11-01.
- Arbetsprogram med tidtabell och Översikt över väsentliga frågor.
- Samrådshandling underlagsrapport till reviderade miljökvalitetsnormer med avseende på koppar och zink 2018-2021 för Sveriges fem vattendistrikt baserade på modellerade biotillgängliga halter.
- Samrådshandling förslag till åtgärdsprogram 2018-2021 för nya prioriterade ämnen i ytvatten och PFAS i grundvatten för Sveriges fem vattendistrikt.
- Samrådshandling Bilagor A-E till åtgärdsprogram 2018-2021 för nya prioriterade ämnen i ytvatten och PFAS i grundvatten för Sveriges fem vattendistrikt.

Planledningsgruppen föreslår kommunstyrelsen besluta följande:

- Lomma kommun lämnar följande yttrande:

"Förslag till arbetsprogram med tidtabell och Översikt över väsentliga frågor"

Arbetsprogrammet är bra och realistiskt. När man arbetar så mycket med frågan som vi gör i Lomma så ser man efter dessa år att en del fortfarande inte riktigt fungerar som det var tänkt med vattendirektivets avrinningsområdesfokus. Fortfarande saknas kopplingar till en del sektorer och myndigheter kring hur vattenfrågorna hanteras. Det hade varit bra om översvämningsproblematiken och allt arbete som sker i den frågan tydligare kunde kopplas till avrinningsområdena och i slutändan påverkan på havet.

Fortfarande kan en del av det arbete som sker på vissa statliga myndigheter (Trafikverket, Boverket och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap som exempel i närtid) verka omedvetet om påverkan på avrinningsområden och påverkan på havet. Dessa myndigheter behöver involveras mer i vattenkvalitetsfrågorna och till exempel klimatanpassning kan aldrig ske på bekostnad av vattenkvalitet. På samma sätt borde också klimatförändringens nuvarande och kommande påverkan på vattenkvalitet synliggöras

Utdragsbestyrkande

PLANLEDNINGSGRUPPEN

2018-04-04

PLG § 20 (forts.)

Dnr KS/KF 2017:309.106

mer i vattenmyndigheternas arbete. De hydromorfologiska frågorna behöver därför också tydliggöras och synliggöras än mer, inte enbart som en fiskefråga. Inlandskommunerna måste också kopplas tydligare till de marina vattenförekomsterna. Andra sektors egen belastning av flöden skulle också behöva lyftas fram. I dagsläget finns en tendens att tro att alla flödestoppar som orsakar översvämning beror på dagvatten i städerna. Å andra sidan tenderar vi att glömma den stora påverkan som dagvattenkvaliteten har på vattenkvaliteten i både yt- och grundvatten. Här behöver ett relativt stort uppströmsarbete ske. Nedan listas då ett antal punkter som svar på en del av frågorna i arbetsprogrammet på vad vi saknar idag:

Samhällssektorer och målgrupper

- Rikta vattenmyndigheternas påverkan även mot andra statliga myndigheter
- Tydliggör inlandskommunernas påverkan på den marina miljön
- Tydliggör alla sektors påverkan på flödena och koppla även detta till klimatanpassning

Prioriteringar och åtgärder

- Gör VISS mer användarvänligt (se gärna www.vattenatlas.se)
- Åtgärdsprogrammen ska vara lokalt anpassade eller åtminstone regionalt
- Åtgärder kring dagvattenkvalitet, miljögifter i dagvatten samt nano- och mikroplast
- Åtgärder kring hydromorfologi
- Åtgärder kring klimatanpassning och vattenkvalitet
- Åtgärder kring rådighet i avrinningsområdet, den åtgärden kan ju riktas mot staten. Just nu sitter vi själva i vattenråden och utreder hur avtal kan se ut för markåtkomst inom klimatanpassning och översvämningssområden. I ett annat projekt genomför vi pilotstudier för upphandling av ekosystemtjänster där tanken är att köpa ekosystemtjänster av jord- och skogsbruket. Det hade varit bra om staten också kunde gå i bräsch i dessa frågor.
- Åtgärder kring takbeklädnad i koppar, bly och zink. Här behöver kommunerna och länsstyrelserna förbättra kunskapen hos handläggare kring dessa ämnens stora påverkan på miljön.

"Förslag till åtgärdsprogram 2018-2021 för nya prioriterade ämnen i ytvatten och PFAS i grundvatten" samt "Underlagsrapport till reviderade miljökvalitetsnormer med avseende på koppar och zink 2018-2021"

Det är bra att frågeställningarna kring PFAS nu tydliggörs. Åtgärdsförslagen är rimliga.

Utdragsbestyrkande

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN
Planeringsavdelningen

2018-04-03

Vår referens:

Direkttel: 040-641 1052

Kommunstyrelsen

E-post: Helena.bjorn@lomma.se

Diariennr: KS/KF 2017:309.106

Er referens: Helena Björn

Samråd inom vattenförvaltningen för Södra Östersjöns vattendistrikt

Bakgrund

Vattenförvaltningen är inne i sin andra sexårs-cykel och samråden har nu börjat för att ta fram underlag till den tredje cykeln (2021-2027). Vattenmyndigheterna har därför skickat förslag på nytt arbetsprogram där särskilda frågor man önskar svar på är framtagna.

Utöver detta har man också skickat ut nya tillkommande åtgärdsprogram för en rad prioriterade ämnen i nuvarande förvaltningscykel (2018-2021). Att detta tillkommer under pågående cykel beror på skärpta krav inom EU.

Handlingar i ärendet

- Vattenmyndigheternas följebrev (bifogas)
- Arbetsprogram med tidtabell och Översikt över väsentliga frågor (bifogas)
- Samrådshandling underlagsrapport till reviderade miljökvalitetsnormer med avseende på koppar och zink 2018-2021 för Sveriges fem vattendistrikt baserade på modellerade biotillgängliga halter
- Samrådshandling förslag till åtgärdsprogram 2018-2021 för nya prioriterade ämnen i ytvatten och PFAS i grundvatten för Sveriges fem vattendistrikt
- Samrådshandling Bilagor A-E till åtgärdsprogram 2018-2021 för nya prioriterade ämnen i ytvatten och PFAS i grundvatten för Sveriges fem vattendistrikt

Dokumentet som inte bifogas är mycket omfattande och går att hämta på vattenmyndigheternas webbplats, www.vattenmyndigheterna.se. Eller på direktlänken, <http://www.vattenmyndigheterna.se/Sv/introduktion-till-vattenforvaltning/samverkan/samrad-infor-viktiga-beslut/samrad-nov-april/Sidor/default.aspx>

Planeringsavdelningens synpunkter

"Förslag till arbetsprogram med tidtabell och Översikt över väsentliga frågor"

Arbetsprogrammet är bra och realistiskt. När man arbetar så mycket med frågan som vi gör i Lomma så ser man efter dessa år att en del fortfarande inte riktigt fungerar som det var tänkt med vattendirektivets avrinningsområdesfokus. Fortfarande saknas kopplingar till en del sektorer och myndigheter kring hur vattenfrågorna hanteras. Det hade varit bra om

översvämningsproblematiken och allt arbete som sker i den frågan tydligare kunde kopplas till avrinningsområdena och i slutändan påverkan på havet.

Fortfarande kan en del av det arbete som sker på vissa statliga myndigheter (Trafikverket, Boverket och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap som exempel i närtid) verka omedvetet om påverkan på avrinningsområden och påverkan på havet. Dessa myndigheter behöver involveras mer i vattenkvalitetsfrågorna och till exempel klimatanpassning kan aldrig ske på bekostnad av vattenkvalitet. På samma sätt borde också klimatförändringens nuvarande och kommande påverkan på vattenkvalitet synliggöras mer i vattenmyndigheternas arbete. De hydromorfologiska frågorna behöver därför också tydliggöras och synliggöras än mer, inte enbart som en fiskefråga. Inlandskommunerna måste också kopplas tydligare till de marina vattenförekomsterna. Andra sektors egen belastning av flöden skulle också behöva lyftas fram. I dagsläget finns en tendens att tro att alla flödestoppar som orsakar översvämning beror på dagvatten i städerna. Å andra sidan tenderar vi att glömma den stora påverkan som dagvattenkvaliteten har på vattenkvaliteten i både yt- och grundvatten. Här behöver ett relativt stort uppströmsarbete ske. Nedan listas då ett antal punkter som svar på en del av frågorna i arbetsprogrammet på vad vi saknar idag:

Samhällssektorer och målgrupper

- Rikta vattenmyndigheternas påverkan även mot andra statliga myndigheter
- Tydliggör inlandskommunernas påverkan på den marina miljön
- Tydliggör alla sektors påverkan på flödena och koppla även detta till klimatanpassning

Prioriteringar och åtgärder

- Gör VISS mer användarvänligt (se gärna www.vattenatlas.se)
- Åtgärdsprogrammen ska vara lokalt anpassade eller åtminstone regionalt
- Åtgärder kring dagvattenkvalitet, miljögifter i dagvatten samt nano- och mikroplast
- Åtgärder kring hydromorfologi
- Åtgärder kring klimatanpassning och vattenkvalitet
- Åtgärder kring rådgivning i avrinningsområdet, den åtgärden kan ju riktas mot staten. Just nu sitter vi själva i vattenråden och utreder hur avtal kan se ut för markåtkomst inom klimatanpassning och översvämningsområden. I ett annat projekt genomför vi pilotstudier för upphandling av ekosystemtjänster där tanken är att köpa ekosystemtjänster av jord- och skogsbruket. Det hade varit bra om staten också kunde gå i bräsch i dessa frågor.
- Åtgärder kring takbeklädning i koppar, bly och zink. Här behöver kommunerna och länsstyrelserna förbättra kunskapen hos handläggare kring dessa ämnens stora påverkan på miljön.

"Förslag till åtgärdsprogram 2018-2021 för nya prioriterade ämnen i ytvatten och PFAS i grundvatten" samt "Underlagsrapport till reviderade miljökvalitetsnormer med avseende på koppar och zink 2018-2021"

Det är bra att frågeställningarna kring PFAS nu tydliggörs. Åtgärdsförslagen är rimliga.

Förslag till beslut

– att Lomma kommun svarar i enlighet med ovanstående synpunkter.

Lovisa Liljenberg
Tf Planeringschef

Helena Björn
Miljöstrategisk samordnare

Vattenmyndigheternas samråd

November 2017- april 2018

Sveriges fem vattenmyndigheter genomför samråd under perioden från den 1 november 2017 till den 30 april 2018. Samrådet omfattar två separata delar (delsamråd) inom vattenförvaltningen:

- Förslag till åtgärdsprogram och miljö kvalitetsnormer för nya prioriterade ämnen i ytvatten och PFAS i grundvatten, samt reviderade miljö kvalitetsnormer för särskilda förorenande ämnen (koppar och zink) i ytvatten.
- Arbetsprogram med tidplan för samtliga vattendistrikt, samt för Västerhavets och Södra Östersjöns vattendistrikt även översikt över väsentliga frågor.

Delsamråd – Förslag till åtgärdsprogram och miljö kvalitetsnormer

Förslag till åtgärdsprogram och miljö kvalitetsnormer för nya prioriterade ämnen i ytvatten och PFAS i grundvatten, samt reviderade miljö kvalitetsnormer för särskilda förorenande ämnen (koppar och zink) i ytvatten

På grund av ändringar i EU-direktiv om bland annat prioriterade ämnen har vattenmyndigheterna tagit fram ett förslag till åtgärdsprogram för sex nya prioriterade ämnen. Även åtgärder som rör PFAS (summa 11) i grundvatten har inkluderats i förslaget. Dessutom har biotillgängliga halter beräknats för koppar och zink i ytvattenförekomster, vilket i vissa fall har medfört reviderade miljö kvalitetsnormer.

Denna samrådsdel består av tre dokument som är gemensamma för de fem distrikten, samt föreskrifter om miljö kvalitetsnormer per distrikt:

1. Förslag till Åtgärdsprogram 2018-2021 för nya prioriterade ämnen i ytvatten och PFAS i grundvatten för Sveriges fem vattendistrikt. Innehåller förslag på åtgärder riktade till myndigheter och kommuner samt en konsekvensanalys.
2. Bilagor A-E till förslag till Åtgärdsprogram 2018-2021.
3. Underlagsrapport till reviderade miljö kvalitetsnormer med avseende på koppar och zink 2018 – 2021 för Sveriges fem vattendistrikt, baserat på modellerade biotillgängliga halter.
- 4-8. Förslag till föreskrifter om reviderade miljö kvalitetsnormer för respektive vattendistrikt.

Förslagen till reviderade föreskrifter skickas enbart ut elektroniskt, och kan även hämtas från vattenmyndigheternas webbsida, www.vattenmyndigheterna.se.

Diarienummer:

Bottenvikens vattendistrikt
537-14690-2017

Bottenhavets vattendistrikt
537-7047-2017

Norra Östersjöns vattendistrikt
537-5322-2017

Södra Östersjöns vattendistrikt
537-7886-2017

Västerhavets vattendistrikt
537-35227-2017

Delsamråd – Arbetsprogram samt Översikt över väsentliga frågor

Arbetsprogram med tidplan för samtliga vattendistrikt, samt för Västerhavets och Södra Östersjöns vattendistrikt även översikt över väsentliga frågor

Inför framtagandet av Förvaltningsplan 2021-2027 ska vattenmyndigheterna genomföra samråd över ett arbetsprogram med tidplan. I arbetsprogrammet finns en plan för hur och när du kan vara med och påverka fram till dess att nya beslut ska fattas om nästa åtgärdsprogram (2021-2027), reviderade miljökvalitetsnormer och förvaltningsplan.

Vattenmyndigheterna i Södra Östersjöns och Västerhavets vattendistrikt har ett gemensamt dokument där även en översikt över väsentliga frågor ingår. Översikten tar upp de frågor som är extra viktiga att arbeta med inom respektive vattendistrikt fram till 2021.

Denna samrådsdel består av följande dokument;

1. Arbetsprogram med tidplan för Bottenvikens vattendistrikt, Dnr: 537-9273-2017
2. Arbetsprogram med tidplan för Bottenhavets vattendistrikt, Dnr: 537-6874-2017
3. Arbetsprogram med tidplan för Norra Östersjöns vattendistrikt, Dnr: 537-5159-2017
4. Arbetsprogram med tidplan samt översikt över väsentliga frågor för Södra Östersjöns och Västerhavets vattendistrikt, Dnr: 537-7891-2017 (Södra Östersjön); Dnr: 537-35073-2017 (Västerhavet)

Underlagsmaterial till samrådet

I Vatteninformationssystem Sverige (VISS) kan du hitta underlag som använts för att ta fram förslaget till åtgärdsprogram. Det är möjligt att lämna synpunkter på underlaget på vattenförekomstnivå direkt i VISS. På www.viss.lansstyrelsen.se finns instruktioner för hur du går tillväga.

Samrådsmöten

Information om vilka samrådsmöten som kommer att hållas hittar du i kalendern på www.vattenmyndigheterna.se.

Lämna synpunkter

Handlingarna hålls tillgängliga hos länsstyrelser och kommuner inom distriktet och på vattenmyndighetens webbplats, www.vattenmyndigheterna.se. Det har även skickats ut enligt sändlistan nedan.

För att underlätta omhändertagande av synpunkter vill vi gärna att dessa i första hand skickas via en webbenkät som kommer att finnas tillgänglig på vattenmyndigheternas webbplats, www.vattenmyndigheterna.se, från och med den 1 februari 2018.

Synpunkter kan också lämnas i digitalt textformat via e-post, eller skriftligen med vanlig post. Adresser till de vattenmyndigheter som tar emot och hanterar synpunkterna för respektive delsamråd finns nedan.

Delsamråd – Åtgärdsprogram och MKN

Vattenmyndigheten för Bottenvikens vattendistrikt
Länsstyrelsen Norrbotten
971 86 Luleå
vattenmyndigheten.norrbotten@lansstyrelsen.se

OBS! Synpunkter på detta delsamråd behöver bara lämnas till Vattenmyndigheten för Bottenvikens vattendistrikt, de hanteras sedan gemensamt för alla vattenmyndigheter

Delsamråd – Arbetsprogram och Översikt över väsentliga frågor

Arbetsprogram för Bottenvikens vattendistrikt:

Vattenmyndigheten för Bottenvikens vattendistrikt
Länsstyrelsen Norrbotten
971 86 Luleå
vattenmyndigheten.norrbotten@lansstyrelsen.se

Arbetsprogram för Bottenhavets vattendistrikt:

Vattenmyndigheten för Bottenhavets vattendistrikt
Länsstyrelsen Västernorrland
871 86 Härnösand
vattenmyndigheten.vasternorrland@lansstyrelsen.se

Arbetsprogram för Norra Östersjöns vattendistrikt:

Vattenmyndigheten för Norra Östersjöns vattendistrikt
Länsstyrelsen Västmanland
721 86 Västerås
vattenmyndigheten.vastmanland@lansstyrelsen.se

Arbetsprogram och Översikt över väsentliga frågor för Västerhavets och Södra Östersjöns vattendistrikt:

Vattenmyndigheten för Västerhavets vattendistrikt
Länsstyrelsen Västra Götaland
403 40 Göteborg
vattenmyndigheten.vastragotaland@lansstyrelsen.se

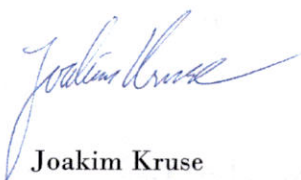
Vattenmyndigheten för Södra Östersjöns vattendistrikt
Länsstyrelsen Kalmar
391 86 Kalmar
vattenmyndigheten.kalmar@lansstyrelsen.se

Märk ditt svar med diarienummer så det tydligt framgår vilken samrådshandling det gäller. Strukturera gärna dina synpunkter efter samrådshandlingens disposition med tydliga hänvisningar till vilket avsnitt som avses.

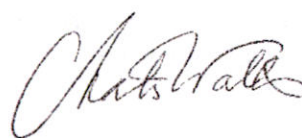
Synpunkter på samrådsdokumenten ska ha inkommit till respektive vattenmyndighet **senast den 30 april 2018**.

Lisa Lundstedt
Vattenvårdsdirektör
Vattenmyndigheten
Bottenviken

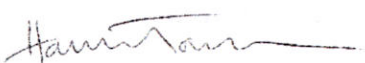
Joakim Kruse
Vattenvårdsdirektör
Vattenmyndigheten
Bottenhavet

Mats Wallin
Vattenvårdsdirektör
Vattenmyndigheten
Norra Östersjön

Irene Bohman
Vattenvårdsdirektör
Vattenmyndigheten
Södra Östersjön

Hanna Tornevall
Vattenvårdsdirektör
Vattenmyndigheten
Västerhavet

Sändlista för samtliga samrådsdokument

Nationellt utskick

Regeringskansliet, Miljö- och energidepartementet

Regeringskansliet, Näringsdepartementet

Regeringskansliet, Finansdepartementet

Alla Länsstyrelser

Alla kommuner

Bergsstaten

Boverket

Energimyndigheten

Försvarsmakten

Havs och vattenmyndigheten

Jordbruksverket

Kammarkollegiet

Kemikalieinspektionen

Kustbevakningen

Lantmäteriet

Livsmedelsverket

Läkemedelsverket

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Naturvårdsverket

Riksantikvarieämbetet

Sjöfartsverket

Skogsstyrelsen

Statens geotekniska institut

Sveriges geologiska undersökning

Tillväxtverket

Trafikverket

Kungl. biblioteket

Göteborgs universitetsbibliotek

Linköpings universitetsbibliotek

Lunds universitetsbibliotek

Stockholms universitetsbibliotek

Umeå universitetsbibliotek

Uppsala universitetsbibliotek

Högsta domstolen

Svea hovrätt, Mark- och miljööverdomstolen

Nacka tingsrätt, Mark- och miljödomstolen

Umeå tingsrätt, Mark- och miljödomstolen

Vänersborgs tingsrätt, Mark- och miljödomstolen

Växjö tingsrätt, Mark- och miljödomstolen

Östersunds tingsrätt, Mark- och miljödomstolen

Bottenvikens vattendistrikt

Fyrkantens vattenråd

Kalix- och Töreälvens vattenråd

Mellanbygdens vattenråd

Norra Bottenvikens kustvattenråd

Piteälvens vattenråd

Råne- och Luleälvens vattenråd

Skellefteälvens vattenråd

Södra Bottenvikens kustvattenråd

Södra Västerbottens vattenråd

Tornedalens Vattenparlament

Ume- och Vindelävens vattenråd

Åby-, Byske- och Kågeälvens vattenråd

Bottenhavets vattendistrikt

Dalälvens vattenråd

Gästriklands vattenråd

Indalsälvens vattenråd

Ljungans vattenråd

Ljusnan och Hälsinglands skogs- och kustvattenråd

Medelpads kustvattenråd

Norra Ångermanlands skogs- och kustvattenråd

Södra Västerbottens vattenråd

Södra Ångermanlands kustvattenråd
Vattenrådet för Ångermanälven och
Vapstälven
Miljødirektoratet
Vannregionmyndigheten for
vannregion Glomma
Vannregionmyndigheten for
vannregion Nordland
Vannregionmyndigheten for
vannregion Trøndelag
Fylkesmannen i Hedmark
Fylkesmannen i Nordland
Fylkesmannen i Nord-Trøndelag
Fylkesmannen i Sør-Trøndelag
Fylkesmannen i Østfold, område
miljøvern

Norra Östersjöns vattendistrikt

Himmerfjärdens och Kaggfjärdens
vattenråd
Isätrabäckens vattenråd
Sagåns vattenråd
Stavbofjärdens vattenråd
Svartåns vattenråd
Sävaåns vattenråd
Österbybruk-Dannemora vattenråd
Arbogaåns vattenförbund
Fyrisåns vattenförbund
Hedströmmens vattenförbund
Hjälmarens vattenförbund
Kolbäcksåns vattenförbund
Hjälmarens vattenvårdsförbund
Nyköpingsåarnas vattenvårdsförbund
Svealands kustvattenvårdsförbund
Tyresåns vattenvårdsförbund
Föreningen Tämnares vatten
Bällstaågruppen
Igelbäcksguppen
Intressentgruppen Köpingsån-
Köpingsviken
Edsvikensamarbetet

Föreningen Tegelsmorassjön
Märstaåns vattensamverkan
Oxundaåns vattenvårdsprojekt
Projektgruppen för Stockholms sjöar
och vattendrag
Östhammars fjärråd

Södra Östersjöns vattendistrikt

Alsteråns vattenråd
Blekingekustens vattenråd
Bräkneåns vattenråd
Botorpsströmmen
Emåförbundet
Finspångsåarnas vattenråd
Gothemåns vattenråd
Grundvattenrådet för
Kristianstadsslätten
Hagbyåns och Halltorpsåns
vattenråd
Helgeå vattenråd
Höjeå vattenråd
Kävlingeåns vattenråd
Ljunghåns vattenråd
Marströmmens vattenråd
Mieåns vattenråd
Mörrumsåns vattenråd
Nedre Motala Ströms och Bråvikens
vattenråd
Nordvästra Gotlands vattenråd
Norra Gotlands vattenråd
Norra Møre vattenråd
Närsåns vattenråd
Rååns vattenråd
Saxån-Braåns vattenråd
Segeåns vattendragsförbund och
vattenråd
Skräbeåns vattenråd
Skärgårdens vattenråd
Snoderåns vattenråd
Stångåns vattenråd
Svarteåns vattenråd
Södra Gotlands vattenråd

Tjust vattenråd
Vattenråd Bruatorpsån-Grisbäcken-
Brömsebacken
Vattenråd för sydvästra Skåne
Vattenråd Motala ström sydvästra
Vattenrådet för Lyckebyån,
Sillertorpsån, Nättrabyån m fl
mindre vattendrag
Vattenrådet Nybroån, Kabusaån och
Tygeå
Vindåns vattenråd
Virån och kustområde
Västra Gotlands vattenråd
Vätternvårdsförbundet
Storån
Söderköpingsån och Slätbaken
Ölands vattenråd
Österlens vattenråd
Östra Gotlands vattenråd
Övre Motala ströms vattenråd
Västerhavets vattendistrikt
Statens forurensningstilsyn (SFT)
Bohuskustens vattenråd
By- och Borgviksälvens Vattenråd
Dalbergså/Holmsåns Vattenråd
Dalslands Kanals Vattenråd
Enningdalsälvens Vattenråd
Fylleåns Vattenråd
Genevads vattenråd
Gullmarns vattenråd
Gullspångsälvens vattenråd

Göta älvs Vattenråd
Himleåns vattenråd
Klarälvens vattenråd
Kungsbackaåns Vattenråd
Vattenrådet Vänerns sydöstra
tillflöden
Ätrans Vattenråd
Lagans Vattenråd
Lygnerns Vattenråd
Mölndalsåns Vattenråd
Nissans Vattenråd
Norsälvens Vattenråd
Ringsjöns Vattenråd
Rönneåns Vattenråd
Stensåns Vattenråd
Strömsåns Vattenråd
Suseåns vattenråd
Säveåns Vattenråd
Tidans Vattenförbund/Vattenråd
Vegeåns
Vattendragsförbund/Vegeåns Service
AB
Viskans Vattenråd
Vänerns vattenråd
TUR's vattenråd
LRF Dalarna
LRF Halland
LRF Värmland
LRF Västra Götaland
LRF Västra Götaland

Arbetsprogram med tidtabell och Översikt över väsentliga frågor

för Södra Östersjöns och Västerhavets vattendistrikt
Inför arbetet med Förvaltningsplan 2021-2027

Innehåll

1	Inledning.....	4
1.1	Vatten är viktigt för hela samhället	4
1.2	Vattenfrågorna behöver större uppmärksamhet.....	5
1.3	Bra kunskapsunderlag är en förutsättning	5
1.4	Allt underlag är öppet redovisat i VISS	6
2	Vi vill veta vad du tycker!.....	6
2.1	Så här lämnar du synpunkter	6
2.2	Mer information finns på webben.....	7
3	Arbetsprogram med tidtabell.....	8
3.1	Vad innebär arbetsprogram med tidtabell?.....	8
3.2	Vilka berörs av samrådet?.....	8
3.3	Olika sätt att delta i vattenförvaltningsarbetet	9
3.4	När kan man delta?	9
3.5	Var med och påverka!	12
4	Översikt över väsentliga frågor	14
4.1	Översiktens syfte	14
4.2	Prioriteringar för vattenarbetet.....	14
4.3	Det är nu nästa åtgärdsprogram förbereds!.....	17
4.4	Effektiva åtgärder inom jordbruket	19
4.5	Vandringshinder i distrikten	23
4.6	Vattenbrist hanteras i kommande åtgärdsprogram.....	27
4.7	Vattnets värde behöver tydliggöras	29
4.8	Mer kunskap behövs om nya miljögifter.....	33
5	En kort beskrivning av vattendistriktet	35
5.1	Södra Östersjöns vattendistrikt.....	35
5.2	Västerhavets vattendistrikt.....	35
6	Referenser	36

Förord

Vilka är de största utmaningarna för att bevara och förbättra vattenresurserna i Södra Östersjöns och Västerhavets vattendistrikt? Vad behöver prioriteras de närmaste åren för att förvaltningen av vattnet ska bli ännu bättre? När fattas viktiga beslut hos vattenmyndigheterna, vilka samråd planeras och när har du som är intresserad möjlighet att lämna synpunkter under arbetets gång?

Vattenmyndigheternas samråd kring "Arbetsprogram med tidtabell och Översikt över väsentliga frågor" handlar om just dessa frågor. Samrådet ger en möjlighet att påverka inriktningen på det arbete som ska genomföras de närmaste åren, innan förvaltningsplan, åtgärdsprogram och miljökvalitetsnormer för perioden 2021-2027 fastställs i slutet av 2021. Vattenmyndigheterna i Södra Östersjöns och Västerhavets vattendistrikt har valt att samarbeta kring detta samråd som baseras på ett gemensamt samrådsdokument.

Samrådet pågår under perioden 1 november 2017 till 30 april 2018 och riktar sig till alla som är intresserade och berörs av vattenfrågor. Samrådsmöten kommer att anordnas i distrikten.

I samrådsdokumentet finns frågor som vattenmyndigheterna är särskilt intresserade av att få svar på under samrådet, men alla synpunkter som vi kan använda är välkomna.

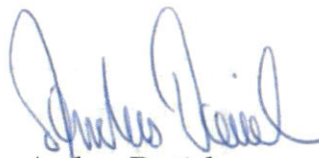
Ta möjligheten att lämna synpunkter och information till vattenförvaltningsarbetet!

Thomas Carlzon

Landshövding i Kalmar län

Ordförande för vattendelegationen
i Södra Östersjöns vattendistrikt

Anders Danielsson

Landshövding i Västra Götalands län

Ordförande för vattendelegationen
i Västerhavets vattendistrikt

1 Inledning

Nu har du möjlighet att tycka till om vilka frågor som är prioriterade att arbeta med inom förvaltningen av grundvatten, sjöar, vattendrag och kustvatten! Sveriges vatten förvaltas med utgångspunkt i EU:s vattendirektiv och samtidigt är arbetet en viktig del i såväl det svenska miljömålsarbetet som det globala hållbarhetsarbetet inom Agenda 2030. Gemensamt är att hållbarhet byggs av några viktiga principer: långsiktighet, helhetsperspektiv och delaktighet. Vattenförvaltningen kopplar direkt till mål 6 och mål 14 i Agenda 2030 och till flera av de svenska miljö kvalitetsmålen, vilka alla syftar till att det gemensamma vattnet ska kunna användas på ett hållbart sätt och samtidigt leda till social och ekonomisk välfärd.

Vattendistriktet i Södra Östersjön och Västerhavet bjuder in dig till samråd för att på bästa sätt utveckla förvaltningen av våra vattenresurser. Vi vill fånga upp vilka frågor som behöver ökat fokus och hitta de rätta plattformarna för dialog, samverkan och genomförande av åtgärder. Alla är så klart välkomna att svara på samrådet, men målgruppen som vi vänder oss till i första hand är kommuner, länsstyrelser och vattenråd.

Först kommer här en inledning till varför vi arbetar med vattenfrågorna. Därefter kommer ett antal avsnitt där vi lyfter de frågor vi ser som prioriterade att arbeta vidare med. Dessa avsnitten kan läsas fristående. I varje avsnitt finns ett antal frågor som vattenmyndigheterna gärna vill ha svar på, men självklart önskar vi också synpunkter på om det saknas väsentliga frågor utöver de som har prioriterats.

1.1 Vatten är viktigt för hela samhället

Förvaltningen av vatten är en miljö- och resursfråga med många dimensioner. Vatten är vårt viktigaste livsmedel och det är svårt att klara sig utan det naturliga vattenlandskapets ekosystemtjänster. Ekosystemtjänsterna bidrar med flödesutjämning, vattenrening, produktion av fisk och är viktiga rekreativmiljöer för att nämna några exempel. Utan vatten av tillräcklig kvalitet och kvantitet kan samhället omöjligt bygga varken social eller ekonomisk välfärd. Det är därför naturligt att frågor om hur vi ska hantera vatten är nära förknippat med samhällsfrågor i stort. Oavsett om vi dricker vattnet, nyttjar det som kylvatten eller till elproduktion, fiskar, badar eller gläds åt naturupplevelsen, måste vi alla bidra till att skydda och förbättra våra vatten där det behövs. Utmaningarna kan bestå i att förebygga skadlig påverkan, hantera historisk belastning eller att hitta de mest kostnadseffektiva åtgärderna, allt i samklang med samhällsutvecklingen och vårt nuvarande och framtida behov av vattenresurser.

Fördjupade utmaningar

I slutet av 2016 beslutades om en förvaltningsplan, ett åtgärdsprogram och miljö kvalitetsnormer för Södra Östersjöns respektive Västerhavets vattendistrikt. I förvaltningsplanens del 5 beskrivs vilka utmaningar vattenförvaltningen står inför de kommande åren. I detta samråd har vi byggt vidare och fördjupat några av de utmaningar som finns beskrivna där. På www.vattenmyndigheterna.se kan du läsa mer!

1.2 Vattenfrågorna behöver större uppmärksamhet

Vattenförvaltningsarbetet engagerar kommuner och statliga myndigheter, men förutsätter också deltagande från andra intressenter såsom privatpersoner, företag och vattenråd. En utmaning kommande år blir därför att se till att vattenfrågorna i högre grad integreras i samhällsplanering och myndighetsutövning liksom att vattenfrågorna uppmärksammas i större utsträckning hos verksamhetsutövare och enskilda. Vårt mål är att miljökvalitetsnormer och åtgärdsprogram ska bli effektiva verktyg för att nå uppsatta mål och skapa samhällsnytta.

1.3 Bra kunskapsunderlag är en förutsättning

Att arbeta med vattenfrågorna på ett sammanhållet och genomtänkt sätt samt ha tillgång till så mycket relevant information och lokal kunskap som möjligt, skapar förutsättningar för att fatta väl avvägda och bra beslut när det gäller förvaltning av distriktens vattenresurser. Genomförandet av åtgärder för att skydda och förbättra vatten kräver samverkan mellan många olika aktörer och sker i form av såväl myndighetsbeslut som fysiska åtgärder som till exempel schaktning för våtmarksanläggning. Alla åtgärder ska bidra till resultat ute i miljön i form av livskraftiga vattenmiljöer, möjlighet till hållbar vattenanvändning för alla och lägre risk för negativa hälsoeffekter.

Det är viktigt att komma ihåg att vattenmyndigheternas uppdrag är att besluta om juridiskt bindande miljökvalitetsnormer per vattenförekomst och om åtgärdsprogram som riktar sig till myndigheter och kommuner. Det är sedan myndigheterna och kommunerna som ansvarar för att normerna följs, det vill säga att rätt vattenkvalitet uppnås vid angivet målnivå. Vid normsättningen behövs underlag av många olika slag; vattenförekomstens status, analys av påverkanskällor och analys av risker för försämring samt bedömning av ekonomiska förutsättningar och konsekvenser. Det är vid normsättningen som avvägningar och rimlighetsbedömningar görs. Ju bättre underlag, desto bättre beslut.

Åtgärder i form av styrmedel till kommuner och myndigheter ska sedan tas fram så att det blir möjligt att följa normerna. För att kunna hitta rätt styrmedel används information om var och i vilken omfattning olika typer av fysiska åtgärder behöver genomföras per avrinningsområde. Underlag om kostnader för åtgärder, genomförbarhet och effektivitet behöver analyseras per vattenförekomst. Det är ett omfattande arbete att samla in sådan

Revidering vart sjätte år

Vattenförvaltning är ett iterativt arbete, det vill säga ett arbete som ständigt återkommer för att förbättras och anpassas till samhällets behov. Varje sexårsperiod upprepas övervakning, bedömning av status, analys av påverkan och risk för försämring av status samt bedömning av ekonomiska förutsättningar och konsekvenser. I slutet av varje sexårsperiod beslutar vattendelegationen om en reviderad förvaltningsplan, nytt åtgärdsprogram och nya miljökvalitetsnormer för kommande period. Den andra förvaltningscykeln avslutades 2016 och nu har arbetet gått in i en tredje förvaltningscykel. Samråd om Översikt över väsentliga frågor samt arbetsprogram är startskottet för detta arbete.

information och därför är ytterligare aktuella underlag från forskare, branscher och verksamhetsutövare alltid välkommet.

1.4 Allt underlag är öppet redovisat i VISS

De underlag som vi hittills har använt för normsättning och framtagande av styrmedel finns samlade i VISS (Vatteninformationssystem Sverige) eller i särskilda rapporter. I VISS finns de data som ligger till grund för statusbedömningen, information om åtgärder och gällande miljökvalitetsnorm med motivering per vattenförekomst. Databasen är helt öppen för alla. När det gäller fysiska åtgärder i VISS visas redan genomförda åtgärder, men också förslag på ytterligare åtgärder som enligt våra analyser är kostnadseffektiva och möjliga att genomföra. Vi vill poängtera att förslag på åtgärder är just *förslag* och inget som vattenmyndigheten har beslutat om. Det kan finnas andra möjligheter att förbättra vattnets status och åtgärder som passar den lokala platsen bättre än de åtgärder som finns föreslagna i VISS.

2 Vi vill veta vad du tycker!

Vattenmyndigheten ska enligt vattenförvaltningsförordningen genomföra samråd av Arbetsprogram med tidtabell samt Översikt över väsentliga frågor när förvaltningsplanen tas fram. Syftet är att ge alla möjlighet att påverka arbetet och bidra med information, det vill säga bli delaktiga i arbetet. Vattenmyndigheterna i Södra Östersjöns och Västerhavets vattendistrikt har valt att genomföra samråden under samma tidsperiod och att samla allt underlag i ett gemensamt samrådsdokument.

2.1 Så här lämnar du synpunkter

Den information vi får in kommer att tas med i arbetet med att ta fram förslag på förvaltningsplan, åtgärdsprogram och miljökvalitetsnormer. Den reviderade förvaltningsplanen kommer att beslutas år 2021 och ett förslag kommer att samrådas ett år innan dess.

Det går bra att lämna svar på samrådet via en webbenkät på vattenmyndigheternas webbplats, via e-post eller via vanlig post. Vänligen ange diarenumret via e-post/vanlig post.

Vattenmyndigheten i Södra Östersjön
Dnr 537-7891-2017
Länsstyrelsen Kalmar län
391 38 Kalmar
Telefon vx 010-223 80 00
vattenmyndigheten.kalmar@lansstyrelsen.se

Vattenmyndigheten i Västerhavet
Dnr 537-35073-2017
Länsstyrelsen Västra Götalands län
403 40 Göteborg
Telefon vx 010-224 40 00
vattenmyndigheten.vastragotaland@lansstyrelsen.se

Samrådet hålls tidigare

Det har varit många samråd inom vattenförvaltningen och om du vill veta hur vi tagit hand om de synpunkter som kommit in tidigare, finns det en särskild samrådsredogörelse för varje samråd. Dessa hittar du på www.vattenmyndigheterna.se

Exempel på synpunkter vi fått in är möjligheten att vara med tidigare i processen. Det är en av anledningarna till att vi nu går ut med samråd kring Översikt över väsentliga frågor tidigare än vi behöver enligt vattenförvaltningsförordningen.

2.2 Mer information finns på webben

På vattenmyndigheternas webbplats www.vattenmyndigheterna.se finns mer information om grunderna i det svenska vattenförvaltningsarbetet och vad som är på gång i de fem vattendistrikten. Om du vill ha regelbunden uppdatering om aktuella frågor kan du prenumerera på nyhetsbrevet *Vattenblänk* som kommer ut fyra gånger per år.

Om du vill läsa mer om underlaget som finns i VISS hittar du det på webbplatsen www.viss.lansstyrelsen.se.

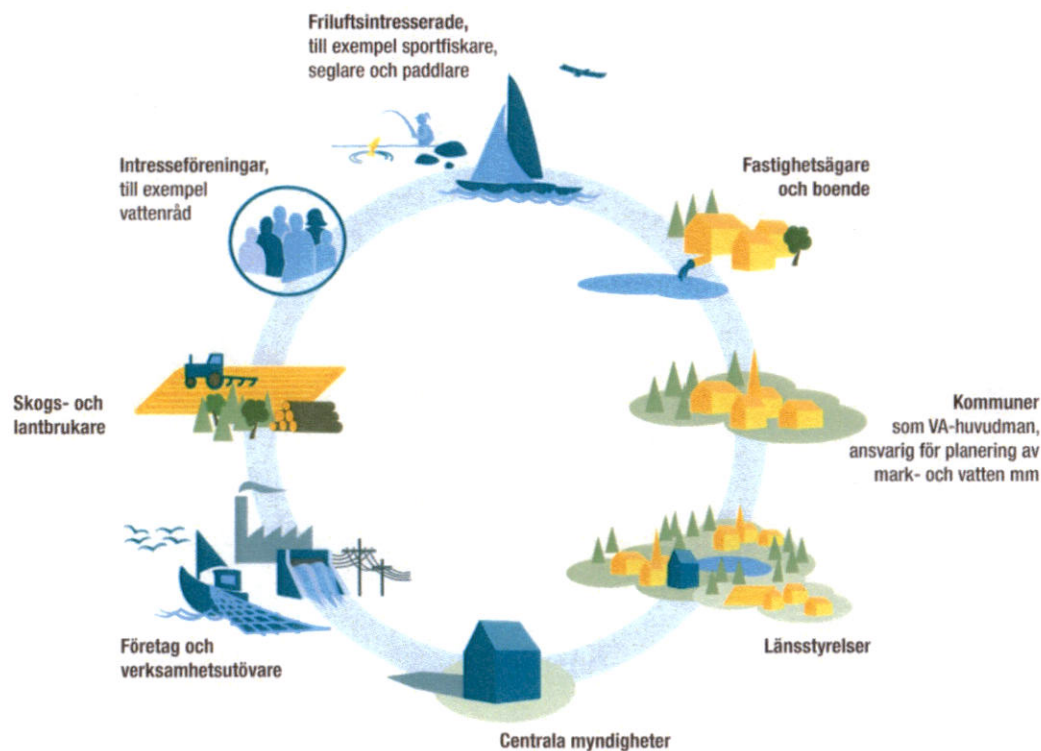
3 Arbetsprogram med tidtabell

3.1 Vad innebär arbetsprogram med tidtabell?

För att underlätta för alla berörda att delta i vattenarbetet och lämna synpunkter på de underlag som tas fram, ska vattenmyndigheterna i början av varje förvaltningscykel hålla samråd om ett *Arbetsprogram med tidtabell*. Där ska vi beskriva de olika arbetsmomenten under förvaltningscykeln, vilka underlag som ska tas fram, när och hur synpunkter kan lämnas och när de formella besluten fattas.

3.2 Vilka berörs av samrådet?

Arbetet inom vattenförvaltningen i Sverige ska vara öppet och ske i dialog med alla berörda. Eftersom många berörs på olika sätt är det viktigt att så många som möjligt är delaktiga i arbetet för att förvalta den gemensamma vattenresursen (figur 1).

Figur 1. Vattenförvaltningsarbetet berör många aktörer i samhället. Vissa berörs främst genom att dra nytta av förbättrande insatser som genomförs i vattenmiljön. Andra främst som beslutsfattare eller genomförare av sådana insatser. Men gemensamt för alla är möjligheten att påverka arbetet genom att delta aktivt, till exempel vid samråd.

3.3 Olika sätt att delta i vattenförvaltningsarbetet

Det finns flera olika möjligheter att delta i vattenförvaltningen, beroende på vilka frågor man är intresserad av, på vilket sätt man vill delta och så vidare. I våra vattendistrikt gör du detta lättast på följande sätt:

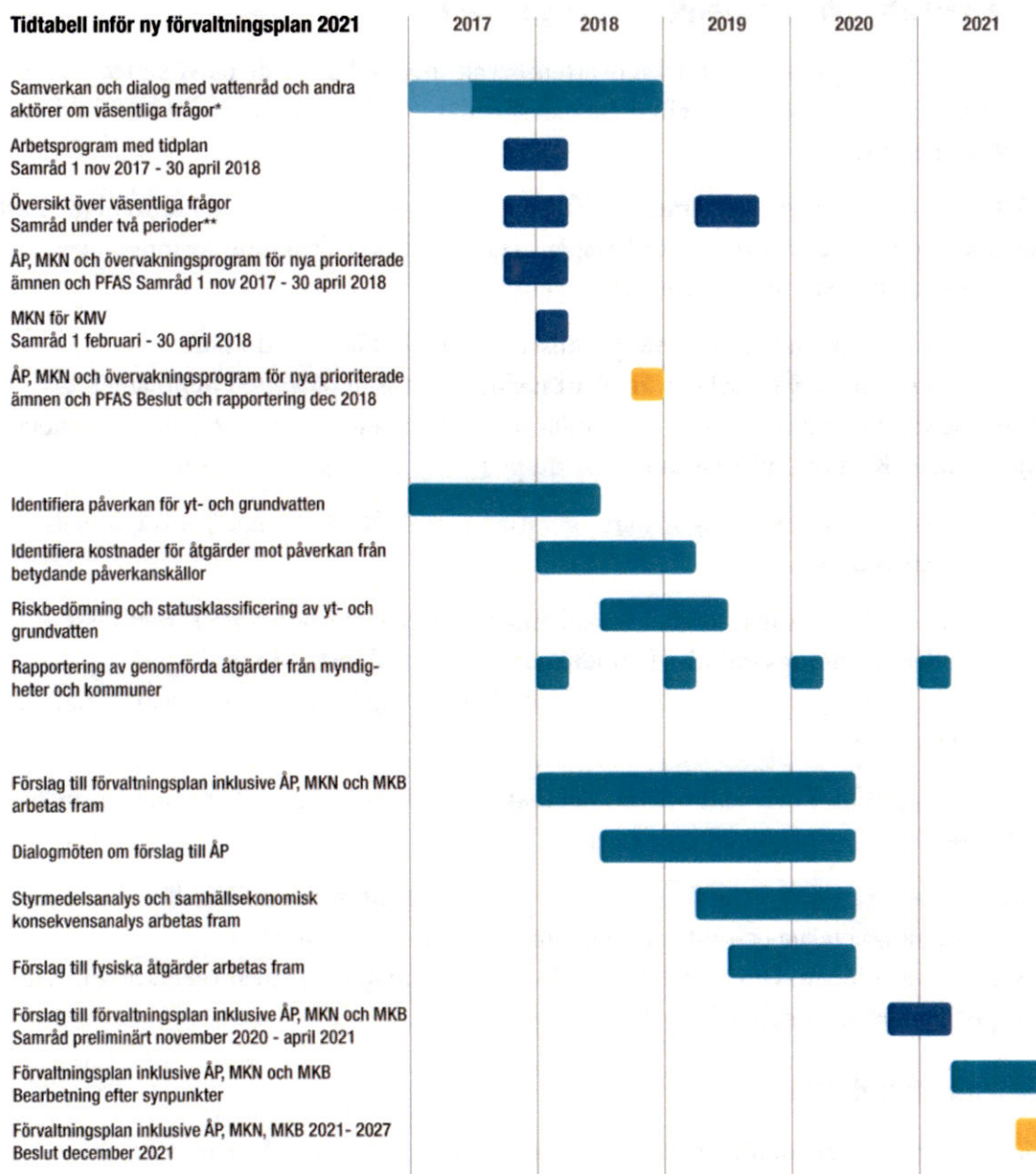
- Delta under samråden och lämna skriftliga synpunkter. Alla som vill har möjlighet att lämna synpunkter på samrådsunderlagen. Det anordnas också samrådsmöten, se information på vattenmyndigheternas webbplats.
- Kontakta beredningssekretariatet på länsstyrelsen i det län där du bor. Beredningssekretariatet arbetar med att bedöma statusen på vatten inom länet, ta fram åtgärdsförslag med mera. De samlar in den lokala informationen om hur länets vatten mår. Kontaktinformation hittar du på www.vattenmyndigheterna.se.
- Kontakta din kommun i frågor som rör vatten i samhällsplanering, VA-frågor och lokalt åtgärdsarbete.
- Engagera dig i ett vattenråd eller någon annan typ av samarbete som rör ett visst vatten eller avrinningsområde. Ditt närmaste vattenråd hittar du på www.vattenorganisationer.se eller så kan du höra av dig till beredningssekretariatet i ditt län (se ovan).
- Lämna synpunkter och ställ frågor i databasen VISS för de vattenförekomster du är intresserad av, www.viss.lansstyrelsen.se
- Besöka www.vattenmyndigheterna.se där det finns kontaktuppgifter till vattenmyndigheterna och information om vad som är på gång inom vattenförvaltningen. Om du vill ha regelbunden uppdatering om aktuella frågor kan du prenumerera på nyhetsbrevet *Vattenblänk*.

3.4 När kan man delta?

Under varje sexårscykel genomförs flera olika arbetsmoment som steg på vägen mot en ny förvaltningsplan med åtgärdsprogram. Information om tillståndet i vattenmiljöerna samlas in genom miljöövervakning. Tillståndet beskrivs genom statusklassificering och påverkansanalys och förslag på åtgärder tas fram med mera. Till stor del pågår dessa processer parallellt med varandra under hela cykeln, även om tyngdpunkten för arbetet varierar.

I tidtabellen i figur 2 framgår översiktligt vilka de viktigaste arbetsmomenten är och när de genomförs. Där visas också när viktiga beslut tas och under vilka perioder som vattenmyndigheterna har samråd. När som helst under förvaltningscykeln kan du kontakta oss på vattenmyndigheterna och länsstyrelsernas beredningssekretariat om du har frågor eller vill dela med dig av förslag och framföra synpunkter.

Tidtabell inför ny förvaltningsplan 2021

KMV Kraftigt modifierade vatten
 MKB Miljökonsekvensbeskrivning
 MKN Miljökvalitetsnormer
 PFAS Per- och polyfluorerade alkylsubstanser
 ÅP Åtgärdsprogram

* Samverkan och dialog om väsentliga frågor genomförs under 2017 i Västerhavets och Södra Östersjöns vattendistrikt, men pågår även under 2018 i övriga distrikt.

** Samråd om översikt över väsentliga frågor hålls: Västerhavets och Södra Östersjöns vattendistrikt 1 nov 2017 - 30 april 2018. Bottenvikens, Bottenhavets och Norra Östersjöns vattendistrikt 1 maj - 31 oktober 2019

Figur 2. Redan nu påbörjas arbetet för nästa förvaltningsplan, åtgärdsprogram och miljökvalitetsnormer som ska gälla från år 2021. Figuren visar Vattenmyndighetens olika arbetsmoment (blå), samråd (mörkblå) och beslut (orange) som kommer att genomföras tills dess.

3.4.1 Flera samråd fram till år 2021

Samråden genomförs under bestämda perioder och handlar om vissa specifika frågor och underlag. De samråd som genomförs under denna förvaltningscykel är följande:

- *Arbetsprogram med tidtabell och Översikt över väsentliga frågor.* Samrådet tar in synpunkter inför arbetet med förvaltningsplan 2021-2027 under perioden den 1 november 2017 till den 30 april 2018 i Västerhavets och Södra Östersjöns vattendistrikt. Efter samrådet tar inte Vattenmyndigheten fram någon ny eller slutlig version av de dokument som varit på samråd. Synpunkter som kommer in under samrådet tas istället med i det fortsatta arbetet.
- *Miljökvalitetsnormer och Åtgärdsprogram 2018-2021 för nya prioriterade ämnen i ytvatten och PFAS i grundvatten.* Under perioden den 1 november 2017 till den 30 april 2018 genomförs samråd om förslag till miljökvalitetsnormer och åtgärdsprogram för vissa miljögifter i Sveriges fem vattendistrikt.

Samrådet omfattar följande delar:

- a) Nya prioriterade ämnen enligt 4 kap. 4 § första stycket 3, 6 kap. 2 a § och 7 kap. 1 § andra stycket VFF (förordning om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön). Statusklassificering, övervakningsprogram, miljökvalitetsnormer och åtgärdsprogram för tolv nya ämnen för vilka god status ska uppnås senast 2027.
 - b) Tillämpning av modellering av biotillgänglighet och bakgrundshalter vid klassificering av metallerna koppar och zink (särskilda förorenande ämnen som påverkar ekologisk status). Detta innebär att miljökvalitetsnormerna föreslås ändras för vissa vattenförekomster.
 - c) PFAS i grundvatten (PFAS är en grupp vatten- och smutsavstötande kemikalier). Statusklassificering med hjälp av nya riktvärden. Detta kan eventuellt innebära reviderade miljökvalitetsnormer och åtgärdsprogram i vissa delar.
- *Miljökvalitetsnormer för kraftigt modifierade vatten (KMV).* Från den 1 februari 2018 till den 30 april 2018 pågår samråd om förslag till miljökvalitetsnormer (ekologisk potential) för de vattenförekomster som fastställts som kraftigt modifierade vatten kopplade till storskalig vattenkraft. Som underlag till samrådet tas avrinningsområdesvisa åtgärdsplaner fram för att peka ut vilka åtgärder som är rimliga att vidta för att nå god ekologisk potential för respektive vattenförekomst.
 - *Förslag till förvaltningsplan, åtgärdsprogram, miljökvalitetsnormer och miljökonsekvensbeskrivning 2021-2027.* De reviderade förvaltningsplanerna, inklusive åtgärdsprogram, miljökvalitetsnormer och miljökonsekvensbeskrivning som ska fastställas i december 2021 kommer att samrådas under perioden november 2020 till april 2021. Detta sker samordnat med samrådet över reviderade åtgärdsprogram inom havsmiljöförvaltningen.

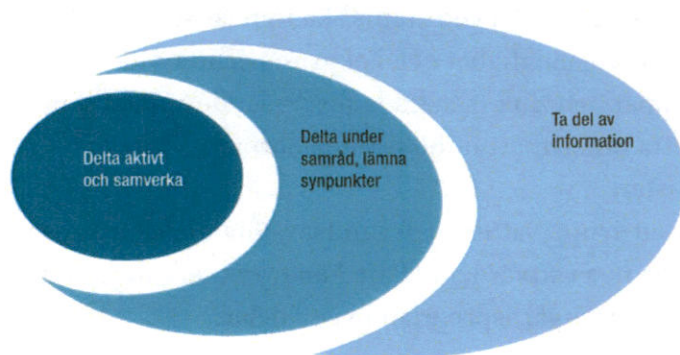
3.5 Var med och påverka!

Frågor vi särskilt vill ha svar på

- Saknas någon information för att du eller din organisation ska kunna föra fram synpunkter? Vad i så fall?
- Vilka samhällssektorer och vilka målgrupper tycker du eller din organisation är viktigast för vattenmyndigheterna att möta? Motivera gärna svaret.
- Hur kan vi utveckla samverkansformerna ytterligare? Motivera gärna svaret.

Dina svar bidrar till att utveckla samverkan kommande år.

All samverkan som sker mellan vattenförvaltningsaktörer ska leda till att åtgärdsprogrammet som beslutas i slutet av sexårscykeln blir så bra som möjligt. Detta för att uppnå största möjliga förbättring i Sveriges vattenförekomster. Det är därför viktigt att alla aktörer som behövs i arbetet blir involverade i god tid och kan bidra med sina kunskaper, idéer och handlingskraft. Ansvar för vattenfrågor finns på många håll i samhället och samverkan sker därför i allt från internationella expertgrupper till små lokala samverkansorgan. Samverkan kan ske på olika sätt (figur 3) och alla aktörer behöver medverka till att formerna för samverkan ständigt utvecklas.

Figur 3. Samverkan sker som ringar på vatten. Vattenmyndigheterna uppmuntrar alla myndigheter och kommuner som nämns i åtgärdsprogrammet, och andra direkt berörda att delta aktivt och samverka för vattnets bästa. En vidare krets av till exempel intresseorganisationer, företag och markägare deltar och tycker till under samråd. För övriga intresserade finns information om arbetet att ta del av.

3.5.1 Samverkan i olika samhällssektorer

För att vattenmyndigheternas åtgärdsprogram 2021 ska bli ännu mer konkret, bättre förankrat och specificerat kommer vattenmyndigheterna att inrikta samverkan och dialog mot följande samhällssektorer:

• Avloppsrening (reningsverk, ledningsnät, enskilda avlopp och dagvatten)	• Skogsbruk
• Vattenförsörjning	• Vattenkraft
• Lantbruk	• Samhällsplanering och infrastruktur
	• Miljöskydd

3.5.2 Myndighetsdialog för bättre återrapporering

Myndigheter och kommuner som ska genomföra åtgärder enligt åtgärdsprogram 2016, ska årligen återrapporera hur arbetet går. Formerna för återrapporeringen utvecklas nu i dialog med berörda myndigheter. Vattenmyndigheterna behöver kunna bedöma om hela eller delar av en åtgärd i åtgärdsprogrammet är genomförd. Vi behöver också kunna bedöma om åtgärden leder till att insatser på plats i och kring vattenmiljön kan genomföras och om miljökvalitetsnormerna därigenom kommer att nås.

3.5.3 Internationell samverkan

Vattenmyndigheterna samverkar också med andra länder. Västerhavets vattendistrikt samarbetar med Norge kring statusklassning och miljökvalitetsnormer för gränsvatten samt frågor som rör vattenråd.

3.5.4 Vi möter olika aktörer på olika sätt

Att förvalta vatten är ett arbete som sker brett i samhället av en rad olika aktörer. Vattenmyndigheterna kan omöjligt samverka i samma omfattning med alla som berörs (figur 1).

Vi har nära samarbete med länsstyrelser och kommuner och de myndigheter som åtgärdsprogrammet riktas till. Dessa har också samarbete med andra aktörer som direkt påverkar förutsättningarna för att ta fram och genomföra åtgärdsprogrammet.

Vattenmyndigheterna och länsstyrelserna för dialog med och förmedlar information till aktörer som har kunskap om lokala förhållanden, åtgärder eller åtgärdskostnader och effekter.

Inom varje vattendistrikt finns olika organ för samverkan kring vattenfrågor på regional och lokal nivå. Vattenmyndigheterna har inte resurser att samverka på den lokala nivån och med enskilda. Länsstyrelserna, kommunerna och vattenråden är därför viktiga aktörer för lokal samverkan. Verksamhetsutövare, intresseorganisationer och markägare är andra viktiga deltagare i vattensamverkan på den lokala nivån.

3.5.5 Vattenråden viktiga partners

Vattendistriktens cirka 80 vattenråd är viktiga för lokalt deltagande inom varje avrinningsområde. Att skapa engagemang, sprida och inhämta kunskap samt driva på ansvariga för att genomföra åtgärder kan ingå i verksamheten. Olika förutsättningar och olika intressen gör mångfalden i arbetssätt stor bland vattenråden. Vattenmyndigheterna uppmanar särskilt vattenråden att vara aktiva under samrådsperioderna genom att ordna eller delta i möten, diskutera och svara på frågor i samrådet och lämna kompletterande information med mera.

4 Översikt över väsentliga frågor

4.1 Översiktens syfte

Översikten över väsentliga frågor syftar till att beskriva viktiga utmaningar för de båda vattendistrikten Södra Östersjön och Västerhavet och vi vill särskilt ha synpunkter och förbättringsförslag om dessa. Varje avsnitt inleds med ett antal frågor som vattenmyndigheterna gärna vill ha svar på. Det finns även frågor i löptexten för att hjälpa läsaren att ta ställning till hur arbetet behöver utvecklas vidare inom respektive område. Vattenmyndigheterna önskar också synpunkter på om det saknas väsentliga frågor utöver de som har prioriterats. Det är även viktigt att få synpunkter på om det är någon av frågorna som borde prioriteras mindre under denna förvaltningscykel.

4.2 Prioriteringar för vattenarbetet

Frågor vi särskilt vill ha svar på

- Vilka vattenförekomster tycker du eller din organisation att vi ska prioritera för att uppnå god status eller potential till 2027? Ge gärna exempel med geografisk koppling. Prioriteringen behöver göras inom de juridiska förutsättningar som finns idag.
- Vilken prioriteringsgrund är allra viktigast för dig eller din organisation? Motivera gärna svaret.

Svaren vi får in kommer vi att använda när vi tar fram förslag på miljökvalitetsnormer i vatten.

4.2.1 Statusklassificeringen visar nuläget

Miljökvalitetsnormerna anger den miljökvalitet, vattenstatus, som ska uppnås i en vattenförekomst inom en viss tid. De flesta vattenförekomster ska uppnå god ekologisk, kemisk och kvantitativ status. De som redan har god eller hög status ska värnas för att inte försämrats.

Statusklassificeringen som genomförs vart sjätte år visar aktuellt läget för varje vatten.

Varje sjö, vattendrag, grundvattenförekomst eller kustområde har sedan egna normer för ekologisk, kemisk respektive kvantitativ status.

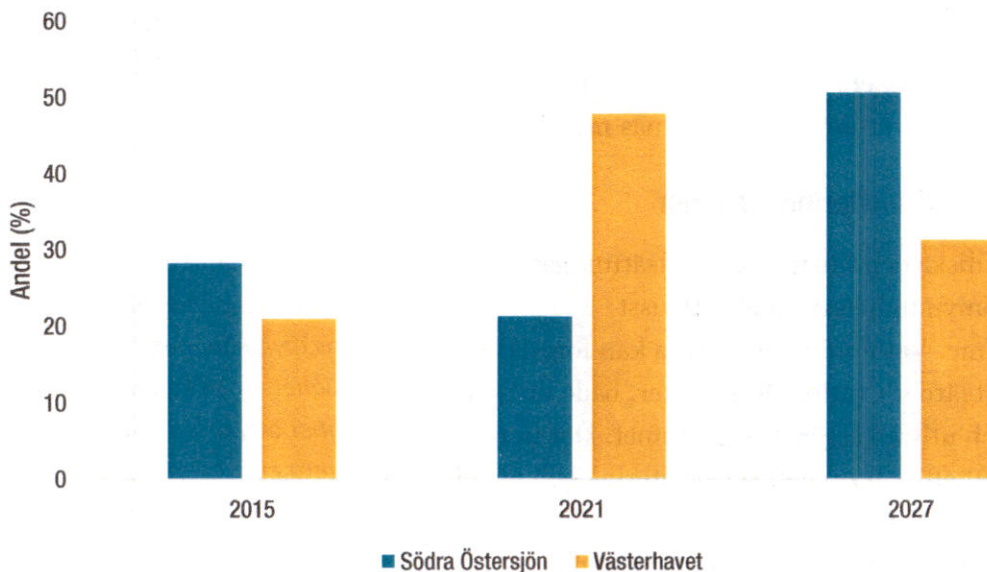
Skillnaden mellan nuläget (statusklassificering) och målet (miljökvalitetsnormer) blir det gap som åtgärdsprogrammet ska stänga.

MKN styr åtgärdsarbetet

Miljökvalitetsnormer (MKN) är ett juridiskt styrinstrument för myndigheter och kommuner när de tillämpar lagar och bestämmelser på miljöområdet, till exempel vid tillståndsprövning och tillsyn. Normerna styr även den fysiska planeringen i kommunerna. När miljökvalitetsnormerna ömvandlats till krav eller regler från myndigheter styr de också verksamhetsutövare och enskilda.

God status innebär att vattnet och dess närmaste omgivning har så god kvalitet att ekosystemen är livskraftiga och att ekosystemtjänsterna bevaras. Vattenmiljön kan dock fortfarande vara påverkad av människan. På www.vattenmyndigheterna.se kan du hitta skriften "Verktyg för bättre vatten; miljökvalitets-normer – bakgrund, utformning och användning" som beskriver hur miljökvalitetsnormer fungerar.

I Södra Östersjön och Västerhavet är det cirka 50 respektive 30 procent av vattenförekomsterna som ska uppnå god status till 2027 (figur 4). Det innebär i princip att en tredjedel av alla vattnen inte förväntas nå målen förrän 2027, varför de kommer att omfattas av nästa åtgärdsprogram 2021-2027. De vatten som har målår 2021 (omkring 20 respektive 50 procent) omfattas av det beslutade åtgärdsprogrammet för 2016-2021. Det finns en risk att en del av dessa vattenförekomster inte kommer att vara åtgärdade till 2021. De behöver i så fall också omfattas av åtgärdsprogrammet.

Figur 4. Andel vattenförekomster i procent med normerna god status eller potential till 2015-2021 eller 2027 i Södra Östersjöns och Västerhavets vattendistrikt. Uppgifterna är hämtade från VISS 2017-10-05 och gäller beslutade normer 2016-2021.

Vattenmyndigheterna har fått ett regeringsuppdrag 2018-2020 att se över förutsättningarna för att i större utsträckning tillämpa kraftigt modifierade vatten, konstgjorda vatten, tidsfrister och mindre stränga krav. Ett uppdrag som ligger i linje med vattenmyndigheternas arbete inför åtgärdsprogrammet 2021-2027. Syftet är att ge ett bättre underlag inför åtgärdsprogrammet 2021-2027, så länge som de juridiska förutsättningarna är uppfyllda.

Hittills har i princip endast undantag i form av tidsfrister och mindre stränga krav tillämpats (Vattenmyndigheterna, 2016a). Tidsfrister dominerar, och mindre stränga krav har tillämpats endast i ett fåtal fall. För att besluta om mindre stränga krav krävs ett mer detaljerat underlag än för tidsfrister.

Förutom kravet på att undantaget endast får tillämpas på vattenförekomster som har sämre än god status, ska det vara känt vilken eller vilka påverkanskällor som förorsakar sänkt status, ha genomförts en bördefördelning och åtminstone ha gjorts en övergripande bedömning av åtgärdsansvaret. Dessutom behöver åtgärdsbehovet vara definierat och det ska finnas ett konkret underlag för att bedöma de tekniska och ekonomiska förutsättningarna för att genomföra åtgärderna utifrån en samhällsekonomisk analys.

Åtgärdsgenomförandet är avgörande för att miljökvalitetsnormerna ska följas. Det finns flera saker som påverkar det: kunskap och information är en del och finansiering är en annan. Ny lagstiftning som är på gång inom vattenkraft och vattenmiljö (Regeringen, 2017) kommer också att påverka.

Vattenmyndigheternas arbete sker, och kan enbart ske, inom de juridiska och finansiella förutsättningar som är givna. Om det finns ett eventuellt finansieringsunderskott eller juridiska brister är detta en politisk fråga utanför vattenmyndigheternas mandat.

4.2.2 Vägval och prioriteringsgrunder

Även om de juridiska och finansiella förutsättningarna gäller har vattenmyndigheterna ändå ett visst handlingsutrymme. Vattenmyndigheterna kan föreslå en prioritering av åtgärder i vattenförekomster, både utifrån normsättning och utifrån åtgärdsprogrammet. Det finns ett antal olika sätt att ta fram denna prioritering och vi vill nu få synpunkter på detta. Nedan finns en uppräknings av möjliga prioriteringsgrunder, inte i någon särskild ordning, och vi vill gärna veta vilka just du anser är viktigast. Det finns naturligtvis andra sätt att ta sig an prioriteringen och då tar vi gärna emot förslag på dessa.

Möjliga prioriteringsgrunder för att uppnå god status och inte skjuta åtgärdsgenomförandet mer framåt kan vara följande:

- Skydd av tillgång och kvalitet för dricksvatten.
- Åtgärder mot prioriterade ämnen.
- Utpekade skyddade områden som N2000, särskilt värdefulla vatten samt värdefulla vatten.
- Vattenberoende samhällsviktig verksamhet.
- Vattenberoende näringsverksamhet av nationell betydelse.
- Vattenberoende näringsverksamhet av regional betydelse.
- Uppfylla internationella avtal.
- Uppfylla Sveriges miljökvalitetsmål.

Åtgärder kostar pengar

Redan idag läggs ungefär 25 miljarder kronor på fysiska vattenvårdande insatser i Sverige varje år. Åtgärdsprogrammet 2016-2021 innebär att dessa kostnader kommer att öka med cirka 2,5 miljarder kronor, eller 10 procent, per år till 2021. Till detta kommer administrativa kostnader för de åtgärder som myndigheter och kommuner genomför. Dessa beräknas till ungefär en miljard kronor per år under samma period, utöver dagens myndighetskostnader. Myndigheter och kommuner har möjlighet att samordna, prioritera eller begära mer pengar för att täcka dessa kostnader.

På www.vattenmyndigheterna.se kan du hitta skriften "Åtgärder för bättre vatten" som på ett enkelt sätt beskriver hur åtgärdsprogrammen fungerar.

4.3 Det är nu nästa åtgärdsprogram förbereds!

Frågor vi särskilt vill ha svar på

- Hur vill du eller din organisation att nästa åtgärdsprogram ska vara när det gäller åtgärder riktade till länsstyrelser respektive kommuner? Bara regionalt anpassat, lika i hela landet eller något däremellan? Motivera gärna!
- Hur vill du eller din organisation att underlaget till nästa åtgärdsprogram ska vara när det gäller åtgärdsförslag i VISS? Värmotiverade möjliga åtgärdsförslag per vattenförekomst i VISS eller mer schablonmässiga beräkningar som ger utrymme för mer lokal åtgärdsplanering? Motivera gärna!
- Har du eller din organisation förslag på nya typer av åtgärder och vilka som behöver genomföra dem? Ge gärna förslag!

Denna information kommer vi att använda när vi tar fram förslag på nytt åtgärdsprogram 2021-2027.

4.3.1 Viktigt med synpunkter på kommande vägval

I december 2016 fastställde Vattenmyndigheten i Södra Östersjön respektive Vattenmyndigheten i Västerhavet var sitt åtgärdsprogram för perioden 2016-2021.

Åtgärdsprogrammen riktar sig till kommuner och myndigheter och omfattar juridiska och ekonomiska styrmedel samt förslag på fysiska åtgärder som behövs för att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas. Fysiska åtgärder ska komma till stånd med stöd av åtgärdsprogrammet och befintlig lagstiftning.

Åtgärdsprogrammen 2016-2021 håller på att genomföras och samtidigt börjar vattenmyndigheterna att arbeta fram underlag till nästa åtgärdsprogram. De nya åtgärdsprogrammen ska beslutas i december 2021. Det kan tyckas långt fram, men faktum är att vi ganska snart behöver göra vissa vägval som är avgörande för hur nästa åtgärdsprogram kommer att se ut. Därför vill vi redan i detta samråd lyfta några av dessa vägval för att få in synpunkter som kan hjälpa oss i arbetet.

De reviderade åtgärdsprogrammen ska utgöra en fortsättning på åtgärdsprogrammen 2016. Förslagen på åtgärdsprogram ska remissas under ett halvår med start i november 2020.

4.3.2 Vägval för åtgärdsprogram 2021-2027

Nedan presenteras arbetsmoment och vägval som vattenmyndigheten bedömer vara särskilt viktiga för att utforma ändamålsenliga åtgärdsprogram under den tredje förvaltningscykeln.

Åtgärder till län och kommuner: mer regionalt anpassade eller lika för hela landet?

Länsstyrelserna och kommunerna är de två aktörer som har flest uppdrag i åtgärdsprogrammen. Många av åtgärderna med direkt konkret betydelse för vattenförekomsterna och för att följa MKN utförs av kommunerna. Länsstyrelsen har koppling till samtliga kommuners åtgärdsuppdrag och har därför också åtgärder formulerade

för detta. Vattenmyndigheten bedömer att länsstyrelsens och kommunernas betydelse som åtgärdsaktörer kommer att öka ytterligare till förvaltningscykel 2021-2027.

I 2016 års åtgärdsprogram fanns 57 åtgärder riktade till 11 nationella myndigheter, samtliga länsstyrelser och samtliga kommuner. Åtgärderna till länsstyrelserna var likalydande för alla län, och på samma sätt hade alla landets kommuner överensstämmande åtgärder.

Ett vägval inför nästa åtgärdsprogram handlar om hur lika eller olika åtgärdsprogrammet ska vara för landets länsstyrelser och kommuner. Vattenmyndigheterna kan välja att rikta åtgärderna så att varje län eller grupp av kommuner får egna åtgärder. Åtgärderna är då anpassade för just de utmaningar som finns inom aktuella avrinningsområden och grundvattenförekomster för att följa miljö kvalitetsnormerna.

Ett åtgärdsprogram som är mer regionalt anpassat kräver mer resurser från vattenmyndigheternas sida både i framtagande och uppföljning. Ett mer regionalt anpassat åtgärdsprogram kan få till effekt att länet eller kommunen tappar känslan av att äga sin egen prioritering. Alternativet är att åtgärderna är likalydande för alla län respektive kommuner så att var och en behöver planera vilka åtgärder som ska genomföras för att följa miljö kvalitetsnormerna.

Hur ska VISS utvecklas?

Nu när åtgärdsprogrammet 2016 är beslutat kan vi konstatera att VISS är en välbesökt databas med drygt 100 000 unika besökare per år. Vattenmyndigheterna och många andra aktörer ägnar mycket tid åt att fylla på informationen i VISS, att skapa kopplingar mellan andra datakällor och att ta fram åtgärder och effekter. Allt för att VISS ska bli det naturliga navet för all vattenförvaltningsinformation och ett verktyg för att kunna bygga upp åtgärdsprogrammet, baserat på åtgärdsbehov och åtgärdseffekt per vattenförekomst.

Det innebär att exempelvis en kommunhandläggare kan gå in och hitta förslag på var enskilda avlopp behöver ha en ökad skyddsnivå. En handläggare av landsbygdsprogrammet kan hitta information om lämpliga våtmarksplaceringar för att maximera närsaltsreduktion.

Analyser av åtgärdsinformation i VISS och andra underlag används när åtgärdsförslag till myndigheter och kommuner tas fram. På det sättet är informationskvaliteten av betydelse för de beslut som ska fattas. Enskilda åtgärder utgörs av förslag på möjliga åtgärder och ingår inte i besluten. Det har varit svårt att kommunicera detta och diskussionen under samrådet 2014-2015 rörde till stor del förslag till icke beslutade åtgärder.

Vägvalet som vattenmyndigheterna står inför nu är hur vi ska arbeta med underlaget i VISS inför nästa åtgärdsprogram. Vi kan välja att satsa ännu mer resurser på att utveckla kvaliteten i underlaget till åtgärderna i VISS i samarbete med länsstyrelser och kommuner eller att använda schablonmässiga beräkningar och mindre specifika förslag på fysiska åtgärder.

Fler förslag behövs på kompletterande åtgärder

Åtgärderna i åtgärdsprogrammet 2016 handlar till övervägande del om att använda redan befintlig lagstiftning (det som ramdirektivet kallas grundläggande åtgärder). Den befintliga lagstiftningen räcker långt, men inte hela vägen för att följa miljö kvalitetsnormerna. Därför finns det även kompletterande åtgärder i åtgärdsprogrammet från 2016. Vattenmyndigheterna

ser att behovet av fler kompletterande åtgärder ökar. Exempelvis diskuteras alltmer så kallade uppströmsåtgärder, dvs. åtgärder ännu närmare källan till de problem som finns. En ytterligare dimension av nya åtgärder som kan användas mer är förebyggande åtgärder.

Vi vill gärna få förslag på nya åtgärder, vilka som behöver genomföra dem och vilka åtgärder som kan bedömas som mest kostnadseffektiva.

4.4 Effektiva åtgärder inom jordbruket

Frågor vi särskilt vill ha svar på

- Vilka ytterligare incitament och styrmedel anser du eller din organisation behövs för att nödvändiga åtgärder inom jordbrukssektorn ska kunna genomförs i tid? Ge exempel.
- Vilka synergier och andra effektiviseringsmöjligheter anser du eller din organisation finns inom befintlig finansiering av åtgärder inom jordbrukssektorn? Ge exempel.
- Hur tycker du eller din organisation att åtgärdsinsatser i jordbruket ska prioriteras om finansieringen är begränsad? Ge förslag och motivera gärna ditt förslag.
- I vilka samverkanssammanhang tycker du eller din organisation att vattenmyndigheternas insats gör störst skillnad?

Denna information kommer vi att använda när vi tar fram förslag på nytt åtgärdsprogram 2021-2027.

4.4.1 Nulägesbeskrivning

Jordbruket är en av de samhällssektorer inom vilket ett stort antal fysiska åtgärder behöver genomföras under förvaltningscykeln 2021-2027 för att miljö kvalitetsnormerna (MKN) ska kunna nås i ett stort antal vattenförekomster. Jordbruksåtgärderna behöver syfta till att minska påverkan från miljögifter, övergödning och fysiska förändringar på yt- och grundvattenmiljön.

Det har genomförts, och genomförs löpande, en stor mängd förbättringsåtgärder inom jordbruket. Många av dessa genomförs med stöd från landsbygdsprogrammet, inom olika statsfinansierade projektformer och genom frivilliginsatser. Det är av yttersta vikt att dessa åtgärdsinsatser fortsätter och intensifieras för att MKN ska kunna nås samtidigt som lönsamheten och konkurrenskraften inom jordbruket bibehålls eller ökas. Åtgärder som både leder till bättre vattenkvalitet och stärker den inhemska livsmedelsproduktionen är sannolikt en framgångsfaktor i arbetet.

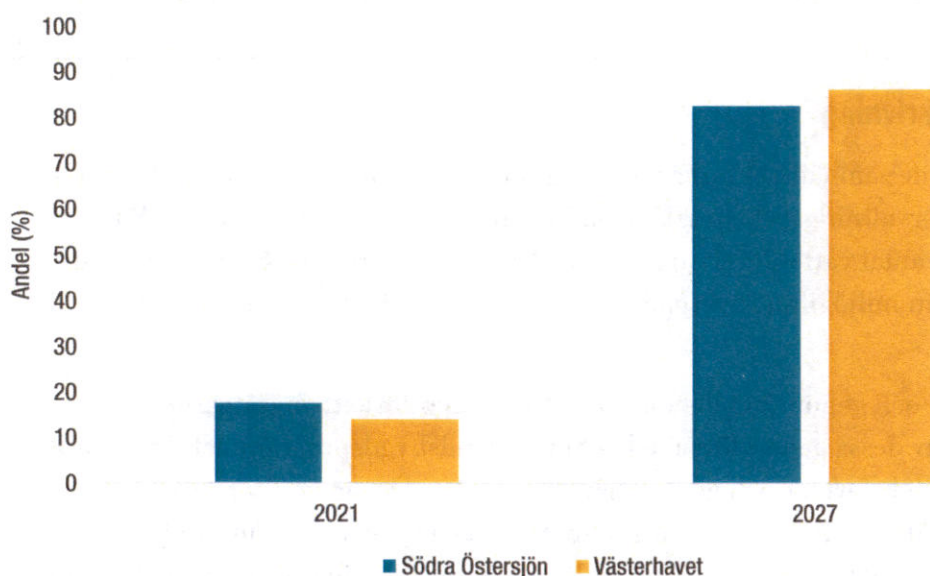
Arbetet med förbättringsåtgärder och hänsynstagande till vatten inom jordbruket omfattar aktörer på alla nivåer i samhället. Centrala myndigheter vägleder länsstyrelser och kommuner, länsstyrelserna vägleder kommunerna och genomför rådgivning till markägare. På lokal nivå utför kommunerna tillsyns- och vägledningsinsatser hos enskilda markägare och vattenråden samlar intressenter i avrinningsområdet. Vattenråden samverkar på lokal nivå för att höja kunskapen om behovet av att ta hänsyn och genomföra åtgärder för vattenmiljöerna. På vissa håll driver vattenråden och andra lokala intresse- och branschorganisationer projekt för att genomföra åtgärder i jordbruket.

Det pågår alltså ett omfattande samverkansarbete mellan olika samhällsaktörer för att genomföra åtgärder och samarbete kommer fortsatt att vara en grundläggande förutsättning för att kunna nå MKN. Det finns också behov av att utveckla samverkansarbetet mellan olika myndigheter och mellan myndigheter och andra berörda aktörer för att de genomförda fysiska åtgärderna ska bli fler och effektivare.

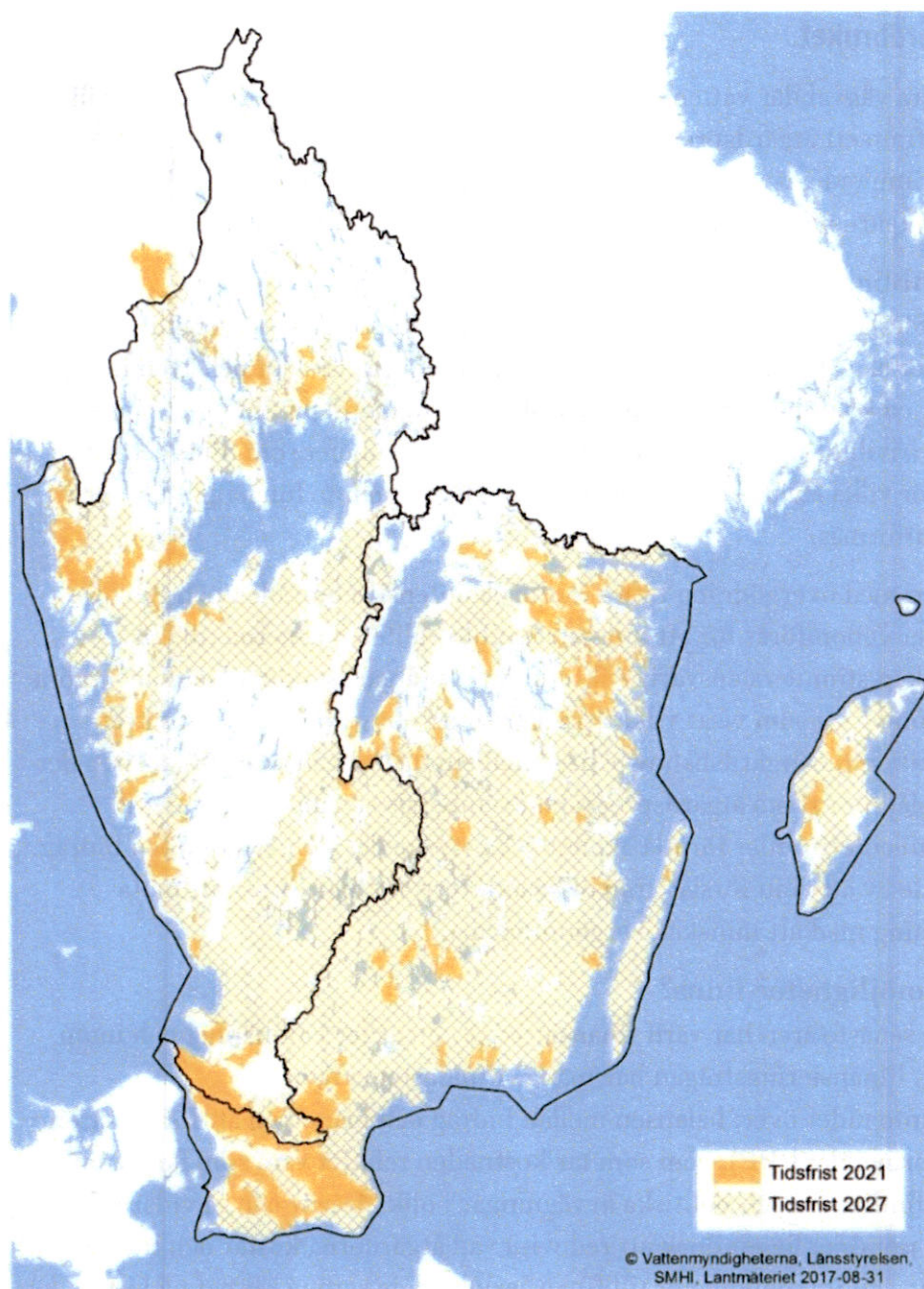
Det finns ett fortsatt stort behov av fysiska åtgärder inom jordbrukssektorn för att MKN ska kunna nås i ett stort antal vattenförekomster fram till 2021 eller 2027 (figur 5 och 6). Nya styrmedel ska analyseras och befintliga ska revideras för att bygga upp det kommande åtgärdsprogrammet så att MKN följs. Detta är en stor utmaning.

Regeringen har pekat på att åtgärder inom jordbruket ska finansieras genom landsbygdsprogrammet. Om åtgärdstakten ska kunna öka så att vattenmiljöerna förbättras fram till 2027, är det risk för att tillgängliga medel inom landsbygdsprogrammet och andra befintliga finansieringskällor inte räcker till.

Vattenmyndigheterna, länsstyrelserna och andra myndigheter över omfattande kunskapsunderlag i form av vatteninformation, miljöövervakning, åtgärdsförslag, kartmaterial med mera, som kan användas i konkreta regionala eller lokala åtgärds- eller planeringssammanhang av olika aktörer för att kunna genomföra "rätt åtgärd på rätt plats".

Figur 5. Undantag med skälet övergödning har nu en fördelningen på cirka 20 procent tidsundantag till 2021 och 80 procent till 2027 för Södra Östersjöns vattendistrikt (av totalt 576 vattenförekomster med övergödningssproblem). Motsvarande fördelning för Västerhavets vattendistrikt är 15 respektive 85 procent (av totalt 609 vattenförekomster med övergödningssproblem).

Figur 6. Områden där jordbruksåtgärder är prioriterade till 2021 respektive 2027.

4.4.2 Vägval inom jordbruket

Nedan presenteras några vägval där vattenmyndigheterna vill ha synpunkter för att se vilken väg vi ska gå för att ta fram ett åtgärdsprogram som motsvarar behovet av åtgärder till 2027. Frågan är hur vi kan stimulera ansvariga aktörer att öka åtgärdstakten och utveckla samverkan inför nästa åtgärdsprogram.

Frivillighet kontra obligatoriska åtgärder?

Under samrådet kring förslag på åtgärdsprogram 2015 debatterades frågan om frivilliga åtgärder kontra obligatoriska åtgärder. Det fanns förespråkare för båda sidor och även många som argumenterade för en kombination. Vi kan välja att inrikta åtgärdsprogrammet mot mer regelstyrning eller mer frivilligt stöd. Vi lyssnar gärna på de erfarenheter som finns och tar gärna emot argument för vilka åtgärder som fungerar och vilka som inte fungerar eller hur en kombination bäst kan utformas.

Det finns stora problem med övergödning i våra jordbruksintensiva områden och en stor mängd åtgärder behöver genomföras för att kunna nå miljökvalitetsnormerna till 2027. Vattenmyndigheterna kan stimulera ansvariga aktörer att öka åtgärdstakten. Det kan vi göra genom att sprida våra underlag som visar vilka åtgärder som behövs var och vi kan även intensifiera vår information om åtgärdsbehov och samhällsnytta. Vi kan också söka efter fler åtgärdsformer att föreslå inför nästa åtgärdsprogram, exempelvis styrmedel riktade till aktörer närmare konsumenterna eller föreslå ekonomiska styrmedel som avgifter och bidrag. Vi är därför intresserade av att få in förslag från olika aktörer som hjälper oss att möta distriktens stora utmaning med att minska övergödningen.

Finansiering, vilka möjligheter finns?

En annan stor fråga de senaste åren har varit finansiering av åtgärder i allmänhet och inom jordbruket i synnerhet. Finansieringsfrågan har många dimensioner som vattenmyndigheterna inte råder över; balansen mellan bidrag och principen att förorenaren betalar (polluter pays principle, PPP), vem som tar kostnaden relativt vem som får nyttan, prioriteringar inom befintliga medel, politiska avvägningar i olika frågor och så vidare. I vattenmyndigheternas uppdrag ligger dock att redovisa vad åtgärderna kostar och hur de finansieras. Om det finns andra möjligheter till finansiering än de som vi räknat på hittills tar vi gärna emot sådana förslag.

Vi vill gärna få in synpunkter på hur arbete inom vattenförvaltning och landsbygdsutveckling behöver utvecklas för att gå i takt. Har du tankar på hur finansiering av vattenåtgärder kan kombineras för att få ett effektivt genomförande av åtgärderna (exempelvis inom landsbygdsprogrammet, LOVA, annan projektfinansiering) tar vi gärna emot dem. Ge gärna förslag på hur befintlig finansiering av åtgärder kan styras till rätt område eller lösa fler problem på en gång. Vi vill också gärna få exempel på åtgärder som både stärker den inhemska livsmedelsproduktionen och leder till en bättre vattenmiljö.

Samverkan och samarbete på lokal nivå

Det finns många aktörer som är viktiga för lokal samverkan och det lokala samarbetet när det gäller jordbruksfrågorna. Vattenmyndigheterna har hittills haft fokus på att samverka med centrala myndigheter och länsstyrelser för att stimulera genomförandet av åtgärderna.

Länsstyrelserna samverkar i sin tur med kommunerna och med vattenråden. Rådgivning via *Greppa näringen* är viktig för det lokala genomförandet av åtgärder som minskar påverkan från jordbruket. Bransch- och intresseorganisationer har ofta lokala organisationer som spelar roll för kommunikation och informationsspridning om vattenförvaltningsfrågor. Aktörer inom landsbygdsutveckling, turism, fiske, skogsbruk m.fl. har verksamheter som kan kopplas till vattenvårdande åtgärder.

Vi vill gärna ha synpunkter på hur vattenmyndigheternas samverkan kan utvecklas kommande år och i vilka sammanhang du tycker att vattenmyndigheternas insats gör störst skillnad. Lämna förslag på hur ökat samarbete mellan olika andra aktörer skulle kunna utvecklas, exempelvis med vattenråden som plattform. Hur vill eller kan vattenråden bidra till ännu mer samarbete? Hur vill enskilda markägare att samverkan ska bedrivas?

4.5 Vandringshinder i distriktet

Frågor vi särskilt vill ha svar på

- Hur ska vattenmyndigheterna prioritera vilka vattendrag som behöver åtgärdas först, dvs. hur lyfter vi fram "rätt" vattendrag i både miljö kvalitetsnormer och åtgärdsprogram? Motivera gärna ditt svar.
- Hur kan vattenmyndigheterna göra underlag och kunskaper tillgängliga på ett bättre sätt för de som berörs? Vilket underlag och vilken kunskap finns i samhället i övrigt som behöver tas in i vattenförvaltningen? Beskriv och motivera!

Denna information kommer vi att använda när vi tar fram förslag på nytt åtgärdsprogram 2021-2027.

4.5.1 Nulägesbeskrivning

Vandringshinder i form av vattenkraftverk och dammar i vattendrag och sjöar är ett stort problem för att kunna följa miljö kvalitetsnormerna och nå god ekologisk status (figur 7 och 8). I över hälften av alla vattenförekomster hindras djurens vandring i vattendragen på grund av dammar, felaktigt placerade vägtrummor och andra strukturer som är skapade av människan. Det finns möjligheter att förbättra flera viktiga ekosystemtjänster genom att vidta åtgärder för att öppna vandringsvägar. De tjänster som är särskilt viktiga att stärka är den biologiska mångfalden, fiske, vattenrening via musslor och nedbrytning av organiskt material. Dessutom ger rätt utformade åtgärder positiva effekter för flödesreglering, erosionskydd, närsaltsreduktion och friluftsliv.

Verksamhetsutövaren ska själv stå för kostnader förknippade med en miljöanpassning av sin verksamhet. När det gäller kraftverk och dammar bestäms dock nuvarande åtgärdstakt främst av takten på länsstyrelsens tillsyn. Med nuvarande tillsynsresurser kommer inte miljö kvalitetsnormerna att kunna uppnås på grund av den tid det tar att se till att verksamhetsutövarna får miljö tillstånd som är anpassade efter miljö kvalitetsnormerna.

I vattendragssträckor med många vandringshinder kanske det inte räcker med att skapa fiskvägar förbi varje hinder. Dels klarar inte alla fiskar av att passera fiskvägar, dels får man

inte heller tillbaka de strömsträckor som nu däms över. Strömsträckor som skulle kunna utgöra livsmiljöer för vattendragets ekosystem och därmed gynna ekologiska funktioner. Här kan det vara nödvändigt att hela vandringshindret tas bort för att göra en restaurering av vattendraget möjlig och att uppnå miljö kvalitetsnormen. Detta är en känslig fråga som debatterats livligt den senaste tiden. Men det kan ibland vara så att det som är absolut lämpligast ur ett samhällsperspektiv är att ta bort ett helt vattenkraftverk eller annat vandringshinder. Vilka prioriteringsgrunder ska användas för att öppna upp vandringsvägar? Hur kan vi lyfta fram den samhällsekonomiska nyttan med åtgärder?

Föreslagen lagstiftning kring vattenkraft och vattenmiljö (Regeringen 2017) innebär att verksamhetsutövare inom vattenkraften själva ska ansöka om prövning för att få nya miljö-tillstånd. De ska sedan placeras i en nationell prövningsplan som ska specificera när de och angränsande anläggningar ska tillståndsprövas under en tjugoårsperiod. Till lagförslaget hör en bransch-gemensam åtgärdsfond där verksamhetsutövare ska kunna söka medel för att finansiera miljöförbättrande åtgärder vid sina anläggningar. Förslagen är ute på remiss fram till i början av oktober 2017. Tanken är att lagändringarna ska börja gälla redan den 1 mars 2018.

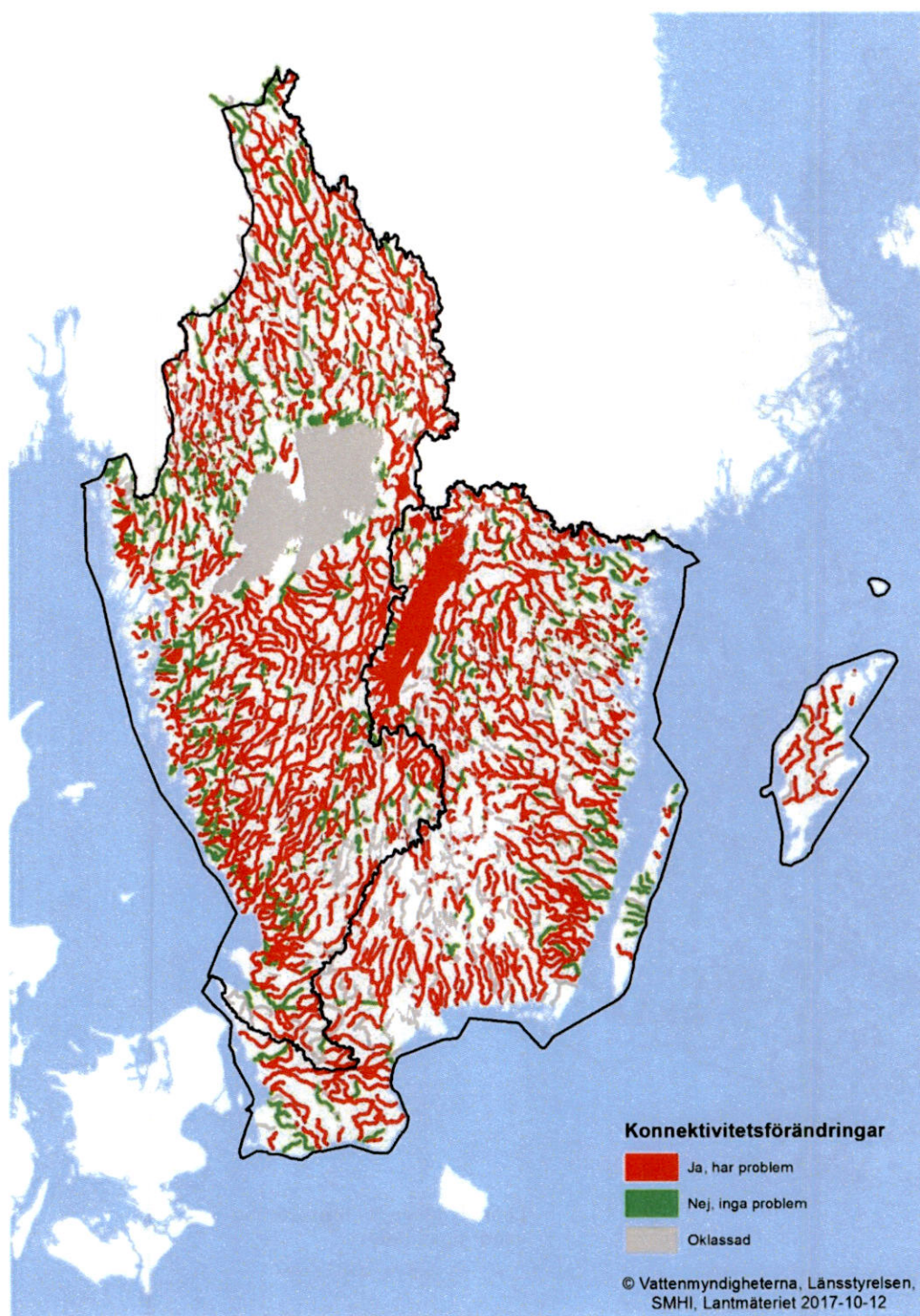
De fem vattenmyndigheterna arbetar tillsammans för att bestämma normer på ett likartat sätt över hela landet. Detta gäller också när vi bestämmer undantag och pekar ut vattenförekomster som kraftigt modifierade. Till vår hjälp har vi vägledning från EU och Havs- och vattenmyndigheten. Idag finns vägledning främst kring vattenkraften och hur dess samhällsbetydelse ser ut och hur våra åtgärder påverkar den.

Kraftigt modifierade vatten

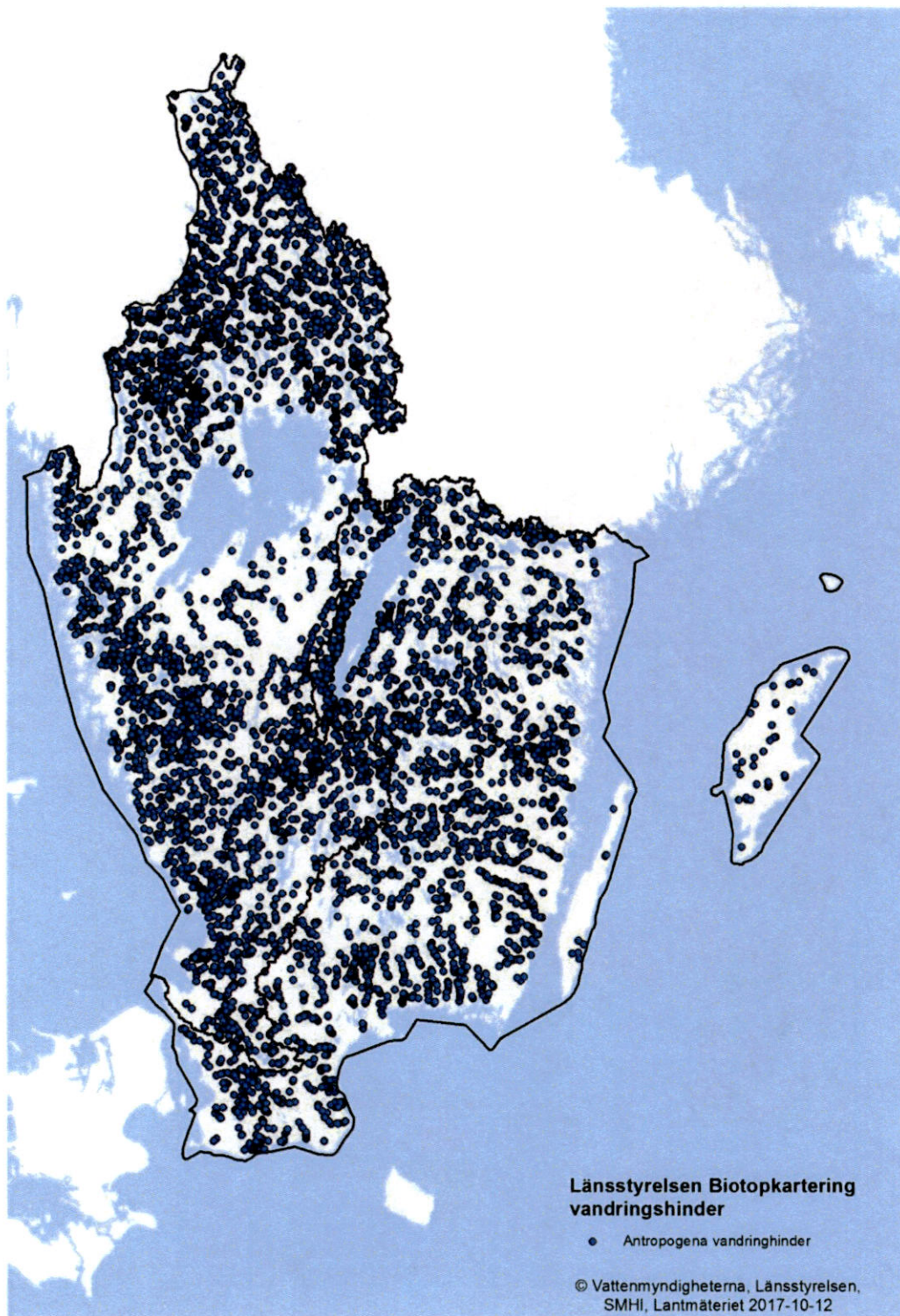
Av Sveriges cirka 2 100 kraftverk ligger omkring 200 stycken nära någon av de 662 vattenförekomster som förklarats som ett kraftigt modifierat vatten (KMV). Dessa vattenförekomster får istället för miljö kvalitetsnormen *God ekologisk status* normen *God ekologisk potential*. Denna visar vilka fysiska förbättringar man kan vidta och ändå behålla den samhällsviktiga verksamheten. Samtliga dessa vattenförekomster har dessutom ett tidsundantag till 2027. Kraftverken som påverkar dessa vattenförekomster står för en betydande majoritet av Sveriges elproduktion samt regler- och balanskraft.

Samråd om KMV

Samråd om miljö kvalitetsnormer för de vattenförekomster som är utpekade som kraftigt modifierade vatten (KMV) pågår mellan den 1 februari och den 30 april 2018. Mer information hittar du på vår webbplats www.vattenmyndigheterna.se

Figur 7. Vattenförekomster i Södra Östersjöns och Västerhavets vattendistrikt där bristande konnektivitet är en av orsakerna till att miljökvalitetsnormen inte nås. Av de vattendrag som klassats har över 70 procent konnektivitetsförändringar (1 814 st.) och bland sjöarna är det över 50 procent (503 st.). Kvalitetsfaktorn konnektivitet beskriver möjligheten till spridning och fria passager för djur, växter, sediment och organiskt material i uppströms och nedströms riktning samt från vattenförekomsten till omgivande landområden.

Figur 8. Vandringshinder i Södra Östersjöns och Västerhavets vattendistrikt som finns inrapporterade i länsstyrelsens biotopkarteringsdatabas. Dammar, kraftverk och felaktigt anlagda vägtrummor är de vanligaste vandringshindren.

4.5.2 Vägval – små vattenkraftverk

Miljöanpassning av små vattenkraftverk

Den absoluta majoriteten av vattenkraftverken i distriktet är små och helt utan eller med bara en marginell betydelse för Sveriges energisystem. Vattenförekomster med denna typ av vattenkraftverk är naturliga vatten och kan inte pekats ut som kraftigt modifierade vatten (HaV 2016) på grund av vattenkraft. De kan därmed inte undantas från målet om att nå god ekologisk status. Samtidigt kan det finnas andra värden som behöver finnas med vid bedömningen av hur åtgärder utformas, till exempel rekreation, kulturmiljö, lokal energiförsörjning eller enskilda intressen av annat slag. Hittills har åtgärdsprogrammet gått långsamt och miljö kvalitetsnormerna har oftast tidsundantag till 2021 eller 2027. Om det kommer att finnas utrymme att prioritera vilka vattendrag som behöver åtgärdas först vill vi gärna få förslag på hur vi lyfter fram "rätt" vattendrag i både miljö kvalitetsnormer och åtgärdsprogram. Om och när vattenkraftverken hamnar i en nationell provningsplan är det den som gäller.

Vandringshinder utan koppling till kraftproduktion

Utöver vattenkraftverk finns det andra hinder i våra vattendrag som exempelvis vägtrummor, kulverteringar och dammar utan koppling till kraftproduktion. Dessa har hittills inte uppmärksamats så mycket, men de har stor betydelse för fungerande ekosystem i vatten. Det finns undersökningar som visar att vi bara känner till en bråkdel av de vägtrummor som är felaktigt anlagda. Frågan är därför hur ska vi gå vidare med miljöanpassning av vandringshinder utan koppling till kraftproduktion i arbetet med kommande åtgärdsprogram.

Även här ställs vi inför val baserat på prioriteringar. Vi tar gärna emot synpunkter på vilka grunder vi ska prioritera åtgärdsarbetet. Om vi ska kunna underlätta åtgärdsarbetet hos andra myndigheter och aktörer behövs mer underlag. Vi vill därför ha förslag på hur underlag kan tas fram och mer information om befintliga underlag som behöver tas in i vattenförvaltningen. Det är också viktigt att vattenmyndigheternas underlag och kunskap tillgängliggörs för alla som är berörda. Här finns utrymme för att ta emot önskemål om förbättringar.

4.6 Vattenbrist hanteras i kommande åtgärdsprogram

Frågor vi särskilt vill ha svar på

- Vilka åtgärder anser du eller din organisation krävs för framtida hushållning och återbruk av vatten? Ge oss gärna förslag på viktigt förebyggande arbete eller åtgärder.
- Var behövs särskilda insatser för att hålla kvar vatten på land som infiltrerar ner till grundvattnet?

Denna information kommer vi att använda när vi tar fram förslag på nytt åtgärdsprogram 2021-2027.

4.6.1 Nulägesbeskrivning av vattenbristen

Att kunna få rent dricksvatten direkt från kranen har varit en självklarhet för de flesta människor i Sverige. Men dricksvattenförsörjningen är sårbar för vädervariationer och klimatförändringar som allt mer påtagligt påverkar tillgång och kvalitet på dricksvattnet.

Oförutsedda händelser inom dricksvattenförsörjningen blir allt vanligare. Särskilt utsatta områden är östra Sverige upp till mellersta Norrland samt de inre delarna av Götaland, vilket innebär större delen av Södra Östersjöns vattendistrikt och de inre delarna av Västerhavets vattendistrikt.

Cirka 70 procent av befolkningen i Sverige är beroende av ytvatten för sin dricksvattenförsörjning, antingen direkt eller indirekt via konstgjord infiltration.

Grundvatten och ytvatten hänger ihop. Vanligen så tänker vi på att ytvatten infiltrerar marken och blir grundvatten, men på många håll strömmar också grundvatten ut i sjöar och vattendrag och kan även på det sättet vara en viktig förutsättning för både vattenförsörjning och ekologiska funktioner. Det innebär att vattenresursen måste bedömas i sin helhet och hänsyn tas till avrinningsområden och enskilda grundvattenmagasins egenskaper. Även riskerna för föroreningar och vattenburen smitta ökar i takt med klimatförändringarna.

Små nederbördsmängder och torka i södra Sverige drabbar inte bara den kommunala dricksvattenförsörjningen utan också annan vattenförsörjning som bevattning, uttag av processvatten, kraftproduktion och enskilda brunnar. Även naturvärden och därmed ekologisk status påverkas av låga nivåer i sjöar och vattendrag. Balans i fördelning av vattenresursen bedöms bli en allt viktigare fråga i framtiden. Detta hanteras via tillstånd för uttag och i vattendomar.

Sverige har goda förutsättningar att motverka effekterna av vattenbrist och säkra vattenförsörjningen för generationer framåt. Men det krävs att vattenmyndigheten tillsammans med kommuner, regioner och centrala myndigheter prioriterar frågan och agerar samordnat.

4.6.2 Vägval för att undvika vattenbrist

I framtiden väntar med stor sannolikhet många somrar med ännu mer omfattande vattenbrist. Vattenmyndigheterna behöver därför i större utsträckning ta med detta scenario i kommande förvaltningsplan. De senaste årens vattenbrist kommer att påverka nästa bedömning av vattenförekomsternas kvantitativa och kvalitativa status, det vill säga låga grundvattennivåer och vattnets kvalitet. Grundvatten har en kvantitativ norm medan ytvattens ekologiska kvalitetsfaktorer kan påverkas vid låga vattennivåer.

Olika myndigheter ansvarar för vattenförsörjningen

Eftersom denna situation är ovanlig eller ny för svenska förhållanden ställs vattenmyndigheten inför ett antal olika val hur vattenbrist ska hanteras i vattenförvaltningsarbetet. I Sverige finns ansvar för vattenförsörjningsfrågor hos en mängd olika myndigheter och det direkta ansvaret för dricksvattenförsörjning till hushållen ligger hos kommunerna. Vi vill gärna få in synpunkter på vilket handlingsutrymme som du ser ligger hos vattenmyndigheterna i förhållande till övriga myndigheters ansvar.

Behov av utökad riskbedömning?

Vid riskbedömning av kvantitativ status (låga grundvattennivåer) kan många olika ”nya” perspektiv behöva vägas in med tanke på variationer i väder och förändringar i klimatet. Vi tar gärna emot synpunkter på vilka samhällsrisker och tidsperspektiv som behövs i kommande riskbedömning.

Förslag på åtgärder för att motverka vattenbrist

Åtgärder för att motverka effekter av vattenbrist är sannolikt mest effektiva i ett förebyggande skede och då är samhällsplanering ett viktigt redskap. I en bristsituation behöver alla vattenanvändare försöka spara på sin förbrukning. Vi vill ha förslag på åtgärder som myndigheter och kommuner kan behöva vidta, utanför sitt ordinarie ansvar, antingen i förebyggande syfte eller för att främja vattenbesparing.

4.7 Vattnets värde behöver tydliggöras

Frågor vi särskilt vill ha svar på

- Vilket fokus anser du eller din organisation är mest betydelsefullt för att bäst beskriva vattnets värde inför arbetet med åtgärdsprogram 2021-2027? Motivera gärna ditt svar.
- Vilka analyser behöver vattenmyndigheterna göra för att motivera både miljökvalitetsnormer och åtgärdsprogram? Motivera gärna ditt svar.
- Vilken information behöver vattenmyndigheterna ta fram eller sammanställa för att bättre kunna beskriva samhällets nytta av rent vatten och vatten av tillräcklig mängd? Finns informationen redan hos någon aktör?

Denna information kommer vi att använda när vi tar fram förslag på nya miljökvalitetsnormer och nytt åtgärdsprogram 2021-2027.

4.7.1 Nulägesbeskrivning – vattnets samhällsnytta

Trots att det är välkänt att vatten av tillräcklig kvalitet och kvantitet är en förutsättning för samhällets utveckling är det tydligt att dessa resurser fortfarande utsätts för mycket stora risker och påfrestningar. En förklaring är att vattnet vanligen inte har någon prislapp, vilket gör att det finns en risk att vattnet används på ett sätt som inte är långsiktigt hållbart. Detta är en utmaning inom vattenförvaltningen att hantera då avvägningar mellan olika samhällsintressen behöver göras vid utformningen av åtgärdsprogram och miljökvalitetsnormer och när det praktiska åtgärdsarbetet tar vid.

Vattenmyndigheterna tänker därför förbättra beskrivningen av samhällets nytta med rent vatten och vatten av tillräcklig mängd. Syftet är att bättre kunna mäta, beskriva och förklara vattnets värde för att det ska komma in som en naturlig del i beslutsfattandet i de delar i samhället där det behövs.

Det finns flera olika metoder för att tydliggöra vattnets värde. Nedan exemplifierar vi ett par metoder som använts inom vattenförvaltningen.

Lönsamt att åtgärda enskilda vattenförekomster

Stockholms stad har nyligen tagit fram en studie som visar på kostnad och nytta av att genomföra lokala åtgärdsprogram. Allmänhetens betalningsvilja för att nå god status i Stockholms samtliga vattenförekomster har beräknats till minst 2,5 miljarder kronor. Åtgärderna för att nå god status beräknas kosta cirka 1 miljard kronor. Dessa åtgärder kan således betraktas som samhällsekonomiskt lönsamma för Stockholms stad. Det ekonomiska värdet av att nå god status i en enskild vattenförekomst i Stockholms stad har beräknats till minst 100 miljoner kronor (Soutokorva mfl 2017). Resultaten visar på att även åtgärdsarbete i enskilda vattenförekomster är samhällsekonomiskt lönsamt. Studien visar även att allmänheten ser åtgärdsarbetet och en god vattenmiljö som en mycket viktig och prioriterad fråga.

Denna typ av resultat kan användas som beslutsunderlag för att fatta beslut om (lokala) åtgärdsprogram men även för att begära finansiering till föreslagna åtgärder. Underlaget baseras på kommuninvånarnas egna avvägningar, vilket är en viktig poäng om skattemedel finansierar åtgärderna helt eller delvis.

Ekosystemtjänster är ekonomiskt lönsamma

Ekosystemtjänster är alla produkter och tjänster som naturens ekosystem ger oss människor och som bidrar till vår välfärd och livskvalitet som till exempel naturlig vattenreglering och naturupplevelser. Ekosystemtjänsterna visar på det mänskliga beroendet av de naturliga systemen och kan användas för att tydliggöra det värde som ekosystemen tillför vårt samhälle.

Ett aktuellt exempel på en studie som använt en ekosystemtjänst har tagits fram av Länsstyrelsen Kalmar län (WSP 2016). Rapporten kartlägger och kategoriserar de mest centrala ekosystemtjänsterna som finns i och i anslutning till Emåns avrinningsområde. Det ekonomiska värdet av ett antal prioriterade ekosystemtjänster beräknas till minst 740 miljoner kronor per år. Dessa beräkningar utgår huvudsakligen från marknadspriser.

Ovannämnda resultat kan exempelvis användas som underlag för att prioritera och genomföra åtgärder på avrinningsområdes- eller vattenförekomstnivå.

Lönsamt att undvika risker

En stor del av åtgärdsprogrammet handlar om preventivt åtgärdsarbete. Detta är motiverat av de risker som identifierats, kopplat till exempelvis förorening av dricksvattentäkter eller till följd av klimatförändringar. Riskerna kan sättas in i en ekonomisk kontext, exempelvis genom en riskkostnadsberäkning. Översvämningar eller föroreningar av vattentäkter går inte att förutsäga om och när de eventuellt inträffar. I ett preventivt åtgärdsarbete får därför riskerna för skador till följd av en oönskad händelse bedömas.

En riskuppskattning innebär i detta sammanhang en sammanvägning av sannolikheten för en oönskad händelse och dess negativa konsekvenser (däribland dess kostnader). Eftersom avsikten är att uttrycka risken i ekonomiska termer måste skadorna inkluderas i beräkningen och det går då, något förenklat, att tala om en riskkostnad (Sweco 2016). Fördelen med en sådan ansats är att riskkostnaden kan jämföras med åtgärdskostnaden för att förebygga den oönskade händelsen.

4.7.2 Vägval – vattnets samhällsnytta

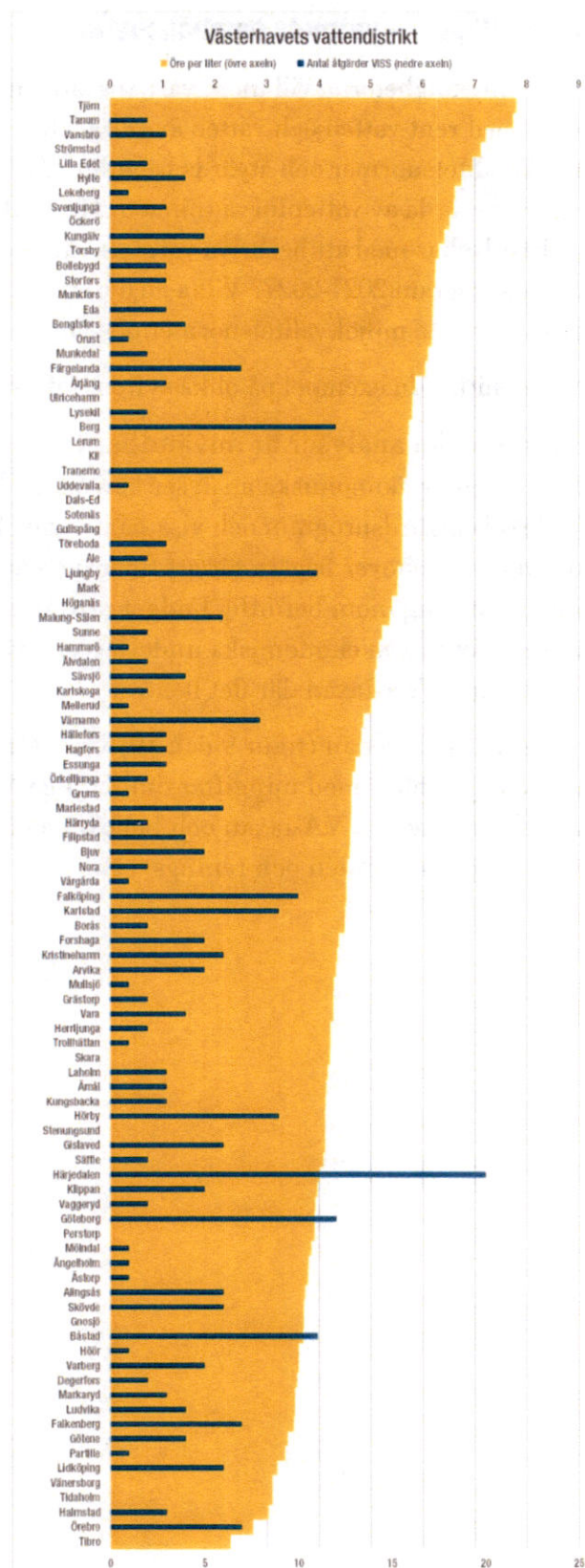
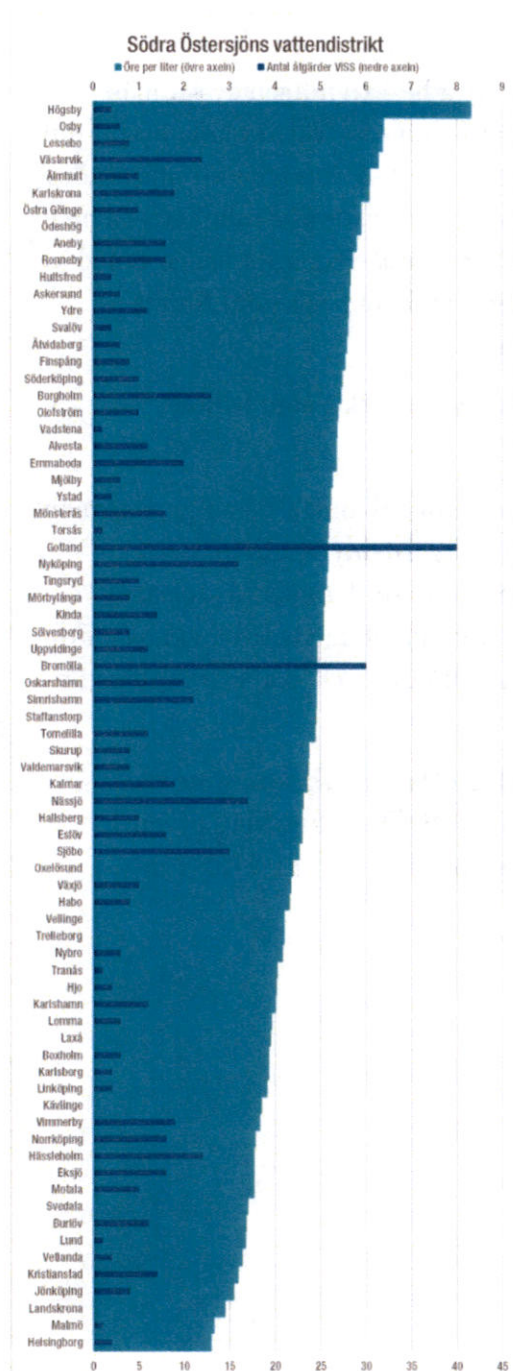
Vattenmyndigheterna vill inom vårt ansvarsområde förbättra beskrivningen av samhällets nytta med rent vatten och vatten av tillräcklig mängd. Det behövs för väl avvägda beslut om miljökvalitetsnormer och åtgärdsprogram. Beskrivningen har också ett värde för alla aktörer som är berörda av vattenförvaltningen. Men vilket fokus behöver vattenmyndigheterna ha för att bäst lyckas med att beskriva vattnets värde och ha det som underlag inför arbetet med åtgärdsprogram 2021-2027? Vilka analyser behöver vattenmyndigheterna göra för att motivera både miljökvalitetsnormer och åtgärdsprogram?

Nedan hittar du exempel på olika syften, fokus respektive de underlag som behövs.

Ekonomiska analyser är användbara

Resultaten av ekonomiska analyser kan användas i flera sammanhang. De kan ge argument för lokala åtgärdsprogram och visa på hur mycket pengar åtgärdsmyndigheter och kommuner behöver begära för att finansiera åtgärderna. Analyser kan också stötta en omprioritering inom befintlig budget utifrån hur mycket värde olika åtgärder skapar. För kommunerna kan ekonomiska underlag visa värdet av att åtgärda och skapa acceptans för höjningar av VA-taxan där det behövs.

I diagrammen nedan (figur 9 och 10) visas ett exempel där data kring kommunernas VA-taxa jämförts med uppgifter om möjliga åtgärder i VISS. Det finns idag ingen korrelation mellan VA-taxan och behovet av åtgärder som finns inlagt i VISS för vattenskyddsområden och reningsverk.

Figur 9 och 10. Behovet av åtgärder speglas inte i VA-taxan. Det visar en jämförelse mellan VA-taxan i öre per liter, (den blå respektive gula ytan) och antal åtgärder i form av vattenskyddsområden och reningsverk som är föreslagna i VISS per kommun (blå taplar). Till vänster listas kommunerna i Västerhavets vattendistrikt och till höger Södra Östersjöns vattendistrikt.

Fokus för ekonomiska analyser

Kopplat till frågan om syftet med de ekonomiska analysernas uppkommer frågan om vad som behöver värderas. Ett par möjliga vinklingar som kan göras är att

- uppskatta värdet av att genomföra enskilda åtgärder (t.ex. ökad tillgång på ekosystemtjänster eller företagsekonomisk lönsamhet)
- uppskatta värdet av att genomföra åtgärder i specifika avrinningsområden eller vattenförekomster
- uppskatta värdet av att undvika risker, t.ex. till följd av översvämningar eller föroreningar.

Olika typer av underlag kan användas

Vattenmyndigheterna är beroende av bra underlag för att kunna göra bra uppskattningar av vattnets värde och även kostnaderna för att åtgärda. Det kan finnas olika ambitionsnivå för att samla in underlag:

- Utgå från övergripande schabloner i beräkningar av värden och kostnader.
- Använda befintliga studier som underlag och anse att dessa är tillräckligt bra.
- Efterfråga mer detaljerade underlag från åtgärdsmyndigheter, kommuner, branschorganisationer och verksamhetsutövare som bidrar till att förbättra vattenmyndigheternas underlag.

4.8 Mer kunskap behövs om nya miljögifter

Frågor vi särskilt vill ha svar på

• Vad tycker du eller din organisation borde göras för att öka kunskapen om miljögifter och dess effekter? Ge gärna förslag.• Vilken typ av åtgärder för att förebygga effekter av miljögifter skulle du eller din organisation vilja föreslå till nästa åtgärdsprogram?	

Denna information kommer vi att använda när vi tar fram förslag på nya miljökvalitetsnormer och nytt åtgärdsprogram 2021-2027.

För Sverige som helhet har endast cirka två procent av Sveriges ytvattenförekomster klassificerats, baserat på en eller flera mätningar av de nya prioriterade ämnena (bilaga 6, HVMFS 2013:19). Av dessa två procent har cirka hälften fått klassificeringen "uppnår ej god kemisk status". För grundvattenförekomster nationellt är det cirka åtta procent av alla grundvattenförekomster som har fått en klassificering, baserad på en eller flera mätningar av PFAS. Bristen på undersökningar visar på kunskapsbrister om både förekomst och effekter i miljön.

I EU:s arbete om potentiellt förorenande ämnen i vattenmiljön, EU:s Watch List (Carvalho m fl 2015), rapporteras ämnen som förekommer i miljön där kunskapsläget är bristfälligt när det gäller spridning och risker för miljön. Utöver de ämnen som vattenförvaltningen i dagsläget övervakar, tillkommer här ytterligare sju ämnen vilkas halter och spridning i miljön bedöms särskilt viktigt att övervaka. Dessa ämnen tillhör grupperna bekämpningsmedel, läkemedel, UV-filter och plastadditiv (tillsatser i plastråvaror). Regeringen tillkännagav nyligen satsningen ”Rent Hav” som även lyfter fram läkemedelsrester som ett prioriterat område. Dessa ämnen kommer sannolikt att successivt läggas till som ett uppdrag för den svenska vattenförvaltningen och därför behöver vi samla in information redan nu.

En avgörande faktor för hur vattenmyndigheterna framöver ska fullfölja sitt uppdrag är hur övervakning och bedömning av påverkan av vattenförekomster för dessa nytilkomna ämnen bäst kan utformas. Många aktörer har ansvar för att se till att kunskapen om dessa ämnen ökar. Att säkerställa en så god tillförlitlighet som möjligt i bedömningen av vattenförekomsternas status och påverkan är viktigt och beror bland annat på de metoder och resurser som ställs till förfogande.

Tolv nya ämnen har lagts till i EU:s lista över prioriterade ämnen för kemisk ytvatten-status. För dessa nya ämnen ska åtgärdsprogram och miljökvalitetsnormer fastställas senast i december 2018. Tills dess ska också övervakningsprogrammet kompletteras.

Vattenmyndigheterna har beslutat att även höglfluorerade ämnen (förkortat PFAS) i grundvatten ska ingå.

Förslagen samråds

1 november 2017 – 30 april 2018. Mer information om samrådet och samtliga samrådshandlingar finns på www.vattenmyndigheterna.se

5 En kort beskrivning av vattendistrikten

5.1 Södra Östersjöns vattendistrikt

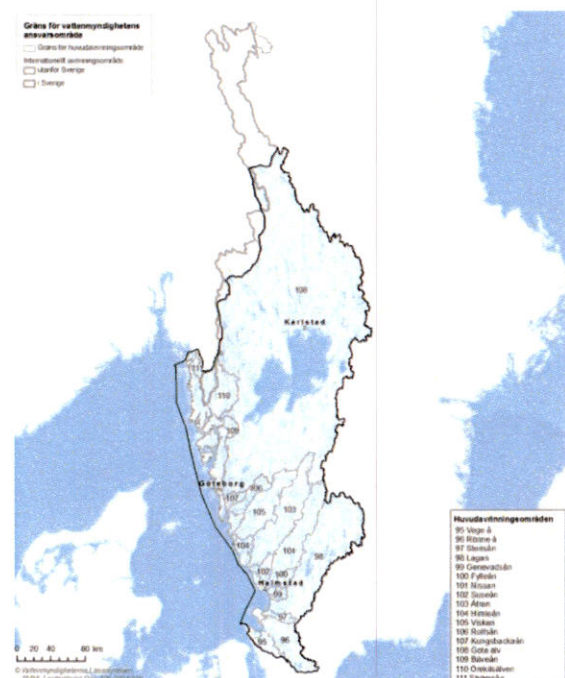
- 91 kommuner.
- 10 län (helt eller delvis).
- 46 vattenråd.
- Påverkanstryck i distriktet: läckage från jordbruksmark, avloppsvatten via reningsverk och enskilda avlopp samt dagvatten, ökat behov av vatten sommartid till jordbruk (bevattning och djurhållning) och av dricksvatten till befolkning och turister.
- Miljöproblem: övergödning, försurning, fysisk påverkan och miljögifter.
- Drygt 2 300 vattenförekomster (yt- och grundvatten) inklusive KMV och KV.
- Cirka 80 procent av ytvattnen har sämre än god ekologisk status.

Figur 11. Huvudavrinningsområden i Södra Östersjöns vattendistrikt.

5.2 Västerhavets vattendistrikt

- 112 kommuner.
- 9 län (helt eller delvis).
- 32 vattenråd.
- Påverkanstryck i distriktet: flottningsverksamhet och påverkan av vattenkraft samt verksamheter som skogsbruk, jordbruk, fiske och tung basindustri.
- Miljöproblem: övergödning, försurning, fysisk påverkan och miljögifter.
- Drygt 3 100 vattenförekomster (yt- och grundvatten) inklusive KMV och KV.
- Cirka 78 procent av ytvattnen har sämre än god ekologisk status.

Figur 12. Huvudavrinningsområden i Västerhavets vattendistrikt

Mer information om distrikten hittar du här: www.vattenmyndigheterna.se.

Sök på *Del 2 Vattenförvaltning 2009-2015, resultat och samverkan*, för respektive distrikt.

6 Referenser

Carvalho m fl 2015. Carvalho, R.N., Ceriani, L., Ippolito, A., Lettieri, T. 2015. Development of the first Watch List under the Environmental Quality Standards Directive. Directorate General Joint Research Centre, Rapport EUR 27142 EN

Hav 2016. Havs- och vattenmyndigheten, Vägledning för kraftigt modifierat vatten, 2016-06-02

Regeringen 2017. Promemoria, Vattenmiljö och vattenkraft, M2017/01639/R

Soutukorva m fl 2017. Soutukorva, Å., Wallström, J., Ivarsson, M. och Wallentin, E., 2017. Värdering av vattenförekomster i Stockholm

Sweco, 2016. Granskning av genomförd kostnads-nyttoanalys av översvämningsåtgärder i Göteborgs Stads Hydromodell samt förslag till värderingsmetodik

Vattenmyndigheterna 2016a. Förvaltningsplan 2016-2021, del 2, avsnittet om *Miljö kvalitetsnormer för vatten*

WSP 2016. Värdering av ekosystemtjänster och samhällsnyttor i och i anknytning till Emån – nulägesanalys

16

PLANLEDNINGSGRUPPEN

2018-04-11

PLG § 21

Dnr KS/KF 2018:30.319

Antagande av befolkningsprognos för Lomma kommun 2018-2023 med utblick mot 2030.**Ärendebeskrivning**

Ny befolkningsprognos för Lomma kommun har utarbetats. Se bilaga. Prognosen utgår från dagens befolkningsfördelning med förväntningar om födelsetal och dödlighetstal samt flyttningsnetto till följd av inte minst bedömt bostadsbyggande. Prognosen utgår från en uppskattning av bostadsbyggandet under de kommande sex åren. Årets befolkningsprognos utgår ifrån att byggandet i kommunen till 100 procent genomförs enligt planerat byggande under år 2018 och 2019, samt därefter till 80 procent under de följande åren. Erfarenhetsmässigt genomförs upp mot 80 procent av det planerade bostadsbyggandet om tidshorisonten är fem-sex år. Den nu aktuella prognosen innebär en långsiktigt fortsatt hög befolkningstillväxt i kommunen. Den sexåriga befolkningsprognosen har kompletterats med en utblick mot år 2030. Underlaget till denna långsiktiga framskrivning av befolkningstalet är förväntningar på förändringar av dagens befolkning samt konsekvenserna av fortsatt bostadsbyggande med utgångspunkt i framför allt kommunens översiktsplan.

Beslutsunderlag

- Skrivelse från planeringsavdelningen 2018-03.28.
- Befolkningsprognos för Lomma kommun 2018-2023 med utblick mot 2030.

Planledningsgruppen föreslår kommunstyrelsen besluta följande:

- Kommunstyrelsen beslutar att bifogade prognos ska gälla som underlag inom kommunen i budgetarbete och verksamhetsplanering, tills ny prognos framtages.

Utdragsbestyrkande

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN
Planeringsavdelningen

2018-03-28

Vår referens: Anders Nyquist
Direkttel: 040-641 11 05
E-post: anders.nyquist@lomma.se
Diariernr:
Er referens:

Kommunstyrelsen

Befolkningsprognos för Lomma kommun 2018 - 2023 med utblick mot år 2030

Ärendebeskrivning

Ny befolkningsprognos för Lomma kommun har utarbetats. Se bilaga. Prognosen utgår från dagens befolkningsfördelning med förväntningar om födelsetal och dödlighetstal samt flyttningsnetto till följd av inte minst bedömt bostadsbyggande. Prognosen utgår från en uppskattning av bostadsbyggandet under de kommande 6 åren.

Årets befolkningsprognos utgår ifrån att byggandet i kommunen till 100 % genomförs enligt planerat byggande under år 2018 och 2019, samt därefter till 80 % under de följande åren. Erfarenhetsmässigt genomförs upp mot 80% av det planerade bostadsbyggandet om tidshorisonten är 5-6 år.

Den nu aktuella prognosen innebär en långsiktigt fortsatt hög befolkningstillväxt i kommunen.

Den 6-åriga befolkningsprognosen har kompletterats med en utblick mot år 2030. Underlaget till denna långsiktiga framskrivning av befolkningstalet är förväntningar på förändringar av dagens befolkning samt konsekvenserna av fortsatt bostadsbyggande med utgångspunkt i framför allt kommunens översiktsplan.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att bifogade prognos ska gälla som underlag inom kommunen i budgetarbete och verksamhetsplanering, tills ny prognos framtages.

Lovisa Liljenberg
Stadsarkitekt/tf avdelningschef

Anders Nyquist
Samhällsplanerare

Bilaga: Befolkningsprognos för Lomma kommun 2018-2023 med utblick mot 2030

BEFOLKNINGSPROGNOS FÖR LOMMA KOMMUN

2018-2023 med utblick mot år 2030

Godkänd av kommunstyrelsen 2018-xx-xx

Omslagsbilden visar invigningen av planskildheten på Vinstorpsvägen 2017. Fotograf: Gladys Fuentes

Befolkningsprognos för Lomma kommun 2018-2023

Förutsättningar för prognosen

Födda och döda

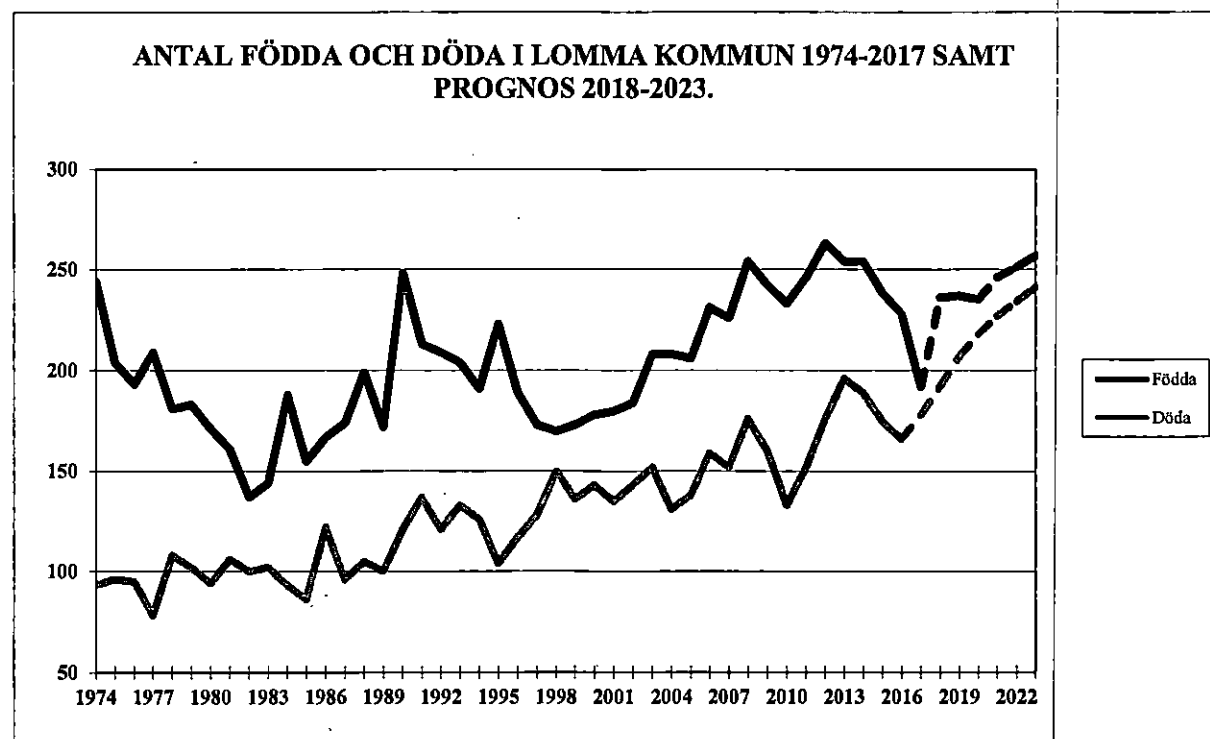
Dödlighet: enligt de senaste åren.

Antalet döda per år ökar beroende på att befolkningen i medeltal blir allt äldre i kommunen.

Fruksamhet: 2,10 födda barn per kvinna (medeltal för de senaste åren) under perioden.

Antalet födda har ökat under senare år och varierat mellan 228 och 254. Dock minskade antalet födda år 2017 till 192 barn.

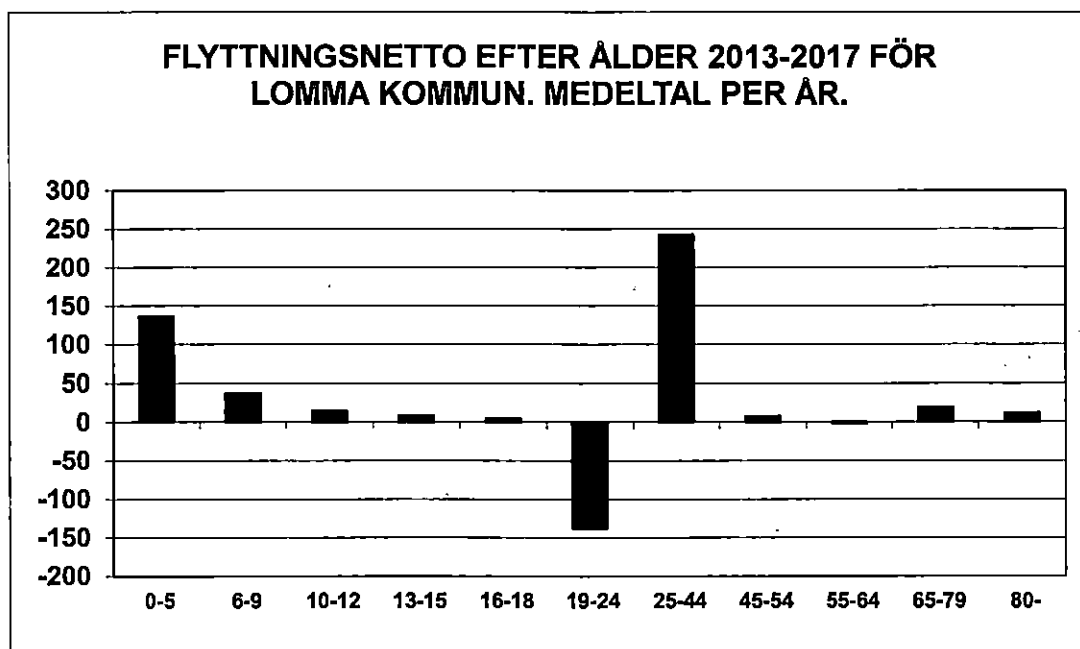
Framöver beräknas antalet födda bli i medeltal 244 per år under åren 2018-2023.

Flyttningar

Flyttarnas åldersstruktur: Enligt åren 2013-2017 för åren 2018-2023.

Flyttningar 2013-2017

Flyttningsöverskott för Lomma kommun 2013-2017 efter ålder.

	2013	2014	2015	2016	2017	2013-2017	Medeltal	2017-Medeltal
1262 Lomma								
0-5	95	144	118	192	131	680	136	-5
6-9	26	21	32	58	48	185	37	11
10-12	15	14	8	14	20	71	14,2	6
13-15	3	15	-5	6	18	37	7,4	11
16-18	-4	8	-10	9	20	23	4,6	15
19-24	-135	-168	-129	-116	-141	-689	-137,8	-3
25-44	134	275	233	321	251	1214	242,8	8
45-54	1	-4	15	1	24	37	7,4	17
55-64	-3	9	15	-8	-22	-9	-1,8	-20
65-79	6	47	27	8	7	95	19	-12
80-	4	21	9	16	8	58	11,6	-4
Totalt	142	382	313	501	364	1702	340,4	24

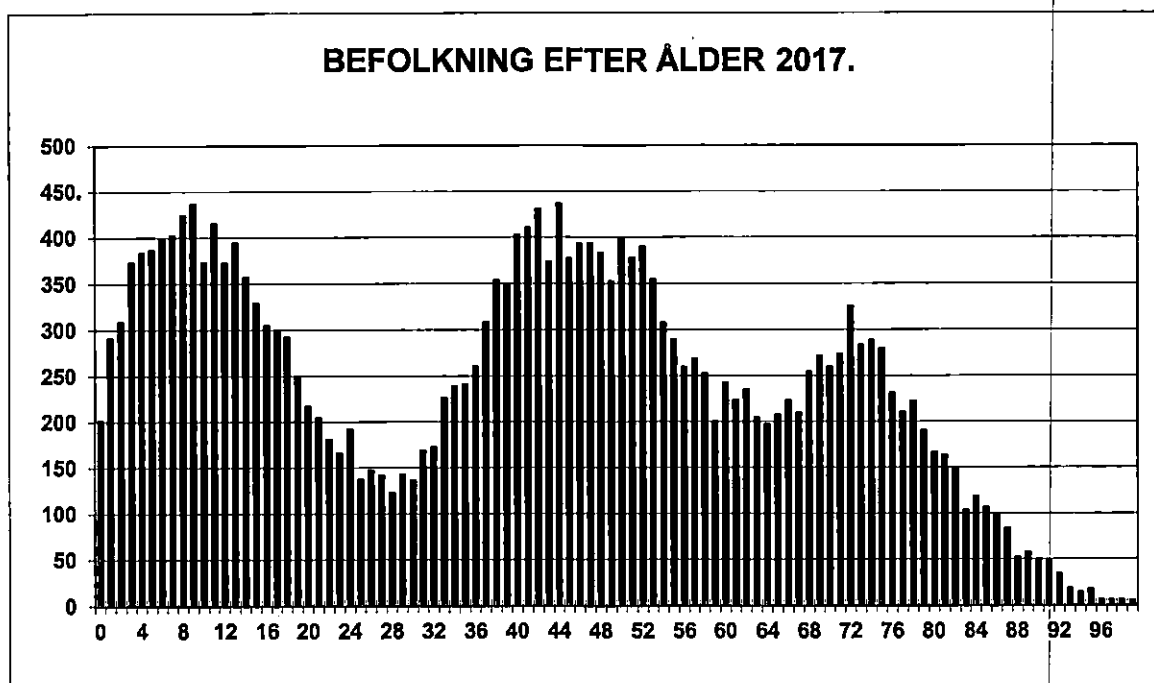
Sammanlagt hade Lomma kommun ett flyttningsöverskott på 1 702 personer under åren 2013-2017. Unga familjer flyttade in vilket medförde ett plus på 1 214 personer i åldern 25-44 år och 996 barn 0-18 år. Ungdomar lämnade i stor utsträckning kommunen vilket gav ett minus på 689 i åldern 19-24 år. Även i grupperna 45-54 år och 65 år eller äldre hade kommunen ett visst inflyttningsöverskott under perioden.

Befolkning 1968-2017

År 1968 hade Lomma kommun 10 690 invånare. Fram till år 1978 ökade befolkningen snabbt till 16 600 invånare. Därefter var befolkningsutvecklingen betydligt långsammare fram till år 2005. De senaste sex åren har medfört en befolkningsökning på i medeltal 375 personer per år. Kommunens invånartal passerade 20 000 under år 2007 och uppgick till 24 264 vid årsskiftet 2017/2018.

Befolkningsstruktur

Lomma kommun har stora årskullar som är kring 40-45 år och många barn vilket är en följd av en stor inflyttning under senare år. Även årskullarna kring 70 år är stora.

Bostadsbyggandet framöver

I Lomma kommun beräknas det färdigställas 910 bostäder under åren 2018-2023. Av dessa förväntas 770 byggas i kommundel Lomma och 140 i Bjärredsdelen.

Förväntat antal inflyttningsfärdiga bostäder per år 2018-2023 i kommundelarna Lomma och Bjärred.

	Lomma	Bjärred	Hela kommunen
2018	155	8	163
2019	95	8	103
2020	74	12	86
2021	94	45	139
2022	169	42	211
2023	182	26	208
Summa	769	141	910

Bedömningen av bostadsbyggandet under åren 2018-2023 har utgått från kommunens utbyggnadsprogram. För åren 2018-2019 förväntas allt färdigställas enligt planerna och för åren 2020-2023 80 procent.

Fjölårets prognos

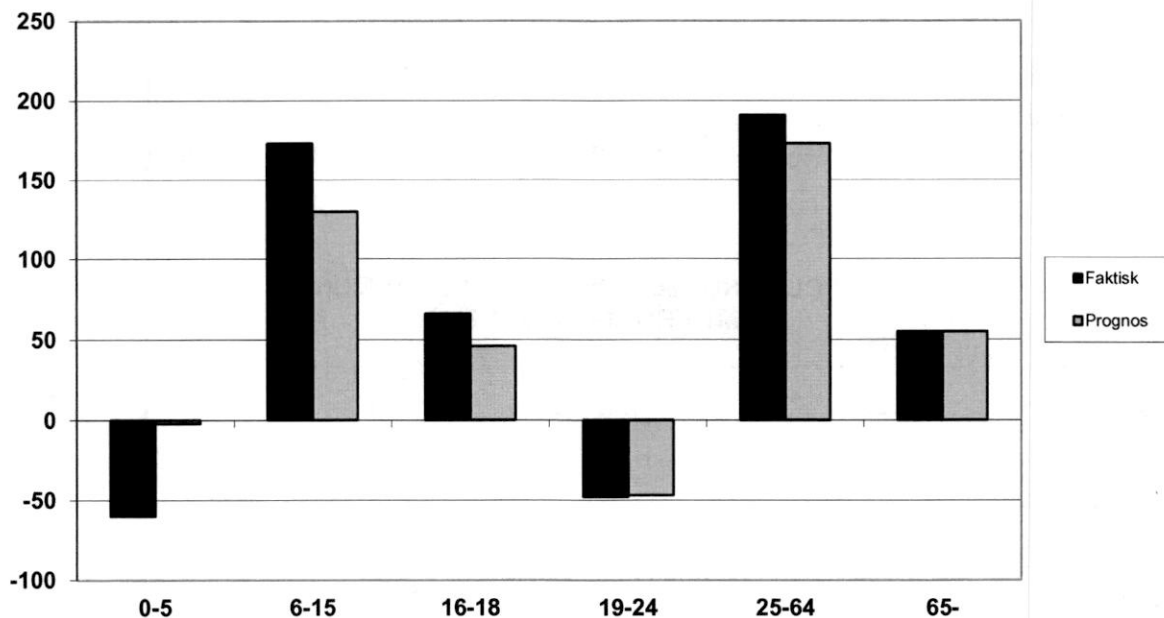
Befolkningsutveckling år 2017 i Lomma kommun.

Faktisk och enligt prognos.

	Prognos	Faktisk
Födda	250	192
Döda	-191	-178
Födelsenetto	59	14
Infl	1436	1 599
Utfli	-1140	-1 235
Flyttningsnetto	296	364
Startbef	23 887	23 887
Slutbef	24 242	24 264
Justeringar		-1
Befolkningsförändring	355	377

Befolkningen i kommunen ökade under år 2017 med 377 personer vilket var 22 personer mer än enligt prognos (+355 personer).

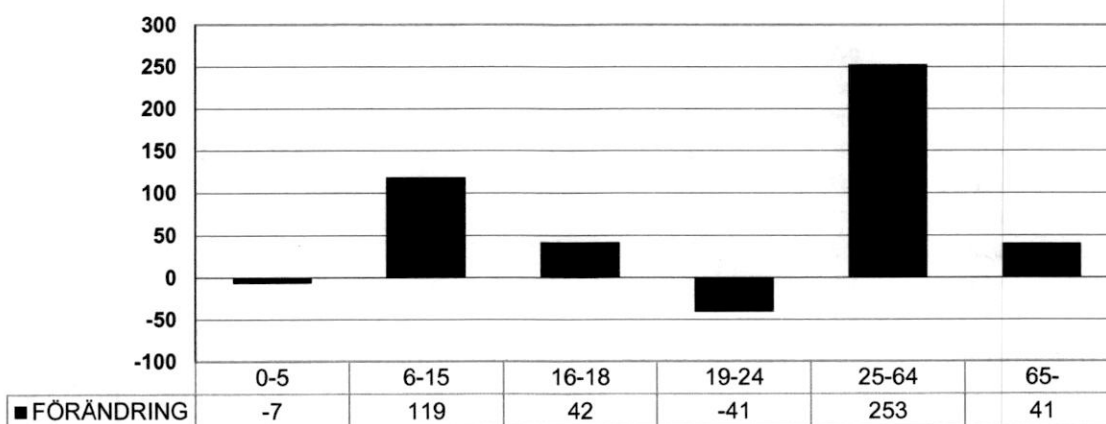
**BEFOLKNINGSFÖRÄNDRING EFTER ÅLDER ÅR 2017 I LOMMA KOMMUN.
FAKTISK OCH ENLIGT PROGNOSEN.**

Befolkningsförändringen efter ålder under året följde relativt väl prognosen. Det blev dock något fler skolbarn och färre födda barn än förväntat.

Förväntad befolkningsförändring efter ålder år 2018

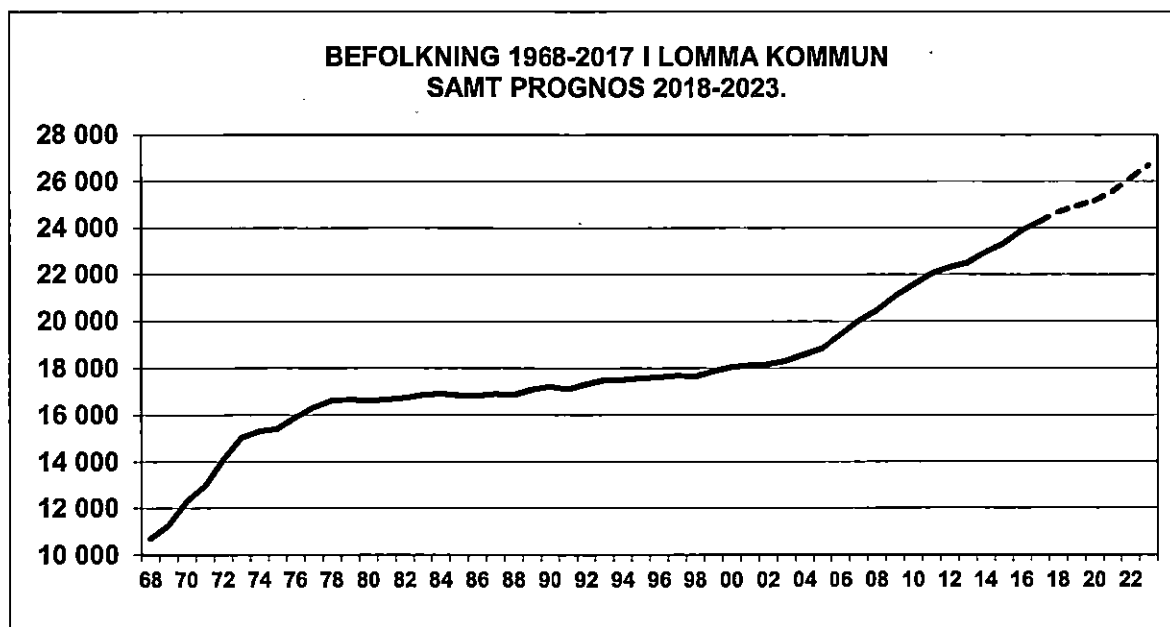
**BEFOLKNINGSFÖRÄNDRING EFTER ÅLDER ÅR 2018
I LOMMA KOMMUN ENLIGT PROGNOSEN 2018.**

Befolkning i Lomma kommun 2017-2023.

Lomma kommun

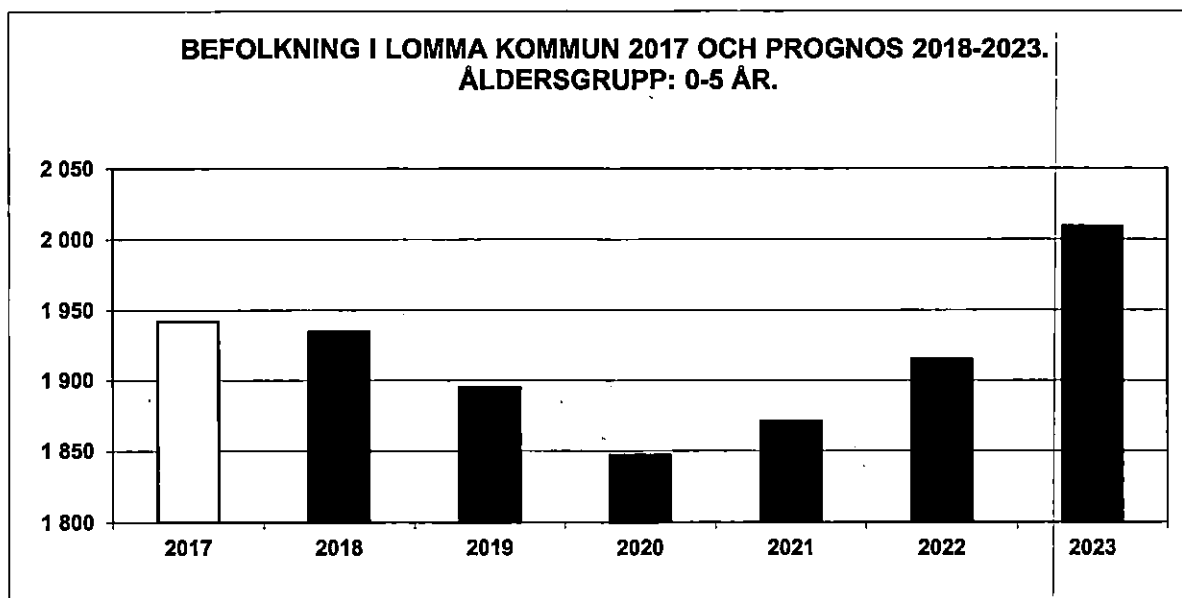
Befolkningen förväntas öka från 24 264 invånare år 2017 till 26 690 (en ökning med 2 425 personer) vid slutet av år 2023. Prognosen baseras på att det färdigställs 910 nya bostäder under perioden. Detta bostadsbyggande förväntas leda till en betydande inflyttning till kommunen.

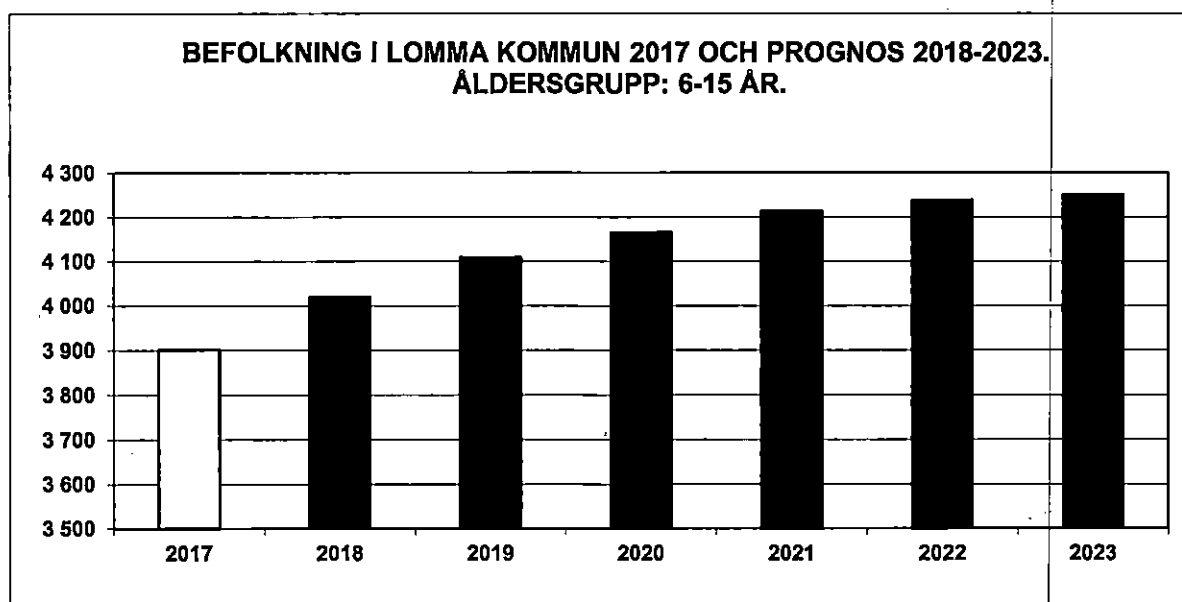
Lomma kommun

Hela kommunen		Ålder					
År	0-5	6-15	16-18	19-24	25-64	65-	Totalt
2017	1 942	3 901	897	1 210	11 287	5 027	24 264
2018	1 935	4 020	939	1 169	11 540	5 068	24 671
2019	1 895	4 109	1 002	1 155	11 671	5 094	24 926
2020	1 847	4 165	1 094	1 157	11 753	5 142	25 158
2021	1 871	4 214	1 145	1 221	11 916	5 180	25 547
2022	1 915	4 238	1 217	1 369	12 138	5 251	26 128
2023	2 009	4 250	1 211	1 539	12 405	5 274	26 688
Förändring							
2017-2023	67	349	314	329	1 118	247	2 424

Befolkningen förväntas öka med 2 425 personer under perioden.
Befolkningen ökar i samtliga åldersklasser.

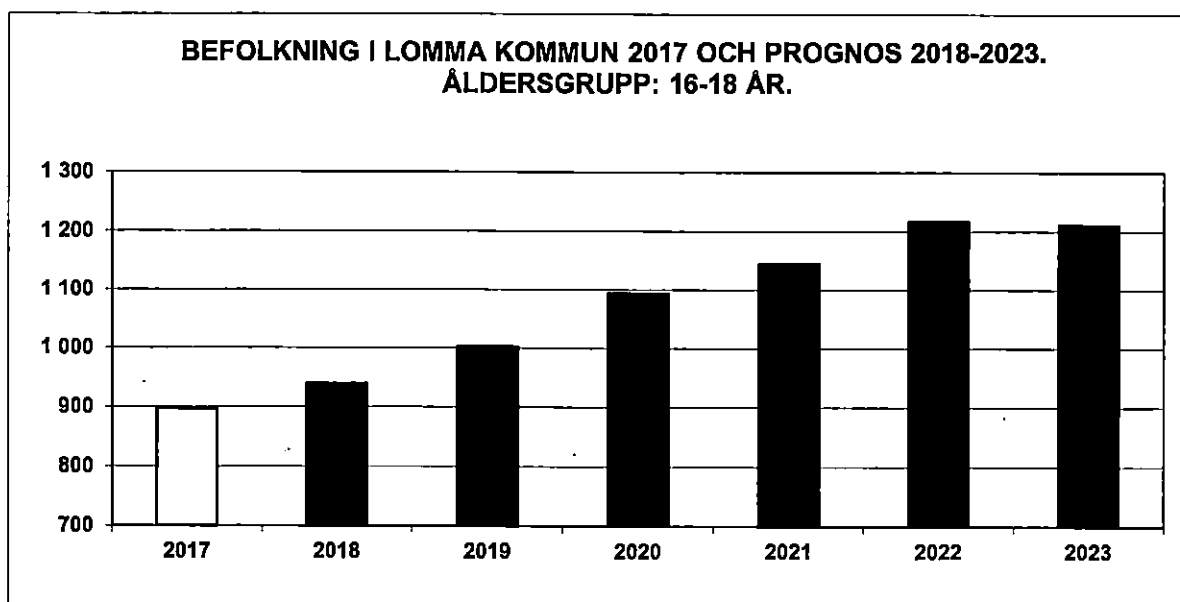

Åldersgruppen 0-5 år (1 942 år 2017) förväntas minska något fram till år 2020 för att därefter öka till 2 010 år 2023.

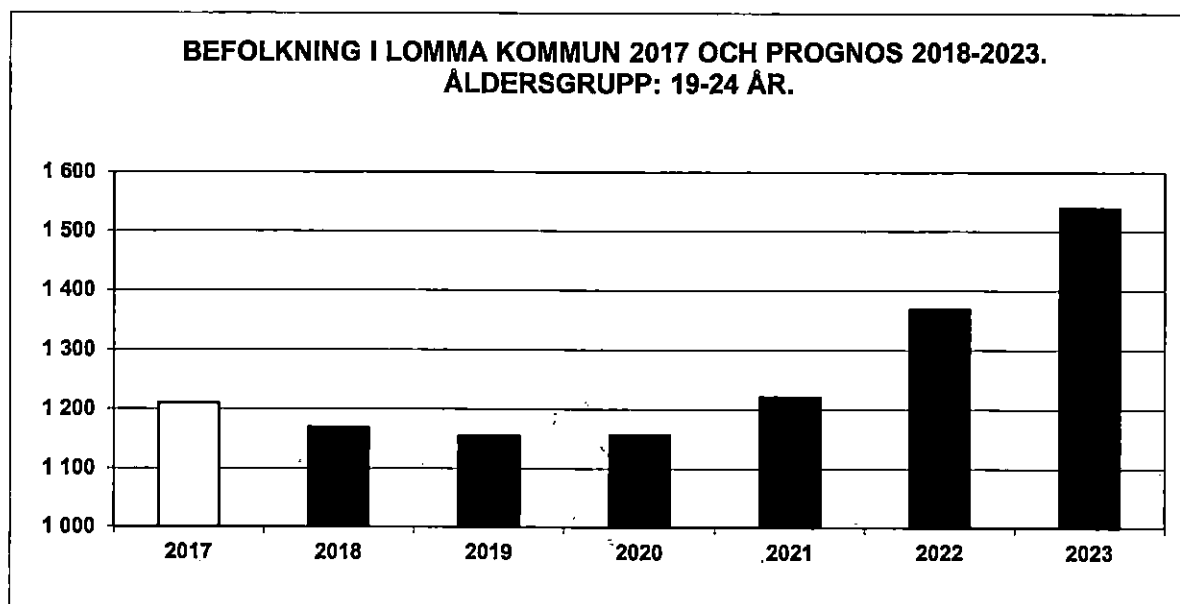

Antalet barn 6-15 år (3 901 år 2017) beräknas öka till 4 250 år 2023.

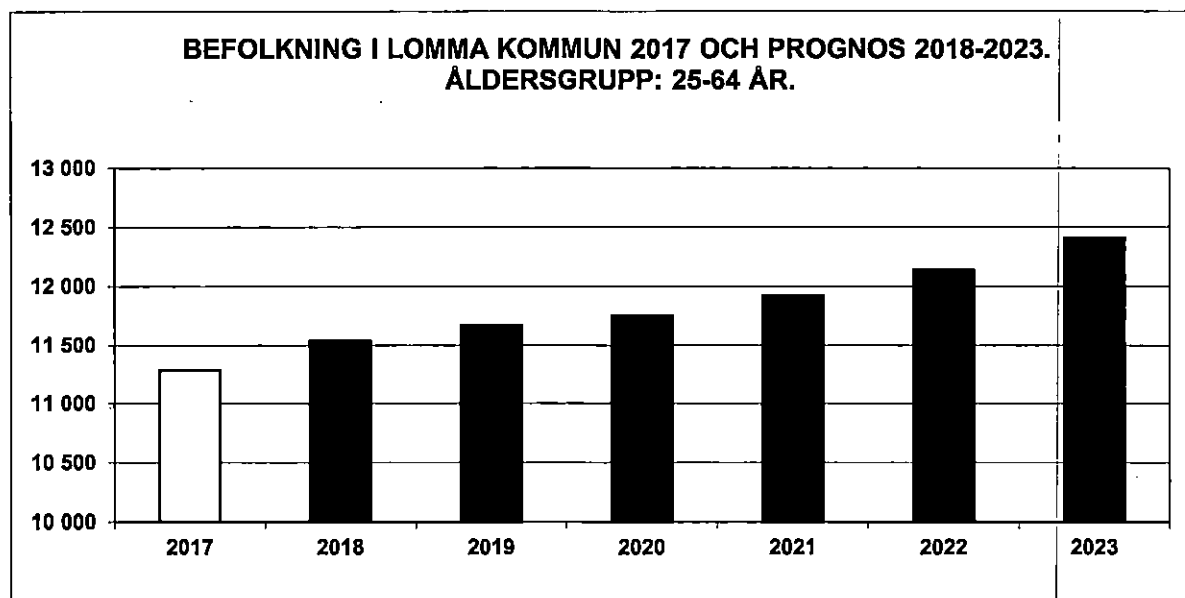
Barnantalet i kommunen ökar både beroende av inflyttning till nya bostäder och beroende av ett visst generationsutbyte i äldre bostäder, främst villor.

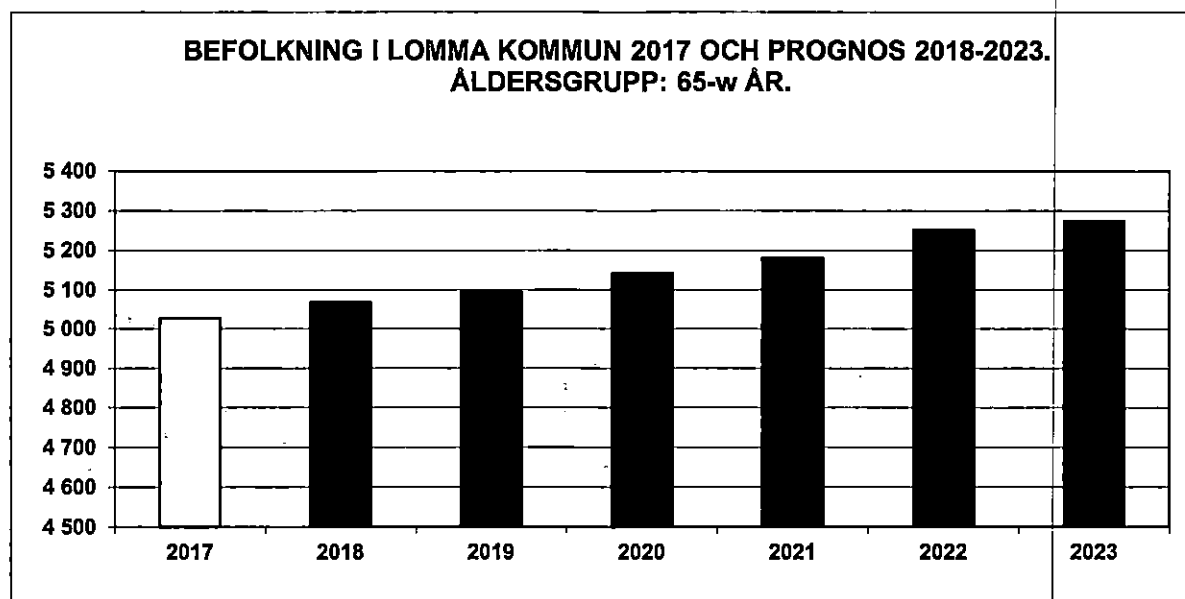
Åldersgruppen 16-18 år (897 år 2017) förväntas öka till drygt 1 200 år 2023.

Åldersgruppen 19-24 år (1 210 år 2017) förväntas minska något fram till år 2019 för att därefter öka till 1 540 år 2023.

Vuxenbefolkningen 25-64 år beräknas öka från 11 287 personer år 2017 till 12 400 år 2023.

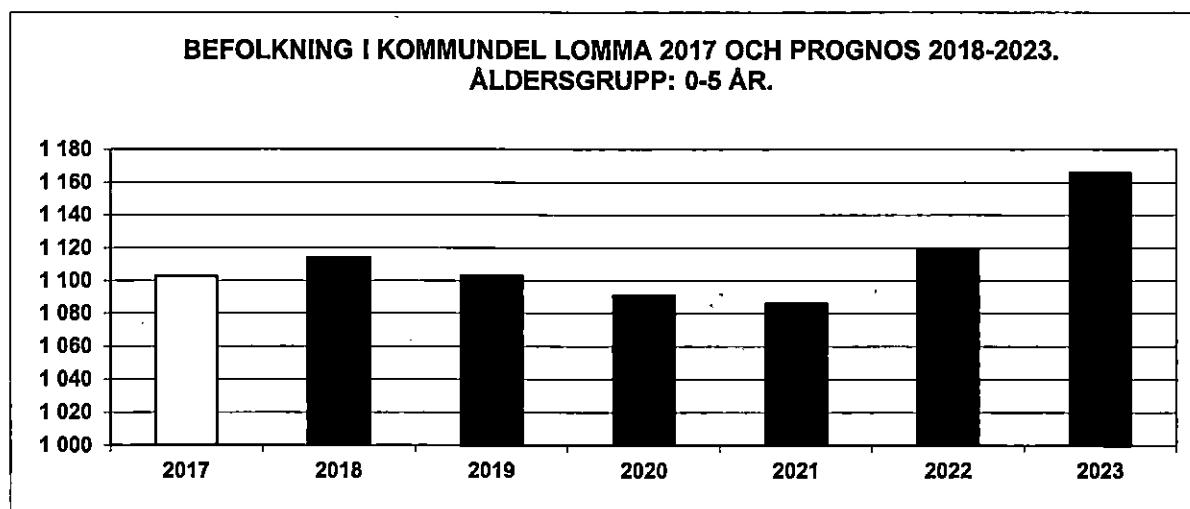
Antalet pensionärer kan förväntas fortsätta att öka i kommunen beroende av en åldrande befolkning samt inflyttning av pensionärer. År 2017 fanns det 5 027 personer som var minst 65 år. År 2023 beräknas det finnas 5 275.

Under åren 2004-2017 ökade antalet pensionärer i kommunen med 1 803 personer.

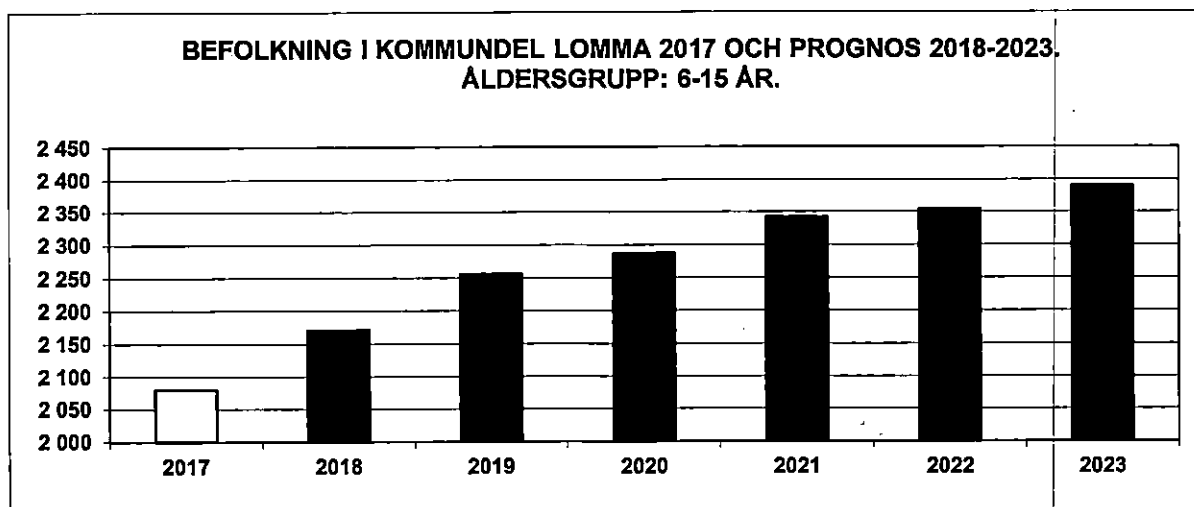
Kommundel Lomma

Kommundel Lomma		Ålder					
År	0-5	6-15	16-18	19-24	25-64	65-	Totalt
2017	1 103	2 080	430	705	6 493	2 778	13 589
2018	1 114	2 171	465	670	6 706	2 816	13 942
2019	1 103	2 256	484	657	6 848	2 845	14 193
2020	1 091	2 287	558	640	6 936	2 887	14 399
2021	1 086	2 342	590	673	7 041	2 924	14 656
2022	1 119	2 354	669	759	7 214	2 999	15 114
2023	1 166	2 390	663	879	7 422	3 044	15 564
Förändring							
2017-2023	63	310	233	174	929	266	1 975

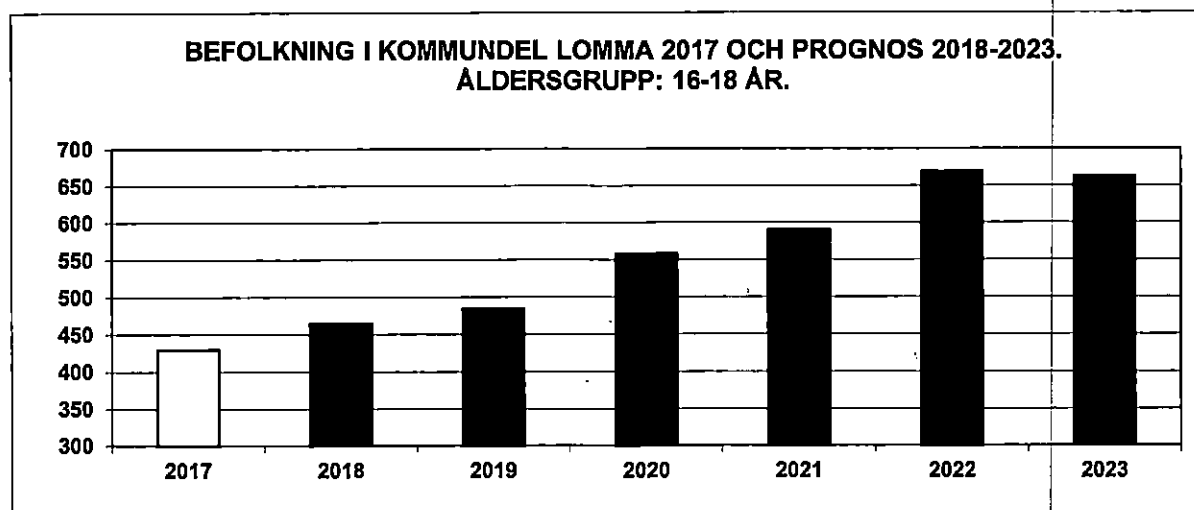
Befolkningen i kommundel Lomma beräknas öka från 13 589 år 2017 till 15 560 personer år 2023 eller med 1 975 personer. Befolkningen ökar i samtliga åldersklasser.

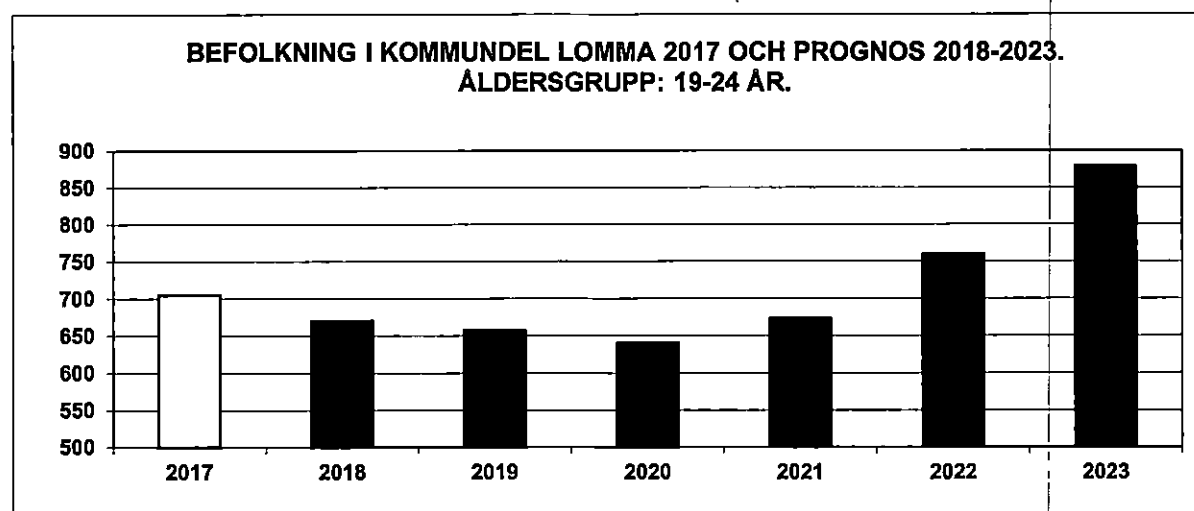
Åldersgruppen 0-5 år förväntas öka med 63 barn under prognosperioden.

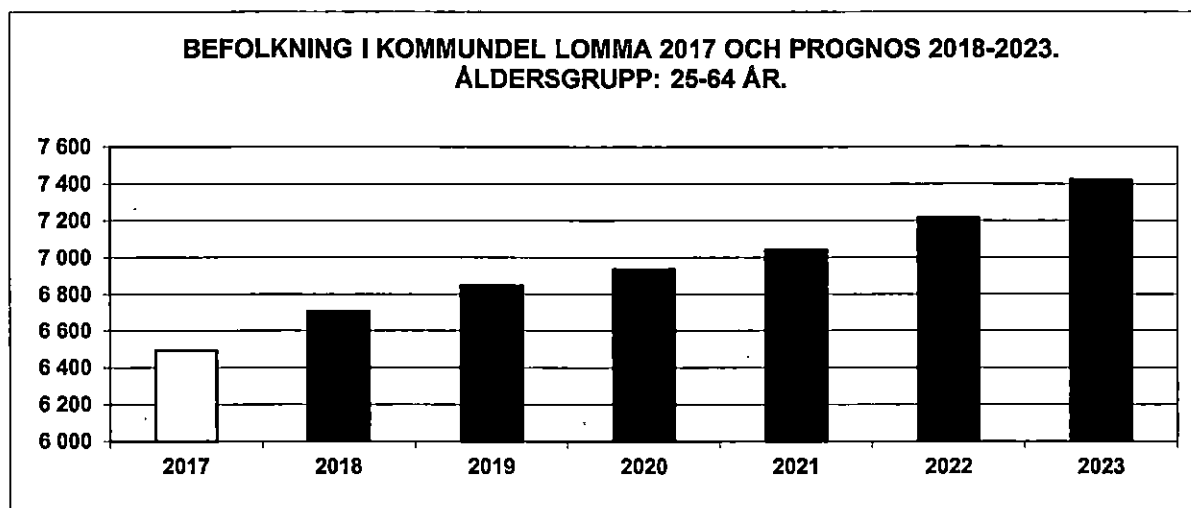
Antalet barn 6-15 år beräknas öka från 2 080 år 2017 till 2 390 år 2023.

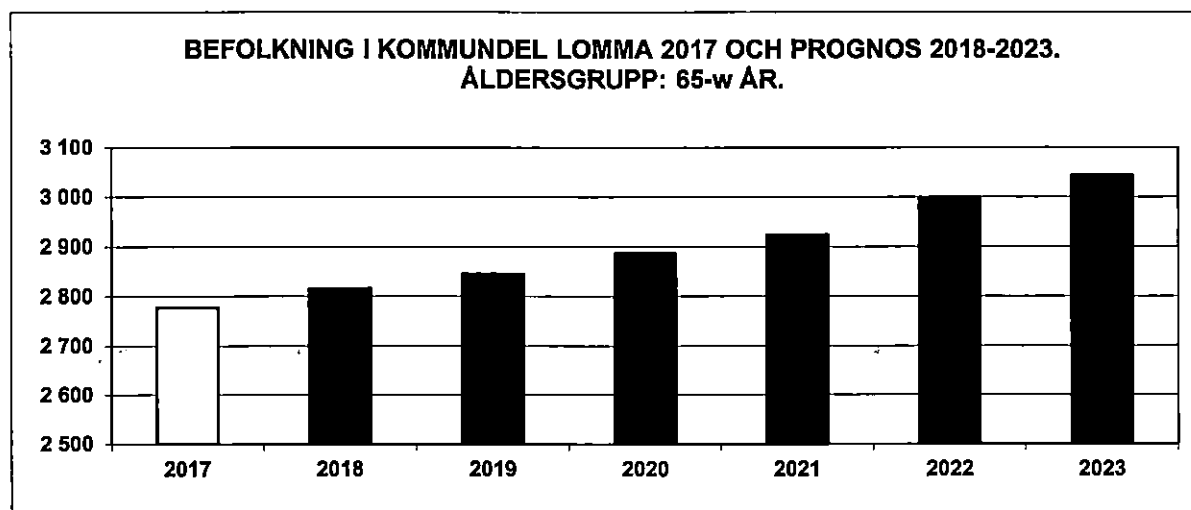
Åldersgruppen 16-18 år (430 år 2017) förväntas öka till 660 år 2023.

Åldersgruppen 19-24 år (705 år 2017) förväntas minska något fram till åren 2018-2020 för att därefter öka till 880 år 2023.

Vuxenbefolkningen 25-64 år beräknas öka från 6 493 personer år 2017 till 7 420 år 2023.

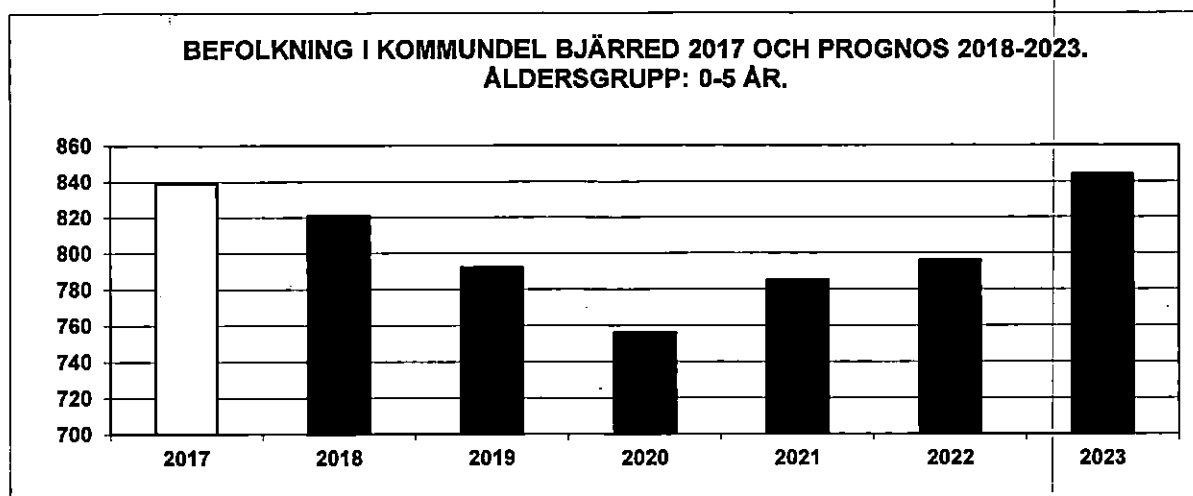

Antalet pensionärer kan förväntas fortsätta att öka i kommunen beroende av en åldrande befolkning. År 2017 fanns det 2 778 personer som var minst 65 år. År 2023 beräknas det finnas 3 045.

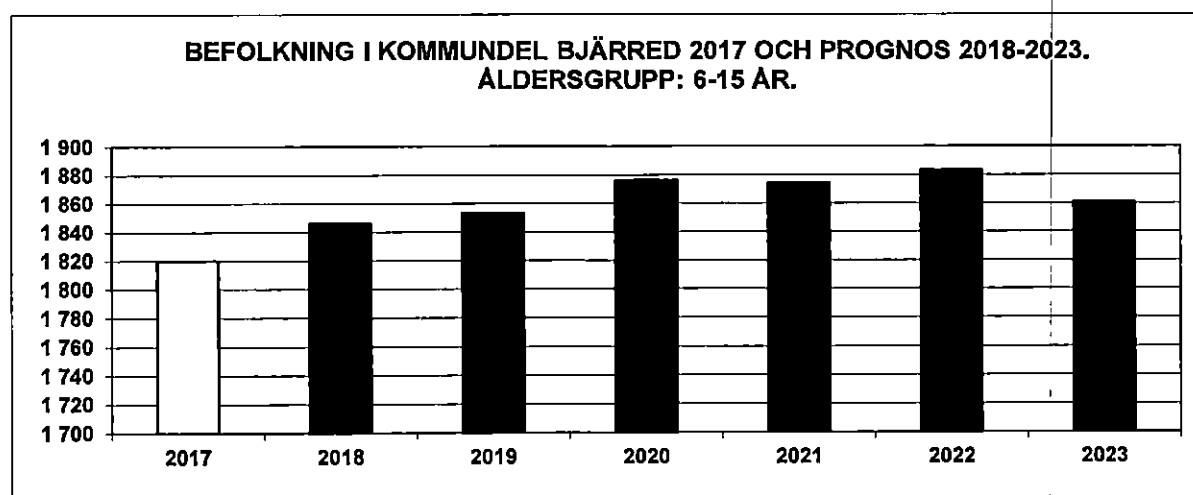
Kommundel Bjärred

Kommundel Bjärred							
År	Ålder						Totalt
	0-5	6-15	16-18	19-24	25-64	65-	
2017	839	1 820	466	505	4 783	2 247	10 660
2018	821	1 846	473	498	4 821	2 252	10 711
2019	792	1 853	517	498	4 812	2 246	10 718
2020	756	1 876	535	517	4 804	2 253	10 741
2021	785	1 874	553	548	4 863	2 256	10 879
2022	796	1 883	547	611	4 912	2 252	11 001
2023	844	1 861	548	659	4 969	2 227	11 108
Förändring							
2017-2023	5	41	82	154	186	-20	448

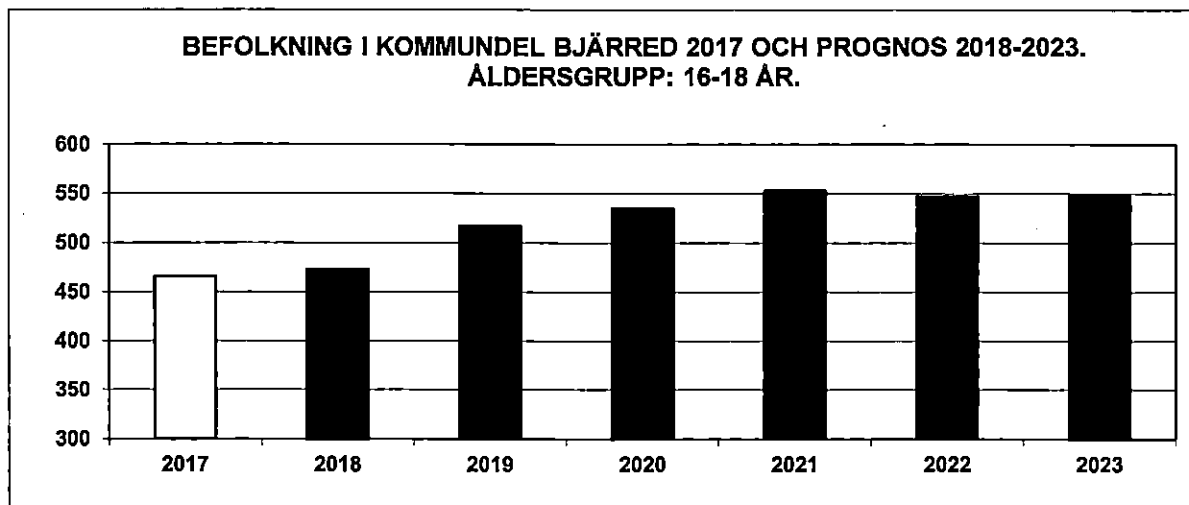
Befolkningen i kommunal Bjärred beräknas öka med 450 personer under perioden, från 10 660 år 2017 till 11 110 personer år 2023. Befolkningen ökar i samtliga åldersklasser förutom bland pensionärer.

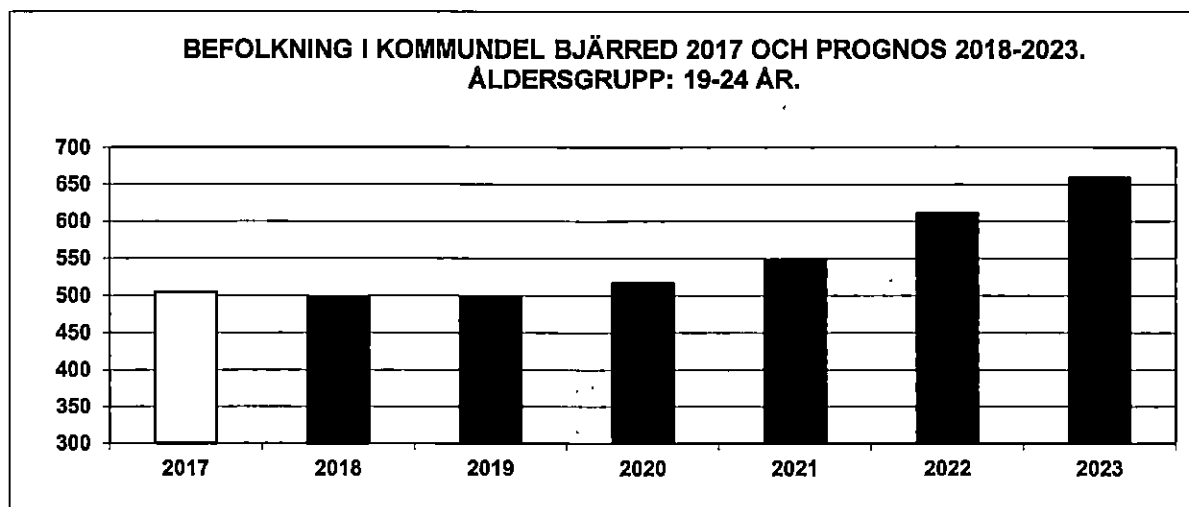
Åldersgruppen 0-5 år förväntas minska från 839 år 2017 till 756 år 2020 för att därefter öka till 844 år 2023.

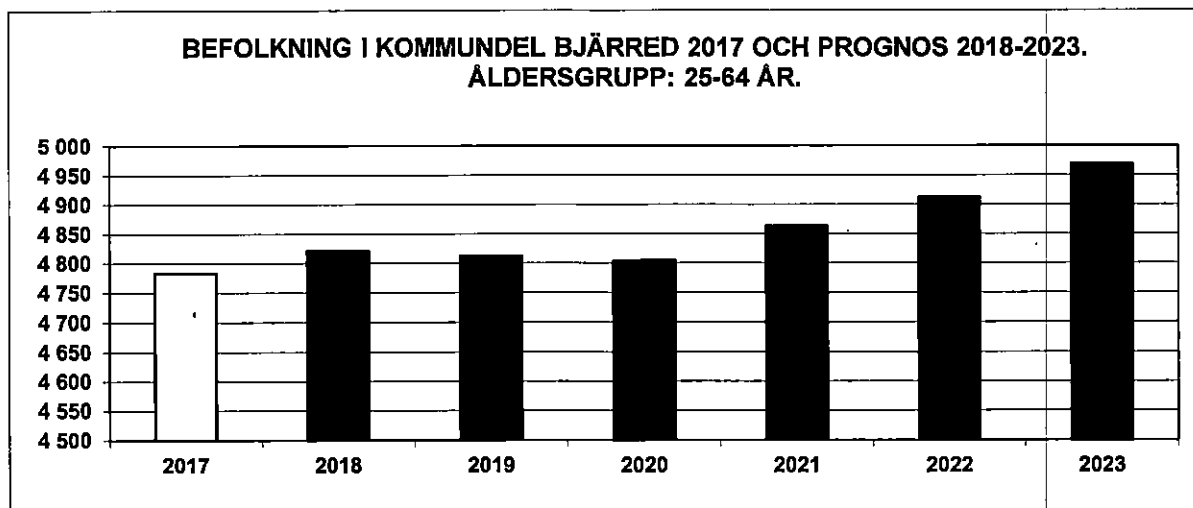
Antalet barn 6-15 år (1 820 år 2017) beräknas öka till mellan 1 860 och 1 885 vid slutet av perioden.

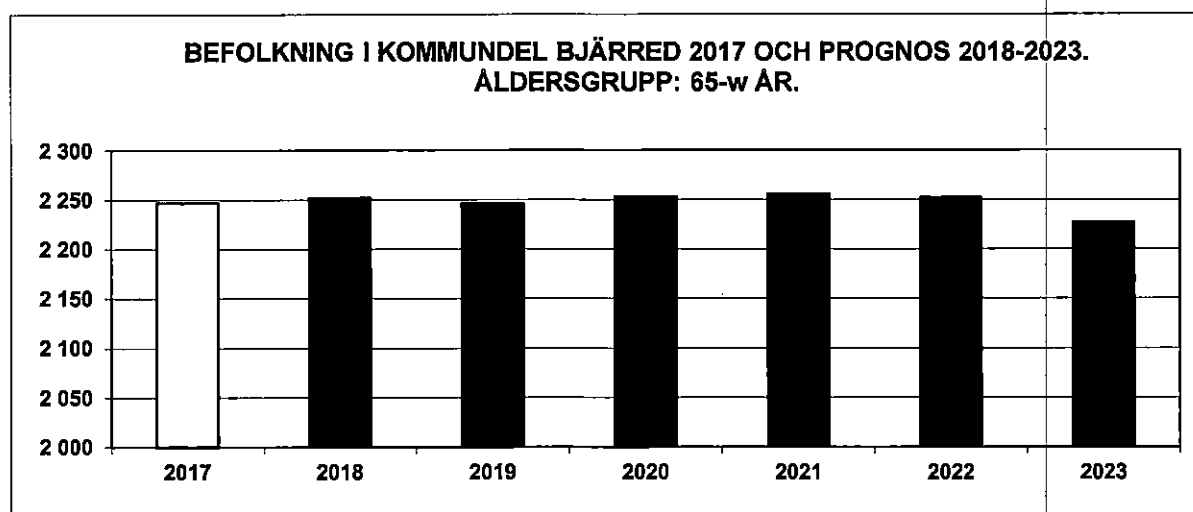
Åldersgruppen 16-18 år (466 år 2017) förväntas öka till 550 år 2023.

Åldersgruppen 19-24 år (505 år 2017) förväntas vara oförändrad under de närmaste åren för att därefter öka till 660 år 2023.

Vuxenbefolkningen 25-64 år (4 783 år 2017) beräknas vara relativt oförändrad under de närmaste åren för att därefter åter öka till 4 970 år 2023.

Antalet pensionärer förväntas vara relativt oförändrat i kommundelen under prognosperioden. År 2017 fanns det 2 247 personer som var minst 65 år. År 2023 beräknas åldersgruppen vara 2 225 personer.

Tabellbilaga

Befolkningsprognos 2016-2021.

Befolkning 2017 och prognos 2018-2023 för Lomma kommun och kommundelarna Lomma och Bjärred.

(Befolkningsprognos mars 2018)

Kommundel Lomma				Ålder																											
År	0	1	2	3	1-3	4	5	6	4-6	7	8	9	7-9	10	11	12	10-12	13	14	15	13-15	0-15	16-18	19-24	25-44	45-64	65-74	75-84	85-w	Totalt	
2017	125	167	188	200	555	212	211	221	644	224	235	229	688	195	239	192	626	213	170	162	545	3 183	430	705	3109	3384	1344	1035	399	13 589	
2018	146	150	182	203	535	210	222	219	651	227	230	240	697	233	197	243	673	195	214	173	582	3 284	465	670	3157	3549	1326	1069	421	13 941	
2019	147	165	165	195	525	213	219	229	661	224	232	235	691	244	235	201	680	245	195	216	656	3 360	484	657	3168	3680	1309	1103	432	14 193	
2020	146	166	177	177	520	203	222	225	650	234	229	236	699	237	245	237	719	203	245	197	645	3 379	558	640	3158	3778	1279	1165	443	14 400	
2021	154	167	179	189	535	185	212	228	625	229	238	233	700	239	239	247	725	239	203	247	689	3 428	590	673	3143	3898	1280	1189	455	14 656	
2022	159	180	185	195	560	201	199	221	621	236	236	244	716	237	242	243	722	250	240	206	696	3 474	669	759	3192	4022	1312	1200	486	15 114	
2023	165	186	197	200	583	206	213	208	627	228	241	241	710	248	239	245	732	245	251	243	739	3 556	663	879	3253	4169	1314	1218	513	15 565	

Kommundel Bjärred				Ålder																											
År	0	1	2	3	1-3	4	5	6	4-6	7	8	9	7-9	10	11	12	10-12	13	14	15	13-15	0-15	16-18	19-24	25-44	45-64	65-74	75-84	85-w	Totalt	
2017	76	124	120	173	417	171	175	178	524	178	189	207	574	178	175	180	533	181	187	167	535	2 659	466	505	2080	2703	1246	796	205	10 660	
2018	102	92	138	130	360	180	180	180	540	181	180	191	552	210	177	177	564	180	182	188	550	2 668	473	498	2048	2772	1156	877	219	10 711	
2019	100	120	102	146	368	135	188	184	507	183	183	182	548	193	208	179	580	177	181	182	540	2 643	517	498	2017	2795	1068	958	220	10 716	
2020	99	118	133	111	362	153	143	193	489	188	185	185	558	183	192	210	585	179	178	182	539	2 632	535	517	1928	2876	996	1011	246	10 741	
2021	104	119	133	146	398	119	163	150	432	199	192	190	581	190	185	196	571	212	181	180	573	2 659	553	548	1907	2955	942	1038	276	10 878	
2022	105	125	135	146	406	155	129	170	454	154	202	195	551	192	190	188	570	196	213	183	592	2 678	547	611	1870	3042	895	1068	290	11 001	
2023	106	127	141	148	416	155	166	136	457	175	157	206	538	199	193	193	585	188	198	215	601	2 703	548	659	1865	3103	828	1083	317	11 106	

På kommunen skrivna				Ålder																											
År	0	1	2	3	1-3	4	5	6	4-6	7	8	9	7-9	10	11	12	10-12	13	14	15	13-15	0-15	16-18	19-24	25-44	45-64	65-74	75-84	85-w	Totalt	
2017															1		1					1	1		4	7	2				15
2018															1		1					1	1		4	7	2				15
2019															1		1					1	1		4	7	2				15
2020															1		1					1	1		4	7	2				15
2021															1		1					1	1		5	7	2				16
2022															1		1					1	1		5	7	2				16
2023															1		1					1	1		5	7	2				16

Hela kommunen				Ålder																											
År	0	1	2	3	1-3	4	5	6	4-6	7	8	9	7-9	10	11	12	10-12	13	14	15	13-15	0-15	16-18	19-24	25-44	45-64	65-74	75-84	85-w	Totalt	
2017	201	291	308	373	972	383	386	399	1 168	402	424	436	1 262	373	415	372	1 160	394	357	329	1 080	5 843	897	1 210	5 193	6 094	2 592	1 831	604	24 264	
2018	248	242	320	333	895	390	402	399	1 191	408	410	431	1 249	443	375	420	1 238	375	396	361	1 132	5 953	939	1 168	5 209	6 328	2 484	1 946	640	24 667	
2019	247	285	267	341	893	348	407	413	1 168	407	415	417	1 239	437	444	380	1 261	422	376	398	1 196	6 004	1 002	1 155	5 189	6 482	2 379	2 061	652	24 924	
2020	245	284	310	288	882	356	365	418	1 139	422	414	421	1 257	420	438	447	1 305	382	423	379	1 184	6 012	1 094	1 157	5 090	6 661	2 277	2 176	689	25 156	
2021	258	286	312	335	933	304	375	378	1 057	428	430	423	1 281	429	425	443	1 297	451	384	427	1 262	6 088	1 144	1 221	5 055	6 860	2 224	2 227	731	25 550	
2022	264	305	320	341	966	356	328	391	1 075	390	438	439	1 267	429	433	431	1 293	446	453	389	1 288	6 153	1 217	1 370	5 067	7 071	2 209	2 268	776	26 131	
2023	271	313	338	348	999	361	379	344	1 084	403	398	447	1 248	447	433	438	1 318	433	449	458	1 340	6 260	1 212	1 538	5 123	7 279	2 144	2 301	830	26 687	

Befolkningsprognos för Lomma kommun 2017-2030.**Hela kommunen****Ålder**

År	0-5	6-15	16-18	19-24	25-64	65-	Totalt
2017	1 942	3 901	897	1 210	11 287	5 027	24 264
2018	1 935	4 020	939	1 169	11 540	5 068	24 671
2019	1 895	4 109	1 002	1 155	11 671	5 094	24 926
2020	1 847	4 165	1 094	1 157	11 753	5 142	25 158
2021	1 871	4 214	1 145	1 221	11 916	5 180	25 547
2022	1 915	4 238	1 217	1 369	12 138	5 251	26 128
2023	2 009	4 250	1 211	1 539	12 405	5 274	26 688
2024	2 045	4 244	1 291	1 651	12 667	5 327	27 225
2025	2 056	4 237	1 313	1 775	12 829	5 372	27 582
2026	2 050	4 245	1 363	1 849	13 005	5 405	27 917
2027	2 010	4 249	1 350	1 952	13 119	5 447	28 127
2028	1 963	4 256	1 341	2 025	13 231	5 514	28 330
2029	1 917	4 247	1 360	2 055	13 339	5 614	28 532
2030	1 883	4 214	1 380	2 107	13 373	5 736	28 693

17

PLANLEDNINGSGRUPPEN

2018-04-11

PLG § 22

Dnr KS/KF 2018:78.214

Uppdragsbeskrivning för verksamhetsområde mellan Malmövägen och Motorvägen E6, Lomma kommun**Ärendebeskrivning**

Enligt gällande översiktsplan för Lomma kommun, Översiktsplan 2010, antagen av kommunfullmäktige 10 februari 2011, föreslås att ett nytt verksamhetsområde utvecklas mellan Malmövägen och motorvägen, E6. I översiktsplanen är verksamhetsområdet uppdelat i två markområden, ett norr om Vinstorpsvägen och ett söder om Vinstorpsvägen. Den del som ligger söder om Vinstorpsvägen ägs av Sveriges lantbruksuniversitet, SLU. Tidig dialog om eventuell avsiktsförklaring för överlåtande av mark pågår mellan SLU och Lomma kommun. Marken är idag inte planlagd, varför en detaljplan som prövar möjlighet till önskad markanvändning behöver tas fram om området ska kunna exploateras som verksamhetsområde. Visionen är att skapa ett attraktivt, hållbart och innovativt verksamhetsområde med företrädesvis grön näring, som kopplar till det närbelägna universitetet i Alnarp och satsningen på GIP Alnarp, Green innovation park Alnarp.

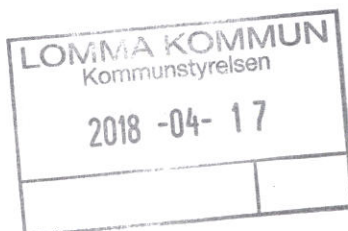
Beslutsunderlag

- Skrivelse från planeringsavdelningen 2018-04-05.

Planledningsgruppen föreslår kommunstyrelsen besluta följande:

- Kommunstyrelsen ger planeringsavdelningen i uppdrag att arbeta fram:
 - Ett underlag för ett planuppdrag med tillhörande start-PM enligt gällande exploateringsrutin.
 - En avsiktsförklaring mellan Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU) och Lomma kommun avseende marken som inryms inom den södra delen av verksamhetsområdet, det vill säga det markområde som avgränsas av Vinstorpsvägen i norr, E6:an i öster, Malmövägen i väster och Svanetorpsvägen i söder.

Utdragsbestyrkande

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN
Planeringsavdelningen

2018-04-05

Vår referens: Lovisa Liljenberg
 Tel: 040-6411239
 E-post: Lovisa.liljenberg@lomma.se
 Diariennr: KS KF/2018:78.214
 Er referens:

Uppdragsbeskrivning för verksamhetsområde mellan Malmövägen och motorvägen, E6

Ärendebeskrivning

Enligt gällande översiktsplan för Lomma kommun, Översiktsplan 2010, antagen av kommunfullmäktige 10 februari 2011, föreslås att ett nytt verksamhetsområde utvecklas mellan Malmövägen och motorvägen, E6. I översiktsplanen är verksamhetsområdet uppdelat i två markområden, ett norr om Vinstorpsvägen och ett söder om Vinstorpsvägen. Den del som ligger söder om Vinstorpsvägen ägs av Sveriges lantbruksuniversitet, SLU. Tidig dialog om eventuell avsiktsförklaring för överlåtande av mark pågår mellan SLU och Lomma kommun. Marken är idag inte planlagd, varför en detaljplan som prövar möjlighet till önskad markanvändning behöver tas fram om området ska kunna exploateras som verksamhetsområde.

Visionen är att skapa ett attraktivt, hållbart och innovativt verksamhetsområde med företrädevis grön näring, som kopplar till det närbelägna universitetet i Alnarp och satsningen på GIP Alnarp (Green innovation park Alnarp).

Avgränsningar

Den del av verksamhetsområdet som bedöms vara lämpligt att undersöka förutsättningarna att planlägga i detta skede är den södra delen av verksamhetsområdet, det vill säga det markområde som avgränsas av Vinstorpsvägen i norr, E6:an i öster, Malmövägen i väster och Svanetorpsvägen i söder.

Förslag till beslut

Med anledning av det ovan nämnda föreslås kommunstyrelsen att ge planeringsavdelningen i uppdrag att arbeta fram:

- ett underlag för ett planuppdrag med tillhörande start-PM enligt gällande exploateringsrutin.
- en avsiktsförklaring mellan Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) och Lomma kommun avseende marken som inryms inom den södra delen av verksamhetsområdet, det vill säga det markområde

som avgränsas av Vinstorpsvägen i norr, E6:an i öster, Malmövägen i väster och Svanetorpsvägen i söder.

För planeringsavdelningen

Lovisa Liljenberg
Stadsarkitekt, tf planeringschef

18

KS AU § 37

KS KF/2017:57 - 001

Uppföljning av intern kontroll för Lomma kommun 2017**Ärendebeskrivning**

Enligt kommunallagen 6 kap 6 § ska nämnderna var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt. Nämnderna ska även se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten, samt se till att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Detta brukar benämnas intern kontroll.

Kommunfullmäktige har 2015-10-22, § 82, fastställt reviderat "Reglemente för intern kontroll", vilket syftar till att säkerställa att kommunstyrelse och nämnder upprätthåller en tillfredsställande intern kontroll, det vill säga att de med rimlig grad av säkerhet ska säkerställa att följande mål uppnås:

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- Tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten
- Efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer mm
- Eliminering av risker för korruption och ekonomisk svindel

Enligt reglementet har varje nämnd en skyldighet att styra och löpande följa upp det interna kontrollsystemet inom nämndens verksamhetsområde. Nämnden ska som grund för sin verksamhetsstyrning genomföra riskbedömningar för sin verksamhet.

Nämnden ska varje år anta en särskild plan för intern kontroll för innevarande år. Resultatet av uppföljningen ska, med utgångspunkt i antagen plan, rapporteras till nämnden i den utsträckning som fastställts i intern kontrollplan. Uppföljningsrapporten ska innehålla en åtgärdsplan med hänsyn till det uppkomna resultatet.

Nämnderna ska senast i februari rapportera resultatet av uppföljningen av den interna kontrollen avseende föregående år till kommunstyrelsen och kommunens revisorer. Kommunstyrelsen ska med utgångspunkt i nämndernas uppföljningsrapporter utvärdera kommunens samlade system för intern kontroll, och i de fall förbättringar behövs ta initiativ till sådana.

I skrivelse 2018-03-05 redogör verksamhetsutvecklare Elin Westerberg för nämndernas uppföljning av intern kontroll, och förslag till utbildningsinsats för att ytterligare stärka och utveckla arbetet med intern kontroll.

Utdragsbestyrkande

 L.B.

KOMMUNSTYRELSENS ARBETSUTSKOTT

2018-03-14

Beslutsunderlag

- Skrivelse 2018-03-05 från verksamhetsutvecklaren

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta följande:

- Kommunstyrelsen lägger nämndernas redovisningar avseende intern kontroll år 2017 till handlingarna.
- Kommunstyrelsen uppdrar till kommunledningskontoret att under hösten 2018 genomföra en utbildningsinsats och workshop med fokus på analys inför uppföljning av intern kontroll 2018 och planering av ny plan för intern kontroll 2019.

Sändlista

– Kommunstyrelsen

Utdragsbestyrkande

A.B. L.B.

Kommunstyrelsen
Utvecklingsavdelningen

2018-03-05

Vår referens: Elin Westerberg
Direkttel: 0733- 41 15 91
E-post: Elin.westerberg@lomma.se
Diariernr:
Er referens:

Uppföljning av intern kontroll 2017

Bakgrund

Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för intern kontroll i hela kommunen och intern kontroll är en del av kommunens styr- och kvalitetssystem. Intern kontroll syftar till att hantera risker som kan hindra kommunen från att uppnå sina mål och ska vara integrerad i verksamhetens ordinarie processer för att styra ekonomi och verksamhet mot uppsatta mål. Intern kontroll definieras som en process, där såväl den politiska som den professionella ledningen med övrig personal samverkar. Processen är utformad för att med rimlig grad av säkerhet kunna uppnå följande:

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet.
- Tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten.
- Efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer m.m.
- Eliminering av risker för korruption och ekonomisk svindel.

Nämnderna har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom sina respektive ansvarsområden. Den enskilda nämnden ska se till att;

- En organisation upprättas för den interna kontrollen
- En plan för intern kontroll, som bygger på riskanalys, antas för varje kalenderår

En plan för intern kontroll är, när den utförs på rätt sätt, ett kraftfullt verktyg för verksamhetsutveckling. Vid uppföljning ska resultatet, med utgångspunkt från antagen plan, rapporteras till nämnden i den omfattning som fastställs i den interna kontrollplanen. Uppföljningsrapporten ska innehålla en åtgärdsplan med hänsyn till det uppkomna resultatet. Utifrån dessa uppföljningsrapporter ska kommunstyrelsen utvärdera kommunens samlade system för intern kontroll, och i de fall förbättringar behövs, ta initiativ till sådana.

Sedan 2015 har det interna kontrollarbetet skett med stöd av Stratsys, som är ett IT-verktyg för att planera, genomföra, följa upp och förbättra verksamheterna i kommunen. Genom att arbeta med den interna kontrollen i Stratsys skapas ett gemensamt arbetssätt för samtliga nämnder att utgå från i arbetet med intern kontroll.

Under 2017 har samtliga nämnder genomfört det interna kontrollarbetet och inkommit med en redogörelse till kommunstyrelsen för uppföljningen av den interna kontrollen utifrån de planer som fastställts.

Redovisning och uppföljning av nämndernas arbete

Riskarbete

Det har skett en utveckling av riskbedömningarna de senaste tre åren, sedan de nya anvisningarna och reglementet för intern kontroll antogs. Varje nämnd har gjort en riskanalys, där relevanta risker har valts ut och kontroller genomförts. Detta område kan dock utvecklas ytterligare. Framför allt bör varje nämnd utgå från resultat och lärdomar från uppföljningen då nya riskbedömningar görs. För att detta ska förbättras föreslås att en utbildningsinsats och workshop anordnas för förvaltningarnas ledningsgrupper under hösten 2018, med fokus på analys- och riskbedömningar. Det kan också övervägas om insatser ska genomföras under våren 2019 efter det att de nya nämnderna är på plats. Arbetet bör ledas av kommunledningskontoret.

Kontrollaktiviteter

Alla identifierade risker har kontrollerats under 2017 enligt planerna. Metoderna som använts är stickprov, kompletta kontroller, inventeringar etc.

Kontrollresultat

Då en kontroll blivit gjord kan den bedömas enligt tre olika nivåer; ingen avvikelse, mindre avvikelse eller större avvikelse. Enligt anvisningarna för intern kontroll ska åtgärder göras på de områden där en mindre eller större avvikelse uppkommit.

Idag finns det inga riktlinjer för hur en kontrollansvarig ska göra sin bedömning av kontroller. Detta innebär att det kan bli subjektiva bedömningar som ligger till grund för kontrollresultatet. Nämnden bör redan då planen för intern kontroll ska tas fram identifiera vad som räknas som ingen avvikelse, mindre avvikelse eller större avvikelse. På detta vis blir det tydligt vilka kriterier som ska ligga till grund för bedömningen oavsett vilken tjänsteman som utför kontrollen och risken för subjektivitet minskar.

Totalt har 33 stycken kontroller utförts under året. 19 stycken av dessa bedöms inte ha någon avvikelse, 12 stycken bedöms ha en mindre avvikelse och 2 kontroller bedöms ha en större avvikelse. Nedan följer en redovisning av de kontroller som haft en större avvikelse under 2017.

Nämnd	Kontrollaktivitet	Kommentar
Kommunstyrelsen	Uppföljning av investeringsprojekt	<i>Kontrollaktiviteterna har genomförts som planerat. Uppföljning av investeringsprojekten gjordes under året i samband med kvartalsuppföljningen och delårsrapporten för hela kommunen. Slutlig rapportering sker i samband med årsredovisningen. Nämnderna hade löpande uppföljning av investeringsprojekten under året, särskilt tekniska nämnden som har ansvar för större delen av investeringsbudgeten.</i> <i>I ett av kommunens större investeringsprojekt, kollektivtrafikstråk Vinstorpsvägen, som utförts av Trafikverket, konstaterade Tekniska nämnden avsevärt högre kostnader än budgeterat under året och tilläggsanslag begärdes. Kommunfullmäktige tog i</i>

		oktober beslut att bevilja ett tilläggsanslag på 42,3 mnkr för den händelse att förhandlingen med berörda parter leder till att kommunen är betalningsansvarig motsvarande den nya totalutgiften på 103,1 mnkr. Slutlig överenskommelse med Trafikverket har ännu ej träffats. I uppföljningen av pågående investeringsprojekt konstaterades i övrigt smärre avvikelser i förhållande till budget. I budgetarbetet inför 2018 fick nämnderna i uppdrag att gå igenom samtliga investeringsprojekt som ännu inte upphandlats för att säkerställa att kvadratmeterpriserna är rimliga och marknadsanpassade. Inför budget 2018 med plan 2019-2020 tillfördes investeringsprojektet Pilängsskolan, om- och tillbyggnad ytterligare 30 mnkr, efter genomförd upphandling. Åtgärd: Kontrollaktiviteten skärps och föreslås ingå i 2018 års interna kontrollplan. I kvartalsrapporten följs investeringsverksamheten upp övergripande och specifikt för större projekt. I delårsrapporten följs samtliga investeringsprojekt upp i detalj. Uppföljningarna lägger särskilt fokus på prognos för totalutgiften för att identifiera eventuella avvikelser. Samtliga investeringsprojekt som inkluderar sam-/medfinansiering bör särskilt riskanalyseras, såväl före som kontinuerligt under genomförandet. Inför budgetarbetet med investeringar 2019 och framåt kommer allt budgetmaterial från nämnderna att kontrolleras mot en checklista så att det är komplett. I det fall det finns brister kommer materialet strikt att skickas tillbaka till berörd nämnd för komplettering.
Socialnämnden	Granskning av personalomsättning	Personalomsättningen för hela socialförvaltningen var år 2017 29% (då ett stort antal personer sades upp i integrationsverksamheten). Detta att jämföra med 15% (2016). Flera av avvikelserna har sin grund i den effektivisering av integrationsverksamheten som gjordes under våren. Den inverkade starkt på personalomsättningen som därmed blev högre än normalt. Den inverkade också på arbetsmiljöenkäten, då arbetsgrupperna i integrationsverksamheten svarade samtidigt som det var uppsägningar och omplaceringar. Åtgärd: Avvikelsen handlar till största del om nedläggningen av HVB hem. Inga fler nedläggningar är planerade.

Åtgärder

Kontrollresultaten har i alla samtliga fall lett till åtgärder, även då avvikelsen har varit mindre. I vissa fall har nämnder kopplat åtgärder till kontroller som inte visade på någon avvikelse. Åtgärderna handlar bl.a. om att förvaltningen infört löpande uppföljning, bättre planering och bättre rutiner.

Slutsatser

Ett nytt tag kring arbetet med intern kontroll gjordes år 2015, då både reglemente och anvisningar utvecklades. Reglemente och anvisningar är senast reviderade 2017-09-04. Kommunledningskontoret bedömer att mycket har skett sedan 2015 och flertalet tjänstemän och politiker är insatta i vad intern kontroll innebär och hur nämnderna ska arbeta med det. Fler tjänstemän och politiker är involverade i riskanalyserna jämfört med tidigare vilket leder till att fler risker kan identifieras utifrån olika perspektiv. Detta leder även till större förankring då kontrollerna ska genomföras. Ofta arbetar förvaltningarna på ledningsnivå samt involverar medarbetarna i att hitta risker vilket är en poäng dels då förankring skapas på högsta ledningsnivå och medarbetarna som dagligen arbetar i verksamheten bidrar till att identifiera risker.

Trots detta bör det införas ytterligare insatser för att ytterligare stärka och utveckla arbetet inom intern kontroll. Det är viktigt att förvaltningarna tar sitt fulla ansvar och prioriterar frågan om intern kontroll i nära dialog med ansvarig nämnd. Därtill att kommunledningskontoret skapar förutsättningar för detsamma genom att se till att reglemente och anvisningar efterlevs och bidrar till att säkerställa förvaltningarnas arbetssätt och rutiner inom intern kontroll genom till exempel utbildningsinsatser. Personalomsättning i kombination med att det var två år sedan den senaste utbildningen hölls gör att det nu blir aktuellt med fler insatser. Fokus framöver bör vara att säkerställa analyser i samband med uppföljning, som därefter kommer ligga till grund för nya planer för intern kontroll. Kompetensutveckling inom intern kontroll bör ske under hösten 2018 för att harmonisera med uppföljningsplanen.

Förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår kommunstyrelsen besluta följande:

- Nämndernas redovisningar avseende utförd intern kontroll under 2017 lägges till handlingarna
- Ge kommunledningskontoret i uppdrag att hålla i en utbildningsinsats och workshop under hösten 2018 med fokus på analys inför uppföljning 2018 samt planering av ny plan för intern kontroll för 2019.

Elin Westerberg
Verksamhetsutvecklare

Underlag

- Ojusterat protokoll från tekniska nämnden och " Uppföljning intern kontroll 2017"(TN/2017:76)
- Ojusterat protokoll från miljö och byggnadsnämnden och " Uppföljningsrapport intern kontroll miljö- och byggnadsnämnden" (Dnr: MB18-0164)
- Ojusterat protokoll från socialnämnden och " Uppföljning intern kontroll 2017" Dnr SN 2017:94
- Justerat protokoll från kultur- och fritidsnämnden och " Uppföljning intern kontroll 2017" (Dnr 2017:24-042)
- Justerat protokoll från barn- och utbildningsnämnden och " Uppföljning intern kontroll 2017" (Dnr 2017:166-040)
- Ojusterat protokoll från kommunstyrelsen "Uppföljning intern kontroll 2017) (Dnr KS/KF 2017:57)

TN § 7

TN/2017:76 - 009

Avstämning av 2017 års plan för intern kontroll**Ärendebeskrivning**

I enlighet med reglemente för intern kontroll i Lomma kommuns styr- och kvalitetssystem ska nämnderna årligen ta fram en så kallad plan för intern kontroll. Den interna kontrollen syftar till att säkerställa en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet, tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten, efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter med mera, samt eliminering av risker för korruption och ekonomisk svindel.

Nämnderna ska senast i februari rapportera föregående års resultat från uppföljningen av den interna kontrollen inom nämnden till kommunstyrelsen. Rapporteringen ska samtidigt ske till kommunens revision.

Ärendet har behandlats av tekniska nämndens arbetsutskott 2018-02-12 § 9.

Beslutsunderlag

- Skrivelse från samhällsbyggnadsförvaltningen, 2018-02-01
- Uppföljningsrapport - Intern kontroll 2017, tekniska nämnden.
- Beslut från tekniska nämndens arbetsutskott 2018-02-12 § 9

Tekniska nämnden beslutar följande:

- Tekniska nämnden godkänner redovisningen av plan för intern kontroll 2017 och skickar den till kommunstyrelsen och revisionen för information.

Sändlista

Utdragsbestyrkande

Uppföljning intern kontroll 2017

Tekniska nämnden

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	3
2 Sammanfattning.....	3
3 Uppföljning	3
3.1 Budget.....	3
<i>Intäkter.....</i>	<i>3</i>
<i>Leverantörsbetalningar.....</i>	<i>4</i>
3.2 Organisationsfrågor.....	4
<i>Delegation, anmälan och rapportering.....</i>	<i>4</i>
<i>Systematiskt säkerhetsarbete.....</i>	<i>5</i>
<i>Mutor och bestickning</i>	<i>5</i>
3.3 Upphandling	6
<i>Inte följer LOU och LUF</i>	<i>6</i>
4 Analys av uppföljningsarbetet	6
5 Förslag till beslut	6

1 Inledning

I enlighet med styrsystemet och tekniska nämndens "Årshjul" ska plan för intern kontroll stämmas av kontinuerligt under året. Avstämd plan för intern kontroll redovisas.

2 Sammanfattning

Avvikelser rapporteras till ansvarig och följs upp i samband med APT och vid samverkan.

Process/rutin	Risk	Kontrollaktivitet	Resultat	Åtgärd
Budget.	Intäkter.	Stickprov utifrån avtalshanteringssystemet av de avtal som ska faktureras.	 Ingen avvikelse	
	Leverantörsbetalningar.	Kontroll att fakturor betalas i tid	 Mindre avvikelse	Se nedan
Organisationsfrågor.	Delegation, anmälan och rapportering.	Kontroll av att beslut är fattade enligt delegationsordningen.	 Ingen avvikelse	
	Systematiskt säkerhetsarbete	Uppföljning av handlingsplan (SAM)	 Mindre avvikelse	Se kommentar nedan
	Mutor och bestickning.	Informationsinsats	 Ingen avvikelse	
Upphandling	Inte följer LOU och LUF	Kontroll att riktlinjer vid upphandlingar följs.	 Ingen avvikelse	

3 Uppföljning

3.1 Budget.

Risk:

Intäkter

Riskbedömning:

 6. Lindrig

Kontrollaktivitet:

Stickprov utifrån avtalshanteringssystemet av de avtal som ska faktureras.

Resultat:

 Ingen avvikelse

Kommentar:

Ett slumpmässigt urval har gjorts utifrån de arrende och hyresavtal som finns registrerade i avtalshanteringssystemet. Det totala antalet aktiva avtal är 50 stycken och urvalet består i 13 avtal (25%).

Kontrollen har gjorts genom att säkerställa att intäkterna är intäktsförda i Agresso. Samtliga undersökta avtal är utan anmärkning.

Risk:**Leverantörsbetalningar.****Riskbedömning:****12. Allvarlig****Kontrollaktivitet:**

Kontroll att fakturor betalas i tid

Resultat:**Mindre avvikelse****Kommentar:**

En fullständig kontroll har gjorts av alla registrerade leverantörsfakturor inkomna under perioden 20170101-20171031. Resultatet visar att 69% är betalda per registerad förfallodag och ytterligare 25% är betalda på förfallodag +2 dagar. Totalt är 94% betalda per förfallodag +2 dagar.

Det elektroniska fakturahanteringssystemet har uppgraderats på så vis att alla inkommande fakturor registreras per fakturans förfallodag, tidigare blev förfallodag registrerat som inscanningsdatum +30 dagar. Detta har medfört en mer korrekt hantering gällande förfallodag. Mätmetoden med +2 dagar är avsedd att hantera förfallodagar som ligger på lördag, söndag och helger, då bankbetalningar ej kan ske på dessa dagar.

Det totala undersökningsmaterialet omfattar 11907 leverantörsfakturor. Ett stickprov på de fakturor som betalats efter förfallodag indikerar att dessa, i de fall det handlar om mindre förseningar, beror på ledigheter, och vid större förseningar beror på tvistiga fakturor.

I september 2016 gjordes en stickprovsundersökning som visade att 59% betalades på förfallodag, 28% på förfallodag +2 dagar samt 13% efter detta. Den nu genomförda undersökningen visar alltså på en förbättring.

Åtgärd: Ekonomiavdelningen skickar vid helger och semesterperioder påminnelser till alla användare av det elektroniska fakturahanteringssystemet om att ersättare skall utses vid frånvaro. Detta bedöms som tillräckligt. För att ytterligare understryka vikten av ersättarsystemet bör frågan tas upp på de APT som ligger i anslutning till ledighetsperioder.

3.2 Organisationsfrågor.**Risk:****Delegation, anmälan och rapportering.****Riskbedömning:****6. Lindrig****Kontrollaktivitet:**

Kontroll av att beslut är fattade enligt delegationsordningen.

Resultat:

 Ingen avvikelse

Kommentar:

En stickprovskontroll har genomförts för att kontrollera att beslut som tagits överensstämmer med gällande delegationsordning/vidaredelegationsordning. Kontrollen har gjorts på beslut avseende belamringstillstånd, trafikordningsplan samt grävningstillstånd. Inga avvikelser har noterats.

Risk:

Systematiskt säkerhetsarbete

Riskbedömning:

 8. Kännbar

Kontrollaktivitet:

Uppföljning av handlingsplan (SAM)

Resultat:

 Mindre avvikelse

Kommentar:

Avvikelser rapporteras till ansvarig och följs upp i samband med APT och vid samverkan. Uppföljningsrapport kommer att redovisas till nämnden under mars månad.

Risk:

Mutor och bestickning.

Riskbedömning

 4. Lindrig

Kontrollaktivitet:

Informationsinsats

Resultat

 Ingen avvikelse

Kommentar

Då det är svårt att kontrollera huruvida tjänsteman tagit emot muta har istället fokus under året att lagts på informationsinsatser i förvaltningen om "Riktlinjer för att förhindra mutor" för att säkerställa att samtliga tjänstemän känner till riktlinjerna.

Samtliga anställda har informerats på APT om riktlinjer för att förhindra mutor.

3.3 Upphandling

Risk:

Inte följer LOU och LUF

Riskbedömning:

 8. Kännbar

Kontrollaktivitet:

Kontroll att riktlinjer vid upphandlingar följs.

Resultat:

 Ingen avvikelse

Kommentar:

Upphandling över 500tkr hanteras via upphandlingssamordnaren. I de fall ramavtal finns hanteras upphandling via dessa. Härigenom säkerställs att upphandlingen uppfyller lagkraven.

4 Analys av uppföljningsarbetet

Uppföljning och förbättringar i verksamheten sker kontinuerligt under året. Samordnande organ inom förvaltningen är ledningsgruppen. Förbättringsarbetet sker lokalt inom förvaltningens avdelningar men kan även involvera andra förvaltningar eller funktioner inom kommunen.

Arbetet med förbättrade rutiner sker till stor del i det dagliga arbetet men kan även drivas i projektform. Som exempel på det senare, pågår ett förvaltningsövergripande projekt rörande arkivhantering.

5 Förslag till beslut

Se tjänsteskrivelse.

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum
2018-02-27

s. 8 (15)

MILJÖ- OCH BYGGNADSNÄMNDEN

MBN § 21

Dnr MB18-0164 ✓

Avstämning av 2017 års plan för intern kontroll**Ärendebeskrivning**

I enlighet med styrsystemet ska plan för intern kontroll stämmas av kontinuerligt under året. Miljö- och byggnadsnämndens plan för uppföljning av intern kontroll för 2017 redovisas.

Ärendet har behandlats av arbetsutskottet 2018-02-13, § 19.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse från samhällsbyggnadsförvaltningen/Stabsenheten 2018-02-01
- Protokoll från arbetsutskottet, § 19/18

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar följande:

- Miljö- och byggnadsnämnden godkänner redovisningen av plan för intern kontroll för 2017 samt skicka den till kommunstyrelsen för information.

./. Bilaga

Utdragsbestyrkande

h r

ix

Uppföljning intern kontroll 2017

Miljö- och byggnadsnämnden

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Sammanfattning	3
3 Uppföljning	3
3.1 IT- stöd	3
<i>Användande av ärendehanteringssystem.</i>	3
3.2 Organisationsfrågor	4
<i>Hantering av handlingar.</i>	4
3.3 Myndighetsutövning	5
<i>Bristfällig myndighetsutövning</i>	5
<i>Hot och våld i samband med myndighetsutövning.</i>	5
3.4 Budget	5
<i>Leverantörsbetalningar.</i>	5
<i>Taxa</i>	6
4 Analys av uppföljningsarbetet	7
5 Förslag till beslut	7

1 Inledning

I enlighet med styrsystemet ska plan för intern kontroll stämmas av kontinuerligt under året. Avstämd plan för intern kontroll redovisas.

2 Sammanfattning

Process/rutin	Risk	Kontrollaktivitet	Resultat	Åtgärd
IT- stöd	Användande av ärendehanteringssystem.	Kontroll av att förvaltningen jobbar enligt de rutiner som tagits fram avseende koder och dylikt.	◆ Mindre avvikelse	Se nedan
Organisationsfrågor	Hantering av handlingar.	Kontroll av att ärenden har hanterats enligt gällande rutiner.	◆ Mindre avvikelse	Se nedan
Myndighetsutövning	Bristfällig myndighetsutövning	Kontroll av efterlevnaden av kontroll och tillsynsplaner.	● Ingen avvikelse	
	Hot och våld i samband med myndighetsutövning.	Kontroll av efterlevnaden av rutiner för hot och våld.	● Ingen avvikelse	
Budget	Leverantörsbetalningar.	Kontroll att fakturor betalas i tid.	◆ Mindre avvikelse	Se nedan
	Taxa	Kontroll att debitering sker enligt taxa.	● Ingen avvikelse	

3 Uppföljning

3.1 IT- stöd

Risk:

Användande av ärendehanteringssystem.

Riskbedömning:

■ 9. Kännbar

Kontrollaktivitet:

Kontroll av att förvaltningen jobbar enligt de rutiner som tagits fram avseende koder och dylikt.

Resultat:

◆ Mindre avvikelse

Kommentar:

Kontroll har gjorts av att handläggarna och administratören anger komplett ärende i enlighet med rutinen samt att kontrollera att rätt status sätts på händelserna i ärendehanteringssystemet Vision.

- Ange komplett ärende

Inför nämndens sammanträden görs alltid en kontroll av att komplett ärende och beslutsinformation har fyllts i. Vid varje kontroll har det funnits ärenden där handläggaren eller administratören har missat att fylla i nåt av fälten.

Vid kontroll 2017-12-05 fanns det 27 ärenden gällande startbesked (på delegation) som inte hade fyllts i. När det gällde lov och förhandsbesked (på delegation) var det 6 ärenden som inte hade fyllts i korrekt. Gällande nämndsärenden var det 10 ärenden som inte fyllts i korrekt.

Åtgärd: Under 2018 behöver tätare kontroller genomföras och en påminnelse till handläggarna skickas ut med jämna mellanrum för att rutinen i sin helhet ska efterlevas.

- Status

Rätt status på händelserna i Vision är oerhört viktigt. Detta då statusen används i många olika utsökningar gällande statistik eller hantering av allmänna handlingar.

En utsökning 2017-12-05 ger att det finns 319 händelser med status "under bearbetning" och med händelsedatum under 2017. Hur många av dessa som borde ha statusen "allmän handling" istället kräver en noggrannare utredning.

Åtgärd: Kommunicera till handläggarna och följ upp att händelser som aldrig blir ivägskickade ska tas bort från systemet och inte ligga kvar.

3.2 Organisationsfrågor

Risk:

Hantering av handlingar.

Riskbedömning

■ 9. Kännbar

Kontrollaktivitet:

Kontroll av att ärenden har hanterats enligt gällande rutiner.

Resultat

◆ Mindre avvikelse

Kommentar:

1. Kontroll av att rutinen för arkivering samt rutinen för fördelning av nya byggärenden som är framtagna under 2017 efterlevs har undersökts. Dessa rutiner är framförallt till för handläggarna och påverkar inte ärendegången och servicen till kommuninvånarna.

Vid kontroll av rutinen för arkivering konstaterades att ärenden inom avdelningen inte avslutats och arkiverats helt i enlighet med rutinen.

Åtgärd 1: En uppföljning kommer att ske under 2018 och avdelningen kommer att erbjudas ytterligare utbildningstillfälle.

2. Vid kontroll av huruvida rutinen för hur bygglovsärenden har fördelats och markerats med vilken handläggare som kommer att hantera ärendet i Vision framkom att ett fåtal saknade registrerad handläggare men ärendet var fördelat.

Åtgärd 2: Under 2018 kommer handläggare att registreras i samband med fördelning av ärenden.

3.3 Myndighetsutövning

Risk:

Bristfällig myndighetsutövning

Riskbedömning:

◆ 6. Lindrig

Kontrollaktivitet:

Kontroll av efterlevnaden av kontroll och tillsynsplaner.

Resultat:

● Ingen avvikelse

Kommentar:

Miljöenhetens kontroll- och tillsynsplan för 2017 har uppfyllts i sin helhet.

Risk:

Hot och våld i samband med myndighetsutövning.

Riskbedömning:

◆ 6. Lindrig

Kontrollaktivitet:

Kontroll av efterlevnaden av rutiner för hot och våld.

Resultat:

● Ingen avvikelse

Kommentar:

Ny rutin togs fram under 2017 och all personal inom avdelningen har informerats. Under året har inga incidenter inträffat.

3.4 Budget

Risk:

Leverantörsbetalningar.

Riskbedömning:

◆ 4. Lindrig

Kontrollaktivitet:

Kontroll att fakturor betalas i tid.

Resultat:

◆ Mindre avvikelse

Kommentar:

En fullständig kontroll har gjorts av alla registrerade leverantörsfakturor inkomna under perioden 20170101-20171031. Resultatet visar att 57% är betalda per registrerad förfallodag och ytterligare 32% är betalda på förfallodag +2 dagar. Totalt är 89% betalda per förfallodag +2 dagar.

Det elektroniska fakturahanteringssystemet har uppgraderats på så vis att alla inkommande fakturor registreras per fakturans förfallodag, tidigare blev förfallodag registrerat som inscanningsdatum +30 dagar. Detta har medfört en mer korrekt hantering gällande förfallodag. Mätmetoden med +2 dagar är avsedd att hantera förfallodagar som ligger på lördag, söndag och helger, då bankbetalningar ej kan ske på dessa dagar.

Det totala undersökningsmaterialet omfattar 421 leverantörsfakturor. Ett stickprov på de fakturor som betalats efter förfallodag indikerar att dessa, i de fall det handlar om mindre förseningar, beror på ledigheter, och vid större förseningar beror på tvistiga fakturor.

Åtgärd: Ekonomiavdelningen skickar vid helger och semesterperioder påminnelser till alla användare av det elektroniska fakturahanteringssystemet om att ersättare skall utses vid frånvaro. Detta bedöms som tillräckligt. För att ytterligare understryka vikten av ersättersystemet bör frågan tas upp på de APT som ligger i anslutning till ledighetsperioder.

Risk:

Taxa

Riskbedömning:

◆ 6. Lindrig

Kontrollaktivitet:

Kontroll att debitering sker enligt taxa.

Resultat:

● Ingen avvikelse

Kommentar:

Vid debitering av miljö- och hälsoskydds- respektive livsmedelskontroll sker denna alltid enligt den standardtid som angetts vid riskklassificeringen alternativt sker en debitering för nedlagd tid i ärenden av annan art (ex.vis. dispensärenden). Inga avvikelser har noterats.

För bygglovs- och kartärenden debiteras enligt fastställda formler i författningssamlingen. I undantagsfall debiteras timvis (gäller bl.a. avslag på bygglov). Det nu gällande taxesystemet har gällt sedan 2011 och handläggarna är väl förtroga med detta. Inga avvikelser har noterats.

4 Analys av uppföljningsarbetet

Uppföljning och förbättringar i verksamheten sker kontinuerligt under året. Samordnande organ inom förvaltningen är ledningsgruppen. Förbättringsarbetet sker lokalt inom förvaltningens avdelningar men kan även involvera andra förvaltningar eller funktioner inom kommunen.

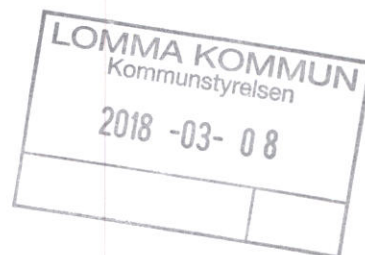
Arbetet med förbättrade rutiner sker till stor del i det dagliga arbetet men kan även drivas i projektform. Som exempel på det senare, pågår ett förvaltningsövergripande projekt rörande arkivhantering.

5 Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsförvaltningen föreslår MBNAU att förslå MBN att godkänna redovisningen av plan för intern kontroll 2017 samt skicka den till Kommunstyrelsen.

SOCIALNÄMNDEN

2018-02-27

SN § 14

SN/2017:94 - 109

Uppföljning av intern kontroll 2017**Ärendebeskrivning**

I enlighet med reglementet för intern kontroll i Lomma kommuns styr- och kvalitetssystem ska nämnderna årligen ta fram en plan för intern kontroll. Den interna kontrollen syftar till att säkerställa en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet, tillförlitlig finansiell rapportering och information från verksamheten, efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer med mer, samt eliminering av risker för korruption och ekonomisk svindel.

Nämnden ska senast i februari rapportera föregående års resultat från uppföljningen av den interna kontrollen inom nämnden till kommunstyrelsen. Rapporteringen ska samtidigt ske till kommunens revisorer.

Planen för socialnämndens interna kontroll fastställdes av socialnämnden 2016-03-28 § 20. Planens kontrollpunkter identifierades genom riskanalys, där sannolikheten och konsekvensen av icke önskade händelser bedömdes och tydliggjordes, varefter de med sammanlagt sannolikhets- och konsekvensvärde prioriterades.

Ärendet har behandlats av socialnämndens arbetsutskott 2018-02-15 § 29.

Beslutsunderlag

- Skrivelse från socialförvaltningen, 2018-02-08
- Uppföljning intern kontroll 2017
- Beslut från socialnämndens arbetsutskott 2018-02-15 § 29

Socialnämnden beslutar följande:

- Socialnämnden godkänner och överlämnar rapport avseende intern kontroll 2017 till kommunstyrelsen och revisionen.

Sändlista

Utdragsbestyrkande

Uppföljning intern kontroll 2017

Socialnämnden

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Sammanfattning	3
3 Uppföljning	3
3.1 Trygghet.....	3
<i>Hög personalomsättning.....</i>	<i>3</i>
<i>Svårt att rekrytera</i>	<i>4</i>
3.2 Betalningsansvarslagen	5
<i>Risk för att inte kunna ta hem patienter från sjukhuset i tid om reglerna för utskrivningsklara patienter ändras.</i>	<i>5</i>
3.3 Omvärldsförändringar (lagändringar).....	5
<i>Ej hinna anpassa kvalitet pga. omvärldsförändringar</i>	<i>5</i>
3.4 Hållbar arbetsplats	6
<i>Ingen hållbar organisation</i>	<i>6</i>
4 Analys av uppföljningsarbetet	6
5 Förslag till beslut	7

1 Inledning

2 Sammanfattning

Process/rutin	Risk	Kontrollaktivitet	Resultat	Åtgärd
Trygghet	Hög personalomsättning	Granskning av personalomsättning	 Större avvikelse	Avvikelsen handlar till största delen om nedläggning av HVB-hem. Inga fler nedläggningar planerade.
	Svårt att rekrytera	Granska sökande per tjänst	 Mindre avvikelse	Se över rekryteringen av sjuksköterskor, med syfte att förtydliga attraktiviteten i tjänsterna.
		Granska hur länge tjänster är vakanta.	 Mindre avvikelse	Se över rekryteringsprocessen med syfte att korta ledtiderna.
Betalningsansvarslagen	Risk för att inte kunna ta hem patienter från sjukhuset i tid om reglerna för utskrivningsklara patienter ändras.	Granskning av antal dagar för hemtagning	 Mindre avvikelse	I och med ny lagstiftning har ny rutin och ny processbeskrivning gjorts för att anpassa till hemtagning på tre dagar.
Omvärldsförändringar (lagändringar)	Ej hinna anpassa kvalitet pga. omvärldsförändringar	Granska om förvaltningen når nämndsmål och budget.	 Mindre avvikelse	Nya rutiner för mätning av nämndsmålen. Mindre organisationsförändring för att öka tryggheten för brukarna.
Hållbar arbetsplats	Ingen hållbar organisation	Granskning av arbetsmiljöenkäten.	 Mindre avvikelse	Arbete med arbetsmiljön, framför allt genom PEPP.

3 Uppföljning

3.1 Trygghet

Risk:

Hög personalomsättning

Riskbedömning

9. Kännbar

Kontrollaktivitet:

Granskning av personalomsättning

Resultat

Större avvikelse

Kontrollansvarig

Avdelningschefer

Kommentar

Personalomsättningen för hela socialförvaltningen var 2017 29% (då ett stort antal personer sades upp i integrationsverksamheten). Detta att jämföra med 15% 2016.

Risk:

Svårt att rekrytera

Riskbedömning

■ 9. Kännbar

Kontrollaktivitet:

Granska sökande per tjänst

Resultat

◆ Mindre avvikelse

Kommentar

Under året har 51 tjänster utannonserats med 1-98 sökande på tjänsterna. Medelvärde var 21 sökande. De som hade flest anökningar var verksamhetsadministratör (98), undersköterska till dagverksamheten (92), behandlare (60), boendestödare (57) och bitr enhetschef (57), De som hade minst antal sökande var sjuksköterska kväll (1), sjuksköterska kväll/natt (2), sjuksköterska resurs (2), semestervik sjukgymnast (2) och avlösare enligt LSS (2). Ytterligare 15 annonser hade färre än 10 ansökningar och flertalet var sjukskötersketjänster, men även arbetsterapeut och sjukgymnast.

Kontrollaktivitet:

Granska hur länge tjänster är vakanta.

Resultat

◆ Mindre avvikelse

Kommentar

För IFO har en tjänst varit vakant i 4 månader (samma tjänst som hade 60 sökande, behövde avbrytas då kandidat tackade nej i sista stund)

Inom LSS-verksamheten har det varit svårigheter att rekrytera stödassistenter till gruppbostad och där en tjänst har varit vakant i ca 3 månader.

Inom HVO har det varit stora svårigheter att rekrytera framför allt sjuksköterskor, och där har kvälls och natttjänster varit vakanta under längre perioder. Även dagtid har tjänster varit vakanta under ett par månader, då flera har slutat under sitt första år och därmed har endast en månads uppsägningstid.

Arbetsterapeuter och sjukgymnasttillsättningar har också genererat ett par månaders vakans

innan tillsättning.

Enhetschefstjänsten för HSL-team Bjärred har varit vakant i 9 månader på grund av svårighet med rekrytering. Den fick gå ut på annons i två omgångar.

3.2 Betalningsansvarslagen

Risk:

Risk för att inte kunna ta hem patienter från sjukhuset i tid om reglerna för utskrivningsklara patienter ändras.

Riskbedömning

◆ 4. Lindrig

Kontrollaktivitet:

Granskning av antal dagar för hemtagning

Resultat

◆ Mindre avvikelse

Kontrollansvarig

Enhetschef för enheten för myndighetsutövning vård och omsorg samt LSS

Kommentar

Utifrån granskning av hur många dagar som en patient varit kvar på sjukhuset när vi haft betalningsansvar så är det i 3 dagar, dvs patienten har varit kvar på sjukhuset fler än 5 arbetsdagar.

3.3 Omvärldsförändringar (lagändringar)

Risk:

Ej hinna anpassa kvalitet pga. omvärldsförändringar

Riskbedömning

■ 9. Kännbar

Kontrollaktivitet:

Granska om förvaltningen når nämndsmål och budget.

Resultat

◆ Mindre avvikelse

Kommentar

Nämnden når budget gällande KF-områdena HVO och LSS, men når inte på IFO. Totalt sett gör nämnden ett överskott.

Nämnden når samtliga 4 nämndsmål när det gäller IFO, När 3 av 4 mål när det gäller LSS, samt 1 av 4 när det gäller HVO.

3.4 Hållbar arbetsplats

Risk:

Ingen hållbar organisation

Riskbedömning

9. Kännbar

Kontrollaktivitet:

Granskning av arbetsmiljöenkäten.

Resultat

Mindre avvikelse

Kommentar

I granskningen av medarbetarenkäten 2017 för hela socialförvaltningen kan man se att medelvärdet för

- motivation har sjunkit från 4,16 till 3,96
- ledarskap har sjunkit från 4,25 till 4,16
- styrning har sjunkit från 4,11 till 4,08
- arbetsförhållanden har sjunkit från 3,77 till 3,73
- arbetsklimat har sjunkit från 4,18 till 4,07
- samarbete och samverkan har sjunkit från 3,94 till 3,86
- information har sjunkit från 3,60-3,49
- frågan om man skulle rekommendera vänner och bekanta att arbeta i Lomma kommun har sjunkit från 78% till 73%.

4 Analys av uppföljningsarbetet

Inom alla områden som granskades finns avvikelser.

I Internkontrollplanen för 2017 gjordes en bredare ansats där alla verksamheter var med i riskanalysen. De risker som hittades, representerar de svårigheter som vi möter i verksamheten. Det är risker som föreligger, trots ett stort arbete med att motverka dem. Det innebär också att trots ansträngningar så finns avvikelser.

Flera av avvikelserna har sin grund i den effektivisering av integrationsverksamheten som gjordes under våren. Den inverkar starkt på personalomsättningen, som därmed blev mycket högre än normalt. Den inverkade också på arbetsmiljöenkäten, då arbetsgrupperna i integrationsverksamheten svarade samtidigt som det var uppsägningar och omplaceringar.

Vårt grundläggande uppdrag är att följa budget och mål. Utfallet var bättre än budget, vilket inte utgjorde en avvikelse. Samtidigt skulle målen uppnås. På samma vis som med internkontrollplanen var det en ambitiös och oprövad nämndsplan, där det framför allt inom äldreomsorgen visade sig vara svårare än tänkt. Därför blir det avvikelser i det avseendet.

Lagförändringen gällande betalningsansvaret har inneburit stort fokus på hemtagning från

sjukhuset. En mindre avvikelse på tre dagar uppstod på grund av en bedömning utifrån bästa kvalitet för brukaren. Bedömningen är att Lomma kommun är väl rustad för den förändring som skedde i och med nya lagen om samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård.

När det gäller rekrytering så syns tydligt hur svårt det är att rekrytera inom framför allt HSL-verksamheten. Detta beror till stor del på omvärldsfaktorer och en allmän brist på dessa yrken. En annan riskgrupp är socionomer inom myndighetsutövning, men där har inte varit några tjänster ute. Detta på grund av en mycket låg personalomsättning inom detta område. Därför är både personalomsättning och rekrytering två viktiga aspekter att arbeta med.

5 Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att anta rapporten som nämndens rapport avseende genomförd uppföljning av intern kontroll 2017.

LOMMA KOMMUN Kommunstyrelsen	
2018 -01- 31	
KS/KF 2017:57	001

KFN § 3

KFN/2017:24 - 042

Rapport avseende intern kontroll 2017**Ärendebeskrivning**

Enligt kommunallagen 6 kap 7 § skall nämnden tillse att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande mål, riktlinjer och föreskrifter. Detta brukar benämnas intern kontroll. Kommunfullmäktige har vid sammanträde 2015-10-11 § 82 fastställt reviderat reglemente för intern kontroll och kommunstyrelsen har vid sammanträde 2015-09-23 § 151 beslutat om anvisningar till reglemente för intern kontroll. Av anvisningarna framgår bland annat att respektive nämnd ska anta internkontrollplan för innevarande år senast i mars månad. Av reglementet framgår också att nämnderna har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde. Den enskilda nämnden har därvid att tillse att:

- Regler och anvisningar antas för den interna kontrollen.
- En organisation ska upprättas för den interna kontrollen.

I linje med reglemente och anvisningar skall nämnden besluta om områden för internkontroll som både är av säkerhetssyftande och av verksamhetsuppföljande natur. Av reglementet framgår att den interna kontrollen med rimlig grad av säkerhet ska säkerställa att följande mål uppnås:

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet.
- Tillförlitlig ekonomisk rapportering och information om verksamheten.
- Efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer mm.

Förvaltningen överlämnar rapport avseende intern kontroll till kultur- och fritidsnämnden. Ärendet är behandlat i kultur- och fritidsnämndens arbetsutskott.

Beslutsunderlag

- Skrivelse 2018-01-11 från förvaltningschef och utredningschef
- Rapport: Uppföljning intern kontroll 2017 - Kultur- och fritidsnämnden
- Kultur- och fritidsnämndens arbetsutskotts protokoll § 3

§ 3 (forts.)

Kultur- och fritidsnämnden beslutar följande:

- Kultur- och fritidsnämnden godkänner och överlämnar rapport avseende intern kontroll 2017 till kommunstyrelsen och Lomma kommuns revisorer, i enlighet med bilaga.

./.

Bilaga.

Sändlista
Akten
Kommunstyrelsen
Lomma kommuns revisorer

Utdragsbestyrkande

Uppföljning intern kontroll 2017

Kultur- och fritidsnämnden

LA AS

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Sammanfattning	4
3 Uppföljning	4
3.1 Arbetsmiljö	4
<i>Sjukfrånvaron ökar</i>	4
<i>Personalomsättningen ökar</i>	5
3.2 Lönesättning	6
<i>Löneglidning</i>	6
3.3 Bibliotekslag	7
<i>Lagbrott</i>	7
3.4 Föreningsbidrag	8
<i>Ojämnställdhet</i>	8
3.5 Fritidsklubb	9
<i>Fritidsklubbar bryter mot skollageb.</i>	9
3.6 Kulturgarantin	10
<i>Uppdrag från BUN utförs ej</i>	10
4 Analys av uppföljningsarbetet	10
5 Förslag till beslut	11

1 Inledning

Enligt kommunallagen 6 kap 7 § skall nämnden tillse att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande mål, riktlinjer och föreskrifter. Detta brukar benämnas intern kontroll.

Kommunfullmäktige har vid sammanträde 2015-10-11 § 82 fastställt reviderat reglemente för intern kontroll och kommunstyrelsen har vid sammanträde 2015-09-23 §151 beslutat om anvisningar till reglemente för intern kontroll.

Av anvisningarna framgår bland annat att respektive nämnd ska anta internkontrollplan för innevarande år senast i mars månad. Av reglementet framgår också att nämnderna har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde. Den enskilda nämnden har därvid att tillse att:

- Regler och anvisningar antas för den interna kontrollen.
- En organisation ska upprättas för den interna kontrollen.

I linje med reglemente och anvisningar skall nämnden besluta om områden för internkontroll som både är av säkerhetssyftande och av verksamhetsuppföljande natur. Av reglementet framgår att den interna kontrollen med rimlig grad av säkerhet ska säkerställa att följande mål uppnås:

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet.
- Tillförlitlig ekonomisk rapportering och information om verksamheten.
- Efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer mm.

Specifika områden för intern kontroll 2017

I syfte att förstärka verksamheternas attraktivitet ytterligare bedöms god *Arbetsmiljö* och *Lönesättning* vara två faktorer som har betydelse.

Specifika områden för intern kontroll 2017

Nämndövergripande områden

- Arbetsmiljö.
- Lönesättning.
- Bibliotekslag.
- Föreningsbidrag.
- Fritidsklubb.
- Kulturgarantin.

2 Sammanfattning

Process/rutin	Risk	Kontrollaktivitet	Resultat	Åtgärd
Arbetsmiljö	Sjukfrånvaron ökar	Uppföljning av sjukfrånvaro	● Ingen avvikelse	▶ Fortsatt uppföljning av sjukfrånvaron
	Personalomsättningen ökar	Uppföljning av personalomsättning	● Ingen avvikelse	▶ Fortsatt uppföljning av personalomsättningen
Lönesättning	Löneglidning	Dokumentation av motiv för lönebeslut	● Ingen avvikelse	▶ Förtydliganden av rutin för rapportering
Bibliotekslag	Lagbrott	Uppföljning av bibliotekslagen	● Ingen avvikelse	▶ Fortsatt uppföljning av bibliotekslagen
Föreningsbidrag	Ojämnställdhet	Uppföljning av utarbetning av föreningsbidrag	● Ingen avvikelse	▶ Fortsatt uppföljning av föreningsbidragen
Fritidsklubb	Fritidsklubbar bryter mot skollageb	Uppföljning av fritidsklubbens verksamhet	● Ingen avvikelse	▶ Fortsatt uppföljning av fritidsklubbens verksamhet
Kulturgarantin	Uppdrag från BUN utförs ej	Uppföljning av kulturgarantin	● Ingen avvikelse	▶ Fortsatt uppföljning av kulturgarantin

3 Uppföljning

3.1 Arbetsmiljö

Risk:

Sjukfrånvaron ökar

Riskbedömning

■ 12. Allvarlig

Kontrollaktivitet:

Uppföljning av sjukfrånvaro

Resultat

● Ingen avvikelse

Kontrollansvarig

Michael Tsiparis

Kommentar

Sjukfrånvaron följs upp varje månad i enlighet med fastställd kontrollaktivitet. Uppföljningen sker som en del i den månadsuppföljning av ekonomin som nämnden gör.

Parallellt med den kontinuerliga uppföljningen gör förvaltningen även månadsvis uppföljning av sjukfrånvaron över tid för förvaltningen, per verksamhetsområde och per yrkesgrupp.

I uppföljningen noteras att sjukfrånvaro under året följer en cykel, där sjukfrånvaron är som högst under vintermånaderna.

Statistiken visar en relativt stor variation mellan olika områden och mellan åren. I huvudsak går denna variation att hänföra till hög andel sjukfrånvaro som är längre än 60 dagar, det vill säga att ett område under en period haft någon eller några medarbetare som har varit långtidssjukskrivna.

Statistiken visar även ett samband mellan yrkesgrupp och målgrupp, i meningen att de yrkesgrupper som arbetar med barn och yngre elever har högre sjukfrånvaro än de yrkesgrupper som arbetar med äldre elever. Fritidspedagoger är därför en yrkesgrupp inom nämndens verksamheter som har följt upp särskilt. När det gäller fritidspedagogerna noteras att sjukfrånvaron generellt är något lägre än inom förskolans yrkesgrupper och något högre än sjukfrånvaron för lärarnas yrkesgrupp.

I den analys som gjorts konstateras att orsakerna till sjukfrånvaro i huvudsak beror på arbetsbelastning och exponering för infektioner. För att påverka sjukfrånvaron görs därför insatser för att minska arbetsbelastning genom att vidareutveckla en kultur av ökat tillsammanhang och genom att bidra till ökad utevistelse.

Förvaltningen ser att uppföljningsrutiner har upparbetats som gör att sjukfrånvaron följs kontinuerligt på enhets-, verksamhets- och förvaltningsnivå. Förvaltningen ser också att åtgärder vidtas och planeras vidtas för att minska sjukfrånvaron.

Åtgärd:

Fortsatt uppföljning av sjukfrånvaron

Kommentar

Uppföljning av sjukfrånvaron görs kontinuerligt. Uppföljning föreslås ske som en del i verksamhetens kvalitetsarbete.

Ansvarig

Staffan Friberg

Slutdatum

2018-12-31

Risk:

Personalomsättningen ökar

Riskbedömning

12. Allvarlig

Kontrollaktivitet:

Uppföljning av personalomsättning

Resultat

Ingen avvikelse

Kontrollansvarig

Michael Tsiparis

Kommentar

Personalomsättning följs upp varje månad i enlighet med fastställd kontrollaktivitet. Genom den kontinuerliga uppföljningen ges en bild av personalomsättningen över tid för förvaltningen, per verksamhetsområde och per yrkesgrupp.

I uppföljningen noteras att personalomsättningen under året följer en cykel, där personalomsättningen är högst vid terminsskiftet. Personalomsättningen är generellt något högre vid höstterminsstarten än inför vårterminsstarten.

Oktober månad har använts som mätperiod. Perioden har valts då den ligger i mitten av en termin och därmed inte påverkas av de cykler som nämnts ovan. Genom att utgå från oktober kan en bild av en genomsnittlig månad erhållas. Statistiken för mätmånaden visar att det i stort sett inte skett någon personalomsättning inom nämndens verksamheter. Endast någon mindre avvikelse för fritidspedagoger noteras under oktober.

Personalomsättningen för mätmånaden för hela förvaltningen är under en procent och bedöms inte innebära några behov av åtgärder.

Förvaltningen ser att uppföljningsrutiner har upparbetats som gör att personalomsättningen följs kontinuerligt på enhets-, verksamhets- och förvaltningsnivå.

Åtgärd:

Fortsatt uppföljning av personalomsättningen

Kommentar

Uppföljning av personalomsättning görs kontinuerligt. Uppföljning föreslås ske som en del i verksamhetens kvalitetsarbete.

Ansvarig

Staffan Friberg

Slutdatum

2018-12-31

3.2 Lönesättning

Risk:

Löneglidning

Riskbedömning

6. Lindrig

Kontrollaktivitet:
Dokumentation av motiv för lönebeslut

Resultat

 Ingen avvikelse

Kontrollansvarig

Michael Tsiparis

Kommentar

Dokumentation av motiv för lönebeslut har undersökts. I undersökningen konstateras att den inte fattats något beslut om ändring av anställds lön utöver avtal inom kulturverksamheten och fritidsverksamheten.

Förvaltningen ser att det är av stor vikt att motiv för lönebeslut utöver avtal dokumenteras. I det fall sådant beslut fattas föreslås ny lön och motiv för lönebeslut meddelas i anställningsbevis.

Åtgärd:

Förtydliganden av rutin för rapportering

Kommentar

Rutin för rapportering av lönebeslut om ändring av anställds lön utöver avtal föreslås förtydligas enligt nedan.

Lönebeslut om ändring av anställds lön utöver avtal föreslås rapporteras på anställningsbeviset där ny lön markeras och motiv för lönebeslutet anges.

Anställningsbeviset skickas till HR – avdelningen för registrering i lönesystemet. I det fall motiv för ändring av lön inte är dokumenterat ska underlaget återsändas till lönesättande chef för komplettering.

Detta innebär registrering av lön utöver avtal endast sker då lönebeslut och motiv för ändring av lön är dokumenterat på rätt sätt.

Ansvarig

Staffan Friberg

Slutdatum

2018-12-31

3.3 Bibliotekslag

Risk:

Lagbrott

Riskbedömning

 4. Lindrig

Kontrollaktivitet:
Uppföljning av bibliotekslagen

Resultat

 Ingen avvikelse

Kontrollansvarig

Michael Tsiparis

Kommentar

Bibliotekslagen reglerar kommuners biblioteksverksamhet. Bibliotekslagen medverkar till att kommunerna bedriver en kvalitetssäkrad verksamhet och når prioriterade grupper.

Åtgärd:

Fortsatt uppföljning av bibliotekslagen

Kommentar

Uppföljning av bibliotekslagen görs kontinuerligt och i samband med förändringar.

Ansvarig

Michael Tsiparis

Slutdatum

2018-12-31

3.4 Föreningsbidrag

Risk:

Ojämnställdhet

Riskbedömning

 6. Lindrig

Kontrollaktivitet:

Uppföljning av utarbetning av föreningsbidrag

Resultat

 Ingen avvikelse

Kontrollansvarig

Michael Tsiparis

Kommentar

Föreningsbidrag fördelas efter delegation från kultur och fritidsnämnden. Föreningsbidragen betalas ut efter ansökan av föreningar enligt kommunens föreningsbidragsbestämmelser.

Åtgärd:

Fortsatt uppföljning av föreningsbidragen

Kommentar

Uppföljning av utbetalning av föreningsbidrag görs kontinuerligt

Ansvarig

Michael Tsiparis

Slutdatum

2018-12-31

3.5 Fritidsklubb

Risk:

Fritidsklubbar bryter mot skollagen

Riskbedömning

◆ 4. Lindrig

Kontrollaktivitet:

Uppföljning av fritidsklubbens verksamhet

Resultat

● Ingen avvikelse

Kontrollansvarig

Michael Tsiparis

Kommentar

Kultur och fritidsnämnden bedriver fritidsklubbar på uppdrag av barn och utbildningsnämnden. Verksamheten kontrolleras av skolinspektionen.

Åtgärd:

Fortsatt uppföljning av fritidsklubbens verksamhet

Kommentar

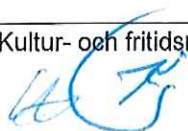
Uppföljning av fritidsklubbens verksamhet görs kontinuerligt och i samarbete med respektive skola

Ansvarig

Michael Tsiparis

Slutdatum

2018-12-31

3.6 Kulturgarantin

Risk:

Uppdrag från BUN utförs ej

Riskbedömning

4. Lindrig

Kontrollaktivitet:

Uppföljning av kulturgarantin

Resultat

Ingen avvikelse

Kontrollansvarig

Michael Tsiparis

Kommentar

Kultur och fritidsnämnden bedriver kulturgarantin på uppdrag av barn och utbildningsnämnden. Kulturgarantin garanterar kulturupplevelser åt kommunens skolelever.

Åtgärd:

Fortsatt uppföljning av kulturgarantin

Kommentar

Uppföljning av kulturgarantin görs kontinuerligt och i samarbete med respektive skola

Ansvarig

Michael Tsiparis

Slutdatum

2018-12-31

4 Analys av uppföljningsarbetet

Arbetsmiljö

När det gäller arbetsmiljö har nämnden sett en allvarlig risk i att sjukfrånvaro och personalomsättning ökar eftersom en sådan förändring bedöms kunna medföra ökad arbetsbelastning för ordinarie personal. Nämnden bedömer att ökad arbetsbelastning eventuellt kan leda till att sjukfrånvaron ökar och har därför genomfört kontroller av sjukfrånvaro och personalomsättning. Förvaltningen har under hösten inlett ett arbete, som utgår från den nya statliga regleringen av den organisatoriska och sociala arbetsmiljön som gäller från mars 2016, med syfte att i samverkan med de fackliga organisationerna ta fram mål för den sociala och organisatoriska arbetsmiljön. Syftet med målen är att förbättra den sociala och organisatoriska arbetsmiljön med effekt på arbetsbelastning och minskade sjukskrivningstal samt att förbättra den kontinuerliga och hållbara kvaliteten i verksamheten och minska kostnaderna för sjukskrivningar i de verksamheter som KFN är ansvarig för.

Nämnden har under 2017 följt sjukfrånvaron kontinuerligt. Uppföljning har även gjorts av personalomsättning över tid, inom olika områden och för olika yrkesgrupper.

Den interna kontrollen visar att arbetsmiljön - sjukfrånvaro och personalomsättning - kontinuerligt följs upp. Arbetsmiljö bedöms därför inte behöva kvarstå som uppföljningsområde i den interna kontrollen. Sjukfrånvaro och personalomsättning bör ändå fortsätta att följas upp som ett led i verksamheternas kvalitetsarbete för att säkerställa en god arbetsmiljö och balanserad arbetsbelastning.

Lönesättning

Förvaltningen bedömer att det finns en risk för löneglidning med kännbara effekter på verksamhetens ekonomi. Förvaltningen kommer att följa upp lönesättningen genom att utveckla rutiner för lönesättning så att inte negativa ekonomiska konsekvenser uppstår.

Lönebeslut om ändring av anställds lön utöver avtal kommer att granskas kontinuerligt.

Resultatet när det gäller intern kontroll avseende lönesättning - löneglidning - visar att det inte fattas något lönebeslut om ändring av anställds lön utöver avtal fattas inom verksamheterna. I de fall beslut sådant beslut fattas föreslås anställningsbevis användas för att meddela aktuell löneändring. Rutiner föreslås tydliggöras för att säkerställa att rapportering sker på samma sätt i samtliga verksamheter.

Bibliotekslag

Bibliotekslagen reglerar biblioteksverksamheten och är ett stöd i det kvalitetsarbete som sker i aktuell verksamhet. Förvaltningen bedömer att det endast finns en mindre risk att bibliotekslagen inte efterföljs, men ser betydelsen av kontinuerlig uppföljning av lagens efterlevnad.

Föreningsbidrag

Föreningsbidragen fördelas i enlighet med fastställda föreningsbidragsbestämmelser. Förvaltningen bedömer att det finns en mindre risk för olikhet vid fördelning av bidragen, men vill kontinuerligt följa upp utbetalningar av aktuella föreningsbidrag.

Fritidsklubbar

Den fritidsklubsverksamhet som kultur- och fritidsnämnden bedriver på uppdrag av barn- och utbildningsnämnden följer Skollagen och granskas av Skolinspektionen. Förvaltningen bedömer att det endast finns en mindre risk för att Skollagen inte följs. Om lagen inte efterföljs bedöms detta kunna medföra allvarliga konsekvenser. Förvaltningen bedömer därför att verksamheten ska följas upp regelbundet.

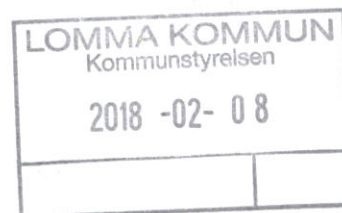
Kulturgarantin

Kulturgarantin garanterar kulturupplevelser för kommunens elever. Arbetet med kulturgarantin sker på uppdrag av barn- och utbildningsnämnden. Förvaltningen bedömer att det endast finns en mindre risk för att uppdraget att arbeta med kulturgarantin inte utförs. Förvaltning bedömer ändå att kontinuerlig uppföljning av arbetet med kulturgarantin ska ske och att uppföljning genomförs i samarbete med respektive skola.

5 Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden godkänner och överlämnar rapport avseende intern kontroll 2017 till kommunstyrelsen och Lomma kommuns revisorer.

BUN § 3

BUN/2017:166 - 040

Rapport avseende intern kontroll 2017**Ärendebeskrivning**

Enligt kommunallagen 6 kap 7 § skall nämnden tillse att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande mål, riktlinjer och föreskrifter. Detta brukar benämnas intern kontroll.

Kommunfullmäktige har vid sammanträde 2015-10-11 § 82 fastställt reviderat reglemente för intern kontroll och kommunstyrelsen har vid sammanträde 2015-09-23 § 151 beslutat om anvisningar till reglemente för intern kontroll. Av anvisningarna framgår bland annat att respektive nämnd ska anta internkontrollplan för innevarande år senast i mars månad. Av reglementet framgår också att nämnderna har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde. Den enskilda nämnden har därvid att tillse att regler och anvisningar antas för den interna kontrollen samt att en organisation ska upprättas för den interna kontrollen.

I linje med reglemente och anvisningar skall nämnden besluta om områden för internkontroll som både är av säkerhetssyftande och av verksamhetsuppföljande natur. Av reglementet framgår att den interna kontrollen med rimlig grad av säkerhet ska säkerställa att följande mål uppnås:

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet.
- Tillförlitlig ekonomisk rapportering och information om verksamheten.
- Efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer mm.

Specifika områden för intern kontroll 2017

Arbetsmiljö och lönesättning har bedömts vara två områden som har betydelse avseende att förstärka verksamheternas attraktivitet ytterligare.

Beslutsunderlag

- Skrivelse 2017-12-12 från förvaltningschef och utredningschef
- Rapport: Uppföljning intern kontroll 2017 - Barn- och utbildningsnämnden
- Bilaga: Sjukfrånvaro inom barn- och utbildningsnämndens verksamheter
- Barn- och utbildningsnämndens protokoll 2018-01-16 § 3

Utdragsbestyrkande

§ 3 (forts.)

Barn- och utbildningsnämnden beslutar följande:

- Barn- och utbildningsnämnden godkänner och överlämnar rapport avseende intern kontroll 2017 till kommunstyrelsen och Lomma kommuns revisorer.

./.

Bilaga.

Sändlista

Akten

Kommunstyrelsen

Lomma kommuns revisorer

Uppföljning intern kontroll 2017

Barn- och utbildningsnämnden

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Sammanfattning	4
3 Uppföljning	4
3.1 Arbetsmiljö	4
Sjukfrånvaron ökar	4
Personalomsättningen ökar	6
3.2 Lönesättning	8
Löneglidning	8
4 Analys av uppföljningsarbetet	10
5 Förslag till beslut	11

Bilagor

Bilaga 1: Rapport - Sjukfrånvaro inom barn- och utbildningsnämndens verksamheter

1 Inledning

Enligt kommunallagen 6 kap 7 § skall nämnden tillse att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande mål, riktlinjer och föreskrifter. Detta brukar benämnas intern kontroll.

Kommunfullmäktige har vid sammanträde 2015-10-11 § 82 fastställt reviderat reglemente för intern kontroll och kommunstyrelsen har vid sammanträde 2015-09-23 §151 beslutat om anvisningar till reglemente för intern kontroll.

Av anvisningarna framgår bland annat att respektive nämnd ska anta internkontrollplan för innevarande år senast i mars månad. Av reglementet framgår också att nämnderna har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde. Den enskilda nämnden har därvid att tillse att:

- Regler och anvisningar antas för den interna kontrollen.
- En organisation ska upprättas för den interna kontrollen.

I linje med reglemente och anvisningar skall nämnden besluta om områden för internkontroll som både är av säkerhetssyftande och av verksamhetsuppföljande natur. Av reglementet framgår att den interna kontrollen med rimlig grad av säkerhet ska säkerställa att följande mål uppnås:

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet.
- Tillförlitlig ekonomisk rapportering och information om verksamheten.
- Efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer mm.

Specifika områden för intern kontroll 2017

God arbetsmiljö och lönesättning bedöms kunna ge positiva effekter på medarbetares syn på den egna verksamhetens attraktivitet. En sådan syn på verksamheten medför att medarbetare i högre omfattning kan känna sig som ambassadörer för kommun och på så sätt förstärka den positiva bilden av kommunen ytterligare. En bra arbetsmiljö och tydliga rutiner för lönesättning kan därför förstärka verksamheternas möjligheter att bibehålla redan anställda, men också vara en attraktiv arbetsgivare för presumtiva medarbetare. Den attraktivitet som skapas på detta sätt bedöms ge förutsättningar för stabilitet och kontinuitet i organisationen som är bra för elevernas lärande.

I syfte att förstärka verksamheternas attraktivitet ytterligare bedöms god *Arbetsmiljö* och *Lönesättning* vara två faktorer som har betydelse.

Arbetsmiljö

Förvaltningen bedömer att det finns en risk för ökad sjukfrånvaro och personalomsättning och ser att en sådan ökning kan medföra stora konsekvenser för verksamheterna, avseende måluppfyllelse, kvalitet och ekonomi. De konsekvenser förvaltningen befarar är att ökad sjukfrånvaro och personalomsättning medför högre arbetsbelastning för ordinarie personal, som i sin tur bidrar till ytterligare ökning av sjukfrånvaron, personalomsättningen och försämrad kvalitet och måluppfyllelse.

Lönesättning

Förvaltningen bedömer att det finns en risk för löneglidning med kännbara effekter på skol- och förskoleenheters ekonomi. Budgeten 2018 och det nya resursfördelningssystemet kompenserar inte för ökade lönekostnader i samband med nyrekryteringar som den tidigare

resursfördelningen gjorde.

2 Sammanfattning

Process/rutin	Risk	Kontrollaktivitet	Resultat	Åtgärd
Arbetsmiljö	Sjukfrånvaron ökar	Uppföljning av sjukfrånvaro	 Ingen avvikelse	 Fortsatt uppföljning av sjukfrånvaron
	Personalomsättningen ökar	Uppföljning av personalomsättning	 Ingen avvikelse	 Fortsatt uppföljning av personalomsättningen
Lönesättning	Löneglidning	Dokumentation av motiv för lönebeslut	 Ingen avvikelse	 Förtydliganden av rutin för rapportering

3 Uppföljning

3.1 Arbetsmiljö

Risk:

Sjukfrånvaron ökar

Riskbedömning

 12. Allvarlig

Kontrollaktivitet:

Uppföljning av sjukfrånvaro

Resultat

 Ingen avvikelse

Kontrollansvarig

Staffan Friberg

Kommentar

Arbetsmiljö – Uppföljning av sjukfrånvaro

I riket är den genomsnittliga sjukfrånvaron år 2016 inom kommunsektorn 7,2 procent. Motsvarande tal för Lomma kommun är 5,7 procent (SKL 2016). För barn- och utbildningsnämndens verksamheter är sjukfrånvaron 5,8 procent under aktuellt år.

När det gäller andelen sjukfrånvaro som är minst 60 dagar visar statistik för samtliga kommuner 48,6 procent under år 2016. Lomma kommuns andel av sådan längre sjukfrånvaro är 29,4 procent (SKL 2016). Andelen inom barn- och utbildningsnämndens ansvarsområden är 30,1 procent. Sjukfrånvaron per yrkesgrupp fördelas enligt tabell nedan.

Sjukfrånvaro 2016 (procent)

Andel/grupp	Lomma kommun	Barn- och utbildningsnämnden	Dagbarn-vårdare	Barn-skötare	För-skollärare	Fritids-pedagoger	Lärare	Köks-personal
Totalt	5,7	5,8	15,5	8,4	7,9	6,2	3,0	5,8
varav > 60 dagar	29,4	30,1	60,3	33,1	29,7	25,1	20,3	10,6

Tabell: Sjukfrånvaro 2016 - Yrkesgrupper

Statistiken för Lomma kommun visar lägre sjuktal än riket och att sjukfrånvaron i högre omfattningen än i riket är att hänföra till korttidssjukfrånvaro. År 2016 har valts som utgångspunkt för jämförelserna då statistik för det året är sammanställd för året som helhet på både nationell och lokal nivå.

Intern kontroll 2017

Den risk som definierats när det gäller arbetsmiljö är ökad sjukfrånvaro i förhållande till tidigare år. I nämndens plan för intern kontroll anges att kontrollaktiviteten inom undersökningsområdet är uppföljning av sjukfrånvaro. Sjukfrånvaron följs upp varje månad i enlighet med fastställd kontrollaktivitet. Uppföljningen sker som en del i den månadsuppföljning av ekonomin som nämnden gör.

Parallellt med den kontinuerliga uppföljningen gör förvaltningen även månadsvis uppföljning av sjukfrånvaron över tid för förvaltningen, per verksamhetsområde och per yrkesgrupp.

Nämnden har gjort en fördjupad studie av sjukfrånvaron där skolledare inom förskolan och grundskolan samt chef för kostverksamheten analyserat utfallet, bedömt orsaker till sjukfrånvaro inom sina respektive områden samt redovisas vidtagna och planerade åtgärder för att minska sjukfrånvaron. Den fördjupade studien har förelagts barn- och utbildningsnämnden 2017-12-12 (bilaga).

I studien noteras att sjukfrånvaron under året följer en cykel, där sjukfrånvaron är som högst under vintermånaderna.

Statistiken visar en relativt stor variation mellan olika områden och mellan åren. I huvudsak går denna variation att hänföra till hög andel sjukfrånvaro som är längre än 60 dagar, det vill säga att ett område under en period haft någon eller några medarbetare som har varit långtidssjukskrivna.

Statistiken visar även ett samband mellan yrkesgrupp och målgrupp, i meningen att de yrkesgrupper som arbetar med barn och yngre elever har högre sjukfrånvaro än de yrkesgrupper som arbetar med äldre elever.

I den analys som gjorts konstateras att orsakerna till sjukfrånvaro i huvudsak beror på arbetsbelastning och exponering för infektioner. För att påverka sjukfrånvaron görs därför insatser för att minska arbetsbelastning genom att vidareutveckla en kultur av ökat tillsammanskap och genom att bidra till ökad utevistelse.

Förvaltningen ser att uppföljningsrutiner har upparbetats som gör att sjukfrånvaron följs kontinuerligt på enhets-, verksamhets- och förvaltningsnivå. Förvaltningen ser också att åtgärder vidtas och planeras vidtas för att minska sjukfrånvaron.

Barn- och utbildningsnämnden har, vid barn- och utbildningsnämndens sammanträde 2017-12-12 (BUN § 107/17), gett förvaltningen i uppdrag att senast till halvårsskiftet 2018 inkomma med

tre åtgärdsförslag till förbättringar avseende sjukfrånvaro inom barn- och utbildningsnämndens verksamheter inklusive redovisning av ekonomisk kostnadsanalys och förväntat resultat.

Åtgärd:

Fortsatt uppföljning av sjukfrånvaron

Kommentar

Uppföljning av sjukfrånvaron görs kontinuerligt.

Rutiner för uppföljning av analys kommer att vidareutvecklas för att utfall av personaldata ska kunna följas så att adekvata åtgärder kan vidtas.

Förvaltningen kommer att följa upp de tre åtgärdsförslag som nämnden beslutat så att de bidrar till minskad sjukfrånvaro.

Ansvarig

Staffan Friberg

Slutdatum

2017-12-31

Risk:

Personalomsättningen ökar

Riskbedömning

■ 12. Allvarlig

Kontrollaktivitet:

Uppföljning av personalomsättning

Resultat

● Ingen avvikelse

Kontrollansvarig

Staffan Friberg

Kommentar

Arbetsmiljö – Uppföljning av personalomsättning

Personalomsättning redovisas som andelen tillsvidareanställda som slutar sin anställning. I riket är den genomsnittliga personalomsättningen inom kommunsektorn 11 procent under år 2016 (Kolada). Motsvarande andelstal för Lomma kommun är 15,9 procent. Personalomsättningen inom barn- och utbildningsnämndens verksamheter under år 2016 är 17,1 procent. Personalomsättningen per yrkesgrupp fördelas enligt tabell nedan.

Personalomsättning 2016

Andel/grupp	Lomma kommun	Barn- och utbildningsnämnden	Dagbarnvårdare	Barnskötare	Förskollärare	Fritidspedagoger	Lärare	Kökspersonal
Andel (procent)	15,9	17,1	10,5	10,2	21,2	30,0	17,4	3,3

Tabell: Personalomsättning 2016 - Yrkesgrupper

Personalstatistik för år 2016 visar att kommunen som helhet och barn- och utbildningsnämnden har en högre personalomsättning än riket. En orsak till att helårsresultatet för personalomsättningen år 2016 visar högre tal i Lomma kommun än i riket skulle kunna vara att kommunen är lokaliserad i en tillväxtregion där fler arbetstillfällen och möjligheter att byta arbetsgivare finns än i regioner med lägre tillväxt. Skälet till att personalomsättningen är högre inom barn- och utbildningsnämndens verksamheter skulle kunna vara att nämndens ansvarsområden organiserar medarbetare med hög utbildning. Dessa medarbetare är attraktiva på arbetsmarknaden, vilket kan antas påverka rörligheten inom aktuella personalgrupper i nämndens verksamheter.

Intern kontroll 2017

Den risk som definierats när det gäller arbetsmiljö är ökad personalomsättning i förhållande till tidigare år. I nämndens plan för intern kontroll anges att kontrollaktiviteten inom undersökningsområdet är uppföljning av personalomsättning. Personalomsättning följs upp varje månad i enlighet med fastställd kontrollaktivitet. Genom den kontinuerliga uppföljningen ger en bild av personalomsättningen över tid för förvaltningen, per verksamhetsområde och per yrkesgrupp.

I uppföljningen noteras att personalomsättningen under året följer en cykel, där personalomsättningen är högst vid terminsskiftet. Personalomsättningen är generellt något högre vid höstterminsstarten än inför vårterminsstarten.

Statistiken visar en variation mellan olika områden och mellan åren. I huvudsak går denna variation att hänföra till interna personalövergångar mellan enheter. Vid höstterminsstarten 2017 har Strandskolan tagits i drift. Detta har bland annat inneburit personalövergångar från i huvudsak Fladängskolan. I statistiken noteras dessa övergångar som personalomsättning.

Oktober månad har använts som mätperiod. Perioden har valts då den ligger i mitten av en termin och därmed inte påverkas av de cykler som nämnts ovan. Genom att utgå från oktober kan en bild av en genomsnittlig månad erhållas. Statistiken för mätmånaden visar att det finns en stabilitet över tid i aktuella yrkesgrupper. Inom yrkesgrupperna barnskötare, dagbarnvårdare och kökspersonal visas inte någon personalomsättning alls, medan en viss omsättning noteras inom yrkesgrupperna förskollärare, fritidspedagoger och lärare. Den omsättning som statistiken visar för mätmånaden avser i huvudsak pensionsavgångar. De skillnader i personalomsättningen som i övrigt noteras mellan de olika yrkesgrupperna bedöms vara för små för att slutsatser om orsaker ska kunna dras. Personalomsättningen för förvaltningen som helhet under mätmånaden är under en procent och bedöms inte innebära

några behov av åtgärder.

Förvaltningen ser att uppföljningsrutiner har upparbetats som gör att personalomsättningen följs kontinuerligt på enhets-, verksamhets- och förvaltningsnivå.

Åtgärd:

Fortsatt uppföljning av personalomsättningen

Kommentar

Uppföljning av personalomsättning görs kontinuerligt. Uppföljningsdata per yrkeskategori föreslås redovisas för nämnden varje månad.

Ansvarig

Staffan Friberg

Slutdatum

2017-12-31

3.2 Lönesättning

Risk:

Löneglidning

Riskbedömning

◆ 6. Lindrig

Kontrollaktivitet:

Dokumentation av motiv för lönebeslut

Resultat

● Ingen avvikelse

Kontrollansvarig

Staffan Friberg

Kommentar

Lönesättning – Löneglidning

Den risk som definierats när det gäller lönesättning är löneglidning, i betydelsen ökning av lön utöver vad som bestämts enligt kollektivavtal.

Löneutfallet i kommunsektor i riket visar 2016 en löneökning på 3,5 procent i förhållande till föregående år (SKL). Löneutfallet i Lomma kommun för 2016 i sin helhet visar en ökning med 2,9 procent. Medellöneökningen inom barn- och utbildningsnämndens verksamheter motsvarar 4,9 procent.

Lönerevisionen 2016 för barn- och utbildningsnämndens verksamheter har bedömts med utgångspunkt i utfallet av de två största förbunden – Lärarförbundet och Lärarnas riksförbund (LR). För dessa två förbund visar utfallet av den lokala förhandlingen en ökning med 2,7

procent.

Detta visar att det finns en löneglidning i barn- och utbildningsnämndens verksamheter då det finns en diskrepans mellan ökning av lön och utfallet av lokal löneförhandling. En orsak till det är att löneökning sker i samband med nyrekrytering, där kvalifikationsnivån på de som rekryteras behövs för att uppfylla skollagens krav och uppställda mål. Detta innebär att konkurrens på arbetsmarknaden om arbetskraft med adekvat kompetens, behöriga förskollärare, lärare och skolledare, leder till löneglidning inom barn- och utbildningsnämndens verksamheter.

Förvaltningens genomlysning av rutiner vid lönesättning utöver avtal och när sådana löneförändringar ägt rum antyder att sådana lönejusteringar sker vid enstaka tillfällen i syfte att reglera lönenivån för enskild medarbetare och vid förändrade arbetsuppgifter. Förvaltningen bedömer därför att den löneglidning som noteras i huvudsak skulle kunna förklaras av marknadsfaktorer i samband med rekrytering.

Intern kontroll 2017

I nämndens plan för intern kontroll anges att kontrollaktiviteten inom undersökningsområdet är om motiv för lönebeslutet är motiverat. Dokumentation av motiv för lönebeslut har undersökts. I undersökningen konstateras att den inte fattats något beslut om ändring av anställds lön utöver avtal inom förskolan och kostverksamheten.

Inom grundskolan har tio beslut om ändring av anställds lön utöver avtal fattats under 2017. Tre av dessa beslut avser korrigering av lön vid så kallade snedsitsar, det vill säga i sådana situationer där en medarbetares lön har bedömts vara låg i förhållande till den lön kollegor med jämförbar kompetens och erfarenhet har. Sju av de beslut som fattats avser anpassning av lön till följd av förändrat uppdrag. Motiv för lönebeslut är dokumenterat i samtliga fall.

Förvaltningen ser att det är av stor vikt att motiv för lönebeslut utöver avtal dokumenteras. I det fall sådana beslut fattas föreslås ny lön och motiv för lönebeslut meddelas i anställningsbevis.

Åtgärd:

Förtydliganden av rutin för rapportering

Kommentar

Rutin för rapportering av lönebeslut om ändring av anställds lön utöver avtal föreslås förtydligas enligt nedan.

Lönebeslut om ändring av anställds lön utöver avtal föreslås rapporteras på anställningsbeviset där ny lön markeras och motiv för lönebeslutet anges.

Anställningsbeviset skickas till HR – avdelningen för registrering i lönesystemet. I det fall motiv för ändring av lön inte är dokumenterat ska underlaget återsändas till lönesättande chef för komplettering.

Detta innebär registrering av lön utöver avtal endast sker då lönebeslut och motiv för ändring av lön är dokumenterat på rätt sätt.

Ansvarig

Staffan Friberg

Slutdatum

2017-12-31

4 Analys av uppföljningsarbetet

Arbetsmiljö

När det gäller arbetsmiljö har nämnden sett en allvarlig risk i att sjukfrånvaro och personalomsättning ökar eftersom en sådan förändring bedöms kunna medföra ökad arbetsbelastning för ordinarie personal och försämrad kvalitet. Nämnden bedömer att ökad arbetsbelastning eventuellt kan leda till att sjukfrånvaron ökar och har därför genomfört kontroller av sjukfrånvaro och personalomsättning. Förvaltningen har under hösten inlett ett arbete, som utgår från den nya statliga regleringen av den organisatoriska och sociala arbetsmiljön som gäller från mars 2016, med syfte att i samverkan med de fackliga organisationerna ta fram mål för den sociala och organisatoriska arbetsmiljön. Syftet med målen är att förbättra den sociala och organisatoriska arbetsmiljön med effekt på arbetsbelastning och minskade sjukskrivningstal. Barn och utbildningsnämnden har också givit förvaltningen i uppdrag att under våren 2018 ta fram tre specifika åtgärder/aktiviteter som har möjligheter att minska sjukfrånvaron inom BUN:s verksamhetsområden. Dessa både processer har likartade syften att minska sjukskrivningarna, förbättra den kontinuerliga och hållbara kvaliteten i undervisningen för förskola och grundskola och minska kostnaderna för sjukskrivningar i de verksamheter som BUN är ansvarig för.

Nämnden har under 2017 följt sjukfrånvaron kontinuerligt. Nämnden har även gjort en fördjupad studie där sjukfrånvaron analyserats särskilt. I den studien har orsaker till sjukfrånvaro samt vidtagna och planerade åtgärder för att minska sjukfrånvaron visats (bilaga). Partssammansatt arbetsgrupp har sammanställt program med prioriteringar vid hög arbetsbelastning i grundskolan. Motsvarande arbete i partssammansatt arbetsgrupp pågår med inriktning mot arbetsbelastning inom förskolan.

Nämnden har även följt personalomsättning över tid, inom olika områden och för olika yrkesgrupper.

Lönesättning

Förvaltningen bedömer att det finns löneglidning med risk för kännbara effekter på skol- och förskoleenheters ekonomi. Budgeten 2018 och det nya resursfördelningssystemet kompenserar inte för ökade lönekostnader i samband med nyrekryteringar som den tidigare resursfördelningen gjorde.

Lönebeslut om ändring av anställds lön utöver avtal kommer att granskas kontinuerligt.

Resultat

Den interna kontrollen visar att arbetsmiljön - sjukfrånvaro och personalomsättning - kontinuerlig följs upp. Arbetsmiljö bedöms därför inte behöva kvarstå som uppföljningsområde i den interna kontrollen. Sjukfrånvaro och personalomsättning bör ändå fortsätta att följas upp som ett led i verksamheternas kvalitetsarbete för att säkerställa en god arbetsmiljö och balanserad arbetsbelastning.

Det finns en löneglidning i barn- och utbildningsnämndens verksamheter. En orsak till det är att löneökning sker i samband med nyrekrytering, där kvalifikationsnivån på de som rekryteras behövs för att uppfylla skollagens krav och uppställda mål. Detta innebär att konkurrens på arbetsmarknaden om arbetskraft med adekvat kompetens, behöriga förskollärare, lärare och skolledare, leder till löneglidning inom barn- och utbildningsnämndens verksamheter.

Resultatet när det gäller intern kontroll avseende lönesättning - löneglidning - visar att relativt få lönebeslut om ändring av anställds lön utöver avtal fattas inom verksamheterna. Kontrollen att motiv för ändring av lön har dokumenterats i samtliga fall. Rapportering har gjorts via anställningsbevis där möjlighet att meddela ny lön och motiv för löneändring medges. Anställningsbevis föreslås därför användas för att meddela aktuell löneändring. Rutiner föreslås tydliggöras för att säkerställa att rapportering sker på samma sätt i samtliga verksamheter.

5 Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden godkänner och överlämnar rapport avseende intern kontroll 2017 till kommunstyrelsen och Lomma kommuns revisorer.

KS § 18¹⁷ *sinförfattat*
180314

KS KF/2017:57 - 001

Uppföljning av intern kontroll 2017 för kommunstyrelsen**Ärendebeskrivning**

Enligt kommunallagen 6 kap 6 § ska nämnderna var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt. Nämnderna ska även se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten, samt se till att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Detta brukar benämnas intern kontroll.

Kommunfullmäktige har 2015-10-22, § 82, fastställt reviderat "Reglemente för intern kontroll", vilket syftar till att säkerställa att kommunstyrelse och nämnder upprätthåller en tillfredsställande intern kontroll, det vill säga att de med rimlig grad av säkerhet ska säkerställa att följande mål uppnås:

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- Tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten
- Efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer mm
- Eliminering av risker för korruption och ekonomisk svindel

Enligt reglementet har varje nämnd en skyldighet att styra och löpande följa upp det interna kontrollsystemet inom nämndens verksamhetsområde. Nämnden ska som grund för sin verksamhetsstyrning genomföra riskbedömningar för sin verksamhet.

Nämnden ska varje år anta en särskild plan för intern kontroll för innevarande år. Resultatet av uppföljningen ska, med utgångspunkt i antagen plan, rapporteras till nämnden i den utsträckning som fastställts i intern kontrollplan. Uppföljningsplanen ska innehålla en åtgärdsplan med hänsyn till det uppkomna resultatet.

I föreliggande uppföljningsrapport avseende intern kontroll 2017 för kommunstyrelsen redovisas resultatet av föregående års kontroller, samt de åtgärder som ska vidtas vid avvikelse.

Ärendet har behandlats av kommunstyrelsens arbetsutskott 2018-02-14, § 18.

Beslutsunderlag

- Skrivelse 2018-01-26 från verksamhetsutvecklaren
- Uppföljning av intern kontroll 2017, Kommunstyrelsen, daterad 2018-02-18
- Protokoll från kommunstyrelsens arbetsutskott 2018-02-14 § 18

Utdragsbestyrkande

KOMMUNSTYRELSEN

2018-02-28

Kommunstyrelsen beslutar följande:

- Kommunstyrelsen godkänner uppföljningsrapport avseende intern kontroll 2017 för kommunstyrelsen.

./.

Bilaga.

Sändlista

- verksamhetsutvecklaren
- kommundirektören
- avd. chefer KLK

Utdragsbestyrkande

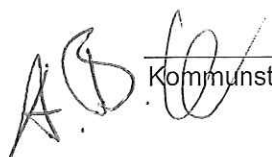
Uppföljning intern kontroll 2017

Kommunstyrelsen

A.B.W.

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
1.1 Sammanfattning	4
2 Uppföljning	6
2.1 IT-stöd	6
2.2 Finansiella processer	6
2.3 Finansiella processer	7
2.4 Mål	8
2.5 Upphandling	9
3 Analys av uppföljningsarbetet	10

1 Inledning

Enligt kommunallagen 6 kap 7 § skall nämnden tillse att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande mål, riktlinjer och föreskrifter. Detta brukar benämnas intern kontroll.

Kommunfullmäktige har vid sammanträde 2015-10-11 § 82 fastställt reviderat reglemente för intern kontroll och kommunstyrelsen har vid sammanträde 2015-09-23 § 151 beslutat om anvisningar till reglemente för intern kontroll. Reglemente och anvisningar är senast reviderat 2017-09-04.

Enligt anvisningarna framgår bland annat att respektive nämnd ska anta internkontrollplan för innevarande år senast i mars månad. Av reglementet framgår också att nämnderna har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde. Den enskilda nämnden har därvid att tillse att:

- En organisation ska upprättas för den interna kontrollen.
- Plan för intern kontroll, som bygger på en riskanalys, antas för varje kalenderår.

Av reglementet framgår att den interna kontrollen med rimlig grad av säkerhet ska säkerställa att följande uppnås:

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet.
- Tillförlitlig ekonomisk rapportering och information om verksamheten.
- Efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer mm.
- Eliminering av risker för korruption och ekonomisk svindel

Planen baseras på en risk- och väsentlighetsanalys av processer och rutiner som bedömdes särskilt viktiga att granska.

Resultatet av uppföljningen ska, med utgångspunkt för antagen plan, rapporteras till nämnden senast februari månad. Uppföljningsrapporten ska redovisa de resultat som årets kontroller gett samt de åtgärder som ska vidtas vid avvikelse.

1.1 Sammanfattning

Process/ Rutin	Risk	Kontroll- aktivitet	Resultat	Åtgärd
IT-stöd	Risk för dataintrång/malware (datavirus, trojaner etc.)	Kontroll att dataintrång ej förekommer	 Ingen avvikelse	
Finansiella processer	Risk att investeringskalkyler inte hålls och att kommunen får högre driftkostnader än budgeterat.	Uppföljning av investeringsprojekt	 Större avvikelse	 Kontrollaktiviteten skärps och kommer att ingå i 2018 års intern kontrollplan. Kontrollen kompletteras med riskanalys av sam-/medfinansierings- projekt samt kontroll av budgetmaterial från nämnderna mot checklista för att säkerställa kompletta investeringsbeskrivningar.
	Ränterisk vid fortsatt finansiell upplåning	I samband med ordinarie finansrapportering riskbedömning av ränteläget.	 Ingen avvikelse	
Mål	Ej uppfyllda mål	Kontroll av antal uppfyllda nämndsmål och övergripande mål.	 Mindre avvikelse	 Utveckla nuvarande styrsystem avseende måluppföljningen för att säkerställa att de övergripande målen blir styrande i nämnderna.

Process/ Rutin	Risk	Kontroll- aktivitet	Resultat	Åtgärd
Upp- handling	Ej följa upphandlade ingångna avtal. Inköp inte genomförs i enlighet med kommungemensamma avtal.	Kontroll av att upphandling görs och att ingångna avtal följs	 Mindre avvikelse	 Ta bort kategorin undervisningsmaterial för kontroll i framtiden då inköpen inom denna kategori är långt under direktupphandlingsgränsen samt handla upp en närliggande butik för att minska andelen inköp utanför avtal.

ABW

2 Uppföljning

2.1 IT-stöd

Risk: Risk för dataintrång/malware (datavirus, trojaner etc.)

Riskbedömning: ■ 9. Kännbar

Kontrollaktivitet: Kontroll att dataintrång ej förekommer

Resultat: ● Ingen avvikelse

Kontrollansvarig: Servicechef

Kommentar:

Stickkontroller har gjorts på datorer i kommunen som har misstänkts för att kunna innehålla malware (trojaner, datavirus m.m). IT-avdelningen har under 2017 inte kunnat se att någon form av intrång har skett i våra IT-system.

2.2 Finansiella processer

Risk: Risk att investeringskalkyler inte hålls och att kommunen får högre driftkostnader än budgeterat.

Riskbedömning: ■ 12. Allvarlig

Kontrollaktivitet: Uppföljning av investeringsprojekt

Resultat: ■ Större avvikelse

Kontrollansvarig: Ekonomichef

Kommentar:

Kontrollaktiviteterna har genomförts som planerat. Uppföljning av investeringsprojekten gjordes under året i samband med kvartalsuppföljningen och delårsrapporten för hela kommunen. Slutlig rapportering sker i samband med årsredovisningen. Nämnderna hade löpande uppföljning av investeringsprojekten under året, särskilt tekniska nämnden som har ansvar för större delen av investeringsbudgeten.

I ett av kommunens större investeringsprojekt, kollektivtrafikstråk Vinstorpsvägen, som utförts av Trafikverket, konstaterade Tekniska nämnden avsevärt högre kostnader än budgeterat under året och tilläggsanslag begärdes. Kommunfullmäktige tog i oktober beslut att bevilja ett tilläggsanslag på 42,3 mnkr för den händelse att förhandlingen med berörda parter leder till att kommunen är betalningsansvarig motsvarande den nya totalutgiften på 103,1 mnkr. Slutlig överenskommelse med Trafikverket har ännu ej träffats.

I uppföljningen av pågående investeringsprojekt konstaterades i övrigt smärre avvikelser i förhållande till budget. I budgetarbetet inför 2018 fick nämnderna i uppdrag att gå igenom samtliga investeringsprojekt som ännu inte upphandlats för att säkerställa att kvadratmeterpriserna är rimliga och marknadsanpassade. Inför budget 2018 med plan 2019-

2020 tillfördes investeringsprojektet Pilängsskolan, om- och tillbyggnad ytterligare 30 mnkr, efter genomförd upphandling.

Förslag till åtgärder: Kontrollaktiviteten skärps och föreslås ingå i 2018 års intern kontrollplan. I kvartalsrapporten följs investeringsverksamheten upp övergripande och specifikt för större projekt. I delårsrapporten följs samtliga investeringsprojekt upp i detalj. Uppföljningarna lägger särskilt fokus på prognos för totalutgiften för att identifiera eventuella avvikelser. Samtliga investeringsprojekt som inkluderar sam-/medfinansiering bör särskilt riskanalysernas, såväl före som kontinuerligt under genomförandet. Inför budgetarbetet med investeringar 2019 och framåt kommer allt budgetmaterial från nämnderna att kontrolleras mot en checklista så att det är komplett. I det fall det finns brister kommer materialet strikt att skickas tillbaka till berörd nämnd för komplettering.

Åtgärd: Kontrollaktiviteten skärps och föreslås ingå i 2018 års intern kontrollplan. I kvartalsrapporten följs investeringsverksamheten upp övergripande och specifikt för större projekt. I delårsrapporten följs samtliga investeringsprojekt upp i detalj. Uppföljningarna lägger särskilt fokus på prognos för totalutgiften för att identifiera eventuella avvikelser. Samtliga investeringsprojekt som inkluderar sam-/medfinansiering bör särskilt riskanalysernas, såväl före som kontinuerligt under genomförandet. Inför budgetarbetet med investeringar 2019 och framåt kommer allt budgetmaterial från nämnderna att kontrolleras mot en checklista så att det är komplett. I det fall det finns brister kommer materialet strikt att skickas tillbaka till berörd nämnd för komplettering.

2.3 Finansiella processer

Risk: Ränterisk vid fortsatt finansiell upplåning

Riskbedömning: ■ 9. Kännbar

Kontrollaktivitet: I samband med ordinarie finansrapportering riskbedömning av ränteläget.

Resultat: ● Ingen avvikelse

Kontrollansvarig: Ekonomichef

Kommentar:

Det fortsatt låga ränteläget har bidragit till en låg ränterisk i samband med nyupplåning och omsättning av gamla lån. Räntekostnaderna har blivit lägre än budgeterat. Ränteriskbedömningar har genomförts kontinuerligt under året och i samband med finansrapporteringstillfällena. I arbetet med revidering av finanspolicyn har ränterisker behandlats.

AB. ✓

2.4 Mål

Risk: Ej uppfyllda mål

Riskbedömning: ■ 9. Kännbar

Kontrollaktivitet: Kontroll av antal uppfyllda nämndsmål och övergripande mål.

Resultat: ◆ Mindre avvikelse

Kontrollansvarig: Verksamhetsutvecklare

Kommentar:

Kontrollen genomfördes april 2017 och visade att fem övergripande mål inte hade någon koppling till nämndsmål. Dessa är:

- *Alternativa driftsformer ska alltid övervägas i alla verksamheter. Alla administrativa funktioner ska regelbundet prövas.*
- *Goda och framgångsrika medarbetare ska uppmärksammas som förebilder i kommunens alla verksamheter.*
- *Lomma kommun ska aktivt verka för att godståg flyttas bort från tätbebyggt område.*
- *Lomma kommun ska bevara och utveckla sina socialt och kulturhistoriskt värdefulla miljöer.*
- *Lomma kommun ska planeras långsiktigt och flexibelt utifrån både nuvarande och kommande befolkningssammansättning.*

Efter samtal med ansvariga avdelningschefer har det framkommit att åtgärder finns kopplade till 4 av 5 mål. Det mål som idag inte har en konkret åtgärd kopplad till sig är: "Goda och framgångsrika medarbetare ska uppmärksammas som förebilder i kommunens alla verksamheter".

Måluppfyllelse av nämndsmålen i samband med årsredovisning 2016 visade att 30 nämndsmål var uppfyllda medan 16 nämndsmål ej var uppfyllda.

Förslag till åtgärd:

Utveckla den nuvarande styrstrukturen avseende måluppföljningen för att säkerställa att de övergripande målen blir styrande i nämnderna.

Åtgärd:

Utveckla nuvarande styrsystem avseende måluppföljningen för att säkerställa att de övergripande målen blir styrande i nämnderna.

2.5 Upphandling

Risk:

Ej följa upphandlade ingångna avtal. Inköp inte genomförs i enlighet med kommungemensamma avtal.

Riskbedömning: ■ 9. Kännbar

Kontrollaktivitet: Kontroll av att upphandling görs och att ingångna avtal följs

Resultat: ♦ Mindre avvikelse

Kontrollansvarig: Upphandlingssamordnare

Kommentar:

Kontrollen har gjorts genom att följa upp avtalstrohet för kategorierna möbler, livsmedel, kontorsmaterial, data/telekom, läromedel och undervisningsmaterial. Redovisning visar andel inköp hos avtalsleverantörer. Föregående års resultat visas inom parentes.

Kontorsmaterial 86% (86) 543 565 kr totalt

Andelen bör kunna öka då avtalad leverantör har ett omfattande sortiment.

Data/telekom 97% (99) 3 945 523 kr totalt

Läromedel 90% (90) 2 159 363 kr totalt

Den upphandlade leverantören av läromedel kan tillhandahålla i stort sett alla läromedel.

Undervisningsmaterial 86% (85) 212 345 kr totalt

Lågt belopp totalt, ger 30 000 av ej upphandlade leverantörer. Inköpen inom kategorin är långt under direktupphandlingsgränsen. Förslag är att fortsättningsvis inte följa upp kategorin.

Livsmedel 90% (88) 20 070 195 kr totalt

Inköp av livsmedel har en hög andel avtalstrohet. Utanför avtal köps bla, färskt bröd och konditorivaror som kommunen har försökt upphandla men inte fått några anbud på. De övriga gäller inköp av blandade varor och volymer, oftast i enheters närliggande butiker. Småinköpen avser inga större belopp per köp, men medför en tidskrävande hantering för kvitto- och fakturahantering. Personal behöver dessutom ta sin arbetstid i anspråk, för att gå till butiker.

Andelen inköp utanför avtal är endast 10% men är omfattande då livsmedel köps in för totalt ca 20 mkr. Åtgärder som att tex upphandla en butik kan vara en lösning för en del av köpen.

Möbler 85% (71) 3 104 769,72 totalt

De inköp som gjorts hos ej avtalade leverantörer är främst inköp som har gjorts hos Rekomo. Kommunen har avtal upphandlade via SKL Kommentus Inköpscentral. Avtalen är flexibla och anpassade efter behoven. Biblioteket har gjort inköp av inredning som är specifik för bibliotek och det finns ingen avtalad leverantör till denna kategori.

Avtalstroheten har ökat eller ligger kvar på samma nivå som föregående år. Ett område har minskat marginellt.

Åtgärd:

Ta bort kategorin undervisningsmaterial för kontroll i framtiden då inköpen inom denna

kategori är långt under direktupphandlingsgränsen samt handla upp en närliggande butik för att minska andelen inköp utanför avtal.

3 Analys av uppföljningsarbetet

Uppföljningarna har diskuterats i ledningsgruppen i januari 2018 där en redogörelse av kontrollerna, dess resultat och orsaker bakom eventuella avvikelser tagits upp. Förslag till åtgärder har kopplats till samtliga områden som haft en avvikelse. Varje kontrollansvarig har gjort en egen analys kring eventuella bakomliggande orsaker bakom eventuella avvikelser och tillsammans med ansvarig chef gjort förslag till åtgärder för att minska risken för att samma risk ska inträffa i framtiden. Uppföljningsrapporten ligger därefter till grund för den nya planen för intern kontroll som tas i nämnden mars 2018.